#1 *NEW YORK TIMES* ÇOKSATARI

Dedektif Bernie Günther 3



ALMAN USULÜ BİR AĞIT

PHILIP KERR

"Ölmeye hazır olanın da olmayanın da ölüsüne aynı ağıt yakılır."

ALFA®

Bernie Günther 3

ALMAN USULÜ BİR AĞIT

PHILIP KERR

Philip Kerr, karısı ve üç çocuğuyla birlikte Londra'da yaşıyor. Yirmi beşin üstünde kitabı var. Son kitabı *Prague Fatale*'de Berlin Noir üçlemesinin kahramanı olan Bernie Günther karakteri yine başrolde. Yazar P.B. Kerr adıyla da çok başarılı çocuk kitapları serilerine imza atmış bulunuyor.

ZELİHA BABAYİĞİT

1968 yılında İstanbul'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Psikoloji bölümünü bitirdi. Aynı üniversitede yüksek lisans ve klinik psikoloji doktorası yaptı. İngiltere'de İngilizce ve psikolojik danışmanlık eğitimleri aldı. Evli ve iki çocuk sahibi olan Zeliha Babayiğit 1994 yılından beri çevirmen ve psikolojik danışman olarak çalışıyor.

Alman Usulü Bir Ağıt
© 2014, ALFA Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

A German Requiem
© 1990, thynKER

Kitabın Türkçe yayın hakları Anatolialit Agency aracılığıyla Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.'ne aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak
Genel Müdür Vedat Bayrak
Yayın Yönetmeni Mustafa Küpüşoğlu
Kitap Editörü Merve Çay
Kapak Tasarımı Elif Çepikkurt
Sayfa Tasarımı Zuhal Turan

ISBN 978-605-171-037-2
1. Basım: Şubat 2015

Baskı ve Cilt
Melisa Matbaacılık
Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa-İstanbul
Tel: 0(212) 674 97 23 Faks: 0(212) 674 97 29
Sertifika no: 12088

Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Alemdar Mahallesi Ticarethane Sokak No: 15 34110 Fatih-İstanbul
Tel: 0(212) 511 53 03 (pbx) Faks: 0(212) 519 33 00
www.alfakitap.com - info@alfakitap.com
Sertifika no: 10905

ALMAN USULÜ BİR AĞIT

PHILIP KERR

“Ölmeye hazır olanın da olmayanın da ölüsüne aynı ağıt yakılır.”

Çeviri
Zeliha Babayiğit

ALFA®

Jane'e,
Ve babamın anısına

İnşa ettikleri değil. Yıktıkları.
Evler değil. Evlerin arasındaki boşluklar.
Var olan sokaklar değil. Artık olmayan sokaklar.
Peşini bırakmayan şey anıların değil.
Yazdıkların değil.
Unuttukların, unutman gerekenler.
Hayatın boyunca unutmaya devam etmen
gerekenler.

"Alman Usulü Bir Ağıt"
James Fenton

BİRİNCİ KISIM

BERLİN, 1947

Bugünlerde eğer Almansanız ülkenizin cezalandırılmamış ve pişman olunmamış günahlarının dünyevi ıstırabıyla ölmeden önce zamanınızı Araf'ta geçirirsiniz, ta ki Güçlerin –ya da en azından üçünün– dualarının yardımıyla Almanya sonunda temizlenene dek.

Şimdilik korku içinde yaşıyoruz. Bu korkunun büyük bir kısmı artık salgın hale gelen zührevi bir hastalığın neredeyse evrensel korkusuna eş olabilecek İvanların korkusundan oluşuyor, gerçi bu iki hastalık da genellikle aynı anlamda düşünülüyor.

1

Körükleyecek ateşiniz, sırtını kaşıyacak köpeğiniz varsa tadını en iyi şekilde çıkarabileceğiniz türde soğuk, güzel bir gündü. Bende ikisi de yoktu, ama zaten ateş için yakıtım kalmamıştı ve köpekleri de sevmezdim. Ama bacaklarıma sardığım yorgan sağ olsun ısınıyordum. Evden –ofis işlevi de gören oturma odamda– çalışabildiğim için kendimi tebrik etmek üzereyken kapı olarak kabul edilebilecek şey çalındı.

Küfredip kanepeden kalktım.

"Bu iş bir dakika sürecek," diye bağırdım ahşabın arkasından. "Onun için gitmeyin." Anahtarı kilide sokup büyük pirinç tokmağı çekmeye başladım. "Siz de dışarıdan iterseniz işe yarar," diye bağırdım tekrar. Sahanlıkta ayakkabı sesi duydum, ardından dışarıdan gelen baskıyı hissettim. Sonunda kapı sarsılarak açıldı.

Altmış yaşlarında, uzun boylu bir adam vardı kapıda. Çıkık elmacık kemikleri, ince, kısa bur-

nu, eski moda favorileri ve öfkeli ifadesiyle bana kötü, yaşlı bir Habeş maymununu hatırlattı.

"Galiba omzumu incittim," diye homurdandı omzunu ovuşturarak.

"Bunun için üzgünüm," dedim, onu içeri almak için kenara çekilerek. "Binada çökme var. Kapının menteşesine yeniden oturtulması gerekiyor, ama tabii ki gerekli aletler yok." Onu oturma odasına aldım. "Yine de burada durumumuz çok kötü değil. Camlarımız yeni ve çatı yağmuru engelliyor gibi. Oturun." Tek koltuğu işaret edip kanepedeki yerimi aldım.

Adam evrak çantasını bıraktı, melon şapkasını çıkardı, yorgun bir iç çekişle oturdu. Gri paltosunu çıkarmadı, ama bunun için onu suçlayamazdım.

"Kurfürstendamm'daki bir duvarda küçük ilanınızı gördüm," diye açıkladı.

"Demeyin," dedim, önceki hafta küçük kartta kullandığım sözcükleri hatırlayarak. Kirsten'in fikriydi bu. Berlin'in harap binalarının duvarlarını kaplayan bütün o hayat arkadaşı ve evlilik şirketleri ilanlarını düşününce kimsenin onları okumaya zahmet etmeyeceğini düşünmüştüm. Ama Kirsten haklı çıkmıştı işte.

"Adım Novak," dedi. "Dr. Novak. Mühendisim. Wernigerode'de bir fabrikada metalürji süreç uzmanıyım. İşim demirli olmayan metallerin çıkarılıp üretilmesiyle ilgili."

"Wernigerode," dedim. "Bu Harz Dağları'nda, değil mi? Doğu Bölgesinde?"

Başını salladı. "Berlin'e üniversitede bir dizi seminer vermek için geldim. Bu sabah otelim Mitropa'dayken bir telgraf aldım–"

Kaşlarımı çatıp hatırlamaya çalıştım.

"Şu yeraltı otellerinden biri," dedi Novak. Bir an için orayı anlatacakmış gibi oldu, sonra vazgeçti. "Telgraf karımdan geliyordu. Seyahati kısa kesip hemen eve dönmemi söylüyordu."

"Herhangi bir neden söylemiş mi?"

Bana telgrafı uzattı. "Annemin iyi olmadığını söylüyor."

Kâğıdı açıp daktilo edilmiş yazıya baktım. Aslında annesinin tehlikeli bir hastalığı olduğunu söylüyordu.

"Bunu duyduğuma üzüldüm."

Dr. Novak başını iki yana salladı.

"Ona inanmıyor musunuz?"

"Bunu karımın gönderdiğine inanmıyorum," dedi. "Annem yaşlı olabilir, ama sağlığı çok iyidir. Daha iki gün önce odun kesiyordu. Hayır, bu işi hemen geri dönmem için Rusların tezgâhladığına inanıyorum."

"Neden?"

"Sovyetler Birliği'nde ciddi bir bilim adamı sıkıntısı var. Sanırım beni fabrikalarından birinde çalıştırmak için sınır dışı ettirmek istiyorlar."

Omuz silktim. "O zaman en başında Berlin'e gelmenize neden izin verdiler?"

"Bu sadece Sovyet Askeri Dairesini olmadığı bir yetkinliğe sahipmiş gibi göstermek içindi. Tahminimce sınır dışı edilmemin emri Moskova'dan yeni geldi ve SMA beni ilk fırsatta geri istiyor."

"Karınıza telgraf çektiniz mi? Bunu doğrulamak için?"

"Evet. Hemen gelmem gerektiğini söyledi."

"Sonuç olarak İvanların karınızı kaçırıp kaçırmadığını öğrenmek istiyorsunuz."

"Berlin'deki askeri polise gittim," dedi. "Ama–"

Derin iç çekişi bir şey elde edemediğini gösteriyordu.

"Hayır, onlar yardım etmezler," dedim. "Buraya gelmekle iyi yapmışsınız."

"Bana yardım edebilir misiniz, Herr Günther?"

"Bu Bölge'ye gitmek anlamına geliyor," dedim kendi kendime, ikna edilmeye ihtiyacım varmış gibi, ki vardı. "Potsdam'a. Orada Almanya'daki Sovyet Güçleri Grubu'nun karargâhında rüşvet verebileceğim birisi var. Size pahalıya patlar. Yani birkaç şekerlemeden bahsetmiyoruz."

Ciddi bir şekilde başını salladı.

"Hiç dolarınız yoktur herhalde, değil mi, Dr. Novak?"

Başını iki yana salladı.

"Bir de benim ücretim var."

"Ne öneriyorsunuz?"

Evrak çantasını işaret ettim. "Neyiniz var?"

"Korkarım sadece kâğıt."

"Bir şeyiniz olmalı. Düşünün. Belki otelinizde bir şey vardır."

Başını eğip değeri olabilecek bir şey hatırlamaya çalışırken tekrar derin bir iç geçirdi.

"Bakın, Herr Doktor, eğer karınız Rusların elinde tutuluyorsa, ne yapacağınızı kendinize sordunuz mu?"

"Evet," dedi hüzünlü bir şekilde, gözleri bir an için bulanıklaşarak.

Bu her şeyi açıkça anlatıyordu. İşler Frau Novak için iyi görünmüyordu.

"Bir dakika," dedi, elini ceketinin göğsüne sokarak. Altın bir dolma kalem çıkardı. "Bu var."

Kalemi bana uzattı.

"Parker. On sekiz karat."

Kalemin değerini hızla hesapladım. "Karaborsada bin dört yüz dolar eder," dedim. "Evet, bu İvan'a yeter. Saat kadar dolma kalem de severler." Kaşlarımı anlamlı bir şekilde kaldırdım.

"Korkarım saatimi verememem," dedi Novak. "Bu, hediye –karımdan." İroniyi fark edince zayıf bir şekilde güldü.

Anlayışlı bir şekilde başımı sallayıp suçluluk duygusu onu alt etmeden devam ettim.

"Benim ücretime gelince. Metalürjiden bahsettiniz. Bir laboratuvara erişiminiz yoktur, değil mi?"

"Tabii ki yok."

"Ya bir dökümhaneye?"

Başını düşünceli bir şekilde salladı. Sonra jetonu düşerken başını daha hızlı salladı. "Kömür istiyorsunuz, değil mi?"

"Bulabilir misiniz?"

"Ne kadar istiyorsunuz?"

"Elli kilo yeterli olabilir."

"Pekâlâ."

"Yirmi dört saat içinde burada olun," dedim. "O zamana kadar bir şeyler öğrenmiş olurum."

Otuz dakika sonra karıma bir not bırakarak evden çıkmış istasyona gidiyordum.

1947 yılında Berlin hâlâ yıkılmış taşlar ve harap durumdaki binalardan oluşan devasa bir Akropol'e benziyordu. Savaşın israfının ve 75.000 tonluk patlayıcıların gücünün engin ve açık bir mega anıtı gibiydi. Hitler'in hırsının başkentine yağan tahribatın eşi benzeri yoktu: Wagneryen

ölçeğindeki yıkımla Ring tam bir daire haline gelmişti – tanrıların alacakaranlığının son aydınlığı.

Şehrin pek çok kesiminde sokak haritaları pencere temizlikçilerinin güderisinden daha kullanışlı değildi. Ana yollar yüksek pislik yığınlarının etrafındaki nehirler gibi kıvrılıyordu. Patikalar tehlikeli moloz dağlarını dik bir şekilde üzerinden yaralıyor, sıcak havalarda insanın burun deliklerine orada sadece ev eşyalarının değil başka şeylerin de gömülü olduğunu söyleyen aşikar ipuçları ortaya çıkarıyordu.

Pusulalar az bulunduğundan terk edilmiş bir film setini andıran dükkân ve otellerin ön cephelerinin dengesizce dikildiği cadde suretlerinde yolunuzu bulmak için büyük bir cesaretinizin olması gerekiyordu; ayrıca insanların hâlâ tehlikeli bir biçimde, koca bir duvarı düzgünce kaldırılmış, içerisindeki tüm odaları ve hayatı gözler önüne seren, devasa bebek evlerine benzeyen alt katlarda ya da rutubetli mahzenlerde yaşadıkları apartman bloklarını hatırlamak için de iyi bir belleğe ihtiyacınız vardı: üst katlarda yaşama riskine giren az sayıda insan da vardı ki bunun en basit nedeni hasarsız çatılar ve tehlikeli merdivenlerin sayısının az olması değildi.

Almanya enkazının ortasında hayat savaşın son günlerindeki kadar güvensizdi: şurada bir duvar devriliyor, burada patlamamış bir bomba bulunuyordu. Yaşamak hâlâ piyango gibiydi.

İstasyonda kazanacağını umduğum bileti aldım.

2

O gece Potsdam'dan Berlin'e dönen son trenin bir vagonunda kendi başıma oturuyordum. Daha dikkatli olmalıydım, ama doktorun davasını başarıyla sonuçlandırdığım için kendimden memnundum: aynı zamanda yorgundum da, çünkü bu iş neredeyse bütün günü ve akşamın da büyük bir kısmını almıştı.

Zamanımın büyük çoğunluğunu seyahat almıştı. Seyahatler genellikle savaş öncesinde olduğunun iki ya da üç katı zaman alıyordu; bir zamanlar yarım saat süren Potsdam yolculuğu iki saate yakın sürmüştü. Uyumak için gözlerimi kaparken tren yavaşladı, sonra da sarsılarak durdu.

Birkaç dakika geçtikten sonra vagonun kapısı açıldı, iri yarı ve son derece kötü kokan bir Rus askeri trene bindi. Homurtuyla beni selamladı, kibarca karşılık verdim. Devasa ayaklarının üstünde sendeleyerek Mosin Nagant karabina tüfeğini omzundan indirip sürgüsünü çekince olduğum

yerde büzüldüm. Tüfeği bana doğrultmak yerine camdan dışarı ateş etti. Kısa bir duraklama sonrasında, trenin makinistine işaret verdiğini fark etmemle ciğerlerim yeniden çalışmaya başladı.

Tren tekrar hareket etmeye başlarken Rus geğirip çökercesine oturdu. Pis elinin tersiyle kuzu derisinden yapılma şapkasını geriye itti, arkasına yaslanıp gözlerini kapadı.

Ceketimin cebinden İngilizlerin çıkardığı *Telegraf*'ı çıkardım. Tek gözümü İvan'dan ayırmadan okuyormuş gibi yaptım. Haberlerin çoğu suçla ilgiliydi: Doğu Bölgesi'nde tecavüz ve soygun ucuz votka kadar sık görülüyordu zaten suçların işlenmesine sebep olan da çoğu zaman bu ucuz votkaydı. Bazen Almanya hâlâ Otuz Yıl Savaşlarının kanlı etkisindeymiş gibi görünüyordu.

Bir Rus tarafından tecavüze ya da tacize uğrayıp olayı tarif edemeyen sadece bir avuç kadın tanıyordum. İnsan birkaç nörotiğin fantezilerini hesaba katsa bile seksle ilgili suçların sayısı çok büyüktü. Karım Rus Devrimi'nin otuzuncu yıldönümü arifesinde yani kısa bir süre önce saldırıya uğrayan birkaç kız tanıyordu. Bu kızlardan biri, en az beş Kızıl Ordu askeri tarafından Rangsdorff polis karakolunda tecavüze uğrayıp sonuç olarak da frengi kapmış suçlamada bulununca da kendini zorla tıbbi muayeneye tabi tutulup fahişelikle suçlanırken bulmuştu. Ama Alman kadınlarının sadece İngiliz ve Amerikalılara fazla istekli bir şekilde satmaya çalıştıkları şeyi İvanların zorla aldığını söyleyenler de vardı.

Sovyet Kommendatura'ya Kızıl Ordu askerleri tarafından soyulduğunuz şikâyetiyle başvurma-

nız da aynı şekilde anlamsızdı. Büyük olasılıkla "Alman halkının sahip olduklarının Sovyetler Birliği halkının bir armağanı" olduğunu duyardınız. Bu, Bölge'de meydana gelen ve fark gözetmeyen soygunlar için yeterli bir izindi. Hatta bazen bir hırsızlığı bildirmek için hayatta kalırsanız şanslısınız demekti. Kızıl Ordu'nun ve Bölge'de seyahat eden asker kaçaklarının talanı *Hindenburg*'la uçmaktan birazcık daha az tehlikeliydi. Berlin-Magdeburg demiryolunda seyahat edenler çırılçıplak soyulup trenden atılmıştı; Berlin'den Leipzig'e giden yol o kadar tehlikeliydi ki araçlar genellikle konvoy halinde gidiyordu: *Telegraf* Leipzig'e dövüşmeye giden dört boksörün yollarının kesilip hayatları haricinde her şeylerinin alındığını söylüyordu. En kötü şöhretli olanları da Berlin-Michendorf yolunda çalışan ve liderleri arasında Sovyet kontrolündeki Potsdam polisinin başkan yardımcısının da bulunduğu Mavi Limuzin Çetesi tarafından işlenen yetmiş beş soygundu.

Doğu Bölgesi'ni ziyaret etmeyi düşünen insanlara "gitmeyin" diyordum; yine de gitmek isterlerse "Saat takmayın – İvanlar saat çalmayı seviyor; en eski paltolarınızı ve ayakkabılarınızı giyin – İvanlar kaliteyi sever; tartışmayın ya da karşılık vermeyin – İvanlar sizi hiç çekinmeden vurabilir: eğer onlarla konuşmak zorundaysanız yüksek sesle Amerikan faşistleri hakkında konuşun; ve onların *Taegliche Rundschau*'ları dışında hiçbir gazete okumayın," diyordum.

Bu iyi bir tavsiyeydi ve kendim de uysam iyi olurdu, çünkü kompartımanımdaki İvan birden

bire ayağa kalkmış, dengesiz bir şekilde tepemde dikiliyordu.

"*Vi vihodeet ye* (iniyor musunuz)?" diye sordum.

Gözlerini hızla kırpıştırdı, sonra kötü bir şekilde bana ve elimdeki gazeteye bakıp gazeteyi kaptı.

Bu adam bir kabile üyesi tipinde, büyük, bademşekilli siyah gözleri, bozkırlar kadar geniş çenesi, ters dönmüş bir kilise çanı kadar iri göğsüyle aptal bir Çeçendi: espri yaptığımız türde bir İvan'dı – tuvaletin ne olduğunu bilmeyen ve buzdolabı sanarak yiyeceklerini tuvalete koyan (bu hikâyelerin bir kısmı doğruydu) İvanlardan.

"*Lzhy* (yalanlar)," diye hırladı elindeki gazeteyi sallayarak. Açık, salyalı ağzından kaldırım taşını andıran büyük, sarı dişleri görünüyordu. Ayağını yanımdaki koltuğa koyarak bana doğru eğildi. "*Lganyo,*" diye tekrarladı, nefesinin çaresizce açılıp kapanan burun deliklerime taşıdığı sosis ve bira kokusundan daha alçak bir tonda. Tiksintimi sezer gibi görünüyordu, ağarmış, haşlanmış şeker gibi kafasında bu fikri evirip çevirdi. *Telegraf*'ı yere atıp nasırlı elini uzattı.

"*Ya hachoo padarok,*" dedikten sonra yavaşça Almanca olarak, "...hediye istiyorum," diye ekledi.

Ona sırıtıp bir aptal gibi başımı salladım. Onu öldürmek zorunda kalacağımın ya da onun beni öldüreceğinin farkındaydım. "*Padarok,*" diye tekrarladım. "*Padarok.*"

Sırıtmaya ve başımı sallamaya devam ederek ağır ağır ayağa kalktım. Yavaşça sol kolumu sıyırıp boş bileğimi gösterdim. İyi bir iş üstünde olduğunu düşünen İvan da sırıtıyordu. Omuz silktim.

"*Oo menya nyet chasov*," dedim ona verecek bir saatim olmadığını söyleyerek.

"*Shto oo vas yest* (neyin var)?"

"*Nichto*," dedim, başımı iki yana sallayıp onu ceplerimi kontrol etmeye davet ederek. "Hiçbir şeyim."

"*Shto oo vas yest?*" dedi tekrar, bu kez daha yüksek sesle.

Karısının gerçekten de MVD'nin elinde tutulduğunu doğruladığım zavallı Dr. Novak'la konuşmamı hatırladım. Ben de ona ne verebileceğini böyle sormuştum.

"*Nichto*," diye tekrarladım.

İvan'ın yüzündeki sırıtma kayboldu. Yere tükürdü.

"*Vroon* (yalancı)," diye gürleyip beni kolumdan itti.

Başımı iki yana sallayıp yalan söylemediğimi söyledim.

Beni tekrar itti. Ama bu kez pis parmaklarıyla paltomun kolunu tuttu. "*Doraga* (pahalı)," dedi takdirle, kumaşı yoklayarak.

Başımı iki yana salladım, ama paltom siyah kaşmirdi –Bölge'de asla giymemem gereken türde bir paltoydu– ve tartışmanın bir anlamı yoktu: İvan kemerini çözmeye başlamıştı bile.

"*Ya hachoo vashi koyt*," dedi kendi iyice yamalı paltosunu çıkararak. Sonra vagonun diğer tarafına geçip kapıyı açtı, bana ya paltoyu ona vereceğimi ya da beni trenden aşağıya atacağını söyledi.

Paltoyu ona versem de vermesem de beni aşağıya atacağına kuşkum yoktu. Tükürme sırası bendeydi.

"*Nu, nyelzya* (olmaz)," dedim. "Bu paltoyu mu istiyorsun? Gel de al, seni aptal, lanet *svinya*, seni çirkin, ahmak *kryestyan'in*. Hadi gel, al paltoyu, ayyaş pislik."

İvan öfkeyle hırlayıp karabinasını bıraktığı yerden aldı. Bu onun ilk hatasıydı. Camdan dışarı ateş ederek makiniste işaret verdiğini gördüğüm için namluda fişek olamayacağını biliyordum. Bu onun benden daha sonra yaptığı bir çıkarımdı, ama sürgüyü ikinci kez çekene kadar ben çizmemi onun kasıklarına gömmüştüm bile.

İvan bir eliyle bacaklarının arasına uzanıp acıyla iki büklüm olurken karabina yere düştü; diğer eliyle bacağıma öyle bir yumruk indirdi ki sol bacağım bir koyun eti kadar hissiz kaldı.

O tekrar doğrulurken sağ yumruğumu savurdum, ama yumruğum onun iri pençesine takıldı. Boğazıma yapıştı, yüzüne kafa attım. Yumruğumu bırakıp içgüdüsel olarak pancar büyüklüğündeki burnunu avuçladı. Bir yumruk daha attım, bu kez eğilip beni paltomun yakasından yakaladı. Bu onun ikinci hatasıydı, ama kısa, yarım saniyelik bir an için bunu fark edemedim. Anlaşılmaz bir şekilde çığlık atıp benden uzaklaştı, ovalanmış bir cerrah gibi, elleri önünde havaya kalkmıştı. Kesik parmak uçları kanlar içinde kalmıştı. O zaman, aylar önce böyle bir durum için yakalarıma diktiğim jiletleri hatırladım.

Uçan tekmemle yere savruldu, göğsünün yarısına kadar hızla hareket eden trenin açık kapısından dışarı çıkmıştı. Bacaklarının üstüne uzanıp İvan'ın kendini tekrar vagona çekmesine engel olmaya çalıştım. Kanla ıslanan elleriyle yüzüme

bir pençe atıp çaresizce boynumu yakaladı. Eli gittikçe sıkılırken kendi boğazımdan gelen, espresso makinesini andıran sesi duydum.

Çenesinin altına birkaç tane sert yumruk atıp onu gece havasına itebilmek için elimin ayasını çenesine iyice bastırdım. Nefes almak için çabalarken alnımdaki deri kırışmıştı.

Burnumun dibinde bir el bombası patlamış gibi korkunç bir kükreme kulaklarımı doldururken İvan'ın parmakları bir an için gevşedi. Başına doğru atıldım ve neyse ki birden bire biten kanlı bir insan omurgasının üzerindeki boşlukla karşılaştım. Bir ağaç ya da bir telgraf direği İvan'ın başını güzelce kesmişti.

Göğsüm bir çuval tavşan gibi hızla inip kalkarken vagona çöktüm. İçimi kaplayan mide bulantısına teslim olamayacak kadar bitkindim. Ama birkaç saniye sonra daha fazla direnemeyip askerin cesedinin üstüne kustum.

Gücümü cesedi kapıdan aşağıya itecek kadar toplamam için birkaç saniyenin geçmesi gerekti. Karabinayı da arkasından gönderdim. İvan'ın kötü kokulu paltosunu da aşağıya atmak üzere aldığımda ağırlığı yüzünden tereddüt ettim. Ceplerini karıştırınca Çekoslovak yapımı bir

.38'lik otomatik, bir avuç kol saati –muhtemelen çalıntıydı– ve yarısı içilmiş bir Moscowskaya buldum. Silahı ve saatleri saklamaya karar verip votkayı açtım, şişeyi dondurucu gece gökyüzüne doğru kaldırdım.

"*Alla rasi bo sun* (Tanrı seni korusun)," deyip büyük bir yudum aldım. Sonra paltoyu ve şişeyi trenden atıp kapıyı kapadım.

Tren istasyona vardığında kar pamuk tiftikleri gibi havada uçuşuyor, istasyon duvarıyla yol arasındaki eğimde küçük kayak alanları oluşturuyordu. Hava bir haftadır olduğundan daha soğuk, gökyüzü ise daha kötü şeylerin habercisiydi. Sis, kolalı bir masa örtüsünün üstünde sürüklenen sigara dumanı gibi beyaz yolların üstünde uzanıyordu. Yakındaki bir sokak lambası çok yoğun olmayan bir şekilde yanıyordu, ama yine de iki elinde birkaç bira şişesiyle yalpalayarak evine giden bir İngiliz askerinin yüzümü inceleyebilmesi için yeterince aydınlıktı. Beni görünce yüzündeki şaşkın sarhoş sırıtması yerini daha tedbirli bir ifadeye bırakırken korkmuş gibi gelen bir sesle küfretti.

Yanından topallayarak geçerken endişeli parmaklarının arasından kayan bir şişenin kırılma sesini duydum. Birden yüzümün ve ellerimin kendiminki bir yana bir de İvan'ın kanıyla kaplı olduğu aklıma geldi. Jül Sezar'ın son giydiği ihrama benziyor olmalıydım.

En yakın ara sokağa dalıp yüzümü karla temizledim. Kar yalnızca kanı değil, deriyi de kaldırır gibi olunca yüzümün eskisi kadar kırmızı olduğuna emindim. Buzlu süslenmem tamamla-

nınca olabildiğince düzgün bir şekilde yürümeye devam edip başka olay olmadan eve vardım.

Omzumla ön kapıyı açtığımda gece yarısı olmuştu – en azından içeri girmek dışarı çıkmaktan daha kolaydı. Karımın yatakta olmasını beklediğim için evin karanlık olmasına şaşırmadım, ama yatak odasına girince karımın orada olmadığını gördüm.

Ceplerimi boşaltıp yatmaya hazırlandım.

Tuvalet masasının üstüne dizdiğim İvan'ın saatlerinin hepsi –bir Rolex, bir Mickey Mouse, bir altın Patek ve bir Doxas– birbirinden bir iki dakika farkla çalışıyordu. Ama bu kadar çok, düzgün çalışan saatin olması sadece Kirsten'in geç kalmasını daha da fazla vurguluyordu. Nerede olduğuna ve ne yaptığına dair bir şüphem olmasa ayrıca iliklerime kadar yorgun olmasam onun için endişelenebilirdim.

Ellerim yorgunluktan titriyor, başım et tokmağıyla dövülmüş gibi zonkluyordu. İnsanlar arasından sürülüp bir öküz gibi ot yemek zorunda kalmışçasına moralsiz bir şekilde sürüne sürüne yatağa girdim.

3

Uzaktan gelen bir patlama sesiyle uyandım. Tehlikeli harabeleri durmadan dinamitle patlatıyorlardı. Kurt ulumasını andıran rüzgâr cama çarpıyordu. Kirsten'in sıcak bedenine biraz daha sokulurken, zihnim yavaşça beni tekrar kuşkunun karanlık labirentine sokan ipuçlarının şifrelerini çözüyordu: ensesindeki koku, saçlarına yapışan sigara dumanı.

Yatağa girdiğini duymamıştım.

Sağ bacağımla başımdaki ağrının düeti kendini yavaş yavaş hissettiriyordu. Gözlerimi yeniden kapatarak inledim. Yavaşça sırt üstü dönerken dün gecenin korkunç olaylarını hatırladım. Bir adam öldürmüştüm. En kötüsü de bir Rus askeri öldürmüştüm. Meşru müdafaaya uygun hareketimin Sovyetlerin atandığı bir mahkemede işe yaramayacağını biliyordum. Kızıl Ordu askerlerini öldürmenin sadece tek bir cezası vardı.

Ellerim ve yüzüm Güney Amerikalı kelle avcıları gibi görünerek Potsdamer Demiryolu İstas-

yonu'ndan çıkarken beni kaç kişinin görmüş olabileceğini düşündüm. En azından birkaç ay boyunca Doğu Bölgesi'nden uzak durmanın iyi olacağına karar verdim. Ama yatak odamın bomba hasarlı tavanına bakarken Bölge'nin bana gelmeyi tercih edebileceği aklıma geldi: işte Berlin, kusursuz genişlikteki alçı tezyinat üzerinde açık kalmı bir yer. Yatak odamın köşesinde bir gün bu açıklığı örtmek için karaborsadan aldığım bir torba alçı duruyordu. Stalin'in Berlin adındaki küçük, çıplak özgürlük alanını kaplamak gibi benzer bir görevi üstlenmeye kararlı olduğuna inanmayan ben dâhil çok az kişi vardı.

Yataktan kalkıp ibrikle yıkandım, giyindim, kahvaltı bulmak için mutfağa gittim.

Masada bir gece önce orada olmayan birkaç market malzemesi vardı: kahve, tereyağı, bir kutu yoğunlaştırılmış süt, birkaç tane çikolata – bunlar her şeyin bulunduğu ve sadece Amerikan askerlerine açık olan Garnizon Kantini ya da PX'ten alınmıştı. Karne sistemi Alman dükkânlarının neredeyse malzemeler gelir gelmez boşaldığı anlamına geliyordu.

Her türlü yiyecek benim için hoştu: karneler Kirsten ve benim için günlük toplam 3500 kaloriden daha azını içerdiği için genellikle aç geziyorduk – savaşın sonundan beri on beş kilo kaybetmiştim. Kirsten'in bu ekstra malzemeleri alma yöntemi konusunda da kuşkularım vardı. Ama şimdilik şüphelerimi bir kenara bırakıp ekstra tat vermesi için yapay kahve telvesiyle birkaç patates kızarttım.

Kokunun davet ettiği Kirsten mutfak kapısında belirdi.

"İkimize yeter mi?" diye sordu.

"Elbette," dedim ona da bir tabak koyarak.

Yüzümdeki morluğu yeni fark etti. "Tanrım, Bernie, ne oldu sana?"

"Dün gece bir İvan'la atıştım." Yüzüme dokunup kısa bir an için endişesini göstermesine izin verdikten sonra kahvaltımı yemek için oturdum. "Pislik beni soymaya kalktı. Bir dakika dövüştük, sonra o gitti. Sanırım işleri vardı. Bana birkaç saat bıraktı." Ona öldüğünü söylemeyecektim. İkimizin de endişelenmesine gerek yoktu.

"Saatleri gördüm. Güzel görünüyorlar. Birkaç bin dolar değerinde olmalılar."

"Bu sabah Reichstag'a gidip onları alacak İvanlar bulup bulamayacağıma bakacağım."

"Dikkat et de seni aramaya gelmesin."

"Endişelenme. Sorun olmayacak." Ağzıma birkaç patates atıp Amerikan kahvesi kutusunu elime aldım, duygusuzca baktım. "Dün gece biraz geç kaldın herhalde, değil mi?"

"Eve geldiğimde bebek gibi uyuyordun." Elinin içiyle saçlarını düzeltti. "Dün çok meşguldük. Amerikalılardan biri doğum günü için mekânı kapattı."

"Anlıyorum."

Karım bir öğretmendi, ama Zehlendorf'ta sadece Amerikan askerlerine açık olan bir Amerikan barında garson olarak çalışıyordu. Soğuk yüzünden evdeyken giymek zorunda kaldığı mantosunun altına forması olan kırmızı basma elbisesini ve fırfırlı önlüğünü çoktan giymişti.

Kahveyi elimle tarttım. "Bunları çaldın mı?"

Gözlerime bakmadan başını evet anlamında salladı.

"Yakayı ele vermeden nasıl kaçıyorsun hiç anlamıyorum," dedim. "Hiçbirinizi aramaya zahmet etmiyorlar mı? Depodaki eksikleri fark etmiyorlar mı?"

Güldü. "Orada ne kadar yiyecek olduğu konusunda hiçbir fikrin yok. O Yankiler günde 4000 kaloriden fazla alıyorlar. Ve bir G.I. senin bir aylık et miktarını bir gecede yiyor ve hâlâ dondurma yiyecek yeri kalıyor." Kahvaltısını bitirip mantosunun cebinden bir paket Lucky Strike çıkardı. "İster misin?"

"Onları da çaldın mı?" Ama yine de bir tane alıp başımı yaktığı kibrite doğru eğdim.

"Her zaman dedektifsin," diye mırıldandı. Sonra daha kızgın bir sesle ekledi, "Aslında bunlar bir Amerikalının hediyesiydi. Onların bazıları sadece birer oğlan, biliyorsun. Çok nazik olabiliyorlar."

"Eminim öyledirler," diye hırladım.

"Konuşmayı seviyorlar, hepsi bu."

"Eminim İngilizcen gelişiyordur." Sesimdeki alaycılığı etkisiz hale getirmek için kocaman gülümsedim. Zamanı değildi, en azından şimdi. Çekmecelerinden birinde bulduğum Chanel şişesiyle ilgili bir şey söyleyip söylemeyeceğini merak ettim. Ama bir şey söylemedi.

Kirsten bara gittikten uzun süre sonra kapı çalındı. İvan'ın ölümü yüzünden hâlâ endişeli olduğum için onun otomatik silahını ceketimin içine sokup kapıyı açtım.

"Kim o?"

"Dr. Novak."

İşimiz çabuk bitti. GSOV karargâhındaki muhbirimin, Bölge'deki Wernigerode'ye en yakın şe-

hir olan Magdeburg'daki polise açtığı bir telefonla Frau Novak'ın gerçekten de MVD tarafından "koruyucu gözaltı"nda tutulduğunu doğruladığını anlattım. Novak'ın eve dönmesi üzerine o ve karısı hemen "Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği halkının çıkarları için hayati önem taşıyan bir iş" amacıyla Ukrayna'daki Harkov şehrine gönderileceklerdi.

Novak haşin bir şekilde başını salladı. "Bu olacaktı," diye iç çekti. "Onların metalürji araştırmalarının çoğunun merkezi orası."

"Şimdi ne yapacaksınız?" diye sordum.

Başını öyle bir ümitsizlik ifadesiyle salladı ki ona çok acıdım. Ama Frau Novak'a acıdığım kadar değil. O mahsur kalmış durumdaydı.

"Size başka yardımım olabilirse beni nerede bulabileceğinizi biliyorsunuz."

Novak taksiden taşımasına yardım ettiğim kömür torbasını işaret etti. "Yüzünüze bakılırsa bu kömürü hak ettiğinizi tahmin edebiliyorum."

"Şöyle söyleyeyim, bu kömürün hepsini yaksam bile bu oda yüzümün yarısı kadar ısınmaz." Durakladım. "Bu beni ilgilendirmez, Dr. Novak, ama geri dönecek misiniz?"

"Haklısınız, bu sizi ilgilendirmez."

Ona yine de şans diledim. O gidince oturma odasına bir kürek dolusu kömürü evimde yeniden ısınabilecek olmanın beklentisiyle dikkatle taşıdım ve sobayı yaktım.

Kanepeye uzanıp hoş bir sabah geçirdim. Neredeyse günün geri kalanını da evde geçirmeye karar verecektim. Ama öğleden sonra dolapta bir baston bulup topallayarak Kurfürstendamm'a

gittim, en az yarım saat kuyruk bekledikten sonra doğuya giden tramvaya bindim.

"Karaborsa," diye bağırdı kondüktör Reichstag'ın eski harabeleri görüş alanımıza girince. Tramvay boşaldı.

Ne kadar saygın biri olursa olsun hiçbir Alman ara sıra karaborsacılık yapmaya tenezzül etmediğini söyleyemezdi. Ve haftalık 200 marklık ortalama gelirle –bir paket sigara almaya yetecek kadar– yasal işletmeler bile çalışanlarına ödeme yapabilmek için ara sıra karaborsa mallara bel bağlamak zorundaydı. İnsanlar neredeyse işe yaramaz Reichsmarklarını yalnızca kirayı ödemek ve sefil tayın paylarını almak için kullanıyorlardı. Berlin klasik ekonomi öğrencileri için açgözlülük ve ihtiyaçlarla belirlenen mükemmel bir işletme döngüsü modeli sunuyordu.

Kararmış Reichstag'ın önündeki futbol sahası büyüklüğündeki alanda bin kadar insan küçük komplo grupları halinde dikilmiş, satmak için getirdikleri eşyaları kalabalık bir sınırdaki pasaportlar gibi önlerinde tutuyorlardı: sakarin paketleri, sigaralar, dikiş makinesi iğneleri, kahve, çoğu sahte olan yiyecek karneleri, çikolata ve kondom. Diğer insanlar etrafta dolaşıp incelemek için kaldırdıkları eşyalara belirgin bir küçümsemeyle bakıyor, almaya geldikleri eşyaları arıyorlardı. Burada satın alınamayacak hiçbir şey yoktu: bombalanmış bir mülkün tapusundan, taşıyanların Nazi "enfeksiyonu"ndan arınmış olduğunu garanti eden, dolayısıyla kişinin ister orkestra şefi, isterse yol temizlikçisi olarak Müttefik kontrolüne tabi olan bir işe alınabileceğini gösteren

sahte Nazilikten arınma sertifikasına kadar her şey vardı.

Ama alışveriş yapmaya gelenler sadece Almanlar değildi. Tam tersine. Fransızlar memleketteki kız arkadaşlarına mücevher, İngilizler deniz kenarı tatilleri için kamera almaya geliyorlardı. Amerikalılar ise Savignplatz'ın çok sayıdaki atölyelerinden birinde başarılı bir şekilde sahtesi yapılan antikaları alıyorlardı. Ve İvanlar da birkaç aylık tazminatlarını saatlere harcamak üzere geliyorlardı; ya da ben öyle umuyordum.

Teneke bacağı sırtında taşıdığı çantanın üstünden çıkan koltuk değnekli bir adamın yanında durdum. Saatleri saplarından kaldırdım. Bir süre sonra sergileyecek bir şeyi olmayan tek bacaklı komşuma başımla işaret edip ne sattığını sordum.

Arkasındaki sırt çantasını gösterdi. "Bacağımı," dedi üzüntü belirtisi göstermeden.

"Bu çok kötü."

Yüzünde sessiz bir teslimiyet vardı. Sonra benim saatlerime baktı. "Güzel," dedi. "On beş dakika önce iyi bir saat arayan bir İvan vardı. Yüzde 10 karşılığında onu senin için bulabilirim."

Bir satış yapana kadar soğukta ne kadar dikilmem gerektiğini düşünmeye çalıştım. "Beş," dedim. "Eğer satın alırsa."

Adam başını salladı. Kroll Opera Binası'na doğru hareket eden bir tripod sallanarak yürümeye başladı. On dakika sonra geri döndü. Nefes nefeseydi ve yanında bir değil iki Rus askeri vardı. Büyük tartışmalardan sonra Mickey Mouse'u ve altın Patek'i 1700 dolara aldılar.

İvanlardan aldığım yağlı paraların dokuz tanesini ayırıp ona verdim.

"Belki bacağını satman gerekmez."

"Belki," dedi burnunu çekerek, ama sonra bacağını beş karton Winston'a sattığını gördüm.

O öğleden sonra şansım daha fazla yaver gitmedi. Kalan iki saati bileğime takıp eve dönmeye karar verdim. Ama tuğlalarla kapatılmış pencereleri ve tehlikeli görünümlü kubbesiyle Reichstag'ın hayaletine yaklaşırken gördüğüm bir grafiti fikrimi değiştirdi ve midemin çeperlerinde kendini yeniden oluşturdu: "Kadınlarımızın yaptığı şey, bir Alman'ı ağlatıyor, bir Amerikan askerinin pantolonun içinde gelmesini sağlıyor."

Zehlendorf'a ve Berlin'in Amerikan kesimine giden tren beni ABD Askeri Karargâhından bir kilometre uzakta olan Kronprinzenallee'ye ve Kristen'in çalıştığı Johnny's Amerikan Barı'na kısa bir mesafe kala indirdi.

Ben önüne birkaç cipin park ettiği, pencereleri buharlanmış, parlak, gürültülü bir yer olan Johnny's barını bulana kadar hava kararmıştı. Ucuz görünümlü girişin üstündeki tabela barın, onlar artık her kimse, yalnızca İlk Üçüncü Sınıflar için olduğunu söylüyordu. Kapının dışında bir Eskimo evine benzer kamburu olan yaşlı bir adam vardı – şehrin sigara izmaritleri toplayarak hayatını kazanan binlerce kişisinden biriydi: fahişeler gibi her izmaritçinin de kendi bölgesi vardı. Herkesin göz diktiği Amerikan barlarının ya da kulüplerinin önündeki kaldırım gibi yerlerde insan günde yüz kadar izmarit toplayabilirdi: bu da on

ya da on beş bütün sigara eder, değeri toplamda beş doları bulurdu.

"Hey, amca," dedim adama. "Dört Winston kazanmak ister misin?" Reichstag'dan aldığım paketi çıkarıp elime dört sigara boşalttım. Adamın çapaklı gözleri hevesle sigaralardan yüzüme gitti.

"İş nedir?"

"İki tanesi şimdi, iki tanesi de bu hanımın buradan çıktığını bana söylediğin zaman." Ona Kirsten'in cüzdanımda sakladığım resmini gösterdim.

"Çok güzel bir parça," dedi pis pis gülerek.

"Onu boş ver." Baş parmağımla Kronprinzenallee'nin Amerika Askeri Kumanda Merkezi tarafında,, ilerideki pis görünümlü kafeyi işaret ettim. "Şu kafeyi görüyor musun?" Başını salladı. "Orada bekliyor olacağım."

Adam parmağıyla bana selam verip fotoğrafı ve iki Winston'ı hızla cebine attı, yerleri araştırmaya devam etti. Ama onu boynuna bağladığı pis mendilden yakaladım. "Unutmayacaksın, değil mi?" dedim mendili sıkarak. "Burası güzel bir bölgeye benziyor. Bu yüzden gelip bana söylemeyi unutursan seni nerede bulacağımı biliyorum. Anladın mı?"

Yaşlı adam kaygımı hissetmiş gibiydi. Korkunç şekilde sırıttı. "O sizi unutmuş olabilir, bayım, ama benim unutmayacağımdan emin olabilirsiniz." Ben mendili biraz daha bükerken parlak noktalar ve yağlı lekelerle bir tamirhane zeminini andıran yüzü biraz kızardı.

"Unutmamaya dikkat et," dedim onu bırakarak. Adama bu kadar kaba davrandığım için suç-

luluk hissediyordum. Bunu telafi etmek için ona bir sigara daha verdim, iyi karakterime dair abartılı sözlerine aldırmadan pis kafeye doğru yürüdüm.

Saatler gibi gelen, ama iki saat bile olmayan bir süre boyunca sessizce oturup tadı kötü olan konyaktan içip birkaç sigara tüttürdüm, etrafımdaki sesleri dinledim. Bahşiş toplayan adam gelip beni bulduğunda apseli yüzünde zafer dolu bir gülümseme vardı. Onun peşinden sokağa çıktım.

"Hanımefendi şu tarafa gitti, efendim," dedi demiryolunu aceleyle işaret ederek. Ben hesabımızın gerisini kapatırken ekledi, "*Schätzi*'siyle, efendim. Yüzbaşıydı galiba. Neyse, her kimse yakışıklı bir gençti."

Daha fazla dinlemek için orada durmayıp gösterdiği yöne doğru olabildiğince hızlı bir şekilde yürüdüm.

Kısa süre içinde Kirsten'i ve kolunu omzuna dolamış olan Amerikan subayını gördüm. Onları uzaktan takip ettim. Dolunay sayesinde sakin ilerleyişlerini açıkça görebiliyordum. Kısa süre sonra, bombalanmış altı katı birbirinin üstüne çökmüş bir apartmanın önünde durdular. İçeride gözden kayboldular. Peşlerinden içeri girmeli miydim, diye sordum kendime. Her şeyi görmem gerekiyor muydu?

Karnımda ağır bir şekilde duran şişko şüpheyi eritmek için karaciğerimden buruk bir safra yükseldi.

Sivrisinekler gibi onları görmeden önce seslerini duydum. İngilizceleri anladığımdan daha akıcıydı, ama Kirsten iki gece üst üste eve geç

kalamayacağını açıklıyor gibi görünüyordu. Ayın önüne bir bulut geçip manzarayı kararttı. Ben de daha iyi görebileceğimi düşündüğüm büyük bir moloz yığınının arkasına geçtim. Bulut çekilip ay ışığı çıplak çatı kirişlerinden aşağıya süzülünce onları açıkça gördüm. Artık sessizlerdi. Kirsten onun önünde diz çöker, adam onu takdis ediyormuş gibi ellerini başına koyarken bir an için masumiyetin ifadesi gibiydiler. Önce Kirsten'in başının niye omuzlarının üstünde sallandığına şaşırdım, ama adam inleyince neler olduğunu anlamam ona eşlik eden büyük bir boşluk hissi kadar hızlı olmuştu.

Oradan sessizce uzaklaşıp aptallaşana kadar içtim.

4

Geceyi kanepede geçirdim. Sonunda sendeleyerek eve döndüğümde yatakta olan Kirsten bu durumu yanlışlıkla nefesimdeki içkiye verecekti. Onun evden çıktığını duyana kadar uyurmuş gibi yaptım, ama gitmeden önce beni alnımdan öpmesine engel olamadım. Merdivenlerden inip caddeye çıkarken ıslık çalıyordu. Kalkıp pencereden onu seyrettim. Fasanenstrasse'den kuzeye, Zoo İstasyonu'na ve Zehlendorf trenine yürüyordu.

Kirsten gözden kaybolunca benliğimin kalıntılarını önümdeki günü geçirmeme yetecek kadar toparlamaya çalıştım. Başım heyecanlı bir Dobermann gibi zonkluyordu, ama buz gibi bir bezle temizlendikten, yüzbaşının kahvesinden birkaç fincan ve bir sigara içtikten sonra kendimi biraz daha iyi hissetmeye başladım. Ama kafam Kirsten'in Amerikan yüzbaşısına yaptığı oral seksin hatırasıyla ve hazır, yeni bir Kızıl Ordu askeri öldürmüşken ona da verebileceğim zararın dü-

şüncesiyle o kadar meşguldü ki kapıya cevap verirken gerektiği gibi dikkatli değildim.

Rus askeri kısaydı, ama askeri parkasının gümüş rengi apoletlerindeki, Sovyet gizli polisi MVD'de palkovnik, bir albay olduğunu gösteren üç altın yıldız ve açık mavi bordürler sayesinde Kızıl Ordu'daki en uzun askerden daha uzun duruyordu.

"Herr Günther?" dedi kibarca.

Suratsız bir şekilde başımı salladım. Daha dikkatli olmadığım için kendime kızıyordum. Ölü İvan'ın silahını nerede bıraktığımı ve onu almak için koşup koşamayacağımı düşündüm. Yoksa böyle bir durum için merdivenin dibinde adamları bekliyor muydu?

Subay şapkasını çıkardı, topuklarını bir Prusya askeri gibi birbirine vurup havaya kafa attı. "Palkovnik Poroshin emrinizdedir. İçeri girebilir miyim?" Cevabımı beklemedi. Kendi gazı dışında hiçbir şeyi bekleyecek biri gibi görünmüyordu.

Yaşı otuzdan büyük olmayan albayın saçları bir asker için fazla uzundu. Saçlarını soluk mavi gözlerinden geriye, dar kafasının üstüne doğru iterek sahte bir gülümsemeyle oturma odamda bana doğru döndü. Rahatsızlığımın tadını çıkarıyordu.

"Herr Bernhard Günther, değil mi? Emin olmalıyım da."

Adımı bu şekilde bilmesi şaşırtıcıydı. Önümde açtığı güzel altın sigara kutusu da öyle. Sararmış bir deri bir kemik parmakları sigara satmayla içmek kadar ilgilenmediğini gösteriyordu. Ve MVD genellikle tutuklamak üzere olduğu bir adama

sigara vermezdi. Bu yüzden bir sigara alıp adımı kabullendim.

Kendi geniş ağzına bir sigara sokup ikimizin sigarasını yakmak için bir Dunhill çıkardı.

Dumanın girdiği gözlerini kısarak "Ve siz bir... *sh'pek* – neydi Almancası?"

"Özel dedektif," dedim. Otomatik olarak tercüme edip bu şevkime anında pişman oldum.

Poroshin'in kaşları kalktı. "Çok güzel," dedi, önce ilgiye sonra sadistçe bir zevke dönen sessiz bir şaşkınlıkla. "Rusça biliyorsunuz."

Omuz silktim. "Biraz."

"Ama bu çok yaygın kullanılan bir sözcük değildir. Sadece biraz Rusça bilen birisi bunu bilemez. *Sh'pek* Rusçada aynı zamanda tuzlanmış domuz yağı anlamına da gelir. Bunu da biliyor muydunuz?"

"Hayır," dedim. Ama bir Sovyet savaş esiri olarak kara ekmeğe sürülen *sh'pek*'ten bol miktarda yemiştim. Bunu tahmin etmiş miydi?

"*Nye shooti* (gerçekten mi)?" diye sırıttı. "Bahse girerim biliyorsunuz. Benim MVD olduğumu bilecek kadar, ha?" Yüksek sesle bir kahkaha attı. "İşimde ne kadar iyi olduğumu görüyor musunuz? Sizinle konuşalı beş dakika olmadı, ama Rusça bildiğinizi saklamak istediğinizi şimdiden anladım. Neden?"

"Neden ne istediğinizi söylemiyorsunuz, Albay?"

"Hadi ama," dedi. "Bir İstihbarat subayı olarak nedenini merak etmem çok doğal. Böyle bir merakı sizin herkesten iyi anlamanız gerekir, değil mi?" Dudaklarını özür dilercesine büzerken du-

man köpek balığı yüzgeçlerini andıran burun deliklerinden çıkıyordu.

"Almanların meraklı olması iyi bir şey değil," dedim. "En azından bugünlerde."

Omuz silkip masama gitti. Orada duran iki saate baktı. "Belki," diye mırıldandı düşünceli bir şekilde.

Ölü İvan'ın tabancasını sakladığımı yeni hatırladığım çekmeceyi açmayı düşünmeyeceğini umuyordum. Konuyu tekrar benden ne istediğine getirmek için sordum: "Bölgenizde özel dedektiflerin ve istihbarat kurumlarının bulunmasının yasak olduğu doğru değil mi?"

Sonunda masadan uzaklaştı.

"*Vyerno* (çok doğru), Herr Günther. Bunun nedeni böyle kurumların demokraside bir amaca hizmet etmemeleridir–"

Poroshin ben sözünü kesmeye kalkınca dilini şaklattı.

"Lütfen, söylemeyin, Herr Günther. Sovyetler Birliği'ne ancak demokrasi denebileceğini söyleyeceksiniz. Ama söylerseniz Yoldaş Başkan sizi duyabilir ve sizle karnınızı kaçırmak için benim gibi korkunç adamlar gönderebilir.

"Elbette şu anda şehirde para kazananların yalnızca fahişelerin, karaborsacıların ve casusların olduğunu ikimiz de biliyoruz. Fahişeler her zaman olacaktır. Karaborsacılar da Alman para birimi reforma uğramadığı sürece kalacaktır. Geriye casusluk kalıyor. Bu içinde olunacak yeni meslek, Herr Günther. Sizin gibi insanlar için bu kadar çok fırsat varken özel dedektifliği unutmalısınız."

"Bana neredeyse bir iş teklif ediyor gibisiniz, Albay."

Alaycı bir şekilde gülümsedi. "Hiç de fena fikir değil. Ama buraya bu yüzden gelmedim." Arkasındaki koltuğa baktı. "Oturabilir miyim?"

"Keyfinize bakın. Ama korkarım size kahveden başka bir şey ikram edemem."

"Teşekkür ederim, hayır. Kahvenin biraz fazla uyarıcı bir içecek olduğunu düşünüyorum."

Kanepeye oturup başlamasını bekledim.

"Ortak bir dostumuz var, Emil Becker. Kendisi sizin deyiminizle şeytanın mutfağına girdi."

"Becker mi?" Bir an düşündüm, 1941'deki Rus saldırısından bir yüz hatırladım; ondan önce de Reichskriminal polisi Kripo'dan. "Onu yıllardır görmedim. Tam arkadaş diyemem. Ne yaptı? Onu neden tutuyorsunuz?"

Poroshin başını iki yana salladı. "Yanlış anladınız. Başı bizimle değil, Amerikalılarla dertte. Daha açık konuşmak gerekirse, onların Viyana askeri polisiyle."

"Onu siz değil de Amerikalılar aldıysa, gerçekten bir suç işlemiş demektir."

Poroshin alaycı sözlerime aldırmadı. "Bir Amerikan subayını, bir yüzbaşıyı öldürmekle suçlanıyor."

"Eh, hepimiz zaman zaman bunu yapmak istiyoruz." Poroshin'in soran bakışları karşısında başımı iki yana salladım. "Yok, önemli değil."

"Burada önemli olan şey Becker'in Amerikalıyı öldürmemiş olması," dedi kararlı bir sesle. "O masum. Ama yine de Amerikalıların elinde iyi bir

dava var ve birisi ona yardım etmezse kesinlikle idam edilecek."

"Ben ne yapabilirim, bilmiyorum."

"Sizin özel dedektif olarak dâhil olmanızı istiyor. Masum olduğunu kanıtlamak için. Bunun için size cömert bir ödeme yapacak. Kasansanız da kaybetseniz de 5000 dolar alacaksınız."

Islık çaldığımı fark ettim. "Bu çok para."

"Yarısı altın olarak hemen ödenecek. Kalanı da siz Viyana'ya geldiğinizde."

"Peki, sizin bu olayla ilginiz nedir, Albay?"

Boynunu kusursuz ceketinin içinde döndürdü. "Dediğim gibi Becker arkadaşımdır."

"Nasıl bir arkadaş olduğunu açıklar mısınız?"

"O benim hayatımı kurtardı, Herr Günther. Ona yardım etmek için her şeyi yapmalıyım. Ama anlayacağınız üzere ona resmen yardım etmem politik olarak zor olacak."

"Becker'in bu konudaki isteklerini nasıl bu kadar yakından biliyorsunuz? Bir Amerikan hapishanesinden sizi aramış olamaz herhalde?"

"Bir avukatı var, tabii ki. Sizi bulmamı avukatı istedi; eski yoldaşınıza yardım etmenizi istiyor."

"O hiçbir zaman yoldaşım olmadı. Bir zamanlar birlikte çalıştığımız doğru. Ama 'eski yoldaş', hayır."

Poroshin omuz silkti. "Nasıl isterseniz."

"Beş bin dolar. Becker 5000 doları nereden buluyor?"

"O becerikli bir adam."

"Bu uygun bir tanım. Becker şimdi ne yapıyor?"

"Burada ve Viyana'da ithalat ve ihracat yapıyor."

"Güzel bir örtmece. Karaborsacılık yapıyor yani."

Poroshin özür dilercesine başını sallayıp bana altın kutusundan bir sigara daha uzattı. Sigarayı bilinçli bir yavaşlıkla içerken bütün bunların ne kadar küçük bir yüzdesinin samimi olduğunu merak ettim.

"Ee, ne diyorsunuz?"

"Yapamam," dedim sonunda. "Önce size kibar nedeni söyleyeyim."

Ayağa kalkıp cama gittim. Aşağıdaki sokakta motor kapağında bir Rus flamasının olduğu bir BMW duruyordu; iri yarı, sert görünümlü bir Kızıl Ordu askeri arabaya yaslanmıştı.

"Albay Poroshin, bu şehre girip çıkmanın giderek kolaylaşmadığı dikkatinizden kaçmamıştır. Ne de olsa Berlin'i Kızıl Ordu'nun yarısıyla kuşattınız. Almanları etkileyen sıradan seyahat kısıtlamalarının yanı sıra işler son birkaç hafta içinde sözde müttefikleriniz için bile iyice zorlaştı. Yasadışı bir şekilde Avusturya'ya girmeye çalışan bu kadar çok mülteci olduğu için Avusturyalılar seyahatlerin engellenmesinden çok memnunlar. Pekâlâ. Bu kibar nedendi."

"Ama bunların hiçbiri sorun değil," dedi Poroshin rahatça. "Emil gibi eski bir dost için memnuniyetle birkaç torpil yaparım. Trenyolu izinleri, pembe paso, biletler – her şey kolayca ayarlanabilir. Gerekli bütün ayarlamalar konusunda bana güvenebilirsiniz."

"Eh, bu işi yapmayacak olmamın ikinci nedeni de bu sanırım. Daha az kibar neden. Size güvenmiyorum, Albay. Neden güveneyim ki? Emil'e yardım etmek için torpil yapmaktan bahsediyorsunuz. Ama tam tersi yönde torpil de yapabilirsiniz. İşler sizin tarafınızda biraz değişken. Bir adam tanıyorum savaştan döndüğünde Komünist Partisi subaylarının evine yerleştiğini gördü – evinde oturmaya devam edebilmek için birkaç torpil yapıp adamı akıl hastanesine kapattılar.

"Ve daha bir iki ay önce birkaç arkadaşımı Berlin'in sizin tarafınızdaki bir barında içki içerken bıraktım, ben gittikten birkaç dakika sonra Sovyet güçlerinin orayı kuşatıp bardaki herkesi birkaç hafta zorunlu çalışmaya tabi tuttuklarını öğrendim.

"Bu yüzden tekrar ediyorum, Albay: size güvenmiyorum ve güvenmek için de bir neden göremiyorum. Tek bildiğim sizin tarafınıza geçer geçmez tutuklanabileceğimdir."

Poroshin yüksek sesle bir kahkaha attı. "Ama neden? Neden tutuklanasınız ki?"

"Daha önce bir nedene ihtiyacınız olduğunu fark etmedim." Sabırsızca omuz silktim. "Belki özel dedektif olduğum içindir. MVD için bu Amerikan casusu olmakla aynı şey. Sizinkilerin Nazilerden devraldığı Sachsenhausen'daki eski toplama kampının Amerikalılar için casusluk yapmakla suçlanan Almanlarla dolu olduğunu biliyorum."

"Küçük bir küstahlık yapmama izin verirseniz, Herr Günther: benim, bir MVD palkovnik'in sizin aldatılıp tutuklanmanızın Müttefik Kontrol

Konseyi'nin işlerinden daha önemli olduğunu düşüneceğine gerçekten inanıyor musunuz?"

"Siz Kommendatura üyesi misiniz?" Şaşırmıştım.

"Sovyet Vekili Askeri Vali'nin İstihbarat subayı olma onurunu taşıyorum. Bana inanmazsanız Elsholzstrasse'deki konsey karargâhına sorabilirsiniz." Benden bir tepki bekleyerek durdu. "Hadi. Ne diyorsunuz?"

Ben bir şey söylemeyince içini çekip başını iki yana salladı. "Siz Almanları hiç anlamayacağım."

"Dili yeterince iyi konuşuyorsunuz. Marx'ın da Alman olduğunu unutmayın."

"Evet, ama o aynı zamanda bir Yahudi'ydi de. Vatandaşlarınız on iki yıl boyunca bu iki durumu karşılıklı olarak dışlamaya çalıştı. Bu da anlamadığım şeylerden bir diğeri. Fikrinizi değiştirdiniz mi?"

Başımı iki yana salladım.

"Pekâlâ."

Albay onu reddetmem karşısında hiçbir kızgınlık belirtisi göstermedi. Saatine bakıp ayağa kalktı.

"Gitmeliyim," dedi. Not defterini çıkarıp bir şeyler yazdı. "Fikrinizi değiştirirseniz bana Karlshorst'ta bu numaradan ulaşabilirsiniz. 55-16-44. General Kavemtsev'in Özel Güvenlik Birimi'ni isteyin. Ev telefonum da burada: 05-00-19."

Poroshin gülümseyip ondan notu alırken başını salladı. "Amerikalılar tarafından tutuklanırsanız, yerinizde olsam bu notu görmelerine izin vermezdim. Muhtemelen casus olduğunuzu düşünürler."

Merdivenlerden inerken hâlâ gülüyordu.

5

Vatana inananlar için toplumun ataerkil bakış açısını yalanlayan şey yenilgi değil, yeniden inşaydı. İnsanların kibri yüzünden yıkılan Berlin örneğiyle, bir savaştan sonra, askerler öldükten, duvarlar yıkıldıktan sonra, şehrin kadınlarından ibaret olduğu şeklinde bir ders alınabilirdi.

Gri granit kanyona doğru yürürken, kanyonun gözlerden gizlediği yoğun bir şekilde çalışan madenden bir grup kadının gözetimi altında tuğla yüklü kamyonlardan oluşan bir kafile çıkıyordu. Kamyonlardan birinin yan tarafında "Aşka yer yok" yazıyordu. Kadınların tozlu yüzleri ve güreşçi bedenleri göz önüne alınınca bunun hatırlatılmasına gerek yoktu. Ama pazıları kadar büyük kalpleri de vardı.

Kadınların alaycı ıslıkları ve yuhlamaları arasında gülümseyerek –şehir yeniden inşa edilirken benim ellerim neredeydi?– bastonumu hastalık raporu gibi sallayarak Pestalozzistrasse'ye varana kadar yürüdüm. Kripo günlerinden eski dostum

ve şimdi Komünistlerin hakim olduğu Berlin polis kuvvetinde Kommissar olan Fredrich Korsch bana Emil Becker'in karısını orada bulabileceğini söylemişti.

21 Numara pencereleri kâğıtlarla kaplı olan hasarlı, 5 katlı bir binaydı. Ön kapıdan girdiğinizde sizi ağır bir yanık ekmek kokusu ve "Güvensiz Merdiven! Ziyaretçiler tehlikeyi göze alarak kullansın" tabelası karşılıyordu. Neyse ki kapının içine tebeşirle yazılan isimlere ve daire numaralarına göre Frau Becker zemin katta yaşıyordu.

Karanlık, rutubetli bir koridordan Frau Becker'in kapısına ilerledim. Kapıyla çamaşırhane arasında yaşlı bir kadın duvarlardaki mantarları toplayıp bir kutuya dolduruyordu.

"Kızıl Haçtan mı geliyorsun?" diye sordu.

Gelmediğimi söyleyip kapıya vurdum.

Gülümsedi. "Sorun yok, biliyorsun. Burada rahatımız yerinde." Sesinden delilik seziliyordu.

Kapıyı bu kez daha sert bir şekilde çaldım. Boğuk bir sesin ardından çekilen sürgüyü duydum.

"Aç kalmıyoruz," dedi yaşlı kadın. "Tanrı bize yiyecek veriyor." Kutudaki mantarları işaret etti. "Bak. Burada taze mantarlar bile var." Bunu söylerken duvardan bir mantar koparıp yedi.

Kapı sonunda açıldığında bir an tiksintiden konuşamadım. Frau Becker yaşlı kadını görünce yanımdan hızla geçip bir sürü hakaretle kadını kovdu.

"Yaşlı pislik," diye mırıldandı. "Hep apartmana girip küfleri yiyor. Kadın deli. Tam bir kaçık."

"Yediklerine bakılırsa kuşku yok," dedim midem bulanarak.

Frau Becker gözlüklerinin ardından bana baktı. "Kimsiniz ve ne istiyorsunuz?" dedi kabaca.

"Adım Günther Bernhard–" diye söze başladım.

"Adını duydum," dedi çıkışır gibi. "Kripo'dansın."

"Kripo'daydım."

"İçeri gelsen iyi olur." Beni buz gibi oturma odasına alıp kapıyı kapattı, ölümcül bir korku içindeymiş gibi sürgüsünü itti. Ne kadar şaşırdığımı görünce açıklama yaptı, "Bugünlerde insan ne kadar dikkatli olsa azdır."

"Öyle."

İğrenç duvarlara, tüysüz halıya, eski mobilyalara baktım. Fazla bir şey yoktu, ama bakımlı bir evdi. Rutubet konusundaysa yapabileceği fazla bir şey yoktu.

"Charlottenburg çok kötü değil," dedim durumu hafifletmek için. "Bazı bölgelere kıyasla yani."

"Olabilir," dedi. "Ama karanlıktan sonra gelseydiniz ve kapıyı ölene kadar çalsaydınız da açmazdım. Geceleri her türlü sıçan oluyor burada." Bunları söylerken kanepedeki büyük kontrplak levhayı kaldırdı. Bir an için evin loş ışığında onun bir yapboz üzerinde çalıştığını sandım. Ama sonra sayısız Olleschau sigara paketi, izmarit torbaları, kurtarılmış tütün yığınları ve yeniden sarılmış sigara dizilerini gördüm.

Kanepeye oturup Winston'ı çıkardım, ona da bir tane teklif ettim.

"Teşekkürler," dedi isteksizce. Sigarayı kulağının arkasına soktu. "Daha sonra içerim." Ama bunu da ötekilerle birlikte satacağına kuşkum yoktu."

"Şu yeniden kullanılan sigaraların şimdiki değeri ne?"

"5 mark filan," dedi. "Ben toplayıcılarıma 150 izmarit için beş dolar veriyorum. Bunlardan yirmi tane bütün sigara çıkıyor. Onları da on dolara satıyorum. Ne bu, *Tagesspiegel* için yazı falan mı yazıyorsun? Victor Gollancz – Berlin'i Kurtar rutininden beni koruyun, Herr Günther. O pislik kocam için buradasın, değil mi? Onu uzun zamandır görmedim. Bir daha da görmemeyi umuyorum. Viyana'da bir hapishanede olduğunu biliyorsundur herhalde?"

"Evet, biliyorum."

"Bir Amerikan inzibatı gelip onun tutuklandığını söyleyince çok sevindim. Beni terk ettiği için onu bağışlayabilirim, ama oğlumu terk ettiği için asla."

Frau Becker'in, kocası ondan kaçtıktan sonra mı yoksa önce mi bir cadıya dönüştüğünü bilmek mümkün değildi. Ama ilk karşılaşmamızda kaçak kocasının yanlış seçim yaptığına beni ikna edecek bir tip değildi. Buruk bir ağzı, çıkık alt çenesi ve küçük, sivri dişleri vardı. Ben ziyaretimin amacını açıklar açıklamaz etrafta dolaşmaya başladı. Onu sorularıma cevap vermesine yetecek kadar yatıştırmak için sigaralarımın kalanını vermek zorunda kaldım.

"Tam olarak ne oldu? Söyleyebilir misiniz?"

"İnzibat subayı onun Viyana'da bir Amerikan yüzbaşısını vurduğunu söyledi. Onu suçüstü yakalamışlar. Hepsi bu."

"Ya Albay Poroshin? Onun hakkında bir şey biliyor musunuz?"

"Ona güvenip güvenemeyeceğini mi bilmek istiyorsun? Bunu bilmek istiyorsun. Eh, o bir İvan," diye sırıttı alaycı bir şekilde. "Bilmen gereken tek şey bu." Başını iki yana sallayıp sabırsızlıkla ekledi: "Ee, Emil'in işlerinden biri yüzünden Berlin'de tanıştılar. Penisilindi galiba. Emil, Poroshin'in düşkün olduğu kızlardan birinden frengi kaptığını söylemişti. Ben tam tersidir, diye düşündüm. Neyse, bu en kötü türde frengiydi: insanı şişiren türde. Salvarsan işe yaramıyordu. Emil onlara penisilin buldu. Ne kadar nadir bulunduğunu bilirsin, iyi şeylerin yani. Poroshin'in Emil'e yardım etmesinin nedenlerinden biri bu olabilir. Hepsi aynı, bu Rusların yani. Sadece beyinleri hayalarında değil. Kalpleri de orada. Poroshin'in minnettarlığı doğrudan kasıklarından geliyor."

"Ve diğer nedeni?"

Alnı karardı.

"Nedenlerden biri bu olabilir demiştiniz."

"Evet, elbette. Neden sadece Poroshin'in kuyruğunu ateşten kurtarmak olamaz, değil mi? Emil onun için casusluk yapıyor olsa hiç şaşırmazdım."

"Bununla ilgili bir kanıtınız var mı? Berlin'deyken Poroshin'i sık görüyor muydu?"

"Gördüğünü de söyleyemem, görmediğini de."

"Ama cinayet dışında bir şeyle suçlanmıyor. Casuslukla da suçlanmıyor."

"Ne fark eder ki? Onu zaten asacaklar."

"İşler öyle yürümüyor. Eğer casusluk yapıyorsa her şeyi bilmek isterler. Öyle olsa o Amerikan inzibatı size kocanızın bağlantılarıyla ilgili her şeyi sorarlardı. Sordular mı?"

Omuz silkti. "Hatırladığım kadarıyla hayır."

"Eğer casuslukla ilgili bir şüpheleri olsaydı, ne tür şeyler bildiğini öğrenmek için bile olsa araştırırlardı. Evi aradılar mı?"

Frau Becker başını iki yana salladı. "İki şekilde de umarım onu asarlar," dedi acı bir sesle. "Onu görürseniz bunu söyleyebilirsiniz. Ben kesinlikle görmeyeceğim."

"Onu en son ne zaman gördünüz?"

"Bir yıl önce. Temmuzda Sovyet POW kampından geldi ve üç ay sonra kaçtı."

"Ne zaman yakalandı?"

"1943 Şubatı, Briansk'ta." Dudakları gerildi. "O adamı üç yıl beklediğim düşünülünce. Geri çevirdiğim bütün o adamlar. Kendimi ona sakladım, sonra bak ne oldu." Aklına bir şey gelir gibi oldu. "İşte casusluk için kanıt, ihtiyacın varsa. Kendini serbest bıraktırmayı nasıl başardı, ha? Buna cevap ver. O kadar insan hâlâ içerideyken o çıkmayı nasıl başardı?"

Gitmek için ayağa kalktım. Belki kendi karımla olan durumum Becker'in tarafını tutmama neden oluyordu. Ama Becker'in mümkün olan her türlü yardıma ihtiyacı olduğunu öğrenecek kadar şey duymuştum. Eğer bu kadın işe karışırsa daha fazla yardıma bile ihtiyacı olabilirdi.

"Ben de Sovyet savaş esiri kampındaydım, Frau Becker. Kocanızdan daha kısa kaldım. Bu beni casus yapmıyor. Şanslı belki, ama casus değil." Kapıya gidip açtım, duraksadım. "Bunun beni ne yaptığını söyleyeyim mi? Polis gibi insanlar için, sizin gibi insanlar için, Frau Becker ve geri döndüğümden beri kendisine el sürdürtmeyen karım gibi insanlar için? Bunun beni ne yaptığını söyleyeyim mi? İstenmeyen biri yaptı."

6

Aç köpek pis pudingi yer, derler. Ama açlık sadece hijyen standardınızı etkilemez. Aynı zamanda aklınızı donuklaştırır, hafızanızı körleştirir –seks dürtüsünden bahsetmiyorum bile– ve genellikle huzursuzluk duygusu verir. Bu yüzden açlığın duyularımı yetersiz kıldığı 1947 yılı boyunca birkaç olay olması şaşırtıcı değildi. Neredeyse bir kaza bile yaşıyordum. Bu yüzden Becker'in davasını almak gibi mantıksız bir eğilim içinde olduğum şimdiki durumumu dolu mideyle düşünmeye karar verdim.

Eskiden Berlin'in en iyi ve ünlü oteli olan Adlon şimdi sadece bir harabeydi. Bir şekilde konuk kabul etmeye devam ediyordu. Sovyet kesiminde kaldığı için genellikle Rus subayların tuttuğu on beş odası vardı. Bodrumdaki küçük restoran yıkılmaktan kurtulmakla kalmamış, hareketli de iş yapıyordu. Yemek kuponu olan Almanlara has bir yer olduğu için insanlar çoğu Berlin restoranında olduğu gibi zengin bir Amerikalı ya da

İngiliz müşteri için masadan kaldırılma korkusu olmadan öğle ya da akşam yemeği yemek için oraya geliyordu.

Adlon'un umulmadık girişi Wilhelmstrasse'deki bir moloz yığınının altında, Hitler'in ölümüyle karşılaştığı ve insanları oradan uzak tutması gereken polisler tarafından birkaç sigara karşılığında turların bile düzenlendiği Führerbunker'den kısa bir mesafe uzaklıktaydı. Bütün Berlin polisleri savaşın sonundan beri çığırtkan olarak da çalışıyordu.

Öğle yemeğinde mercimek çorbası, turp "hamburgeri" ve konserve meyve yedim; Becker'in problemini metabolize edilmiş zihnimde yeterince evirip çevirdikten sonra kuponlarımı verip telefonu kullanmak için otelin resepsiyon masası diye kabul edilen yere gittim.

Karlshorst'taki Sovyet Askeri Yetkili Makamı SMA'ya çabuk bağlandım, ama Albay Poroshin'e ulaşmak için sonsuza kadar bekliyormuşum gibi geldi. Rusça konuşmam da süreci hızlandırmadı; sadece otelin hamalının şüpheli bakışlarıyla karşılaşmama neden oldu. Sonunda Poroshin'e ulaştığımda sesi kararımı değiştirmeme gerçekten sevinmiş gibi geldi. Unter den Linden'deki Stalin resminin altında beklememi, makam arabasının beni on beş dakika içinde alacağını söyledi.

Öğleden sonra bir boksörün alt dudağı kadar hassas hale gelmişti. Adlon'un kapısında on dakika bekledikten sonra küçük servis merdivenlerinden yukarı çıktım, Wilhelmstrasse'nin üst tarafına doğru ilerledim. Brandenburg Kapısı arkamda kalınca, bulvarın ortasına hâkim olan, iki

yanında Sovyet orak-çekicinin bulunduğu küçük sütunların yükseldiği, Yoldaş Başkan'ın ev büyüklüğündeki resmine doğru yürüdüm.

Arabayı beklerken Stalin beni seyrediyor gibiydi. Tahminimce amaçlanan şey de buydu zaten: gözleri bir postacının botlarının içi kadar derin, siyah ve nahoştu. Hamamböceğini andıran bıyığının altındaki gülümsemesi donmuştu. Bu katil canavara Joe "Amca" diyen insanların olması beni hep şaşırtmıştı: bana göre o, olsa olsa Kral Herod kadar babacandı.

Poroshin'in arabası geldi. Tepeden geçen YAK 3 savaş uçaklarının sesi arabanın motor sesini bastırıyordu. Arabaya bindim. Geniş omuzlu, Tatar yüzlü şoför BMW'nin gazına yüklenip Alexanderplatz'a ve onun ilerisindeki Frankfurter Alee ve Karlshorst'a doğru hızla ilerlerken çaresizce arka koltuğa yuvarlandım.

"Hep Alman sivillerinin makam araçlarına binmelerinin yasak olduğunu düşünmüştüm," dedim şoföre Rusça.

"Doğru," dedi, "ama albay eğer durdurulursam, seni tutukladığımı söylememi istedi."

Tatar apaçık telaşlı ifademe bakıp şiddetli bir kahkaha patlattı. Bu hızla giderken bizi bir tanksavardan başka bir şeyin durdurabilmesinin pek mümkün olmadığını düşünüp teselli oldum.

Birkaç dakika sonra Karlshorst'a ulaştık.

Engelli koşu kulvarı da olan villa kolonisi Karlshorst, "Küçük Kremlin" takma adıyla, Almanların ancak özel izinle ya da Poroshin'in arabasının önündeki türde bir flamayla girebildiği tamamen izole bir Rus yerleşim birimiydi. Birkaç kontrol

noktasından geçtik, sonunda Zeppelin Strasse'de, şu anda Berlin'in SMA'sını barındıran eski St. Antonius Hastanesi'nin önüne geldik. Araba, üzerinde büyük, kırmızı bir Sovyet yıldızının bulunduğu beş metre yüksekliğindeki sütunun gölgesinde durdu. Poroshin'in şoförü koltuğundan fırladı, kapımı zarif bir şekilde açıp nöbetçilere aldırmadan beni hızla ön kapıya götürdü. Kapıda bir an için durup otoparktaki parlak yeni BMW arabaları ve motosikletleri inceledim.

"Birisi alışveriş mi yapmış?" dedim.

"Eisenbach'daki BMW fabrikasından," dedi şoförüm gururla. "Artık Rus."

Beni bu depresif düşünceyle karbolik kokan bekleme odasında bırakıp gitti. Odadaki tek süs başka bir Stalin resmiydi. Altındaki sloganda şöyle diyordu: "Stalin, çalışan halkın bilge öğretmeni ve koruyucusu." Bilge olanın yanındaki daha küçük çerçevede duran Lenin'in bile bu düşünceyle bir iki problemi var gibiydi.

Bu iki popüler suratla SMA binasının üst katındaki Poroshin'in ofis duvarında da karşılaştım. Genç albayın güzelce ütülenmiş yeşilimsi kahverengi tuniği cam kapının arkasında asılıydı. Üzerinde Çerkez tarzı gömlek, siyah kemer vardı. Buzağı derisinden yumuşak, cilalı çizmeleri olmasa Moskova Üniversitesi'nde öğrenci sanılabilirdi. Tatar ofisin içine kadar bana eşlik ederken fincanını masaya bırakıp ayağa kalktı.

"Oturun lütfen, Herr Günther," dedi Poroshin, hazeran sandalyeyi işaret ederek. Tatar gönderilmeyi bekliyordu. Poroshin fincanını bana doğru kaldırdı. "Ovaltine ister misiniz, Herr Günther?"

"Ovaltine mi? Hayır, teşekkürler, ondan nefret ederim."

"Öyle mi?" Sesi şaşırmış gibiydi. "Ben bayılırım."

"Yatmayı düşünmek için biraz erken, değil mi?"

Poroshin sabırla gülümsedi. "Belki votkayı tercih edersiniz." Çekmecesini açıp bir şişe ve bardak çıkardı. Masaya, önüme koydu.

Kendime büyük bir bardak doldurdum. Gözümün kıyısıyla Tatar'ın susuzluğunu patisinin tersiyle sildiğini gördüm. Bunu Poroshin de görmüştü. Bir bardak daha doldurup adamın başının hizasında olacak şekilde dosya dolabının üstüne koydu.

"Bu Kazak pisliklerini köpekler gibi eğitmek lazım," diye açıkladı. "Onlar için sarhoşluk neredeyse dini bir kural gibi. Öyle değil mi, Yeroshka?"

"Evet, efendim," dedi adam boş boş.

"Bir barı parçaladı, bir garsona saldırdı, bir çavuşu yumrukladı ve ben olmasaydım vurulabilirdi. Yine de vurulabilirsin, değil mi Yeroshka? Bu bardağa benim iznim olmadan dokunduğun anda. Anladın mı?"

"Evet, efendim."

Poroshin sözlerini vurgulamak için büyük, ağır bir tabanca çıkarıp masaya koydu. Sonra tekrar oturdu.

"Kayıtlarınıza bakılırsa disiplini çok iyi biliyor olmalısınız, Herr Günther? Savaş sırasında nerede görev yaptığınızı söylemiştiniz?"

"Söylememiştim."

Arkasına yaslanıp ayaklarını masaya kaldırdı. Çizmeleri sümene inerken bardağımın kenarında votka sallandı.

"Evet, söylemediniz, değil mi? Ama becerilerinize bakılırsa bir İstihbarat bölümünde çalıştığınızı tahmin ediyorum."

"Hangi beceriler?"

"Hadi, fazla mütevazı davranıyorsunuz. Rusçanız, Kripo'daki deneyiminiz. Aa evet, Emil'in avukatı söyledi bunu. Emil ve sizin bir zamanlar Berlin Cinayet Masasında birlikte çalıştığınızı söyledi. Ve Kommissar olmuşsunuz. Bu oldukça ileri bir rütbe, değil mi?"

Votkamı yudumlayıp sakin kalmaya çalıştım. Kendi kendime böyle bir şey beklemem gerektiğini söyledim.

"Sadece emirlere itaat eden sıradan bir askerdim," dedim. "Parti üyesi bile değildim."

"Görünüşe göre çok az kişi öyleymiş. Bana göre bu çok dikkat çekici." Gülümseyip işaret parmağını kaldırdı. "İstediğiniz kadar nazlanın, Herr Günther, ama sizin hakkınızdaki şeyleri öğreneceğim. Sözlerime dikkat edin. Sırf merakımı tatmin etmek için bile olsa bunu yapacağım."

"Merak bazen Yeroshka'nın susuzluğu gibidir," dedim, "–tatmin edilmeden bırakılması en iyisidir. Filozoflara ait olan yansız, entelektüel türde merak hariç. Cevapların düş kırıklığı yaratma alışkanlığı vardır." Bardaktakini bitirip çizmelerinin yanındaki sümenin üstüne koydum. "Ama buraya çoraplarımda şifreyle sizin bu öğleden sonraki kırgın sorularınızla oynamak için gelmedim, Albay. Bu yüzden bana bu sabah içti-

ğiniz Lucky Strike sigaralarından bir tane verip bu davayla ilgili bir iki şey söyleyerek *benim* merakımı tatmin etmeye ne dersiniz?"

Poroshin öne doğru eğilip masadaki gümüş sigaralığını açtı. "Keyfinize bakın," dedi.

Bir sigara alıp sahra topu şeklinde yapılmış şık, gümüş çakmakla yaktıktan sonra bir rehin dükkânında değerini ölçüp biçermiş gibi eleştirel bir biçimde inceledim. Beni sinirlendirmişti ve ben de bir şekilde ağzının payını vermek istiyordum. "Güzel ganimetleriniz var," dedim. "Bu Alman sahra topu. Satın mı aldınız, yoksa uğradığınızda evde kimse yok muydu?"

Poroshin gözlerini kapadı, hafifçe güldü, sonra ayağa kalkıp pencereye gitti. Kanadı açıp fermuarını indirdi. "Ovaltine içmekteki sorun da bu," dedi ona hakaret etme girişimimden rahatsız olmadan. "İnsanın içinden geçip gidiyor." İşemeye başlayınca omzunun üstünden votkanın durduğu dosya dolabının yanında dikilmeye devam eden Tatar'a baktı. "İç ve defol, domuz."

Tatar hiç tereddüt etmedi. Bardağı tek bir hareketle bitirip hızla ofisten çıktı, kapıyı arkasından kapadı.

"Onun gibi köylülerin tuvaletleri nasıl bıraktığını görseniz neden camdan dışarı işemeyi tercih ettiğimi anlardınız," dedi Poroshin düğmesini ilikleyerek. Camı kapatıp yerine oturdu. Çizmelerini tekrar sümenin üstüne koydu. "Dostum Ruslar bu kesimdeki hayatı bazen sıkıcı hale getirebiliyorlar. Emil gibi insanlar için Tanrı'ya şükürler olsun. O insanın yanında olması gereken en eğlenceli adamlardan. Ve çok da iş biliyor. Onun bu-

lamayacağı hiçbir şey yok. Bu karaborsacı tipler için kullandığınız isim neydi?"

"Swing Heinis."

"Evet, swings. Birisi eğlence istese Emil ayarlardı." Becker'i düşünürken benim yapabileceğimden daha özlemle güldü. "Bu kadar çok kız tanıyan başka bir adamla tanışmadım. Tabii ki hepsi fahişe ve çokoleydi, ama bugünlerde bu büyük bir suç değil, öyle değil mi?"

"Çokoleydiye göre değişir," dedim.

"Emil sınırdan bir şeyler geçirme konusunda da bir dâhiydi – oralara Yeşil Sınır diyorsunuz, değil mi?"

Başımı salladım. "Ormandan."

"Becerikli bir kaçakçı. Çok para kazandı. Bu olaydan önce Viyana'da çok iyi yaşıyordu. Büyük bir evi, güzel bir arabası ve çekici bir kız arkadaşı vardı."

"Onun hizmetlerinden faydalandınız mı hiç? Ama çokoleydilerle olan tanışıklığından bahsetmiyorum."

Poroshin, Emil'in her şeyi bulabileceğini tekrarladı yine.

"Buna bilgi dâhil mi?"

Omuz silkti. "Ara sıra. Ama ne yaparsa yapsın para için yapardı. Amerikalılar için de bir şeyler yapmadığına inanmak zor.

"Ama bu olayda bir Avusturyalıyla iş yapıyordu. König diye bir adam. İlan ve reklamcılık işindeydi. Şirketin adı Reklaue&Werbe Zentrale, Berlin ve Viyana'da ofisleri vardı. König, Emil'den düzenli aralarla Viyana'daki ofisten mizanpajları toplayıp Berlin'e getirmesini isterdi. İşin kurye ya da posta-

ya bırakılmayacak kadar önemli olduğunu söylerdi. Nazilikten arındırılmayı beklediği için König'in kendisi gidemiyordu. Emil tabii ki paketlerde ilanlardan başka şeylerin de bulunduğundan şüpheleniyordu, ama parası soru sormamasına yetecek kadar iyiydi. Zaten Berlin'e düzenli aralarla gelip gittiği için de bu ona ekstra problemler getirmeyecekti. En azından o öyle düşünüyordu.

"Emil'in teslimatları bir süre sorunsuz gitti. Berlin'e sigara ya da kaçak mallar getirirken König'in paketlerini de getiriyordu. Paketleri Eddy Holl adında bir adama bırakıp parasını alıyordu. İş bu kadar basitti.

"Bir gece Emil Berlin'deyken Berlin-Schönberg'deki Gay Island adındaki bir gece kulübüne gitmiş. Tesadüfen bu adamla, Eddie Holl'le karşılaşmış. Eddy sarhoşmuş ve Emil'i Linden adındaki Amerikalı bir yüzbaşıyla tanıştırmış. Eddy, Emil'i yüzbaşıya 'Viyana kuryemiz' diye tanıştırmış. Ertesi sabah Eddie, Emil'e telefon açıp sarhoş olduğu için özür dilemiş ve Emil'in Yüzbaşı Linden'i unutmasının herkes için daha iyi olacağını söylemiş.

"Birkaç hafta sonra Emil Viyana'ya geri döndüğünde bu Yüzbaşı Linden'den bir telefon almış. Adam Emil'le tekrar görüşmek istediğini söylemiş. Bir barda buluşmuşlar ve Amerikalı, reklam firması Reklaue&Werbe hakkında sorular sormaya başlamış. Emil'in söyleyebileceği fazla bir şey yokmuş, ama Linden'in orada olması Emil'i endişelendirmiş. Eğer Linden Viyana'daysa kendisinin hizmetine ihtiyaç duymayacaklarını düşünmüş. Böyle kolay kazanılan bir paranın sonunu görmenin yazık

olacağını düşünmüş. Bu yüzden bir süre Viyana'da Linden'i takip etmiş. Birkaç gün sonra Linden başka bir adamla buluşmuş. Peşlerinde Emil'le eski bir film stüdyosuna gitmişler. Dakikalar sonra Emil bir silah sesi duymuş ve adam yalnız başına dışarı çıkmış. Emil bu adam gidene kadar beklemiş. Sonra içeri girip bakınca Linden'in cesedini ve bir sürü çalıntı sigara bulmuş. Doğal olarak polise haber vermemiş. Emil onlarla mümkün olduğunca az karşılaşmaya çalışıyordu.

"Ertesi gün König ve üçüncü bir adam Emil'i görmeye gelmiş. Adını sormayın, bilmiyorum. Amerikalı arkadaşlarının kaybolduğunu ve başına bir şey gelmiş olmasından endişe ettiklerini söylemişler. Emil bir zamanlar Kripo'da dedektif olduğu için iyi bir para karşılığında Amerikalıyı aramasını istemişler. Emil kolay para kazanma ve belki de sigaraların bir kısmını kendisine alma fırsatını görünce kabul etmiş.

"Bir iki gün sonra ve stüdyoyu bir süre izlemelerinin ardından Emil ve birkaç adamı minibüsle oraya gitmenin güvenli olacağına karar vermişler. Uluslararası Devriye'yi onları beklerken bulmuşlar. Emil'in adamları zevkine ateş açıp kendilerini öldürtmüş. Emil ise tutuklanmış."

"Kendisini kimin ihbar ettiğini biliyor mu?"

"Öğrenmek için Viyana'daki adamlarıma sordum. İhbar isimsizmiş." Poroshin takdirle gülümsedi. "Şimdi iyi kısmı geliyor. Emil'in silahı bir Walther P38. Stüdyoya gittiğinde silahı yanındaymış. Ama tutuklanıp silahı teslim ettiğinde kendi P38'i olmadığını görmüş. Bu kabzasında Alman kartalı olan bir silahmış. Ve önemli bir fark daha varmış.

Yerel balistik uzmanı bunun Yüzbaşı Linden'i öldüren silah olduğunu hemen tespit etmiş."

"Birisi onu Becker'in silahıyla değiştirmiş, ha?" dedim. "Evet, bu hemen fark edeceğiniz bir şey değil, değil mi? Çok temiz. Cinayet silahını yanında taşıyan bir adam görünüşte çalıntı sigarayı almak için cinayet mahalline geri dönüyor. Çok güçlü bir dava olduğunu söyleyebilirim."

Sigaramdan son bir nefes daha alıp Poroshin'in gümüş küllüğünde söndürdüm. Bir sigara daha aldım. "Ne yapabileceğimi bilmiyorum," dedim. "Benim meslekte suyu şaraba çeviremiyorsunuz ."

"Emil çok endişeli, bu yüzden avukatı Dr. Liebl bana bu König denen adamı bulmanız gerektiğini söyledi. Ortadan kaybolmuş gibi görünüyor."

"Eminim kaybolmuştur. Sizce Becker'in evine geldiği sırada değiş tokuşu König mi yaptı?"

"Kesinlikle öyle görünüyor. König ya da üçüncü adam."

"König ya da bu reklam şirketi hakkında bir şey biliyor musunuz?"

"*Nyet.*"

Kapı çalındı, bir subay Poroshin'in ofisine girdi.

"Am Kupfergraben hatta, efendim," dedi Rusça. "Acil olduğunu söylüyorlar."

Kulaklarımı diktim. Am Kupfergraben Berlin'in en büyük MVD hapishanesinin bulunduğu yerdi. Benim işimde insan bir sürü kayıp kişi ya da sürgün olayıyla karşılaştığı için kulakları dört açmak işe yarardı.

Poroshin neredeyse ne düşündüğümü anlamış gibi bana baktı, sonra subaya döndü. "Beklesin, Jegoroff. Başka telefon var mı?"

"K-5'ten Zaisser."

"O Nazi pisliği benimle konuşmak istiyorsa kapımın dışında beklese iyi olur. Bunu ona söyle. Şimdi bizi yalnız bırak lütfen." Kapı kapanana kadar bekledi. "K-5 sizin için bir şey ifade ediyor mu, Günther?"

"Etmeli mi?"

"Henüz değil, hayır. Ama zaman içinde, kim bilir?" Ayrıntı vermedi, ama saatine baktı. "Şimdi gerçekten işimize bakmalıyız. Bu akşam bir randevum var. Jegoroff gerekli bütün belgelerini hazırlar –pembe paso, seyahat izni, karne, Avusturya kimlik belgesi– fotoğrafınız var mı? Boş verin. Jegoroff bir tane çeker. Aa, evet, yeni sigara izinlerinden birinin yanınızda olması iyi bir fikir. Bu belge Doğu Bölgesi'nde sigara satmanıza imkân verir ve mümkün olan her yerde Sovyet personelini size yardım etmeye zorunlu kılar. Bu sizi her türlü beladan kurtarabilir."

"Karaborsanın sizin bölgenizde yasa dışı olduğunu sanıyordum," dedim bu bariz, resmi ikiyüzlülüğün nedenini merak ederek.

"Yasa dışı zaten," dedi Poroshin hiç mahcubiyet belirtisi göstermeden. "Bu resmen izin verilmiş bir karaborsa. Biraz döviz kazanmamızı sağlıyor. İyi bir fikir, sizce de öyle değil mi? Doğal olarak ikna edici görünmesi için size birkaç karton sigara sağlayacağız."

"Her şeyi düşünmüş gibisiniz. Ya para?"

"Belgelerinizle aynı zamanda evinize teslim edilecek. Ertesi gün."

"Peki, para nereden geliyor? Bu Dr. Liebl'den mi yoksa sigara ruhsatlarınızdan mı?"

"Liebl bana para gönderecek. O zamana kadar bu konuyla SMA ilgilenecek."

Bu pek hoşuma gitmemişti, ama fazla bir alternatif yoktu. Parayı ya Ruslardan alacaktım ya da Viyana'ya gidip paranın benim yokluğumda teslim edileceğine inanacaktım.

"Pekâlâ," dedim. "Son bir şey daha var. Yüzbaşı Linden hakkında ne biliyorsunuz? Becker'in onunla Berlin'de tanıştığını söylediniz. Burada mı görevliydi?"

"Evet. Onu unutuyordum, değil mi?" Poroshin ayağa kalkıp Tatar'ın boş bardağı bıraktığı dosya dolabına gitti. Çekmecelerden birini açıp aradığını bulana kadar parmaklarını dosyaların üstünde gezdirdi.

"Yüzbaşı Edward Linden," diye okudu, sandalyesine geri dönerken. "22 Şubat 1907, Brooklyn, New York doğumlu. 1930'da Cornell Üniversitesi'nden Almanca diplomasıyla mezun olmuş; 970. Karşı-İstihbarat Birliğinde görev yapmış; daha önce 26. Piyade birliğinde, Camp King Sorgulama Merkezi, Oberusel'de Nazilikten arındırma subayıymış; şu anda Berlin'de Crowcass bağlantı subayı olarak ABD Belge Merkezine bağlı çalışıyormuş. Crowcass ise ABD Savaş Suçları ve Emniyet Şüphelileri Merkezi Sicil Dairesi. Fazla bir şey yok korkarım."

Dosyayı açık bir şekilde önüme attı. Yunanca benzeri harfler yarım sayfalık kâğıdı dolduruyordu.

"Korkarım Kril alfabesinde pek iyi değilim."

Poroshin inanmış görünmüyordu.

"Birleşik Amerika Belge Merkezi tam olarak nedir?"

"Amerikan kesimindeki bir bina, Grünewald kıyısına yakın. Berlin Belge Merkezi, Amerikalı ve İngilizlerin savaşın sonuna doğru ele geçirdikleri Nazi bakanlık ve parti belgelerinin saklandığı yer. Çok geniş kapsamlıdır. Bütün NSDAP üyelik kayıtları ellerinde. Bu da onların insanların Nazilikten arındırma sorgulamaları sırasında ne zaman yalan söylediklerini anlamalarını kolaylaştırıyor. Bahse girerim orada bir yerlerde senin adın da yazıyordur."

"Dediğim gibi ben hiç Parti üyesi olmadım."

"Hayır," diye sırıttı. "Tabii ki olmadınız." Poroshin dosyayı alıp dosya dolabına koydu. "Sadece emirlere itaat ediyordunuz."

Poroshin'in artık bana, St. Cyril'in Bizans alfabesini çözemediğime inandığından daha fazla inanmadığı açıktı: ama ilkinde en azından haklıydı.

"Şimdi başka sorunuz yoksa gerçekten gitmeliyim. Yarım saat içinde Admiralspalast'daki Devlet Operasında olmam gerekiyor." Kemerini çıkardı, Yeroshka ve Jegoroff'un isimlerini bağırıp ceketini giydi.

"Hiç Viyana'ya gittiniz mi?" diye sordu, apoletinin altındaki çapraz kemeri düzelterek.

"Hayır, hiç."

"İnsanlar mimari gibidir," dedi camdaki yansımasına bakarak. "Hepsi görüntüden ibaret. İnsanlarla ilgili ilginç olan her şey yüzeyde gibi görünüyor. İçleri çok farklı. Şimdi gerçekten çalışabileceğim bir halk var. Bütün Viyanalılar casus olmak için doğmuş."

7

"Dün gece yine geç kaldın," dedim.

"Seni uyandırmadım, değil mi?" Yataktan çıplak bir şekilde çıkıp yatak odamızın köşesindeki boy aynasına doğru gitti. "Neyse, sen de geçen gece geç geldin sayılır." Vücudunu incelemeye başladı. "Evin tekrar ısınması çok güzel. Durup dururken kömürü nereden buldun?"

"Bir müşterimden."

Orada dikilip kasık tüylerini okşamasını, eliyle karnını düzleştirmesini, göğüslerini kaldırıp gergin, parlak dudaklarını, çıkık yanaklarını ve çekilen diş etlerini incelemesini ve son olarak da hafifçe sarkan kalçalarını değerlendirmek için vücudunu döndürüp yüzüklerinin eskisinden biraz daha bol durduğu kemikli eliyle kalçasındaki eti çekiştirmesini seyrederken kafasından neler geçtiğini anlamamak mümkün değildi. O, kalan zamanını en iyi şekilde kullanmaya kararlı çekici, olgun bir kadındı.

İncinmiş ve kızgın hissederek yataktan fırladım, yürürken bacağım büküldü.

"İyi görünüyorsun," dedim yorgun bir şekilde. Topallayarak mutfağa yürüdüm.

"Biraz kısa bir aşk sonesi oldu," diye arkamdan seslendi.

Mutfak masasının üstünde yine bazı PX malları vardı: birkaç kutu çorba, bir kalıp gerçek sabun, birkaç sakarin kartı ve bir paket kondom.

Kirsten çıplak bir şekilde mutfağa geldi. Mallarını incelememi seyretti. Sadece bir tane Amerikalı mı vardı? Yoksa başkaları da var mıydı?

"Gördüğüm kadarıyla yine meşgulmüşsün," dedim Parisians paketini alarak. "Bunlar kaç kalori?"

Elinin arkasından güldü. "Müdür tezgâhın altında bir sürü saklıyor." Sandalyeye oturdu. "Güzel olabilir diye düşündüm. Biliyorsun, bir şey yapmayalı uzun zaman oldu." Kendisini biraz daha görmeme izin vermek istercesine bacaklarını açtı. "İstersen şimdi biraz zamanım var."

Her şey hızla yapıldı. Kirsten sanki lavman yapıyormuş gibi profesyonel bir kayıtsızlıkla her şeyi hızlandırdı. Ben işimi bitirir bitirmez yanakları bile kızarmadan, kullanılmış Parisian'ı yatağın altında bulduğu ölü bir fareymiş gibi taşıyarak banyoya yürüdü.

Yarım saat sonra giyinip işe gitmeye hazır bir şekilde oturma odasına geldi. Benim külleri körükleyip, sobaya biraz daha kömür atarak ateşi yeniden canlandırmamı seyretti.

"Bu işte iyisin," dedi. Sesinde alaycılık var mıydı anlayamadım. Sonra bana baştan savma bir öpücük verip kapıdan çıktı.

Sabah bir sünnetçi bıçağından daha soğuktu. Güne Hardenbergstrasse'deki kütüphanede okuyarak başladığıma memnundum. Kütüphane asistanı ağzı çok kötü yara olduğu için konuşana kadar dudaklarının nerede olduğunu anlayamadığım bir adamdı.

"Hayır," dedi bir deniz aslanına ait olabilecek bir sesle. "Berlin Bilgi Merkezi, BDC ile ilgili bir kitap yok. Ama son birkaç ay içinde basılan birkaç gazete haberi oldu. Biri *Telegraf*'taydı galiba, diğeri de *Askeri Hükümet Bilgi Bülteni*'ninde."

Koltuk değneklerini toparlayıp tek bacağıyla büyük bir kart indeksinin bulunduğu dolaba gitti. Hatırladığı gibi bu haberlerin referanslarını buldu: biri Mayıs ayında *Telegraf*'ta yayınlanmış olan Merkez'in komuta subayı Yarbay Hans W. Helm'le bir röportajdı; diğeri de Merkez'in Ağustos ayında genç bir eleman tarafından yazılmış olan tarihiydi.

İki yayının kütüphane kopyasını nerede bulacağımı söyleyen asistana teşekkür ettim.

"Bugün geldiğiniz için şanslısınız," dedi. "Yarın Giessen'e gidiyorum. Takma bacağım takılacak."

Yazıları okurken Amerikalıların hiç bu kadar verimli olabileceklerini düşünmemiş olduğumu fark ettim. Merkez'in bazı belgelerinin toplanmasında bir miktar şansın söz konusu olduğunu kabul ediyordum. Örneğin ABD Yedinci Ordu taburları Münih yakınlarındaki bir kâğıt değirmeninde hamura dönüştürülmek üzere olan Nazi Partisi'nin bütün üyelik kayıtlarına rastlamışlardı. Ama Merkez'deki personel en kapsamlı arşivin yaratılmasına ve organizasyonuna başlamıştı, bu

sayede kimin Nazi olduğu doğru bir şekilde tespit edilebiliyordu. Merkez, NSDAP ana dosyalarının yanı sıra koleksiyonuna NSDAP üyelik başvurularını, Parti yazışmalarını, SS hizmet kayıtlarını, Reich Güvenlik Ofisi kayıtlarını, SS ırksal kayıtlarını, Parti Temyiz Mahkemesinin ve Halk Mahkemesinin duruşmalarını dâhil etmişti – Nasyonal Sosyalist Öğretmenler'in Organizasyonu üye listelerinden tutun detaylı, Hitler Gençliği'nden çıkarılma dosyalarına kadar her şey vardı.

Kütüphaneden çıkıp demiryolu istasyonuna giderken aklıma başka bir şey geldi. Nazilerin kendi faaliyetlerini bu kadar ayrıntılı ve kendilerini suçlu gösterecek şekilde kaydedecek kadar aptal olabileceklerine inanamıyordum.

Amerikan kesiminde, şehri işgal etmeleriyle ilgisi olmayan bir nedenden ötürü Sam Amca'nın Kulübesi adını verdikleri bir istasyonda trenden inip –sonradan anladığım kadarıyla bir istasyon erkendi– U-Bahn'dan çıktım, Argentinische Alle'ye doğru yürümeye başladım.

Berlin Belge Merkezi, Grünewald'in yüksek köknar ağaçlarıyla kuşatılmış ve küçük bir gölden kısa bir mesafe uzaktaki, parke taşı kaplı çıkmaz bir yol olan Wasserkäfersteig'in sonunda iyi korunan bir arazide bulunuyordu. Dikenli tellerin içinde bulunan Merkez birkaç binadan oluşuyordu, ama BDC'nin ana bölümü yükseltilmiş patikanın sonundaki yeşil panjurlu beyaz, iki katlı bina gibi görünüyordu. Burası güzel görünümlü bir yerdi, ama kısa süre içinde oranın eski Forschungsamt'ın –Nazi telefon dinleme merkezi– karargâhı olduğunu hatırladım.

Kapıdaki iri yarı, dişlerinde boşluk olan zenci asker kontrol noktasında durduğumda bana şüpheyle baktı. Büyük olasılıkla yalnız yayalar yerine arabalardaki ya da askeri araçlardaki insanlarla uğraşmaya alışıktı.

"Ne istiyorsun, Fritzy?" dedi, ısınmak için yünlü eldivenlerini birbirine, ayaklarını yere vurarak.

"Yüzbaşı Linden'in bir arkadaşıydım," dedim tereddütlü İngilizcemle. "Korkunç haberi duydum ve karımla benim ne kadar üzgün olduğumuzu söylemeye geldim. O ikimize karşı da çok nazikti. Bilirsiniz, bize PX verirdi." Cebimde trende yazdığım kısa mektubu çıkardım. "Belki nezaket gösterip bunu Albay Helm'e verebilirsiniz."

Askerin tonu hemen değişti.

"Evet, efendim, ona vereceğim." Mektubu alıp beceriksiz bir şekilde inceledi. "Onu düşünmeniz büyük nezaket."

"Sadece çiçekler için birkaç mark," dedim başımı iki yana sallayarak. "Ve kartvizitim. Karım ve ben Linden'in mezarında bir şey bulunsun istedik. Berlin'de olsaydı cenaze törenine giderdik, ama ailesinin onu ülkesine götüreceğini düşündük."

"Şey, hayır, efendim," dedi. "Cenaze töreni Viyana'da, bu Cuma sabahı yapılacak. Aile öyle olmasını istedi. Cenazeyi eve kadar nakletmekten daha kolay galiba."

Omuz silktim. "Bir Berlinli için cenaze töreni Amerika'da da olsa aynı şey. Bugünlerde seyahat etmek hiç kolay değil." İçimi çekip saatime baktım. "Gitsem iyi olur. Yürüyecek uzun yolum var." Gitmek için dönerken birden inleyip dizimi tut-

tum, yüzümü buruşturdum. Bariyerin önündeki yolun ortasına oturdum. Bastonum yere, yanıma düştü. Felaket bir performanstı benimki. Asker kontrol noktasından çıktı.

"İyi misiniz?" dedi, bastonumu alıp ayağa kalkmama yardım ederek.

"Bir Rus şarapneli. Ara sıra beni rahatsız ediyor. Bir iki dakika içinde iyi olurum."

"Hey, kulübeye gelip birkaç dakika oturun." Beni bariyerden geçirip kulübesinin küçük kapısından içeri soktu.

"Teşekkür ederim. Çok naziksiniz."

"Yok canım. Yüzbaşı Linden'in arkadaşı için..."

Çökercesine oturup neredeyse hiç acımayan dizimi ovuşturdum. "Onu iyi tanır mıydınız?"

"Ben sadece bir erim. Onu tanıdığımı söyleyemem, ama eskiden ara sıra onun şoförlüğünü yapardım."

Gülümseyip başımı iki yana salladım. "Lütfen biraz daha yavaş konuşabilir misiniz? İngilizcem pek iyi değil."

"Onu arabayla dolaştırırdım," dedi daha yüksek sesle, elleriyle direksiyon kullanıyormuş gibi yaparak. "Size PX verdiğini mi söylediniz?"

"Evet, çok nazikti."

"Evet, bu Linden'in yapacağı bir şey. Her zaman dağıtacağı bol bol PX'i olurdu." Aklına bir şey gelince durdu. "Bir çift vardı – Linden onların oğlu gibiydi. Onlara hep bakım paketleri getirirdi. Belki onları tanıyorsunuzdur. Drexler'ler?"

Kaşlarımı çatıp düşünceli bir şekilde çenemi kaşıdım. "Şeyde yaşayan çift olmasın–" sokağın

adı dilimin ucundaymış gibi parmağımı şaklattım "–neredeydi?"

"Steglitz," dedi bana ipucu vererek. "Handjery Strasse."

Başımı iki yana salladım. "Hayır, başka birini düşünmüş olmalıyım. Üzgünüm."

"Hey, önemli değil."

"Polis size Yüzbaşı Linden'in cinayeti hakkında bir sürü şey sormuştur herhalde."

"Hayır. Yapan adamı zaten yakaladıkları için bize bir şey sormadılar."

"Birini yakaladılar mı? Bu iyi haber. Kimmiş?"

"Bir Avusturyalı."

"Peki, neden yapmış? Söylemiş mi?"

"Yok. Deliymiş, galiba. Siz yüzbaşıyla nasıl tanıştınız ki?"

"Bir gece kulübünde tanıştık. Gay Island."

"Evet, orayı biliyorum. Ben hiç gitmedim. Kudamm'daki yerleri tercih ediyorum: Ronny's Bar, Club Royale. Ama Linden Gay Island'a çok giderdi. Bir sürü Alman arkadaşı vardı galiba. Onlar da oraya gitmeyi seviyordu.

"Eh, çok iyi Almanca biliyordu."

"Evet, efendim. Ana dili gibi."

"Karım ve ben onun neden hiç gerçek bir kız arkadaşı olmadığını merak ederdik. Onu birileriyle tanıştırmayı bile teklif ettik. İyi ailelerden güzel kızlarla."

Asker omuz silkti. "Çok meşguldü galiba." Güldü. "Başka bir sürü arkadaşı vardı. Tanrım, o adam kankalık etmeyi çok severdi."

Bir an sonra onun askeri dilde bir başka Amerikalı subayın karımla yaptığı şeyin örtmecesi

olan arkadaşlık ilişkilerden bahsettiğini anladım. Dizimi nasıl olduğunu anlamak istercesine yoklayıp ayağa kalktım.

"İyi olduğunuza emin misiniz?" dedi asker.

"Evet, teşekkür ederim. Çok naziksiniz."

"Yok canım. Yüzbaşı Linden'in arkadaşı için..."

8

Bir zamanlar çimenle kaplı olan, ama şimdi yenilebilir şeylerin yetiştirildiği sessiz, huzurlu bir meydan olan Sintenis Platz'daki Steglitz yerel postanesinde Drexler'leri sordum.

Kafasının iki yanında muazzam büyüklükte lüleleri olan postacı kadın postanesinin Drexler'leri kesin bir şekilde tanıdığını ve bölgedeki çoğu insan gibi postalarını postaneden aldıklarını söyledi. Bu yüzden Handjery Strasse'deki açık adreslerinin tam olarak bilinemediğini açıkladı. Ama Drexler'lerin genellikle çok fazla postaları olduğunu ve postalarını almaya zahmet etmelerinin üstünden birkaç gün geçtiği için çok sayıda postanın biriktiğini de söyledi. "Zahmet etme" sözünü hafif bir hoşnutsuzluktan daha sert bir şekilde söylemişti. Onlardan hoşlanmaması için bir nedeni olup olmadığını merak ettim. Postalarını benim götürme teklifim hızla geri çevrildi. Bu uygun olmazdı. Ama onlara gelip can sıkmaya başlayan postalarını almalarını hatırlatabilirdim.

Daha sonra Grünewald Strasse yakınındaki Schönberg Polis Merkezini denemeye karar verdim. Sürekli parmak ucundaymış gibi öne doğru eğilmiş, küflü peyniri andıran duvarların huzursuz edici gölgesinde yürüyüp uygunsuz bir şekilde tadına bakılmış doğum günü pastası gibi eksilmiş korkulukları hariç zarar görmemiş olan binaları geçtim. Yol beni doğruca dediklerine göre Becker'in Yüzbaşı Linden'le tanıştığı Gay Island'a getirdi. Burası ucuz neon tabelalı, kasvetli, keyifsiz görünümlü bir yerdi. Kapalı olduğu için neredeyse sevinecektim.

Polis Merkezindeki polisin bir Çinli'nin başparmağı kadar uzun bir suratı vardı, ama itaatkâr bir adam gibiydi ve yerel sicil kayıtlarına bakarken Drexler'lerin Schönberg polisi tarafından tanındıklarını söyledi.

"Yahudi bir çift," dedi. "Avukatlar. Buralarda iyi bilinirler. Kötü şöhretli oldukları bile söylenebilir."

"Aa? Neden?"

"Herhangi bir kanuna filan karşı gelmiş değiller." Polisin sosis kalınlığındaki parmağı defterde isimlerini bulup sayfanın karşısındaki sokak adı ve numaraya doğru ilerledi. "İşte burada. Handjery Caddesi. On yedi numara."

"Teşekkür ederim, çavuş. Peki, ne yapmışlar?"

"Onların arkadaşı mısınız?" Sesi şüpheliydi.

"Hayır, değilim."

"Şey, efendim, sadece insanlar bu tür şeylerden hoşlanmıyor. Olanları unutmak istiyorlar. Geçmişi böyle karıştırmanın bir anlamı olduğunu sanmıyorum."

"Beni bağışlayın çavuş, ama tam olarak ne yaptılar?"

"Sözde Nazi savaş suçlularını avlıyorlar, efendim."

Başımı evet anlamında salladım. "Evet, komşular arasında neden popüler olmadıklarını anlayabiliyorum."

"Olanlar yanlıştı. Ama her şeyi yeniden inşa etmeli, yeniden başlamalıyız. Ve savaş kötü bir koku gibi bizi takip ederse bunu yapamayız."

Ondan biraz daha fazla bilgi almam gerekiyordu. Bu yüzden söylediklerini onayladım. Sonra ona Gay Island'ı sordum.

"Karımın beni yakalamasını istediğim türde bir yer değil, efendim. Kathy Fiege adında bir homo işletiyor. İçerisi onlarla dolu. Ama ara sıra sarhoş bir Yanki dışında hiç olay çıkmaz. Ona da olay denmez zaten. Eğer söylentiler doğruysa yakında hepimiz Yanki olacağız – hepimiz zaten Amerikan kesimindeyiz, değil mi?"

Ona teşekkür edip karakolun kapısına doğru yürüdüm. "Bir şey daha var, çavuş," dedim topuklarımın üstünde dönerek. "Drexler'ler? Hiç savaş suçlusu buluyorlar mı?"

Çavuşun uzun yüzünde eğlendiğini gösteren, kurnaz bir ifade belirdi.

"Elimizden gelirse bulamıyorlar, efendim."

Drexler'ler Polis Karakolundan biraz güneyde yaşıyorlardı. Evleri, S-Bahn yakınlarında, küçük bir okulun karşısında, kısa bir süre önce yenilenmiş bir binadaydı. Ama en üst kattaki dairenin kapısını çalınca cevap veren olmadı.

Sahanlıktaki güçlü dezenfektan kokusundan kurtulmak için bir sigara yakıp kapıyı tekrar çaldım. Yere bakınca kapının yanında nedensiz bir şekilde toplanmamış iki izmarit gördüm. Bir süredir eve kimse girmemiş gibi görünüyordu. İzmaritleri almak için eğilince kokuyu daha fazla fark ettim. Şınav çekme pozisyonuna eğilip burnumu yerle kapı arasındaki boşluğa soktum, evin içinden gelen koku boğazıma ve ciğerlerime dolarken öğürdüm. Hızla diğer tarafa yuvarlanıp içimin yarısını aşağıdaki merdivenlere öksürdüm.

Nefesimi toparlayınca ayağa kalkıp başımı iki yana salladım. Böyle bir atmosferde birinin yaşaması mümkün görünmüyordu. Aşağıya baktım. Kimse yoktu.

Geriye çekilip sağlam bacağımla kilide bir tekme attım, ama kapı kıpırdamadı bile. Gürültü yüzünden kimsenin çıkıp çıkmadığını görmek için bir kez daha merdivenlere baktım. Beni fark eden olmadığını görünce bir tekme daha attım.

Kapı savrularak açıldı, berbat, ölümcül bir koku dışarı fırladı. Koku o kadar güçlüydü ki geri geri giderken neredeyse merdivenlerden düşüyordum. Paltomun yakasını burnuma ve ağzıma örtüp karanlık daireye daldım, perde kornişlerinin soluk hatlarını fark edip kalın kadife perdeleri kenara çektim, camı açtım.

Temiz havaya eğilirken soğuk hava gözlerimdeki yaşları sildi. Okuldan eve dönen çocuklar bana el salladı, ben de zayıf bir şekilde onlara el salladım.

Kapıyla pencere arasındaki hava akımının odayı yeterinde havalandırdığından emin olunca

içeri girip bir şeyler bulabilmek için etrafa bakmaya başladım. Bu koku azgın bir filden daha küçük haşerelerle ilgilenmesi amaçlanan türde bir böcek ilacına ait olamazdı.

Ön kapıya gidip biraz daha temiz hava girmesi için kapıyı ileri geri oynatırken masayı, sandalyeleri, kitaplıkları, dosya dolaplarını, küçük odayı dolduran kitap ve gazete yığınlarını taradım. İlerideki açık kapıdan pirinç yatak başlığı görünüyordu.

Yatak odasına doğru giderken ayağım yerdeki bir şeye çarptı. Bu barda ya da kafede göreceğiniz türde ucuz, teneke bir tepsiydi.

Yastıklarında yan yana yatan iki yüzdeki kan toplanması olmasa hâlâ uyuyor olduklarını düşünebilirdiniz. Eğer adınız birisinin ölüm kartındaysa, uykunuzda boğulmaktan daha kötü ölümler de vardı.

Yorganı çekip Herr Drexler'in pijamasının üstünü kaldırdım, bir parça küflü peynir gibi üzeri damarlar ve sivilcelerle kaplı şişmiş karnını ortaya çıkardım. İşaret parmağımı karnına bastırdım: sertti. Biraz daha sert bastırınca cesetten gaz çıktı, bu da iç organlarında gazlı bozulmayı gösteriyordu. İkisi de öleli bir hafta olmalıydı.

Yorganı tekrar üzerlerine örttüm, ön taraftaki odaya döndüm. Bir süre umutsuz bir şekilde masadaki kitaplara ve gazetelere baktım, bir ipucu bulmak için boş yere uğraştım, ama daha yapbozu tam olarak anlayamadığım için bu zaman kaybından kısa süre içinde vazgeçtim.

Dışarıdaki inci rengi gökyüzünün altında S-Bahn'a doğru yürürken bir şey dikkatimi çek-

ti. Berlin'in her yerinde hâlâ o kadar çok askeri ıvır zıvır yığını vardı ki Drexler'lerin ölüm şekli olmasa bu hiç dikkatimi çekmezdi. Su kanalında toplanan yığının üstünde bir gaz maskesi vardı. Kauçuk kayışını çekince boş bir teneke kutu ayaklarımın dibine yuvarlandı. Cinayet senaryosunun genel çerçevesini kafamda hızla çizerek gaz maskesini bıraktım, çömeldim ve paslı metalik kutudaki etiketi okumaya başladım.

"Ziklon-B. Zehirli gaz! Tehlike! Serin ve kuru yerde saklayın! Gün ışığından ve çıplak alevden koruyun. Büyük bir dikkatle açıp kullanın. Kaliwerke A.G. Kolin."

Zihin gözümde bir adamın Drexler'lerin evinin dışında durduğunu hayal ettim. Gece geç saatti. Endişeyle bir iki sigarayı yarısına kadar içtikten sonra maskeyi takıp sıkıca oturduğundan emin olmak için kayışlarını sıktı. Sonra kristalize prusik asidin kutusunu açıp küçük tanecikleri yanında getirdiği küçük tepsiye döktü. Havayla temas eden taneler sıvılaştı. Tepsiyi Drexter'lerin evine doğru itti. Uyuyan çift derin derin nefes alıyordu. İlk olarak toplama kamplarındaki insanlar üzerinde kullanılan Ziklon-B gazını soluyarak bilinçlerini kaybettiler. Gaz, kanlarındaki oksijen alımını durdurdu. Drexler'lerin bu havada bir camı açık bırakmış olmaları mümkündü. Ama katilin hava akımıyla daireye temiz hava girmesini engellemek ya da apartmanda başkasının gazdan zehirlenmesini önlemek için kapının altına bir palto ya da örtü filan koymuş olması da mümkündü. Gazın iki binde biri bile ölümcüldü. Sonunda on beş ya da yirmi dakikanın ardından

tanecikler tamamen çözüldükten ve katil gazın işini sessiz ve ölümcül bir şekilde yaptığı konusunda tatmin olduktan –iki Yahudi daha, nedeni her neyse diğer altı milyona katıldıktan– sonra katil paltosunu, maskesini ve boş kutuyu (belki tepsiyi de bırakmak istememişti: gerçi bu fark etmezdi, Ziklon-B'yi kullanmak için eldiven giymiş olmalıydı) alıp gecenin içinde kaybolmuştu.

İnsan neredeyse cinayetin basitliğine hayran olacaktı.

9

Yolun ilerisinde bir yerlerde bir cip karla yüklü karanlığa doğru gümbürdeyerek ilerledi. Camda yoğunlaşan buharı kolumla silip cama yansıyan tanıdık yüze baktım.

"Herr Günther," dedi ben sandalyemde dönerken. "Sizin olduğunu anlamıştım." Adamın kafasını ince bir kar tabakası kaplamıştı. Köşeli kafası, mükemmel şekilde yuvarlak kulaklarıyla bana buz kovasını hatırlatıyordu.

"Neumann," dedim. "Senin için kesin ölmüştür diyordum."

Başını silip paltosunu çıkardı. "Yanınıza gelebilir miyim? Kız arkadaşım henüz gelmedi."

"Senin ne zaman kız arkadaşın oldu, Neumann? En azından parasını ödemediğin bir kız arkadaş."

Sinirli bir şekilde kıpırdandı. "Bakın, eğer şey yapacaksanız–"

"Rahatla," dedim. "Otur." Garsona işaret ettim. "Ne istersin?"

"Sadece bira, teşekkürler." Oturup kısılmış gözleriyle eleştirel bir şekilde bana baktı. "Fazla değişmemişsiniz, Herr Günther. Daha yaşlı görünüyorsunuz, saçlarınız biraz daha beyazlamış, eskiden olduğunuzdan daha zayıfsınız, ama yine de aynısınız."

"Değişmiş olduğumu düşünseydin ne yapardım bilmiyorum," dedim anlamlı bir şekilde. "Ama söylediklerin sekiz yılın doğru bir tarifi gibi."

"O kadar oldu mu? Son görüşmemizden beri?"

"Aşağı yukarı bir dünya savaşı. Hâlâ anahtar deliklerini dinliyor musun?"

"Herr Günther, yarısını bile bilmiyorsunuz," diye homurdandı. "Tegel'de hapishane gardiyanıyım."

"İnanmıyorum. Sen mi? Sen çalınmış bir sallanan sandalye kadar yamuksundur."

"Gerçekten, Herr Günther, doğru. Yankiler beni Nazi savaş suçlularının gardiyanı yaptı."

"Ve sen de çok çalışıyorsun, değil mi?"

Neumann yine kıpırdandı.

"İşte biran geliyor."

Garson birayı onun önüne koydu. Konuşmaya başladım, ama yan masadaki Amerikalılar yüksek sesle kahkaha attı. Sonra bir tanesi, bir çavuş başka bir şey söyledi ve bu kez Neumann bile güldü.

"Kardeşlik etmeye inanmadığını söylüyor," diye açıkladı Neumann. "Hiçbir fräulein'a erkek kardeşine davrandığı gibi davranmak istemezmiş."

Gülümseyip Amerikalılara baktım. "İngilizceyi Tegel'de mi öğrendin?"

"Tabii. Bir sürü şey öğrenirim."

"Sen hep iyi bir muhbirdin."

"Mesela," dedi sesini alçaltarak. "Sovyetlerin sınırda Alman yolcuların bulunduğu iki vagonu almak için bir İngiliz trenini durdurduklarını duydum. Söylentiye göre bu Bizonia'nın kuruluşunun karşılığıymış." Almanya'daki İngiliz ve Amerikan bölgelerinin birleşmesini kastediyordu. Neumann birasından bir yudum alıp omuz silkti. "Belki bir savaş daha olur."

"Nasıl olacak bilmiyorum," dedim. "Kimsede bir savaşı daha kaldıracak mide kalmadı."

"Bilmem. Belki."

Bardağını bırakıp enfiye kutusu çıkardı, bana teklif etti. Başımı iki yana salladım. Onun bir tutam alıp burnunun altına tutmasını yüzümü buruşturarak seyrettim.

"Savaş sırasında hiç çarpışma gördünüz mü?"

"Hadi, Neumann, sen de çok iyi bilirsin ki bugünlerde kimse kimseye böyle sorular sormaz. Ben sana Nazilikten arınma belgesini nasıl aldığını soruyor muyum?"

"Son derece yasal bir şekilde aldığımı söyleyebilirim." Cüzdanını çıkarıp katlanmış bir kâğıdı açtı. "Ben hiçbir şeye karışmadım. Bu kâğıt Nazi enfeksiyonunun bana bulaşmadığını söylüyor. Ben böyleyim ve bununla gurur duyuyorum. Ben orduya bile katılmadım."

"Çünkü seni almadılar."

"Nazi enfeksiyonu bana bulaşmadı," diye tekrarladı öfkeyle.

"Sana bulaşmayan tek enfeksiyon bu olmalı."

"Hem siz burada ne arıyorsunuz?" diye alaycı bir şekilde sordu.

"Gay Island'a gelmeyi seviyorum."

"Sizi burada daha önce hiç görmedim, oysa buraya bir süredir geliyorum."

"Evet, senin kendini rahat hissedeceğin bir yere benziyor. Ama bir gardiyanın maaşıyla buraya gücün nasıl yetiyor?"

Neumann kaçamak bir şekilde omuz silkti.

"İnsanlar için bir sürü iş yapıyor olmalısın," dedim.

"Eh, insan yapmak zorunda kalıyor, değil mi?" Zayıf bir şekilde gülümsedi. "Bahse girerim siz de bir dava için buraya geldiniz, değil mi?"

"Belki."

"Yardımım olabilir. Dediğim gibi buraya çok geliyorum."

"Tamam, o zaman." Cüzdanımı açıp beş dolar çıkardım. "Eddy Holl adında bir adamı duydun mu hiç? Buraya bazen geliyormuş. Reklamcılık ve tanıtım işinde. Reklaue&Werbe Zentrale adında bir firmada."

Neumann yutkunup kasvetli bir şekilde paraya baktı. "Hayır," dedi gönülsüzce. "Onu tanımıyorum. Ama etrafa sorarım. Barmen arkadaşım. O belki–"

"Onu çoktan denedim zaten. Konuşkan bir tip değil. Ama söylediklerinden Holl'u tanımadığını anladım."

"Bu reklamcı kalabalığı. Adları ne demiştiniz?"

"Reklaue&Werbe Zentrale. Yerleri Wilmersdorfer Strasse'de. Bu öğleden sonra oraya gittim. Onlara göre Herr Eddy Holl, Pullach'taki ana şirketin ofislerinde bulunuyormuş."

"Belki öyledir. Pullach'tadır."

"Orayı hiç duymadım. Bir yerin merkezinin Pullach'ta olacağını hiç sanmıyorum."

"Ee, yanılıyor olabilirsiniz."

"Tamam," dedim. "Şaşırmaya hazırım."

Neumann gülümseyip tekrar cüzdanıma koyduğum beş dolara baktı. "Beş dolara size orasıyla ilgili bildiğim her şeyi anlatabilirim."

"Laf salatası yok."

Başını salladı, parayı ona attım. "Anlatacakların iyi olsa iyi olur."

"Pullach, Münih'in küçük bir banliyösü. Ayrıca Birleşik Devletler Ordusu Posta Sansür Dairesi'nin de merkezi. Tegel'deki bütün askerlerin postaları oraya gider."

"Hepsi bu mu?"

"Ne bilmek istiyorsunuz, aldığı yıllık yağış miktarını mı?"

"Pekâlâ, söylediklerin ne anlama geliyor bilmiyorum, ama teşekkür ederim."

"Belki gözlerimi bu Eddy Holl için açık tutarım."

"Neden olmasın? Yarın Viyana'ya gidiyorum. Oraya varınca sana telgraf çekip nerede kaldığımı söylerim. Belki bir şey bulursun. Para teslim sırasında nakit ödenecek."

"Tanrım, keşke ben de gelseydim. Viyana'ya bayılırım."

"Bana hiç kozmopolit bir tip gibi görünmedin, Neumann."

"Oradayken birkaç mektup teslim etmeyi istemezsiniz, değil mi? Benim bölümümde birkaç Avusturyalı var."

"Ne, Nazi savaş suçluları için postacılık mı yapacağım? Hayır, teşekkürler." İçkimi bitirip saatime baktım. "Şu kız arkadaşın geliyor mu?" Gitmek için ayağa kalktım.

"Saat kaç?" dedi kaşlarını çatarak.

Ona bileğimdeki Rolex'in kadranını gösterdim. Bu saati satmamaya karar vermiştim. Neumann saatin kaç olduğunu görünce yüzünü buruşturdu.

"Gecikiyor galiba," dedim.

Neumann başını üzgün bir şekilde iki yana salladı. "Artık gelmez. Kadınlar."

Ona bir sigara verdim. "Bugünlerde güvenebildiğin tek kadın başkasının karısıdır."

"Bu berbat bir dünya, Herr Günther."

"Evet, şey, bunu kimseye söyleme, olur mu?"

10

Viyana'ya giderken trende Yahudilere yaptıklarımız hakkında konuşan bir adamla tanıştım.

"Bakın," dedi. "Olanlar için bizi suçlayamazlar. Bu kaderdi. Biz sadece onların kendi Eski Ahit kehanetini gerçekleştiriyorduk: Yusuf ve kardeşiyle ilgili olanı. Bir Yusuf var, baskıcı bir babanın en küçük ve en sevdiği oğlu; onu bütün Yahudi ırkının sembolü olarak görebiliriz. Ve sonra bütün diğer kardeşler var, bunlar Yahudi olmayanların sembolü, ama küçük, kadife çocuğu doğal olarak kıskananların Almanlar olduğunu var sayalım. Yusuf onlardan daha güzel. Çok renkli bir kaftanı var. Tanrım, ondan nefret etmelerine şaşmamak gerek. Onu köle olarak satmalarına da. Ama ağabeylerin yaptığı şeyin görünüşte ayrıcalıklı kardeşe karşı olduğu kadar haşin ve otoriter babaya –isterseniz vatana da diyebilirsiniz– karşı verilen bir tepki olduğuna dikkat etmek gerek." Adam omuz silkip soru işareti biçimindeki kulaklarından biri-

nin memesini dalgın bir halde ovuşturmaya başladı. "Gerçekten, düşündüğünüz zaman Yahudilerin aslında bize teşekkür etmeleri gerekir."

"Bu sonuca nasıl vardınız?" diye sordum belirgin bir inanç eksikliğiyle.

"Yusuf'un ağabeylerinin yaptıkları olmasa İsrail'in çocukları Mısır'da asla köle olmazdı, Musa tarafından Vaat Edilen Topraklar'a götürülmezdi. Aynı şekilde biz Almanların yaptıkları olmasa, Yahudiler Filistin'e asla geri dönemezdi. Şu anda bile yeni bir devlet kurmanın eşiğindeler." Adamın küçük gözleri Tanrı'nın masa üstü ajandasına göz atmasına izin verilmiş birkaç kişiden biriymiş gibi kısıldı. "Aa, evet," dedi. "Bu kesinlikle bir kehanetin gerçekleşmesiydi."

"Ben kehanet filan bilmiyorum," diye homurdanıp başparmağımla camdan akıp giden manzarayı işaret ettim: bitmek bilmez gibi görünen bir Kızıl Ordu birliği otoban boyunca, demiryolu hattına paralel bir şekilde güneye iniyordu. "Ama görünüşe göre kendimizi Kızıldeniz'de bulmuşuz gibi görünüyor."

Kızıldeniz, ülkeyi yağmalayıp bulduklarını – hatta kendi ağırlıklarından daha fazlasını–alıp kendilerinin yarı-kalıcı, işçi idaresindeki sömürgelerine taşıyan bu vahşi, her şeyi yiyip bitiren, sonu olmayan kızıl karınca kalabalığı için kullanılan iyi bir isimdi. Ve kahve mahsulünün bu sosyal yaratıklar tarafından harap olduğunu gören bir Brezilyalı çiftçi gibi Ruslara karşı nefretim eşit derecedeki saygıyla hafifliyordu. Yedi uzun yıl boyunca onlarla savaşmış, onları öldürmüş, onlar tarafından hapse atılmış, dillerini öğrenmiş ve

sonunda işçi kamplarından birinden kaçmıştım. Cılız ve doğu rüzgârıyla kavrulmuş yedi başak bitmiş, yedi güzel ve dolgun başağı yutmuşlardı.*

Savaş patladığı sırada Reich Ana Güvenlik Dairesi olan RSHA Kısım 5'te Kriminalkommissar olduğum için otomatik olarak SS'te yüzbaşı olarak rütbelendirilmiştim. Adolf Hitler'e sadakat yemini etmenin dışında, SS-Obersturmführer olmam, eskiden Reichs Kriminal Polisi'nin yöneticisi olan ve yenice SS-Gruppenführer'liğe terfi eden Arthur Nebe'ye Rusya işgalinin bir parçası olarak bir Harekât Grubu'nun komutasının verildiği 1941 yılı Haziran ayına kadar bir sorun gibi görünmemişti.

Ben de Nebe'nin grubuna alınan çeşitli polis personelinden biriydim. Grubun amacının Wehrmacht'ın (Alman Silahlı Kuvvetleri) peşinden, işgal edilen Beyaz Rusya'ya girip kanuna karşı gelenlerle ve terörizmle mücadele etmek olduğunu sanıyordum. Grubun Minsk karargâhındaki kendi görevlerim Rus NKVD kayıtlarını ele geçirmeyi ve Alman Ordusu tarafından özgürleştirilmelerine engel olmak için yüzlerce Beyaz Rus politik esiri katleden NKVD ölüm-mangasını ele geçirmeyi içeriyordu. Ama kitle cinayeti her fetih savaşında yaygın görülürdü. Kısa süre içinde benim tarafımın da Rus esirleri keyfi bir şekilde katlettiğini görmüştüm. Derken Harekât Grubu'nun amacının teröristleri ortadan kaldırmak değil, Yahudi sivilleri sistematik bir şekilde öldürmek olduğunu keşfetmiştim.

---

* Yaratılış 41:6 –ed.n.

Birinci, Büyük Savaş'ta geçirdiğim dört yıl boyunca, ruhum üzerinde 1941 yazında tanık olduğum kadar yıkıcı etki yapan bir şey görmemiştim. Bu toplu idam mangalarına komuta etme görevi bana hiç verilmiş olmasa da bunun an meselesi olduğunu düşünüyordum. Kaçınılmaz bir sonuç olarak da emirlere itaat etmediğim için vurulacaktım. Bu yüzden hemen Wehrmacht'a ve cepheye naklimi istedim.

Harekât Grubu'nun komuta generali olan Nebe beni ceza taburuna gönderebilirdi. Hatta idamımı bile emredebilirdi. Ama o benim nakil talebimi kabul etti. Beyaz Rusya'da General Gehlen'in Yabancı Ordular Doğu İstihbarat Kısmı'na, ele geçirilen NKVD kayıtlarının organizasyonu konusunda yardım ederek geçirdiğim birkaç haftadan sonra cepheye değil, ama Berlin'deki Askeri Yüksek Komuta, Savaş Suçları Bürosu'na nakledildim. Bu süre zarfında Arthur Nebe 30.000 adam, kadın ve çocuğun öldürülmesini şahsen denetlemişti.

Berlin'e döndükten sonra onu bir daha görmedim. Yıllar sonra karşılaştığım Kripo'dan eski bir dostum her zaman şüpheli bir Nazi olan Nebe'nin, Kont Stauffenberg'in Hitler'i öldürmek için kurduğu kumpasın bir üyesi olarak 1945'in başlarında idam edildiğini söyledi.

Hayatımı bir kitle katiline borçlu olduğumu bilmek bana hep tuhaf bir his vermiştir.

İlginç bir yorum stratejisi olan adamın Dresden'de trenden inmesiyle rahatlayıp Prag'a kadar olan yol boyunca uyudum. Ama çoğu zaman Kirsten'i ve ona alelacele yazdığım notu düşündüm. Notta birkaç hafta uzakta olacağımı

yazmış, Becker davasından aldığım paranın yarısı olan ve Poroshin'in önceki gün şahsen teslim ettiği altının evdeki varlığını açıklamıştım.

Daha fazla şey yazmadığım, onun için yapmayacağım şey, onun adına memnuniyetle sarf etmeyeceğim üstün bir çaba olmadığını söylemediğim için kendi kendime küfrettim. Bütün bunları o biliyordu elbet, çekmecesinde sakladığı bol sözcüklerle yazılmış mektuplarda bunlar açıkça görülüyordu. Sözü edilmeyen Chanel şişesinin yanındaki mektuplarda.

II

Berlin ve Viyana arasındaki yolculuk karınızın sadakatsizliğini düşünmeniz için çok uzun bir zamandı. Bu yüzden Poroshin'in yardımcısının Leipzig ve Nuremberg'den geçen yirmi yedi buçuk saatlik yerine en direkt rotayı izleyen –Dresden, Prag ve Bruno'dan geçen on dokuz buçuk saatlik– trenden bilet almış olması iyi bir şeydi. Tren Franz Josefs Bahnhof'ta tekerlekleri gıcırdayarak dururken platformda bekleyen birkaç kişiyi buharlı bir belirsizlikle örttü.

Bilet bariyerinde belgelerimi Amerikan inzibatına gösterip onun tatmini için Viyana'da bulunma nedenimi açıklamak durumunda kaldım. İstasyonda biraz ilerleyip çantamı yere bıraktım, gelişimin orada dikilen küçük kalabalıktaki birileri tarafından beklendiğine ve memnuniyetle karşılandığına dair bir işaret görmek için etrafıma bakındım.

Orta boylu, kır saçlı bir adamın bana doğru yaklaşması, ilk tahminimde haklı olduğuma işa-

ret etse de, yakında ikincisinin biraz kibirli bir tahmin olması konusunda uyarılacaktım. Adam adının Dr. Liebl olduğunu ve Emil Becker'in yasal temsilcisi olmaktan gurur duyduğunu söyledi.

"Bir taksi bekliyor," dedi şüpheyle bavuluma bakarak. "Gerçi ofisim çok uzak değil. Daha küçük bir çanta getirmiş olsaydınız oraya yürüyebilirdik."

"Kulağa kötümser geldiğini biliyorum," dedim. "Ama gece burada kalmam gerekebileceğini düşündüm."

Onu takip ettim.

"Yolculuğunuz iyi geçmiştir umarım, Herr Günther."

"Buradayım, değil mi?" dedim zorla gülmeye çalışarak. "Bugünlerde iyi bir yolculuk başka nasıl tarif edilir ki?"

"Gerçekten bilmiyorum," dedi soğuk bir şekilde. "Ben Viyana'dan hiç çıkmıyorum." Elini istasyonda kamp kurmuş gibi görünen pejmürde kılıklı bir grup evsizi kovarcasına salladı. "Bugün bütün dünya seyahatteymiş gibi görünürken Tanrı'nın sadece başladığı yere dönebilmeyi isteyen türde bir yolcuyu gözetmesini beklemek mantıksız görünüyor."

Beni bekleyen bir taksiye götürdü. Çantamı şoföre verip arka koltuğa oturdum, ama çanta benim peşimden geldi.

"Dışarıda taşınan çanta için ekstra para alınıyor," dedi Liebl çantamı kucağıma vererek. "Dediğim gibi yol çok uzak değil ve taksiler çok pahalı. Buradayken tramvayı kullanmanızı tavsiye ederim – servisleri çok iyidir." Araba hızla yola

koyuldu. İlk virajda sinemadaki sevgililer gibi birbirimize yapıştık. Liebl güldü. "Ayrıca Viyanalı şoförlerin nasıl gittiği düşünülürse tramvay çok daha güvenlidir."

Sol tarafı işaret ettim. "Burası Tuna mı?"

"Ulu Tanrım, hayır. Orası kanal. Tuna nehri Rus kesiminde, daha doğuda." Sağ tarafı, haşin görünüşlü bir binayı işaret etti. "Burası müşterimizin şu anda kaldığı polis hapishanesi. Yarın sabah orada randevumuz var, ondan sonra Merkezi Mezarlıkta Yüzbaşı Linden'in cenazesine katılmak isteyebilirsiniz." Liebl hapishaneye doğru başını salladı. "Herr Becker orada uzun süredir kalmıyor. Amerikalılar başta bu davayı askeri güvenlik konusu olarak görme eğilimindeydi, sonuç olarak onu Viyana'daki askeri polisin karargâhı olan Stiftskaserne'deki POW kodesinde tuttular. Oraya girip çıkarken akla karayı seçiyordum. Ama Askeri Hükümet Kamu Güvenliği Subayı davanın Avusturya mahkemelerini ilgilendirdiğine karar verdi ve artık her ne zaman olacaksa mahkemeye kadar müvekkilim burada kalacak."

Liebl öne doğru eğildi, şoförün omzuna dokundu, sağa dönüp hastaneye gitmesini söyledi.

"Taksinin parasını ödediğimize göre bari çantanızı bırakalım," dedi. "Yolumuz birazcık uzayacak. En azından arkadaşınızın nerede kaldığını gördünüz böylece durumun ciddiyetini değerlendirebilirsiniz. Kaba olmak istemiyorum, Herr Günther, ama Viyana'ya gelmenize karşı olduğumu söylemeliyim. Burada başka özel dedektif yok sanki. Var. Ben kendim bir sürü özel dedektif kullanıyorum ve Viyana'yı sizden daha iyi biliyorlar.

Umarım bunu söylememin bir sakıncası yoktur. Yani bu şehri hiç bilmiyorsunuz, değil mi?"

"Dürüstlüğünüzü takdir ediyorum, Dr. Liebl," dedim, hiç de takdir etmeyerek. "Haklısınız, bu şehri bilmiyorum. Aslında buraya hiç gelmedim. Bu yüzden sizinle açık konuşayım. Geride kalan yirmi beş yıllık polislik tecrübemle sizin ne düşündüğünüz umurumda bile değil. Becker'in yerli bir hafiye yerine beni tercih etmesi onu ilgilendirir. Bana cömertçe ödeme yapması da beni ilgilendirir. Bunun dışında sizi ya da bir başkasını ilgilendiren bir durum yok. Mahkemeye çıktığınızda kucağınıza oturup isterseniz saçlarınızı tararım. Ama o zamana kadar siz hukuk kitaplarınızı okuyun, o aptal sersemi dışarı çıkarmak için ne söyleyeceğiniz konusunda ben endişeleneyim."

"Uygundur," diye hırladı Liebl, ağzının kıyısında bir gülümseme belirir gibi olurken. "Dürüstlük size çok yakışıyor. Çoğu avukat gibi ben de söylediklerine inanıyor gibi görünen insanlara gizli bir hayranlık duyarım. Evet, biz avukatlar ağzımıza kadar numarayla dolu olduğumuz için öteki insanların dürüstlüğüne çok saygı duyarım."

"Sizin de yeterince dürüst konuştuğunuzu düşünüyorum."

"Sadece aldatmaca, sizi temin ederim," dedi kibirli bir şekilde.

Bavulumu Amerikan kesiminde, 8. Bezirk'te bulunan rahat görünümlü bir pansiyona bırakıp şehrin iç kesimindeki Liebl'in ofisine gittik. Berlin gibi Viyana da Dört Güç arasında bölünmüştü, her biri ayrı bir kesimi kontrol ediyordu. Tek fark Viyana'nın Ring denen büyük oteller ve sa-

raylardan oluşan geniş bulvarla kuşatılmış olan merkezinin aynı anda Uluslararası Devriye şeklinde dört Güç'ün hepsi tarafından kontrol edilmesiydi. Daha çabuk fark edilen bir diğer fark Avusturya'nın başkentinin onarım durumuydu. Şehrin biraz bombalandığı doğruydu, ama Viyana Berlin'e kıyasla bir cenaze levazımatçısının vitrininden daha düzenli görünüyordu.

Sonunda ofisinde oturduğumuzda Liebl Becker'in dosyasını buldu, davayla ilgili gerçeklerin üstünden geçti.

"Doğal olarak Herr Becker'in aleyhindeki en büyük kanıt cinayet silahının onda olması," dedi Liebl. Bana Yüzbaşı Linden'i öldüren silahın birkaç fotoğrafını uzattı.

"Walther P38," dedim. "SS kabza. Savaşın son yılın da ben de bundan kullandım. Biraz sarsılıyor, ama sıra dışı tetiğe alıştıktan sonra genellikle isabetli atışlar yapabilirsiniz. Ama ben dışarıdaki horozu hiç sevmedim. Hayır, ben PPK'yı tercih ederim." Resimleri geri verdim. "Patoloğun çektiği fotoğraflardan var mı?"

Liebl bana zarfı belirgin bir hoşnutsuzlukla uzattı.

"Temizlendiklerinde ne kadar değişik görünüyorlar," dedim fotoğraflara bakarak. "Bir adamı 38 milimetrelikle yüzünden vuruyorsun ve sadece azı dişi çekilmiş gibi görünüyor. Yakışıklı bir serseriymiş, kabul ediyorum. Mermiyi buldular mı?"

"Sonraki resimde var."

Bulunca başımı salladım. Bir adamı öldürecek kadar büyük değil, diye düşündüm.

"Polis Herr Becker'in evinde birkaç karton sigara da buldu," dedi Liebl. "Linden'in vurulduğu stüdyoda bulunanlarla aynı türden sigaralar."

Omuz silktim. "Becker sigara içmeyi sever. Birkaç sigaranın onu nasıl suçlu göstereceğini anlamıyorum."

"Öyle mi? Anlatayım. Bunlar stüdyoya çok yakın olan Thaliastrasse'deki bir tütün fabrikasından çalınan sigaralar. Sigaraları her kim çalıyorsa onları depolamak için stüdyoyu kullanıyormuş. Becker, Yüzbaşı Linden'in cesedini ilk bulduğunda birkaç karton sigara alıp evine götürmüş."

"Bu Becker'in yapacağı türde bir şey," diye iç geçirdim. "Eli her zaman uzun olmuştur."

"Şu anda önemli olan boynunun uzunluğu. Bunun bir idam davası olduğunu size hatırlatmama gerek yok, Herr Günther."

"Bunu bana istediğiniz kadar hatırlatabilirsiniz, Herr Doktor. Söylesenize, stüdyonun sahibi kimmiş?"

"Drittemann Film und Senderaum GMBH. En azından kira sözleşmesinin üstündeki isim böyle. Ama kimse orada bir film yapıldığını hatırlamıyor. Polis orayı araştırdığında bir spot lambası bile bulamadı."

"İçeri girebilir miyim?"

"Ayarlamaya çalışırım. Başka sorunuz varsa, Herr Günther, yarın sabah Herr Becker'i görene kadar saklamanızı rica ederim. Bu arada sizinle benim bir iki konuyu halletmemiz gerekiyor. Ücretiniz ve masraflarınız gibi. Kasadan paranızı getirene kadar bana bir dakika izin verin." Ayağa kalkıp odadan çıktı.

Liebl'in Judengasse'deki ofisi bir ayakkabı dükkânının birinci katındaydı. İki para tomarıyla ofise geri geldiğinde ben pencerede dikiliyordum.

"İki bin beş yüz Amerikan doları, anlaştığımız gibi nakit," dedi soğuk bir sesle. "Ve masraflarınızı karşılaması için de 1000 Avusturya şilini. Daha fazlası için Fräulein Braunsteiner'in onayı gerekiyor – Herr Becker'in kız arkadaşı. Kalış masraflarınız bu ofis tarafından görülecek." Bana bir kalem verdi. "Bu makbuzu imzalar mısınız, lütfen?"

Yazıya bakıp imzaladım. "Onunla tanışmak istiyorum," dedim. "Becker'in bütün arkadaşlarıyla tanışmak istiyorum."

"Aldığım talimatlara göre pansiyonunuzda sizinle temas kuracakmış."

Parayı cebime koyup tekrar pencereye döndüm.

"Eğer polis sizi o dolarlarla yakalarsa ağzınızı sıkı tutacağınıza güvenebilir miyim? Burada bazı döviz düzenlemeleri var ve–"

"Adınızı söylemem, merak etmeyin. Sırf meraktan soruyorum, bu parayı alıp eve dönmeme engel olacak ne var?"

"Adeta benim Herr Becker'e yaptığım uyarıyı tekrarlıyorsunuz. Birincisi sizin onurlu bir adam olduğunuzu ve eğer bir iş için para aldıysanız o işi yapacağınızı söyledi. Onu idam edilmek üzere terk edecek biri değilmişsiniz. Bu konuda çok inançlıydı."

"Etkilendim," dedim. "Ya ikincisi?"

"Dürüst olabilir miyim?"

"Neden olmayasınız ki?"

"Pekâlâ. Herr Becker Viyana'daki en kötü vurgunculardan biri. İçinde bulunduğu açmaza rağmen şehrin, nasıl diyeyim, daha kötü kesimlerindeki nüfuzunu kaybetmedi." Yüzünde acı vardı. "Bir haydut gibi konuşmamak için daha fazla şey söylemek istemiyorum."

"Bu yeterince açık oldu, Herr Doktor. Teşekkür ederim."

Pencereye yanıma geldi. "Neye bakıyorsunuz?"

"Galiba takip ediliyorum. Şu adamı görüyor musunuz?"

"Gazete okuyanı mı?"

"Onu istasyonda da gördüğüme eminim."

Liebl üst cebinden gözlüğünü çıkarıp tüylü, yaşlı kulaklarının üstüne geçirdi. "Avusturyalıya benzemiyor," dedi sonunda. "Hangi gazeteyi okuyor?"

Bir süre gözlerimi kısıp baktım. "*Wiener Kurier*."

"Hmm. Komünist de değil. Muhtemelen Amerikalıdır. Askeri polisin Özel Soruşturma Birimi'nden bir saha ajanıdır."

"Sivil giysili mi?"

"Galiba artık üniforma giymeleri gerekmiyor. En azından Viyana'da." Gözlüğünü çıkarıp döndü. "Bunun rutin bir şey olduğunu söyleyebilirim. Herr Becker'in bütün arkadaşlarını tanımak isteyeceklerdir. Bir ara sorgulanmak için tutuklanabilirsiniz."

"Uyarı için teşekkürler." Pencereden uzaklaşır gibi oldum, ama elim büyük kepenkte, sağlam görünümlü taban çubuğunda kaldı. "Bu eski evleri nasıl inşa edeceklerini iyi biliyorlarmış, değil mi? Bu şey bir orduyu dışarıda tutmak için yapılmış gibi görünüyor."

"Orduyu değil, Herr Günther. Kalabalığı. Burası bir zamanlar gettonun kalbiydi. On beşinci yüzyılda ev inşa edildiğinde tesadüfi pogromlar için hazır olmaları gerekiyordu. Hiçbir şey fazla değişmedi, değil mi?"

Karşısına oturup Poroshin'in stoğundan aldığım Memphis paketinden bir tane çıkarıp içtim. Paketi Liebl'e salladım. Bir tane alıp dikkatle sigara kutusuna koydu. Onunla çok iyi bir başlangıç yapmamıştık. Köprüleri onarma zamanı gelmişti. "Paket sizde kalsın," dedim.

"Çok naziksiniz," dedi bana karşılık olarak küllüğü uzatarak.

Onu şimdi ışıkta seyrederken hangi bozuk soyun bir zamanlar yakışıklı olan yüzünü böyle akik taşına dönüştürdüğünü merak ediyordum. Gri yanakları buzul çiziklerini andıran katmanlarla kırış kırıştı. Burnu birisi kötü bir şaka yapmış gibi buruşuktu. Dudakları kırmızı ve çok inceydi. Kurnaz, yaşlı bir yılan gibi gülümsüyordu. Sanki yılların, büyük olasılıkla da savaşın çehresinde aşındırdığı kayıp etkisini arttırmaya yarıyordu. Kendisi bir açıklama getirdi.

"Bir süre toplama kampındaydım. Savaştan önce Hristiyan Sosyal Partisi'nin bir üyesiydim. İnsanlar unutmayı tercih ediyor, ama Avusturya'da Hitler'e karşı büyük bir merhamet vardı." İlk duman ciğerlerini doldururken hafifçe öksürdü. "Müttefiklerin Avusturya'nın işbirlikçi yerine Nazi saldırganlığının kurbanı olduğuna karar vermesi bizim için çok uygun. Ama aynı zamanda çok saçma. Bizler mükemmel bürokratlarız, Herr Günther. Hitler'in suçlarının organizas-

yonunda önemli roller oynayan Avusturyalıların sayısı inanılmaz. Ve bu adamların çoğu –ve çok sayıda Alman– tam burada, Viyana'da yaşıyor. Yukarı Avusturya'nın Güvenlik İdaresi şu an bile Viyana Devlet Basımevinden çalınan çok sayıda kimlik kartı hırsızlığını araştırıyor. Bu yüzden burada kalmak isteyen herkes için bunu yapmanın bir yolu her zaman var. Gerçek şu ki bu adamlar, bu Naziler, ülkemde yaşamaktan hoşlanıyor. Burada kendilerini evlerindeymiş gibi hissetmelerini sağlayacak beş yüz yıllık Yahudi nefreti var.

"Bunları söylüyorum, çünkü bir *pifke* olarak–" özür dilercesine gülümsedi "–bir Prusyalı olarak Viyana'da biraz düşmanlıkla karşılaşabilirsiniz. Bugünlerde Avusturyalılar Alman olan her şeyi reddetme eğilimindeler. Avusturyalı olmak için çok çalışıyorlar. Sizinki gibi bir aksan bazı Viyanalılara yedi yıl boyunca bir Nasyonal Sosyalist olduklarını hatırlatabilir. Bu tatsız gerçek çoğu insanın şu anda inanmayı tercih ettiği kötü bir rüyadan biraz daha fazlasıydı."

"Bunu aklımda tutarım."

Liebl'le görüşmemi bitirdikten sonra Skodagasse'deki pansiyona geri döndüm. Becker'in kız arkadaşı rahat olup olmadığımı görmek için altıda uğrayacağını söyleyen bir mesaj bırakmıştı. Pansiyon Caspian birinci sınıf, küçük bir yerdi. Ufak oturma odasına bağlanan bir yatak odam ve banyom vardı. Yazın oturabileceğim üstü kapalı minik bir veranda bile vardı. İçerisi sıcaktı ve bitmek bilmeyen bir sıcak suyu vardı – bu alışık olmadığım bir lükstü. Marat'ı bile duraksatabilecek bir süre banyo yapmayı bitireli az zaman geçmiş-

ti ki kapı çaldı. Saate baktım, neredeyse altıydı. Üzerime paltomu geçirip kapıyı açtım.

Ufak tefek, parlak gözlü, çocuksu kırmızı yanaklı ve nadiren tarak görüyormuş gibi görünen koyu renk saçlı bir kadın karşımdaydı. Çıplak ayaklarımı görünce güzel dişlerini gösteren gülümsemesi hafifledi.

"Herr Günther?" dedi tereddütle.

"Fräulein Traudl Braunsteiner."

Başını salladı.

"Gelin. Korkarım banyoda gerekenden biraz uzun kalmışım, ama en son Sovyet işçi kampından geri geldikten sonra gerçekten sıcak su gördüm. Ben giyinirken oturun."

Oturma odasına geri geldiğimde yanında bir şişe votka getirdiğini gördüm. Sürgülü Fransız kapıların önündeki masada iki bardak dolduruyordu. İçkimi bana uzattı, oturduk.

"Viyana'ya hoş geldiniz," dedi. "Emil size bir şişe getirmem gerektiğini söyledi." Ayağıyla yanındaki torbaya hafifçe vurdu. "Aslında iki tane getirdim. Bütün gün hastanenin penceresinden dışarı sarktılar, bu yüzden votka güzel ve soğuk. Votkayı başka türlü sevmiyorum."

Kadeh tokuşturup içtik, o bardağını benimkinden önce masaya koydu.

"Hasta değilsiniz umarım. Hastaneden bahsettiniz."

"Hastanede hemşireyim. Bu caddenin sonuna kadar yürürseniz görürsünüz. Size bu yüzden burayı ayırttım sayılır – çünkü çok yakın. Ama aynı zamanda sahibi Frau Blum-Weiss'i de tanıyorum. Annemin bir arkadaşıydı. Ayrıca Ring'e ve Ame-

rikan yüzbaşının vurulduğu yere yakın bir yerde kalmayı tercih edeceğinizi düşündüm. Orası Dettergasse'de, Viyana'nın dış halkası Gürtel'in diğer tarafında."

"Burası bana çok uygun. Aslında Berlin'de alışık olduğumdan çok daha rahat. Orada işler çok zor." İkimize birer içki daha koydum. "Neler olduğu konusunda tam olarak ne biliyorsunuz?"

"Dr. Liebl'in size anlattığı her şeyi biliyorum; ve Emil'in yarın size anlatacağı her şeyi."

"Ya Emil'in işi?"

Traudl Braunsteiner cilveli bir şekilde gülümsedi ve kişner gibi bir ses çıkardı. "Emil'in işi konusunda da bilmediğim fazla bir şey yok." Buruşuk yağmurluğunda bir ipin ucunda sarkan düğmeyi fark edip kopardı, cebine attı. Bu kız yıkanması gereken güzel, dantelli bir mendil gibiydi. "Bir hemşire olduğum için karaborsa konusunda biraz rahatım galiba. İtiraf ediyorum, ben de birkaç ilaç çaldım. Aslında ara sıra bütün kızlar yapıyor bunu. Bazıları için bu basit bir seçim: ya penisilin satacaksın ya da bedenini. Sanırım biz satacak başka bir şeyimiz olduğu için şanslıyız." Omuz silkip ikinci votkasını yudumladı. "İnsanların acı çektiğini ve öldüğünü görmek kanun ve düzene pek sağlıklı bir saygı geliştirmiyor." Özür dilercesine güldü. "Harcayacak durumda değilsen para bir işe yaramıyor. Tanrım, Krupp ailesinin zenginliği ne kadardı? Milyarlar belki. Ama bir tanesi Viyana'daki bir akıl hastanesinde."

"Önemli değil," dedim. "Bana kendinizi savunmanıza gerek yok." Aslında kendini kendine aklamaya çalışıyordu.

Traudl bacaklarını altına aldı. Koltukta kaygısızca otururken jartiyerini ve çorabının üstündeki pürüzsüz, beyaz bacaklarının bittiği yeri görüyor olmam benim gibi onun da umurunda değildi.

"Ne yapabilirsiniz ki?" dedi tırnağını kemirirken. "Ara sıra herkes Ressel Park'tan bir şeyler almak zorunda kalır." Bunun şehrin karaborsa merkezi olduğunu açıkladı.

"Berlin'de de Brandenburg Kapısı," dedim. "Ve Reichstag'ın önü."

"Ne tuhaf," diye güldü yaramaz bir şekilde. "Bizim parlamentomuzun önünde böyle bir şey olsa Viyana'da bir skandal olurdu."

"Çünkü bir parlamentonuz var. Burada Müttefikler sadece denetliyor. Ama Almanya'da gerçekten yönetiyorlar." Eteğini düzeltince artık külotunu göremez oldum.

"Bunu bilmiyordum. Önemli de değil. Parlamento olsun olmasın Viyana'da yine de skandal olurdu. Avusturyalılar iki yüzlü. İnsan bu tür konularda daha rahat hissedeceklerini düşünüyor. Burada Habsburgs'dan beri karaborsa var. O zamanlar konu sigara değildi tabii, iltimastı, kayırmaydı. Kişisel temaslar hâlâ çok önemli."

"Kişisel temas demişken Becker'le nasıl tanıştınız?"

"Hastanedeki bir hemşire arkadaşım için bazı kâğıtlar düzenledi. Ve biz de onun için penisilin çaldık. O zamanlar hâlâ penisilin vardı. Annem öldükten kısa bir süre sonraydı." Parlak gözleri bir şeyi anlamaya çalışıyormuş gibi irileşti. "Kendini bir tramvayın altına attı." Zorlama bir gülümseme ve şaşkın bir kahkahayla duygularını bastırmayı

başardı. "Annem çok Viyanalı tipte bir Avusturyalıydı, Bernie. Biz hep intihar ederiz, bilirsin. Bu bizim için bir yaşam biçimi.

"Her neyse, Emil çok nazik ve eğlenceli biriydi. Acımı hafifletti, gerçekten. Ailemden başka kimse yok. Babam bir hava saldırısında öldürüldü. Ağabeyim Yugoslavya'da partizanlarla savaşırken öldü. Emil olmasa bana ne olurdu bilmiyorum. Ona şimdi bir şey olursa–" Sevgilisinin başına geleceği açık olan kaderi hayal ederken Traudl'ın dudakları sertleşti. "Onun için elinden geleni yapacaksın, değil mi? Emil ona şans verebilecek herhangi bir şey bulacağına güvendiği tek kişinin sen olduğunu söyledi."

"Onun için elimden gelen her şeyi yapacağım, Traudl, sana söz veriyorum." İkimize de bir sigara yakıp ona uzattım. "Belki bilmek istersin, bir cesedin başında elinde silahla kendi annem bile bulunsa normal olarak mahkûm ettirirdim. Bir önemi var mı bilmiyorum ama Becker'in hikâyesine inanıyorum. Çünkü uydurulamayacak kadar kötü. En azından ondan dinleyene kadar böyle düşünüyorum. Bu seni çok şaşırtmayabilir, ama beni kesinlikle etkiliyor.

"Ama parmak uçlarıma bir bak. Bir aziz aurası yok parmaklarımda. Ya şu büfenin üstündeki şapka? Geyik avcılığı† için yapılmadı. Bu yüzden eğer erkek arkadaşını o hücreden çıkaracaksam, bana bir ipucu yumağı bulmalı. Yarın sabah bana söyleyeceği bir şeyler olsa iyi olur, yoksa bu gösteri sahne makyajından öteye gitmeyecek."

† Yazar burada Sherlock Holmes şapkasına gönderme yapıyor. –ed.n.

12

Kanunun en kötü cezası insanın kendi hayal gücünde olup bitendir: kişinin hukuka göre infaz edilen kendi idamı en usta mazoşist türde düşüncenin gıdasıdır. Bir adamı idam cezasıyla yargılamak zihnini icat edilmiş bütün cezalardan daha acımasız düşüncelerle doldurmaktır. Ve doğal olarak döşeme kapaklarının açılmasıyla metrelerce düşmenin ve boynundaki iple yere yalnızca kısa bir mesafe kala asılı kalmanın nasıl bir şey olduğu düşüncesi bir adamı çok kötü etkiler. Uyuması zorlaşır, iştahı kaçar, zihninin uyguladığı bu gerilimin altında kalbinin de acı çekmesi olağandışı değildir. En donuk, en hayal gücünden yoksun zekânın bile asılmanın dehşetini midesinin derinliklerinde hissedebilmesi için boynunu hafifçe yana çevirip omurlarından gelen kıkırdak çatırtısını dinlemesi yeterlidir.

Bu yüzden Becker'i daha zayıf ve eskiye göre daha solgun bulduğuma hiç şaşırmadım. Rossa-

uer Lände'deki hapishanede küçük, az eşyayla döşenmiş sorgu odasında buluştuk. Odaya girdiğinde sessizce elimi sıkıp kapının yanında dikilen gardiyana seslendi.

"Hey, Pepi," dedi neşeyle. "İzin verir misin?" Gömleğinin cebine uzanıp bir paket sigara çıkardı, adama attı. Pepi denen adam paketi parmaklarının ucuyla yakalayıp markayı inceledi. "Kapının önünde bir sigara iç, tamam mı?"

"Tamam," dedi Pepi odadan çıkarken.

Becker takdirle başını sallarken üçümüz sarı seramikle kaplı duvara monte edilmiş olan yuvarlak masaya oturduk.

"Endişelenme," dedi Dr. Liebl'e. "Buradaki bütün gardiyanlar böyle. Stiftskaserne'dekinden çok daha iyi olduğunu söyleyebilirim. O lanet Yankiler hiç rüşvet almıyor. O serserilerin isteyip de kendilerine alamadığı hiçbir şey yok ki."

"Bana mı anlatıyorsun," dedim kendi sigaramı çıkararak. Ona teklif edince Liebl başını iki yana salladı. "Bunlar dostun Poroshin'den geldi," dedim Becker paketten bir tane çıkarırken.

"Ne adam ama, değil mi?"

"Karın onun senin patronun olduğunu sanıyor."

Becker ikimizin sigarasını yakıp dumanı omzumun üstünden geriye doğru üfledi. "Ella'yla mı konuştun?" dedi, ama sesi şaşırmış değildi.

"Beş bin papel haricinde burada olmamın tek nedeni o," dedim. "Öyle bir karın olduğu için her türlü yardıma ihtiyacın olacağını düşündüm. Ona kalırsa sen şimdiden asılmışsın."

"Benden o kadar mı nefret ediyor, ha?"

"Bir uçuk kadar."

"Eh, buna hakkı var sanırım." İçini çekip başını iki yana salladı. Sonra sigarasından neredeyse tütünün üstünde kağıt bırakmayan uzun, endişeli bir nefes çekti. Bir an için bana baktı, kan çanağı gözlerini dumanın arasında kırpıştırdı. Birkaç saniye sonra aynı anda hem öksürdü, hem gülümsedi. "Hadi sor."

"Pekâlâ. Yüzbaşı Linden'i öldürdün mü?"

"Tanrı şahidimdir ki hayır." Bir kahkaha attı. "Artık gidebilir miyim, efendim?" Sigarasından bir nefes daha aldı. "Bana inanıyorsun, değil mi, Bernie?"

"Yalan söyleseydin daha iyi bir hikâyen olacağına inanıyorum. Diğer özelliklerini geçtim o kadar aklın olduğunu kabul ederim. Ama kız arkadaşına dediğim gibi–"

"Traudl'la tanıştın mı? Güzel. Harika biri, değil mi?"

"Evet, öyle. Sende ne bulduğunu Tanrı bilir."

"Yemek sonrası sohbetlerimi seviyor tabii ki. O yüzden buraya hapsedildiğimi görmek hoşuna gitmiyor. Şömine başında yaptığımız Wittgenstein'la ilgili küçük sohbetlerimizi özlüyor." Elini uzatıp kolumu tutarken gülümsemesi kayboldu. "Bak, beni buradan çıkarmalısın, Bernie. Beş bin sadece seni oyuna sokmak içindi. Masum olduğumu kanıtlarsan ücretini üç katına çıkarırım."

"Bunun kolay olmayacağını ikimiz de biliyoruz."

Becker beni yanlış anladı.

"Para sorun değil: çok param var. Hernals'ın garajında park etmiş bir arabanın bagajında

30.000 dolar var. Beni buradan çıkarırsan o para senindir."

Müvekkili ticaret zekâsı yetersizliğini sergilemeye devam edince Liebl yüzünü buruşturdu. "Gerçekten, Herr Becker, avukatınız olarak buna itiraz etmeliyim. Bu işin yolu bu değil–"

"Kapa çeneni," dedi Becker vahşice. "Tavsiyeni istersem sorarım."

Liebl diplomatik bir şekilde omuz silkip arkasına yaslandı.

"Bak," dedim. "İkramiyeyi sen çıkınca konuşuruz. Para sorun değil. Bana zaten iyi para ödedin. Ben paradan bahsetmiyordum. Şu anda benim birkaç fikre ihtiyacım var. Bu yüzden bana Herr König'i anlatmaya başlamaya ne dersin: onunla nerede tanıştınız, neye benziyor ve kahvesine krema koyar mı, koymaz mı? Tamam mı?"

Becker başını sallayıp sigarasını yere attı. Ellerini birleştirip açtı, huzursuz bir şekilde eklemlerini sıkmaya başladı. Muhtemelen bu hikâyeyi defalarca anlattığı için tekrarlamak onu pek mutlu etmiyordu.

"Tamam. O zaman, bir bakalım. Helmut König'le Koralle'de tanıştım. 9. Bezirk, Porzellangasse'deki bir gece kulübünde. Yanıma gelip kendini tanıttı. Adımı duyduğunu ve bana bir içki ısmarlamak istediğini söyledi. İzin verdim. Her zamanki şeylerden konuştuk. Savaş, Rusya'da olmam, SS'ten önce Kripo'da olmam, tıpkı senin gibi. Ama sen ayrıldın, değil mi, Bernie?"

"Konudan ayrılma."

"Beni arkadaşlarından duyduğunu söyledi. Kim olduğunu söylemedi. Bana teklif etmek iste-

diği bir iş olduğunu söyledi: Yeşil Cephe karşısına düzenli teslimat. Nakit para, soru yok. Kolay işti. Bütün yapmam gereken Viyana'daki bir ofisten küçük bir paket alıp Berlin'deki bir ofise götürmekti. Ama yalnızca bir kamyon dolusu sigarayla zaten giderken paketi de yanımda götürecektim. Yakalansam König'in paketini fark etmezlerdi bile. Başta pakette uyuşturucu olduğunu sandım. Ama sonra paketlerden birini açtığımda sadece birkaç dosya olduğunu gördüm: Parti dosyaları, ordu dosyaları, SS dosyaları. Eski şeyler. Neden bu kadar değerli olduklarını anlamadım."

"Her zaman dosya mı vardı?"

Başını salladı.

"Yüzbaşı Linden Berlin'deki ABD Belge Merkezi'nde çalışıyormuş," diye açıkladım. "Nazi avcısıydı. Bu dosyalar – hiç isim hatırlıyor musun?"

"Bernie, hepsi önemsiz kişilerdi. SS onbaşılar ve ordu muhasebecileri. Bütün Nazi avcıları onları fırlatıp atardı. Bu adamlar büyük balıkların peşinde, Bormann ve Eichmann gibi insanların. Lanet olası küçük muhasebecilerin değil."

"Yine de bu dosyalar Linden için önemli olmalı. Onu öldüren her kimse onun tanıdığı birkaç amatör dedektifi de öldürttü. Kamplardan kurtulan ve görülecek bir iki hesabı olan iki Yahudi. Onları birkaç gün önce ölü olarak buldum. Bir süredir ölülermiş. Belki dosyalar onlar içindi. Bu yüzden isimlerden bazılarını hatırlamanın faydası olabilir."

"Tabii, sen nasıl istersen, Bernie. Bunu yoğun programıma almaya çalışırım."

"Bunu yap. Şimdi bana König'i anlat. Neye benziyordu?"

"Bir bakayım: kırk yaşlarındaydı galiba. İri yapılıydı, kalın, koyu renk bıyığı vardı, doksan kilo civarında, bir doksan boyunda; kaliteli tüvit bir takım giyiyordu, puro içiyordu, yanında hep köpeği oluyordu – küçük bir teriyer. Avusturyalı olduğu kesindi. Bazen yanında bir kız oluyordu. Adı Lotte'ydi. Soyadını bilmiyorum, ama Casanova Club'da çalışıyordu. Güzel bir sürtüktü, sarışın. Bütün hatırladığım bu."

"Savaştan konuştuğunuzu söyledin. Sana kaç madalya aldığını anlatmadı mı?"

"Anlattı."

"O zaman bana söylemen gerektiğini düşünmüyor musun?"

"Önemli olduğunu düşünmedim."

"Neyin önemli olduğuna ben karar veririm. Hadi, dökül, Becker."

Duvara bakıp omuz silkti. "Hatırladığım kadarıyla 1931'de hâlâ yasa dışıyken Avusturya Nazi Partisi'ne katılmış. Daha sonra poster astığı için yakalanmış. Bu yüzden tutuklanmaktan kurtulmak için Almanya'ya kaçıp Münih'teki Bavyera polisine katılmış. 1933'te SS'e girmiş, savaşın sonuna kadar kalmış."

"Rütbesi?"

"Söylemedi."

"Nerede ve hangi mevkide hizmet ettiğine dair bir işaret vermedi mi?"

Becker başını iki yana salladı.

"Siz ikiniz fazla konuşmamışsınız. Neden konuşuyordunuz, ekmeğin fiyatından mı? Peki. Ya

ikinci adam – König'le birlikte evine gelip Linden'i aramanı isteyen adam?"

Becker şakaklarını ovuşturdu. "Adını hatırlamaya çalışıyorum, ama aklıma gelmiyor," dedi. "Daha kıdemli bir subay tipindeydi. Bilirsin, çok katı ve düzgün. Bir aristokrat olabilir. O da kırk yaşlarında, uzun boylu, zayıf, temiz tıraşlı, kel kafalıydı. Schiller ceketi giyiyor, kulüp kravatı takıyordu." Başını iki yana salladı. "Kulüp kravatları konusunda çok iyi değilim. Herrenklub olabilir, bilmiyorum."

"Peki, Linden'in öldürüldüğü stüdyodan çıktığını gördüğün adam: o nasıl biriydi?"

"Çok uzakta olduğu için oldukça kısa ve tıknaz olması dışında fazla bir şey göremedim. Koyu renk palto ve şapka giymişti ve acelesi vardı."

"Bahse girerim vardır," dedim. "Reklam firması Reklaue&Werbe Zentrale. Mariahilferstrasse'de bulunuyor, değil mi?"

"Öyleydi," dedi Becker kasvetli bir şekilde. "Ben tutuklandıktan kısa bir süre sonra kapandı."

"Yine de anlat. Orada hep König'i mi görüyordun?"

"Hayır. Genellikle Abs diye biri oluyordu. Max Abs. Akademik görünümlü bir tipti. Keçi sakalı, küçük gözlükleri falan olan biri, bilirsin." Becker sigaralarımdan bir tane daha aldı. "Sana söylemeyi istediğim bir şey vardı. Bir keresinde ben oradayken Abs'a Pichler adında bir taş ustasından bir telefon geldi. Belki cenazesi vardı. Bu sabah Linden'in cenazesine gittiğinde Pichler'i bulup Abs hakkında bir şeyler öğrenebilirsin, diye düşündüm."

"Saat on ikide," dedi Liebl.

"Bir bakmak iyi olur diye düşündüm, Bernie," diye açıkladı Becker.

"Müşteri sensin," dedim.

"Linden'in arkadaşlarından gelen olacak mı, bir bak. Sonra Pichler'i gör. Viyana'nın bütün taş ustaları Merkezi Mezarlığın duvarı boyunca sıralanmıştır, bu yüzden onu bulman zor olmaz. Belki Max Abs taş sipariş ederken bir adres filan bırakmıştır."

Becker'in bu sabah yapacağım işleri benim için böyle sıralaması hoşuma gitmiyordu, ama suyuna gitmek daha kolay göründü. Ölüm cezasıyla karşılaşması muhtemel olan bir adam özel dedektifinden bazı şeyler isteyebilirdi. Özellikle de ortada para varken. Bu yüzden, "neden olmasın? Güzel cenaze törenlerini severim," dedim. Sonra kalkıp hücresinde biraz dolaştım. Sanki kafese kapatılmak konusunda endişeli olan bendim. Belki o kapalı kalmaya benden daha fazla alışmıştı.

"Hâlâ kafamı kurcalayan bir şey var," dedim bir dakika düşünceli bir şekilde yürüdükten sonra.

"Nedir?"

"Dr. Liebl senin bu şehirde dostlarının ve nüfuzunun olduğunu söyledi."

"Bir dereceye kadar."

"Peki, nasıl oluyor da bu sözde dostlarının hiçbiri König'i bulmaya çalışmıyor? Ya da kız arkadaşı Lotte'yi?"

"Çalışmadıklarını kim söyledi?"

"Bu bilgiyi kendine mi saklayacaksın, yoksa sana birkaç çikolata mı vermem gerekiyor?"

Becker'in sesi yatıştırıcı bir tona büründü. "Şimdi burada ne olduğu kesin değil, Bernie, o yüzden bu iş konusunda yanlış bir fikre kapılmanı istemem. Şeyi düşünmek için bir neden yok–"

"Zırvalamayı kes de bana neler olduğunu anlat."

"Tamam. Birkaç arkadaşım, ne yaptığını bilen birileri etrafta König'i ve kızı araştırdı. Birkaç gece kulübünü kontrol ettiler. Ve..." Huzursuz bir şekilde yüzünü buruşturdu. "... o zamandan beri ortada görülmemişler. Belki beni kandırdılar. Belki şehri terk ettiler."

"Ya da belki de onlar da Linden'le aynı sonla karşılaştı," dedim.

"Kim bilir? Ama sen bu yüzden buradasın, Bernie. Sana güvenebilirim. Nasıl biri olduğunu biliyorum. Minsk'te yaptığın şeye saygı duyuyorum, gerçekten. Sen masum bir adamın asılmasına izin verecek biri değilsin." Anlamlı bir şekilde gülümsedi. "Senin becerilerine sahip birinden faydalanan tek adamın ben olduğumu sanmıyorum."

"İşler fena değil," dedim hemen. İltifattan fazla hoşlanmazdım, hele Emil Becker gibi bir müşteriden geliyorsa. "Biliyor musun, muhtemelen asılmayı hak ediyorsundur," diye ekledim. "Linden'i öldürmediysen bile bir sürü başkası olmuştur."

"Ama böyle olacağını göremedim. Çok geç olana kadar fark etmedim. Senin gibi değilim. Sen zekiydin, hâlâ şansın varken çıkmayı başardın. Benim o şansım hiç olmadı. Ya emirlere itaat edilirdi ya da askeri mahkeme ve idam mangasıyla karşılaşılırdı. Yaptığım şeyden başka bir şey yapacak cesaretim yoktu."

Başımı iki yana salladım. Gerçekten artık umurumda değildi. "Belki de haklısın."

"Haklı olduğumu biliyorsun. Savaştaydık, Bernie." Sigarasını bitirip benimle yüz yüze gelmek için dayandığım köşeye geldi. Liebl'in duymasını istemiyormuş gibi sesini alçalttı.

"Bak," dedi. "Bunun tehlikeli bir iş olduğunu biliyorum. Ama sadece sen yapabilirsin. Sessizce halledilmesi gerekiyor, gizlice. Senin en iyi yaptığın şekilde. Çakmağa ihtiyacın var mı?"

Sınırdan geçerken yakalanma riskine girmemek için ölü Rus'tan aldığım silahı Berlin'de bırakmıştım. Poroshin'in sigara pasosunun öyle bir işi çözeceğini sanmıyordum. Omuz silktim. "Sen söyle. Burası senin şehrin."

"İhtiyacın olacağını söyleyebilirim."

"Tamam," dedim. "Ama Tanrı aşkına temiz bir tane olsun."

Tekrar hapishanenin dışına çıktığımızda Liebl alaycı bir şekilde konuştu: "Çakmak benim düşündüğüm şey mi?"

"Evet. Ama sadece önlem olarak."

"Viyana'dayken alabileceğiniz en iyi önlem Rus kesiminden uzak durmaktır. Özellikle gece geç saatte."

Liebl'in bakışlarını yolun karşısına, kırmızı bir bayrağın sabah esintisinde dalgalandığı kanalın diğer tarafına doğru takip ettim.

"Viyana'daki İvanlar için çalışan çok sayıda adam kaçırma çetesi var," diye açıkladı. "Amerikalılar için casusluk yaptıklarını düşündükleri herkesi kaçırıyorlar. Karşılığında Rus kesiminde iş görmek için karaborsa izni alıyorlar. Bu da on-

ları kanunun ulaşamayacağı bir yere taşıyor. Bir kadını Kleopatra gibi halıya sarıp evinden kaçırdılar."

"Yerde uyumamaya çalışırım," dedim. "Şimdi, Merkezi Mezarlığa nasıl gidebilirim?"

"Mezarlık İngiliz kesiminde bulunuyor. Schwarzenbergplatz'dan 71'e binmeniz gerekiyor. Ama haritada orası Stalinplatz diye geçiyor. Mutlaka görürsünüz: bir Sovyet askerinin kurtarıcı olarak muazzam büyüklükteki bir heykeli var. Biz Viyanalılar ona Bilinmeyen Yağmacı diyoruz."

Gülümsedim. "Hep dediğim gibi, Herr Doktor, yenilgiden kurtulabiliriz, ama Tanrı bizi başka bir kurtarılmadan korusun."

13

"Öteki Viyanalıların şehri" diye tarif etmişti Traudl Braunsteiner. Bu bir abartı değildi. Merkezi Mezarlık benim bildiğim birkaç şehirden daha büyük ve çok daha zengindi. Ortalama bir Avusturyalının mezar taşsız kalması olasılığı, en sevdiği kafeden uzak kalması olasılığından daha düşüktü. Hiç kimse güzel bir mermer taşı olamayacak kadar yoksul değildi. İlk kez cenaze levazımatçılığı işinin çekiciliğini takdir etmeye başlamıştım. Piyano klavyesi, ilham perisi, ünlü bir valsin giriş ölçüleri – Viyanalı bir zanaatkar için fazla süslü hiçbir şey yoktu, hiçbir gösterişli masal ya da abartılmış alegori sanatının dışında değildi. Devasa mezarlık Dört Güç bir yana, Yahudi, Protestan ve Katolik kesimleriyle canlı emsallerinin dini ve politik bölünmelerini bile yansıtıyordu.

Linden'in cenaze töreninin düzenlendiği dünya harikası boyutundaki kilisede hızlı bir tören devri vardı. Yüzbaşının yas tutanlarını yalnızca birkaç dakikayla kaçırdığımı gördüm.

Karla kaplı parkta Katolik olan Linden'in gömüleceği Fransız kesimine doğru ağır ağır ilerleyen küçük korteji görmek zor değildi. Ama benim gibi tek ayağı üstünde yürümekte olan birisi için onlara yetişmek çok zordu: ben oraya varana kadar pahalı tabut pis bir limana indirilen küçük bir sandal gibi koyu kahverengi çukura indirilmişti. Kollarını isyan polisi birlikleri gibi birbirine kenetlemiş olan Linden ailesi kederiyle bu yüzden sanki kazanılacak bir madalya varmış gibi boyun eğmez bir şekilde yüzleşiyordu.

Renkli grup tüfeklerini kaldırdı, uçuşan karlara nişan aldı. Ateş ederlerken rahatsız edici bir his duydum. Bir an için tekrar Minsk'e geri dönmüştüm. Kurmay karargâhına yürürken tüfek sesleri dikkatimi çekmişti: bir yükseltiye tırmanıp bakınca bazıları hâlâ canlı olan sayısız bedenle dolu toplu mezarın kenarına diz çökmüş altı adam ve kadın ile arkalarındaki genç bir polis memurunun komuta ettiği idam mangasını görmüştüm. Polisin adı Emil Becker'di.

"Onun arkadaşı mısın?" diye sordu arkamdan gelen bir Amerikalı.

"Hayır," dedim. "İnsan burada böyle tüfek sesi duymayı beklemediği için geldim. Amerikalının cenaze töreninde mi olduğunu yoksa beni kiliseden beri mi takip ettiğini bilmiyordum. Liebl'in ofisinin dışında dikilen adama benzemiyordu. Mezarı işaret ettim. "Söylesene, kimin–"

"Linden diye bir adam."

Almanca ana dili olarak konuşmayan birisi için zordu, bu yüzden hata yapıyor olabilirdim, ama Amerikalının sesinde hiç duygu yok gibiydi.

Yeterince şey gördükten ve yas tutanlar arasında König'e uzaktan bile benzeyen biri olmadığından emin olduktan sonra –gerçi onu görmeyi de beklemiyordum zaten– sessizce uzaklaştım. Şaşırarak Amerikalının yanımda yürüdüğünü gördüm.

"Bence yakılma işlemi yaşayanların düşünceleri için çok daha nazik," dedi. "Yakılma her türlü korkunç hayali tüketiyor. Bana göre sevdiğin birinin çürümesi düşünülemez bir şey. Bir tenyanın ısrarıyla insanın düşüncelerine takılıp kalıyor. Ölüm kurtçuklara yem olmadan da yeterince kötü bir şey zaten. Ben iyi bilirim. Annemi, babamı ve kız kardeşimi gömdüm. Ama bu insanlar Katolik. Bedenlerinin yeniden dirilmesini tehlikeye atacak herhangi bir şey istemiyorlar. Sanki Tanrı bütün bunlarla–" eliyle bütün mezarlığı gösterdi, "–uğraşacakmış gibi. Siz Katolik misiniz, Herr–?"

"Bazen," dedim. "Bir trene yetişmeye ya da ayılmaya çalışırken."

"Linden eskiden St. Anthony'ye dua ederdi," dedi Amerikalı. "Sanırım o kayıp şeylerin azizi."

Şifreli konuşmaya mı çalışıyor, diye merak ettim. "Ben onu hiç kullanmıyorum," dedim.

Kiliseye giden yolda beni takip etti. Burası büyük bir ayinden kalan erimiş mumlara benzeyen dallarının şamdana benzer uçlarında kar topaklarının oturduğu dikkatle budanmış ağaçların sıralandığı uzun bir bulvardı.

Park etmiş arabalardan birini, bir Mercedes'i işaret ederek, "Sizi şehre bırakmamı ister misiniz?" diye sordu. "Arabam burada."

Fazla Katolik olmadığım doğruydu. Rus bile olsa insanları öldürmek insanın yaratıcısına açıklaması kolay bir günah değildi. Yine de bir Amerikan askeri polisinin kokusunu almak için polislerin azizi St. Michael'e danışmam gerekmiyordu.

"İsterseniz beni ana kapıda bırakabilirsiniz," diye cevap verdiğimi duydum.

"Tabii, atlayın."

Cenazeye ya da yas tutanlarla daha fazla ilgilenmedi. Ne de olsa şu anda kendisini ilgilendirecek yeni bir yüz olarak beni bulmuştu. Belki ben bütün bu olayın karanlık köşelerine ışık tutabilecek birisiydim. Benim niyetimin de kendisininkiyle aynı olduğunu bilse ne derdi acaba, diye düşündüm; en başında Linden'in cenazesine gelmeyi kabul etmemin nedeninin bu muğlak umut olduğunu bilse.

Amerikalı arabayı kortejin bir parçasıymış gibi yavaşça sürüyordu. Kim olduğumu ve orada ne aradığımı öğrenme şansını uzatmayı umduğuna kuşku yoktu.

"Adım Shields," dedi. "Roy Shields."

"Bernhard Günther," diye cevap verdim, ona takılmak için bir neden göremeyerek.

"Viyanalı mısınız?"

"Orijinal olarak değilim."

"Orijinal olarak nerelisiniz?"

"Almanya."

"Avusturyalı olduğunuzu düşünmemiştim zaten."

"Dostunuz – Herr Linden," dedim konuyu değiştirerek. "Onu iyi tanıyor muydunuz?"

Amerikalı bir kahkaha atıp spor ceketinin cebinden bir sigara paketi çıkardı. "Linden'i mi? Hiç

tanımazdım." Ağzıyla bir sigara aldıktan sonra paketi bana uzattı. "Birkaç hafta önce kendini öldürttü ve şefim departmanı temsil etmek için benim gelmemin iyi fikir olacağını düşündü."

"Hangi departman bu?" diye sordum, ama cevabı neredeyse kesin olarak biliyordum.

"Uluslararası Devriye." Sigarasını yakarak Amerikan radyo spikerlerini taklit etti. "Korunmanız için A29500'ü arayın." Sonra bana Zebra Club adında bir yere ait kibrit kutusu uzattı. "Bana sorarsan bunca yolu gelmek zaman kaybıydı."

"O kadar uzak değil," dedim. "Belki şefiniz katilin cenazeye geleceğini düşünmüştür."

"Kahretsin, umarım gelmemiştir," diye güldü. "O adam hapiste. Hayır, şef, Yüzbaşı Clark protokolleri yerine getirmeyi sever." Shields arabayı güneye, kiliseye doğru çevirdi. "Tanrım," diye mırıldandı. "Burası lanet olası bir koordinat sistemi gibi.

"Biliyor musun, Günther, az önce ayrıldığımız yol neredeyse bir kilometre boyunda, bir ok kadar düz. Seni Linden'in cenaze töreninden birkaç yüz metre gerideyken gördüm. Bize katılmak için acele ediyormuşsun gibi geldi bana." Kendi kendine sırıttı. "Haklı mıyım?"

"Babam Linden'in mezarından biraz uzakta gömülü. Oraya gidip renkli partiyi görünce daha sonra, ortalık sessizken geri dönmeye karar verdim."

"Onca yol gelip bir çelenk bile getirmedin mi?"

"Sen getirdin mi?"

"Tabii ki. Bana elli şiline patladı."

"Sana mı departmanına mı?"

"Sanırım aramızda bir şapka dolaştırdık."

"Bir de bana neden çelenk getirmediğimi sorma gereği duyuyorsun?"

"Hadi, Günther," diye güldü. "Aranızda bir tür haraç işine bulaşmayan yok. Hepiniz şilini dolarla değiştiriyorsunuz ya da karaborsada sigara satıyorsunuz. Biliyor musun, bazen Avusturyalıların kuralları çiğnerken bizden daha fazla kazandıklarını düşünüyorum."

"Çünkü polissin."

Simmeringer Hauptstrasse'deki ana kapıyı geçtik, tramvay durağının önünde durduk. Birkaç yolcu, anne domuzun karnındaki domuz yavruları gibi tramvayın kapısına tutunmuştu.

"Seni şehre götürmemi istemediğine emin misin?" dedi Shields.

"Hayır, teşekkürler. Taş ustalarından biriyle bir işim var."

"Eh, cenaze senin," dedi sırıtıp hızla uzaklaşarak.

Mezarlığın yüksek duvarı boyunca yürüdüm. Viyana'nın bütün bostancılarının ve taş ustalarının orada yeri var gibiydi. Sefil haldeki yaşlı bir kadın önümü kesti. Elindeki mumu kaldırıp çakmağım olup olmadığını sordu.

"Al," dedim, Shields'ın kibrit kutusunu vererek.

İçinden bir tane almaya kalkınca bütün kutuyu alabileceğini söyledim. "Bunun için para veremem," dedi gerçekten özür dilercesine.

Tren bekleyen bir adamın saatine bakacağından emin olduğum gibi Shields'ı yeniden göreceğimden de emindim. Ama onun hemen o anda orada olmasını dilerdim, böylece ona elli şilinlik çelenk bir yana kibrit alacak parası bile olmayan bir Avusturyalı gösterebilirdim.

Herr Josef Pichler tipik bir Avusturyalıydı: ortalama bir Almandan daha kısa boylu ve zayıftı, solgun yumuşak görünümlü bir teni ve seyrek, olgunlaşmamış bir bıyığı vardı. Uzun yüzündeki ürkek ifade ona Avusturyalıların içilebilir olduğunu düşündüğü saçma derecede taze şaraptan çok fazla içmiş gibi bir görüntü veriyordu. Onu bahçesinde dikilmiş, elindeki taş kalıbıyla çıkardığı son işi karşılaştırırken buldum.

"Tanrı'nın selamı üzerine olsun," dedi asık suratla. Aynı şekilde karşılık verdim.

"Siz Herr Pichler misiniz? Ünlü heykeltıraş?" diye sordum. Traudl bana Viyanalıların abartılı unvanları ve iltifatı sevdiğini söylemişti.

"Benim," dedi hafif bir gurur kabartısıyla. "Kibar beyefendi bir parça sipariş etmek mi istiyor?" Dorotheergasse'deki bir sanat galerisinin küratörü gibi konuşuyordu. "Zarif bir büst belki." Üzerinde altın harflerle isim ve tarihin yazılı olduğu cilalı siyah mermer parçasını işaret etti. "Mermer gibi bir şey? Oymalı bir figür? Belki bir heykel?"

"Dürüst olmak gerekirse tam olarak emin değilim, Herr Pichler. Sanırım kısa bir süre önce bir arkadaşım, Dr. Max Abs için güzel bir parça yaratmışsınız. O kadar sevinçliydi ki ben de aynısından alabilir miyim, diye düşündüm."

"Evet, galiba Herr Doktor'u hatırlıyorum." Pichler küçük çikolatalı pasta benzeri şapkasını çıkarıp kırlaşmış kafasını kaşıdı. "Ama tasarımı tam olarak hatırlayamadım şimdi. Nasıl bir parça olduğunu hatırlıyor musunuz?"

"Korkarım sadece çok mutlu olduğunu hatırlıyorum."

"Önemli değil. Belki bu saygıdeğer beyefendi yarın yeniden gelmek ister. O zamana kadar ben de Herr Doktor'un eserinin ayrıntılarını bulabilirim. Açıklamama izin verin." Bana elindeki taslağı gösterdi. Mezar taşı yazısı merhumun "Şehir Kanalları ve Koruma Mühendisi" olduğunu gösteriyordu.

"Bu müşteriyi ele alalım," dedi kendi işinin konusuna ısınarak. "Adı ve buradaki sipariş numarasıyla bir tasarım yaptım. Bu parça tamamlandığında çizimi parçanın yapısına göre dosyalanacak. Ondan sonra müşterinin ismini bulmak için satış defterine bakmam gerekiyor. Ama şu anda bu parçayı acele bitirmeliyim ve–" karnını okşadı "–bugün çok halsizim." Özür dilercesine omuz silkti. "Dün gece, anlarsınız. Eleman sayım da yetersiz."

Teşekkür edip onu Şehir Kanalları ve Koruma Mühendisiyle baş başa bıraktım. Şehir tesisatçıları kendilerine böyle diyordu herhalde. Özel dedektiflerin kendilerine nasıl bir unvan verdiklerini merak ettim. Tramvayın dışına asılarak şehre geri dönerken biraz kaba olan mesleğim için çok sayıda zarif unvan bularak aklımı bulunduğum tehlikeli pozisyondan uzaklaştırmaya çalıştım: Yalnız Erkeklere Özgü Hayat Tarzı Uygulayıcısı; Metafiziksel-olmayan Sorgulama Ajanı; Kafası Karışık ve Kaygılılar için Sorgulayıcı Aracı; Yeri Değişmiş ve Kaybolmuşlar için Güvenilir Aracı; Ismarlama Kutsal Kâse Bulucu; Gerçeği Arayan. En çok sonuncusunu sevmiştim. Ama en azından elimdeki son davadaki müşteri düşünüldüğünde, dünyanın düz olduğuna en fazla inananları bile caydırabilecek kayıp bir dava üzerinde çalışma hissini gereği gibi yansıtabilecek bir unvan yoktu.

14

Bütün rehber kitaplara göre Viyanalılar dans etmeyi müziği sevdikleri kadar tutkuyla seviyorlardı. Ama kitapların hepsi savaştan önce yazılmıştı ve yazarlarının bütün bir geceyi Dorotheergasse'deki Casanova Club'da geçirmiş olabileceklerini sanmıyordum. Orada orkestra en rezil sığınakları hatırlatacak şekilde yönetiliyordu ve dans diye kabul edilebilecek şey çok küçük bir kafese kapatılmış kutup ayısının taklidi gibi sergileniyordu. Tutku için kadehinizdeki içkide gürültüyle çözülen buza bakmanız gerekiyordu.

Casanova'da geçirdiğim bir saatten sonra kendimi bir küvet dolusu bakireyle oturan harem ağası kadar huysuz hissediyordum. Kendi kendimi sabırlı olmaya ikna ederek kadife-saten kaplı locamda arkama yaslanıp mutsuz bir şekilde tavandaki çadırı andıran örtülere baktım: sonumun Becker'in iki arkadaşı gibi olmasını istemiyorsam (Becker ne derse desin onların öldüğüne emin-

dim) yapılacak son şey etrafta dolaşıp müşterilere Helmut König veya kız arkadaşı Lotte'yi sormaktı.

Casanova gülünç derecedeki lüks görüntüsü altında korkunç bir meleğin uzak durmayı tercih edeceği bir yer gibi görünmüyordu. Kapıda aşırı büyük smokinler yoktu, kimse kürdandan daha ölümcül bir şey taşıyor gibi görünmüyordu ve garsonlar övgüye değer biçimde yaltakçıydı. König artık Casanova'ya gelmiyorsa bunun nedeni yankesicilerden korkması değildi.

"Dönmeye başladı mı?"

Uzun boylu, on altıncı yüzyıl İtalyan fresklerini süsleyebilecek derecede abartılı yapılmış bir vücudu olan çarpıcı bir kızdı: göğüs, karın ve kalça.

"Tavan," diye açıkladı, sigaralığını dik bir şekilde kaldırarak.

"Henüz değil."

"O zaman bana bir içki alabilirsin," dedi yanıma oturarak.

"Gelmeyeceğinden korkmaya başlamıştım."

"Biliyorum, hayalini kurduğun kız benim. Neyse, işte geldim."

Garsonu çağırıp kendisine bir viski soda söylemesine izin verdim.

"Ben fazla hayal kuran biri değilim," dedim.

"Eh, bu çok yazık, değil mi?"

Omuz silkti.

"Sen ne hayali kurarsın?"

"Dinle," dedi uzun, parlak kahverengi saçlarını sallayarak, "burası Viyana. Burada birisine hayallerini anlatmak iyi olmaz. Hiç bilemezsin, birisi hayalinin gerçek anlamını söyleyiverir, o zaman ne halde kalırsın?"

"Sanki saklayacak bir şeyin varmış gibi konuşuyorsun."

"Sen de ilan levhasıyla dolaşmıyorsun. Herkesin saklayacak bir şeyi vardır. Özellikle bugünlerde. En çok da kafaların içindekini saklamaları gerekir."

"Ama isim söylemek kolay olmalı. Benimki Bernie."

"Bernhard'ın kısaltılmışı mı? Dağcıları kurtaran köpek gibi mi?"

"Az çok. Birini kurtarıp kurtarmamam ne kadar konyak taşıdığıma göre değişiyor. Yüklü olduğumda o kadar sadık değilimdir."

"Sadık olan bir adama rastlamadım hiç." Başıyla sigaramı işaret etti. "Bana bunlardan birini ayırır mısın?"

Ona paketi verip bir tanesini sigaralığına takışını seyrettim. "Bana adını söylemedin," dedim kibriti tırnağımda yakarak.

"Veronika, Veronika Zartl. Seninle tanıştığıma sevindim. Yüzünü buralarda gördüğümü sanmıyorum. Nerelisin? *Pifke* gibi konuşuyorsun."

"Berlin."

"Öyle düşünmüştüm."

"Bunun bir sakıncası var mı?"

"*Pifke*'leri seviyorsan yok. Çoğu Avusturyalı sevmez." Ağır ağır konuşuyor, sözcükleri modern Viyanalılarda tipik gibi görünen neredeyse taşralı bir şekilde uzatıyordu. "Ama bence bir sakıncaları yok. Bazen beni de *pifke* sanıyorlar. Çünkü diğerleri gibi konuşmuyorum." Güldü. "Bir avukat ya da dişçinin Alman sanılmamak için tramvay sürücüsü ya da madenci gibi konuştuğunu duymak

çok komik. Bunu daha çok mağazalarda, bütün Avusturyalıların almaya haklarının olduğunu düşündükleri iyi hizmeti aldıklarından emin olmak için yapıyorlar. Sen de denemelisin, Bernie ve öyle konuşmanın davranışlarını nasıl değiştireceğini görmelisin. Viyanaca çok kolaydır. Sadece bir şey çiğniyormuş gibi konuş ve söylediğin her şeyin sonuna *–imsi* eki ekle. Zekimsi, he?"

Garson içkisiyle gelince içkiye onaylamadan baktı. "Buz yok," diye mırıldandı. Gümüş tepsiye bir banknot atıp üstünü bırakınca Veronika'nın kaşları sorgularcasına kalktı.

"Böyle bir bahşiş bıraktığına göre buraya geri gelmeyi planlıyor olmalısın."

"Gözünden bir şey kaçmıyor, değil mi?"

"Öyle mi? Yani buraya geri gelmeyi planlıyor musun?"

"Olabilir. Ama hep böyle midir? Burada işler boş bir şöminedeki ateş kadar hareketli."

"Kalabalık olana kadar bekle. O zaman yine böyle olması için dua edersin." İçkisini yudumlayıp kırmızı kadife ve yaldızlı koltuğunda arkasına yaslandı, uzattığı eliyle locamızın duvarını kaplayan saten kumaşı okşadı.

"Sessizlik için minnettar olmalısın," dedi. "Birbirimizi tanıma fırsatı veriyor. Tıpkı şu ikisi gibi." Kadehini anlamlı bir şekilde birbiriyle dans eden iki kıza kaldırdı. Gösterişli giysileri, sıkı topuzları ve parlak kolyeleriyle bir çift sirk atına benziyorlardı. Veronika'nın bakışlarını yakalayınca gülümseyip kişnercesine bir şeyler paylaştılar.

Zarif küçük daireler çizmelerini seyrettim. "Arkadaşların mı?"

"Pek sayılmaz."

"Birlikteler mi?"

Omuz silkti. "Eğer karşılığını verirsen." Gülerken küstah küçük burnundan duman çıkardı. "Sadece topuklularla biraz egzersiz yapıyorlar o kadar."

"Uzun boylu olanının adı ne?"

"Ibolya. Macarca menekşe demek."

"Ya sarışın?"

"Mitzi." Veronika öteki kızın adını söylerken biraz gerildi. "Belki onlarla konuşmayı tercih edersin." Pudra kutusunu çıkarıp minik aynada rujunu kontrol etti. "Zaten benim yakında gitmem gerek. Annem endişelenmeye başlamıştır."

"Benimle Kırmızı Başlıklı Kız'ı oynamana gerek yok," dedim. "Patikadan ayrılıp bütün ormanda dolaşsan bile annenin umursamayacağını ikimiz de biliyoruz. Ve şuradaki iki mücevhere gelince de insan pencereden bakabilir, değil mi?"

"Tabii, ama burnunu dayamana gerek yok. En azından benim yanımda."

"Bana kalırsa, Veronika," dedim, "insanın karısı gibi konuşmak için fazla çaba harcamamalısın. Açıkçası bir adamı en başında böyle bir yere getiren şey zaten o tip konuşmalardır." Hâlâ dostça konuştuğumu göstermek için gülümsedim. "Sonra da sen kalkıp dilinde merdaneyle geliyorsun. Eh, bu adamı kapıdan girmeden önceki haline geri döndürür."

Gülümsedi. "Sanırım haklısın," dedi.

"Bana öyle geliyor ki sen bu çokoleydi işinde yenisin."

"Tanrım," dedi gülümsemesi acı bir hal alırken. "Herkes öyle değil mi?"

Yorgun olmasam Casanova'da daha fazla kalabilirdim, hatta Veronika'yla eve bile gidebilirdim. Ama onun yerine arkadaşlığı için ona bir paket sigara verip ertesi akşam geleceğimi söyledim.

Gece geç saatler Viyana'yı kayıp şehir Atlantis haricinde başka bir metropolle karşılaştırmak için hiç iyi bir zaman değildi. Güve yemiş bir şemsiyenin Viyana'dan daha uzun süre açık kaldığını görmüştüm. Veronika birkaç içki eşliğinde Avusturyalıların akşamlarını evde geçirmeyi tercih ettiklerini, ama dışarı çıkmaya karar verdiklerinde geleneksel olarak altı-yedi gibi erken bir saatte başladıklarını anlatmıştı. Bu yüzden saat sadece 22.30 olduğu halde boş caddede sadece gölgem ve yarı sarhoş adımlarım eşliğinde Pansiyon Caspian'a doğru yürümeye başladım.

Berlin'in yanmış atmosferinden sonra Viyana'nın havası kuş şarkıları kadar saf geliyordu. Ama gece soğuktu. Paltomla titrerken sessizlikten hiç hoşlanmayarak adımlarımı hızlandırdım. Bu arada Dr. Liebl'in Sovyetlerin gece adam kaçırmayı tercih etmeleriyle ilgili söylediklerini hatırlıyordum.

Ama Heldenplatz'ı Volksgarten tarafından, daha ilerisindeki Ring ve Josefstadt'la ev yönünde geçerken insanın düşüncelerinin İvanlara dönmesi çok kolaydı. Sovyet kesiminden uzak olsam da İvanların her yerde bulunduklarına dair bol miktarda kanıt vardı. Habsburgs İmparatorluk Sarayı, Kızıl Ordu'nun işgalinde bulunan ve uluslararası bir şekilde yönetilen şehir merkezindeki pek çok kamu binasından biriydi. Ana kapının

üstündeki devasa kırmızı yıldızın içinde, daha soluk Lenin resminin karşısında Stalin'in profilden bir resmi vardı.

Harap durumdaki Kunsthistorische'yi geçerken arkamda birisinin olduğunu hissettim. Birisi gölgelerin ve molozların arasında oyalanıyordu. Olduğum yerde kalıp arkama baktım, bir şey göremedim. Otuz metre sonra bir keresinde morg çekmecesinde gördüğüm ceset gibi sadece göğsü kalmış bir heykelin yanında bir gürültü duydum. Bir an sonra yüksek bir moloz yığınından küçük taşlar döküldü.

"Kendini yalnız mı hissediyorsun?" diye seslendim. Böyle saçma bir soru sorduğum için kendimi aptal gibi hissetmeyecek kadar içmiştim. Sesim harap durumdaki müzenin yanında yankılandı. "Eğer ilgilendiğin müzeyse kapalıyız. Bombaları bilirsin, korkunç şeyler." Cevap yoktu. Güldüğümü fark ettim. "Eğer casussan şanslısın. Bu yeni bir meslek. Özellikle Viyana'daysan. Bunun için benim sözüme güvenmek zorunda değilsin. Bana da bir İvan söyledi."

Kendi kendime gülmeye devam ederek dönüp yürüdüm. Takip edilip edilmediğimi görmeye çalışma zahmetine girmedim, ama Mariahilferstrasse'ye geçerken sigara yakmak için durduğumda ayak seslerini yeniden duydum.

Viyana'yı bilen herkesin söyleyebileceği gibi burası Skodagasse'ye giden en direkt yol değildi. Bunu kendi kendime bile söyledim. Ama bir parçam, büyük olasılıkla alkolden en fazla etkilenen parçam beni kimin ve neden takip ettiğini öğrenmeyi çok istiyordu.

Stiftskaserne'nin önündeki Amerikan nöbetçi üşüyordu. Boş caddenin karşı tarafından geçerken dikkatle beni seyrediyordu. Peşimdeki adamı bir dost Amerikalı ve kendi askeri polisinin Özel Soruşturmalar Birimi'nin bir üyesi olarak tanıyabileceğini düşündüm. Muhtemelen aynı beysbol takımında ya da Amerikalı askerler yemek yemiyor ya da kadın peşinde koşmuyorken hangi oyunu oynuyorlarsa onun takımındaydılar.

Geniş caddede biraz daha ilerleyip soluma baktığımda bir kapı eşiği, onun gerisinde de birkaç basamakla bitişikteki caddeye inen üstü kapalı dar bir geçit gördüm. İçgüdüsel olarak içeri daldım. Viyana'nın müthiş bir gece hayatı olmayabilirdi, ama yürüyen biri için mükemmeldi. Sokaklarda ve harabelerin arasında yolunu bilen, bu elverişli geçitleri hatırlayan bir adam en kararlı polis ekibini Jean Valjean'dan daha çok koşturabilirdi.

İleride göremediğim başka biri daha merdivenlerden iniyordu. Peşimdeki adamın onunkileri benim ayak seslerim sanacağını düşünüp duvara yaslandım, karanlıkta beklemeye başladım.

Bir dakika sonra hafifçe koşan bir adamın yaklaştığını duydum. Peşimden gelmenin güvenli olup olmadığını anlamak için geçidin başında durdu. Öteki adamın ayak seslerini duyunca ilerlemeye başladı.

Gölgelerin arasından çıkıp karnına sert bir yumruk attım – yumruğum o kadar sertti ki eğilip parmak eklemlerimi yerden toplamam gerektiğini düşündüm. Adam düştüğü yerde nefes almaya çalışırken kolla[illegible]ı tutması için paltosunu omuz-

larından aşağıya çektim. Silahı yoktu, bu yüzden göğüs cebindeki cüzdanını alıp kimliğini çıkardım.

"Yüzbaşı John Belinsky," diye okudum. "430. Birleşik Devletler CIC. Ne bu? Bay Shields'ın arkadaşlarından biri misin?"

Adam yavaşça oturdu. "Canın cehenneme, Alman," dedi hırçın bir şekilde.

"Beni takip etme emri mi aldın?" Kimliğini kucağına atıp cüzdanının öteki bölümlerini karıştırdım. "Öyleyse başka bir görev istesen daha iyi olurdu, Johnny. Bu tür işlerde iyi değilsin – senden daha az dikkat çeken striptizci bile gördüm." Cüzdanında fazla ilginç bir şey yoktu: birkaç dolar banknotu, birkaç Avusturya şilini, Yank Sineması bileti, birkaç pul, Sacher's Hotel'e ait oda kartı ve güzel bir kız fotoğrafı.

"Onunla işin bitti mi?" diye sordu Almanca.

Cüzdanını ona fırlattım.

"Güzel kızmış, Johnny," dedim. "Onu da takip ettin mi? Belki sana benim fotoğrafımı da vermeliyim. Arkasına adresimi yazarım. İşin kolaylaşır."

"Canın cehenneme, Alman."

"Johnny," dedim Mariahilferstrasse'ye çıkan merdivenlere geri dönerek. "Eminim bunu bütün kızlara söylüyorsundur."

15

Pichler, tozlu ve kan lekeli ellerinde çekiç ve keskisiyle, cilalı taş devrine ait bir taş aksını onaran ilkel bir araba tamircisiymiş gibi devasa bir taş parçasının altına uzanmıştı. Sanki siyah taşın üstündeki yazıları oyarken nefes almak ve göğsünden dikey olarak çıkıyor gibi görünen harfleri okumak için durmuş gibiydi. Ama hiçbir taş ustası böyle bir pozisyonda, yazıtlarına dik açıda durarak çalışmazdı. Ve bir daha asla nefes alamayacaktı, çünkü göğüs kafesi, kalp ve akciğerler için yeterince güçlü bir kafes olsa da yarım tonluk cilalı mermerin altında kolayca ezilirdi.

Olay bir kaza gibi görünüyordu, ama emin olmanın bir yolu vardı. Pichler'i bulduğum bahçede bırakıp ofisine girdim.

Ölü adamın işletme-muhasebe sistemiyle ilgili anlattıklarını çok az hatırlıyordum. Bana göre çift kayıtlı defter tutmanın incelikleri bir çift ayakkabı galoşu kadar faydalıydı. Ama ne kadar küçük

olsa da bir işletme sahibi olarak bir defterin ayrıntılarının diğerindekiyle aynı olmasını sağlamanın titiz yolları gibi temel bilgilere sahiptim. Ve Pilcher'in defterlerinin belirsiz bir muhasebecilik hareketiyle değil, birkaç sayfanın koparılması gibi basit bir yolla değiştirildiğini görmek için William Randolph Hearst olmak gerekmiyordu. İşe yarar sadece tek bir finansal analiz vardı ki o da Pichler'in ölümünün kaza dışında her şey olabileceğiydi.

Katilin defterdeki ilgili sayfaların yanı sıra Dr. Max Abs'ın mezar taşının taslak tasarımını da çalıp çalmadığını merak ederek tekrar avluya çıktım ve bulabilir miyim diye aramaya başladım. Etrafa iyice baktım ve birkaç dakika sonra avlunun arkasındaki atölyenin duvarına dayanmış çok sayıda tozlu sanat dosyası buldum. İlk dosyayı açıp tasarımcının çizimlerini karıştırdım. On metre ileride ezilmiş yatan bir adamın iş yerini araştırırken yakalanmak istemediğim için hızlı çalışıyordum. Sonunda aradığım çizimi bulunca şöyle bir bakıp katladım ve cebime koydum.

71 numarayla şehre geri dönüp Kärtner Ring'deki tramvayın son durağına yakın olan Café Schwarzenberg'e gittim. Bir karışım çayı isteyip çizimleri masaya yaydım. İkili bir gazete sayfası büyüklüğündeki çizimin sağ üst köşesine üzerinde müşterinin isminin –Max Abs– açıkça görüldüğü bir sipariş formu zımbalanmıştı.

Mezar taşı yazısı şöyle diyordu: "MARTIN ALBERS'IN ANISINA, DOĞUM 1899. 9 EYLÜL 1945'TE ŞEHİT OLDU. KARISI LENI, OĞULLARI MANFRED VE ROLF'UN SEVGİLİSİ. İŞTE SİZE BİR

SIR AÇIKLIYORUM. HEPİMİZ ÖLMEYECEĞİZ; SON BOROZAN ÇALININCA HEPİMİZ BİR ANDA, GÖZ AÇIP KAPAYANA KADAR DEĞİŞTİRİLECEĞİZ. EVET, BOROZAN ÇALINACAK, ÖLÜLER ÇÜRÜMEZ OLARAK DİRİLECEK VE BİZ DE DEĞİŞTİRİLECEĞİZ. 1. KORİNTLİLER 15:51-52"

Max Abs'ın siparişinde adresi yazılıydı, ama doktorun ölü bir adam için mezar taşının parasını ödemesi –kayınbiraderi filan olabilir miydi acaba?– ve bu mezar taşını yapan adamın ölümüne neden olması dışında fazla bir şey öğrendiğimi sanmıyordum.

Kırlaşan kıvırcık saçlarını bir hale gibi kel kafasının üstüne yerleştiren garson kahvemi ve Viyana kafelerinde geleneksel bir şekilde kahveyle birlikte getirdikleri bir bardak suyu ve çayımı taşıdığı küçük bir tepsiyle geldi. Ben tepsiye yer açmak için kaldırmadan önce çizime baktı, anlayışlı bir gülümsemeyle, "Yas tutanlar mutludurlar, çünkü teselli edileceklerdir."

Nazik düşüncesi için ona teşekkür edip cömertçe bahşiş verdikten sonra önce nereden telgraf çekebileceğimi ve sonra da Berggasse'nin nerede olduğunu sordum.

"Merkezi Telgraf Ofisi Börseplatz'da," diye cevap verdi, "Schottenring'de. Berggasse oranın birkaç blok kuzeyinde."

Bir saat kadar sonra Kirsten ve Neumann'a telgraf çektikten sonra Becker'in tutulduğu polis hapishanesiyle kız arkadaşının çalıştığı hastane arasında uzanan Berggasse'de yürüdüm. Bu tesadüf çoğunlukla doktorlar ve diş hekimlerinin istilasına uğramış olan caddenin kendisinden daha

olağanüstüydü. Abs'ın asma katında oturduğu binanın sahibi olan yaşlı kadından Abs'ın sadece birkaç saat önce Viyana'dan temelli ayrılacağını söylediğini öğrenmenin pek olağanüstü olduğunu düşünmedim.

"İşi yüzünden acilen Münih'e gitmesi gerektiğini söyledi," diye açıkladı kadın. Ama ses tonunda bu ani gidişe şaşırdığını gösteren bir ifade vardı. "Ya da Münih yakınlarında bir yere. Yerin adını söyledi, ama korkarım unuttum."

"Pullach olamaz, değil mi?"

Düşünceli görünmeye çalıştı, ama sadece aksi görünmeyi başardı. "Orası olup olmadığını bilmiyorum," dedi sonunda. Normal, sıkıcı ifadesine geri dönerken yüzündeki bulut kalktı. "Neyse, yerleşince haber vereceğini söyledi."

"Bütün eşyalarını götürdü mü?"

"Fazla bir şeyi yoktu," dedi. "Sadece birkaç bavul. Daire zaten döşeli." Tekrar kaşlarını çattı. "Polis filan mısınız?"

"Hayır, odasını merak ediyordum."

"Neden öyle söylemiyorsunuz? İçeri gelin, Herr–?"

"Profesör, aslında," dedim tipik Viyanalı titizliği gibi çıktığını düşündüğüm bir ifadeyle. "Profesör Kurtz." Kendime akademik bir unvan vererek kadının içindeki züppeye hitap etme olasılığım da vardı. "Dr. Abs ve ben, Herr König'in ortak tanıdıklarıyız. Herr König bana Herr Doktor'un bu adresteki harika bir daireyi boşaltabileceğini söylemişti."

Yaşlı kadını takip edip büyük bir koridora girdim. Koridor yüksek, camlı bir kapıya gidiyordu. Açık kapının arkasında yalnız bir çınar ağacının

yükseldiği bir avlu vardı. Dökme demir merdivenlerden yukarı çıktık.

"Ketum davrandığım için beni bağışlarsınız umarım," dedim. "Sadece arkadaşımın verdiği bilginin doğruluğundan emin değildim. Odaların harika olduğu konusunda çok ısrarcıydı ve bugünlerde bir beyefendinin Viyana'da kaliteli bir oda bulmasının ne kadar zor olduğunu eminim size söylememe gerek yoktur. Belki Herr König'i tanırsınız."

"Hayır," dedi kararlı bir sesle. "Dr. Abs'ın arkadaşlarıyla tanıştığımı hiç sanmıyorum. O çok sessiz bir adamdı. Ama arkadaşınız iyi bilgi sahibiymiş. Ayda 400 şiline daha iyi bir oda bulamazsınız. Burası çok iyi bir mahalledir." Apartmanın kapısında sesini alçalttı. "Ve Yahudilerden tamamen arınmıştır." Ceketinin cebinden bir anahtar çıkarıp büyük maun kapının deliğine soktu. "Anschluss'tan önce birkaç tane vardı tabii. Bu evde bile. Ama savaş buraya geldiği zamanlarda çoğu gitti." Kapıyı açıp bana içeriyi gösterdi.

"İşte geldik," dedi gururla. "Toplam altı oda var. Caddedeki bazı evler kadar büyük değil, ama o kadar pahalı da değil. Dayalı döşeli olduğunu söyledim sanırım."

"Çok güzel," dedim etrafıma bakarak.

"Korkarım temizlik yapacak zamanım olmadı," diye özür diledi. "Doktor Abs geride bir sürü atılacak çöp bırakmış. Gerçi çok önemli değil. İhbar tazminatı karşılığında dört haftalık ücret ödedi." Kapalı bir kapıyı işaret etti. "Orada hâlâ bir sürü bomba hasarı var. İvanlar geldiğinde avluda bir yangın çıktı, ama çok yakında onarılacak."

"Sorun değil," dedim cömertçe.

"Tamam, o zaman. Sizi bırakayım da kendi başınıza etrafa bir bakın, Profesör Kurtz. Evi hissetmeye çalışın. Sadece her şeyi gördükten sonra burayı kilitleyin ve kapımı çalın."

Yaşlı kadın gidince odalarda dolaştım. Abs'ın bekâr bir adam olarak olağanüstü sayıda Yardım paketi aldığını fark ettim. Bunlar Birleşik Devletlerden gelen yiyecek paketleriydi. Üzerinde baş harfler ve Broad Caddesi, New York adresi bulunan kutuların sayısı elliyi aşıyordu.

Yardım değil de çok iyi bir iş gibi görünüyordu.

Bakmayı bitirince yaşlı kadına daha büyük bir yer aradığımı söyleyip evi görmeme izin verdiği için teşekkür ettim. Sonra Skodagasse'deki pansiyonuma geri döndüm.

Döneli kısa bir süre olmuştu ki kapım çalındı.

"Herr Günther?" dedi çavuş şeritleri takmış olan adam.

Başımı salladım.

"Korkarım bizimle gelmek zorundasınız."

"Tutuklu muyum?"

"Affedersiniz, efendim?"

Soruyu tereddütlü İngilizcemle tekrarladım. Amerikalı inzibat subayı sabırsızlıkla ağzındaki çikletin yerini değiştirdi.

"Size merkezde açıklanacak, efendim."

Ceketimi alıp giydim.

"Belgelerinizi de almayı unutmayın, efendim, olur mu?" Kibarca gülümsedi. "Tekrar geri gelmek zorunda kalmayalım."

"Tabii," dedim şapkamı ve paltomu alarak. "Nakil aracınız var mı, yoksa yürüyecek miyiz?"

"Kamyonet kapının önünde."

Lobiye çıkarken ev sahibi kadın bakışlarımı yakaladı. Hiç rahatsız görünmemesi beni çok şaşırttı. Belki konuklarının Uluslararası Devriye tarafından götürülmesine alışıktı. Ya da belki de ben orada da kalsam, karakoldaki hücrede de kalsam birisinin nasıl olsa odanın parasını ödediğini düşünmüş olabilirdi.

Kamyonete binip birkaç metre kuzeye gittikten sonra sağa dönüp güneydeki Lederergasse'ye inerken şehir merkezinden ve IMP karargâhından uzaklaştık.

"Kärtnerstrasse'ye gitmiyor muyuz?" dedim.

"Bu Uluslararası Devriye meselesi değil, efendim," diye açıkladı çavuş. "Bu iş Amerikan görev alanına giriyor. Mariahilferstrasse'deki Stiftskaserne'ye gidiyoruz."

"Kimi görmek için? Shields'i mi Belinsky'yi mi?"

"Size açıklanacak–"

"–oraya vardığımızda."

Yarı kabartmalı Dorik sütunları, kızıl akbabaları ve Yunan savaşçılarıyla 760. Askeri Polis karargâhı Stiftskaserne'nin sahte barok girişi uyumsuz bir biçimde Tiller's mağazasının çifte girişinin arasında bulunuyor ve ön cephesi Mariahilferstrasse'ye bakan dört katlı bir binanın bir parçasını oluşturuyordu. Bu girişin devasa kemerini geçip ana binanın arka tarafını ve başka bir binanın askeri barakalarının yer aldığı tören alanını geride bıraktık.

Kamyonet bazı kapılardan geçip barakaların önünde durdu. İçeriye götürülüp birkaç merdi-

venden yukarı çıkarıldım. Tören alanının iki yanında yükselen uçak savar kulesinin etkileyici manzarasına bakan büyük, aydınlık bir ofise götürüldüm.

Shields masanın arkasından kalktı, bir dişçiyi etkilemeye çalışıyormuş gibi gülümsedi.

"Gel, otur," dedi eski dostmuşuz gibi. Çavuşa baktı. "Sakin bir şekilde geldi mi, Gene? Yoksa onu dayaktan öldürmek zorunda kaldınız mı?"

Çavuş hafifçe sırıtıp anlamadığım bir şeyler mırıldandı. İnsanın onların İngilizcesini anlamamalarına şaşmamak gerektiğini düşündüm: Amerikalılar sürekli bir şeyler çiğniyordu.

"Bir süre buralarda oyalansan iyi olur, Gene," diye ekledi Shields. "Bu adama karşı sertleşmemiz gerekirse diye." Kısa bir kahkaha atıp pantolonunu çekiştirdi, karşıma oturup bacaklarını bir samuray lordu gibi açtı, ama herhalde bir Japon'un iki katı iriliğindeydi.

"Öncelikle Günther, Uluslararası Karargâhta elindeki problem konusunda birisinin kendisine yardım etmesini çok isteyen Yüzbaşı Canfield isminde gerçek bir İngiliz pisliği olduğunu söylemek zorundayım. Görünüşe göre İngiliz kesimindeki bir taş ustası memelerine bir taş düşünce ölmüş. Yüzbaşının patronu dâhil herkes bunun bir kaza olduğuna inanıyor. Ama yüzbaşı zeki bir tip. Sherlock Holmes okumuş ve ordudan ayrılınca dedektiflik okuluna gitmek istiyor. Birisinin ölen adamın defterlerini karıştırdığına dair bir teorisi var. Şimdi bunun bir adamı öldürmek için yeterli bir neden olup olmadığını bilmiyorum, ama senin dün sabah Yüzbaşı Linden'in cenazesinden

sonra Pichler'in ofisine gittiğini hatırlıyorum." Güldü. "İtiraf ediyorum, Günther. Seni gözetliyordum. Ne diyeceksin bakalım?"

"Pichler öldü mü?"

"Bunu biraz daha şaşırmış gibi sormaya ne dersin? 'Sakın bana Pichler'in öldüğünü söyleme!' ya da 'Aman Tanrım, buna inanamıyorum!' falan gibi. Ona ne olduğunu bilmiyorsundur, değil mi, Günther?"

Omuz silktim. "Belki işi artık boğucu olmaya başlamıştır."

Shields bir kahkaha attı. Bir zamanlar gülme dersleri almış gibi kahkaha atıp kel kafasından daha geniş olan ve bir boks eldivenini andıran çenesindeki çoğu kötü olan dişlerini gösterdi. Çoğu Amerikalı gibi, hatta onlardan daha gürültücüydü. Bir gergedan gibi omuzları olan iri yarı, adaleli bir adamdı. İki İsviçre baltası kadar geniş ve keskin yakaları olan açık kahverengi flanel bir takım elbise giymişti. Kravatı bir kafe terasından sarkmayı hak ediyordu. Ayakkabıları koyu kahverengi Oxford'du. İvanların saat sevdiği gibi Amerikalılar da sağlam ayakkabı seviyordu: tek fark onlar genellikle ayakkabılarını mağazalardan satın alıyorlardı.

"Açıkçası yüzbaşının problemi umurumda bile değil," dedi. "Bu, İngilizlerin bahçesindeki pislik, benim değil. Bu yüzden bırakacağım kendileri temizlesinler. Hayır, ben sadece neden benimle işbirliği yapman gerektiğini açıklıyorum. Pichler'in ölümüyle bir ilgin olmayabilir, ama bunu Yüzbaşı Canfield'a açıklamak için bir gününü harcamak istemezsin. Bu yüzden sen bana yardım et, ben sana edeyim: seni Pichler'in atölyesine girerken

gördüğümü unutayım. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Almancanda bir sorun yok," dedim. Yine de aksana zehirli bir şekilde saldırması, sanki dili acımasızca konuşması gerekiyormuş gibi ünsüzleri teatral bir kesinlikle çıkarması beni etkilemişti. "Herr Pichler'e ne olduğu konusunda hiçbir şey bilmediğimi söylemem bir şey değiştirmez herhalde?"

Shields özür dilercesine omuz silkti. "Dediğim gibi, bu İngilizlerin sorunu, benim değil. Belki masumsundur. Ama dediğim gibi bunu o İngilizlere açıklamak tam bir karın ağrısı. Yemin ederim bütün Almanların lanet bir Nazi olduğunu düşünüyorlar."

Ellerimi teslimiyetle havaya kaldırdım. "Peki, sana nasıl yardım edebilirim?"

"Şey, doğal olarak Yüzbaşı Linden'in partisine gelmeden önce hapishanede katilini ziyaret ettiğini duyunca sorgulayıcı doğamı daha fazla bastıramadım." Ses tonu sertleşti. "Hadi, Günther. Sen ve Becker arasında ne olduğunu bilmek istiyorum."

"Becker'in tarafından hikâyenin nasıl olduğunu bildiğini tahmin ediyorum."

"Sigara kutumun üstüne nakşedilmiş gibi."

"Becker hikâyesine inanıyor. Araştırmam için bana para veriyor. Ve kanıtlayacağımı umuyor."

"Cinayeti araştırdığını söylüyorsun. Bu seni ne yapıyor?"

"Özel dedektif."

"Bir hafiye? Vay, vay." Öne doğru eğilip ceketimin eteğini tuttu, kumaşını baş ve işaret parma-

ğının arasında hissetti. Bu cekete jilet dikmemiş olmam büyük şanstı. "Bunu yutmadım. Yeterince yağlı bile değilsin."

"Yağlı ya da değilim, bu doğru." Cüzdanımı çıkarıp kimliğimi gösterdim. Sonra da eski ruhsatımı. "Savaştan önce Berlin Kriminal Polisindeydim. Becker'in de oradan olduğunu söylememe gerek yok herhalde. Onu o sayede tanıyorum." Sigaramı çıkardım. "Sigara içebilir miyim?"

"İç, ama seni susturmasına izin vermeden."

"Savaştan sonra polisliğe dönmek istemedim. Orası Komünistlerle doluydu." Ona yem atıyordum. Komünistlerden hoşlanan tek bir Amerikalı bile görmemiştim. "Bu yüzden kendi işimi kurdum. Aslında otuzların ortalarında bir dönem polisliği bırakmış ve biraz özel dedektiflik yapmıştım. Bu yüzden oyunda yeni değilim. Savaştan beri bir sürü insan yerinden edildiği için pek çok insan dürüst bir polisten faydalanmak ister. İnan bana İvanlar sayesinde Berlin'de dürüst polis sayısı çok az."

"Evet, aynı şey burası için de geçerli. Sovyetler buraya ilk önce geldiği için en yüksek polis görevlerine kendi adamlarını yerleştirdiler. İşler o kadar kötü ki Avusturya hükümeti polis şefi yardımcısı olması için düzgün bir adam ararken Viyana İtfaiyesi şefine bakmak zorunda kaldı." Başını iki yana salladı. "Becker'in eski meslektaşlarından birisin. O nasıl bir polisti, Tanrı aşkına?"

"Sahtekâr türde."

"Bu ülkenin böyle karışık olmasına şaşmamak gerek. Galiba o zaman sen de SS'tin?"

"Kısa bir süre için. Neler olduğunu öğrenince cepheye nakledilmek istedim. İnsanlar bunu yaptı, biliyorsunuz."

"Yeterince insan yapmadı. Mesela arkadaşın."

"O tam olarak arkadaşım sayılmaz."

"Peki, davayı neden kabul ettin?"

"Paraya ihtiyacım vardı. Ve karımdan bir süre uzaklaşmam gerekiyordu."

"Nedenini söyleyebilir misin?"

Bu konuda ilk kez konuştuğumu fark ederek durakladım. "Başka biriyle görüşüyor. Senin kardeş subaylarından biriyle. Ben bir süre ortalıkta olmazsam neyin önemli olduğuna karar verebilir diye düşündüm: evliliği mi, yoksa bu *schätzi*'si mi?"

Shields başını sallayıp anlayışlı bir şeyler mırıldandı.

"Doğal olarak bütün belgelerin vardır herhalde."

"Doğal olarak." Belgelerimi ona verip incelemesini seyrettim.

"Rus Bölgesi'nden geldiğini görüyorum. İvanlardan hoşlanmayan biri olarak Berlin'de iyi bağlantıların olmalı."

"Sadece birkaç sahtekâr."

"Sahtekâr Russkiler mi?"

"Başka hangi tür var ki? Birilerine rüşvet verdim tabii, ama belgelerim gerçek."

Shields belgeleri geri verdi. "Yanında *Fragebogen*'in var mı?"

Cüzdanımdan Nazilikten arınma belgemi çıkardım. Şöyle bir baktı, 133 soruyu ve cevabı okumak istemediği belliydi. "Temize çıkmış biri, ha?

Neden suçlu olarak sınıflandırılmadın? Bütün SS'ler otomatik olarak tutuklandı."

"Savaşın sonunda ordudan ayrıldım. Rus cephesinde. Ve dediğim gibi SS'ten naklimi istemiştim."

Shields homurdanıp *Fragebogen*'i geri verdi. "SS'ten hoşlanmıyorum," diye hırladı.

"Demek iki kişiyiz."

Shields tüylü parmaklarından birini kabaca süsleyen büyük kardeşlik yüzüğünü inceledi. "Bilirsin, Becker'in hikâyesini kontrol ettik. Doğruluk payı yoktu."

"Katılmıyorum."

"Böyle düşünmenin nedeni ne?"

"Hikâyesi sadece hava balonu olsa etrafta araştırma yapmam için bana 5000 dolar ödemek ister miydi?"

"Beş bin mi?" Shields bir ıslık çaldı.

"Boynun ilmekteyse buna değer."

"Tabii. Belki onu yakaladığımızda aslında başka bir yerde olduğunu kanıtlayabilirsin. Belki yargıcı, Becker'in arkadaşlarının bize ateş etmediğine ikna edecek bir şey bulursun. Ya da belki de Linden'i vuran silahın onda olmadığını kanıtlayan bir şey. Aklına gelen parlak bir fikir var mı, hafiye? Seni Pichler'e götüren gibi bir fikir?"

"Becker, Pichler'in adını, Reklaue&Werbe Zentrale'de birisinden duyduğunu hatırladı."

"Kimden duymuş?"

"Dr. Max Abs'tan."

Shields bu adı hatırlayarak başını salladı.

"Pichler'i onun öldürdüğünü düşünüyorum. Muhtemelen benden sonra oraya gitti ve arkadaşı

olduğunu söyleyen birisinin sorular sorduğunu öğrendi. Belki Pichler ona ertesi gün gelmemi söylediğini söyledi. Bu yüzden ben oraya gitmeden önce Abs onu öldürüp üzerinde adı ve adresinin olduğu belgeleri aldı. Ya da öyle olduğunu sandığı belgeleri. Beni onun adresine götüren bir şeyi unutmuş. Ama ben oraya gidene kadar oradan ayrılmıştı. Ev sahibesine göre şimdiye kadar Münih yolunu yarılamış olmalı. Biliyor musun, Shields, trenden indiğinde birisinin onu karşılaması fena olmaz."

Shields kötü şekilde tıraş edilmiş çenesini ovuşturdu. "Fena olmayabilir."

Ayağa kalkıp masasına gitti. Telefonu alıp birkaç arama yaptı, ama aksanı ve kullandığı sözcükler yüzünden dediklerini anlamadım. Sonunda ahizeyi yerine koyduğunda saatine baktı. "Münih treni on bir buçuk saat sürüyor, bu yüzden trenden indiğinde sıcak bir şekilde karşılanmasını sağlamak için bol bol zaman var."

Telefonu çaldı. Shields cevap verirken ağzı açık bir şekilde ve gözlerini kırpmadan bana bakıyordu. Sanki hikâyeme fazla inanmamış gibiydi. Ama telefonu ikinci kez kapattığında sırıtıyordu.

"Aramalarımdan biri Berlin Belge Merkezi'neydi," dedi. "Eminim orasını bilirsin. Ve Linden'in orada çalıştığını."

Başımı salladım.

"Bu Max Abs denen adam hakkında bir şey bilip bilmediklerini sormuştum. Onlar aradı şimdi. Görünüşe göre o da SS'miş. Herhangi bir suçtan aranmıyormuş, ama ilginç bir tesadüf, değil mi? Sen, Becker, Abs, hepiniz Himmler'in küçük Sarmaşık Birliği'nin eski öğrencilerisiniz."

"Hepsi tesadüf," dedim yorgun bir şekilde.

Shields arkasına yaslandı. "Biliyor musun, Becker'in Linden'i öldüren tetiği çektiğine inanmaya son derece hazırdım. Örgütünün Linden'in ölmesini istediğini, çünkü sizinle ilgili bir şey bulduğunu düşünüyordum."

"Aa?" dedim Shields'ın teorisine fazla ilgi göstermeden. "Peki, hangi örgütmüş bu?"

"Kurtadam Yeraltı."

Yüksek sesle bir kahkaha attım. "O eski Nazi beşinci sütun hikâyesi mi? Fatihlerimize karşı gerilla savaşı yapmaya devam edecek olan geride kalan fanatikler? Şaka yapıyor olmalısın, Shields."

"Bunda yanlış bir şey mi var?"

"Bir kere başlamak için biraz geç kaldılar. Savaş biteli neredeyse üç yıl oldu. Siz Amerikalılar yeterince kadınımızla yattığınıza göre uykuda boğazlarınızı kesmeyi planlamadığımızı anlamışsınızdır. Kurtadamlar..." Başımı acıklı bir şekilde iki yana salladım. "Bunun sizin istihbarat adamlarınızın hayalini kurduğu bir şey olduğunu sanıyordum. Ama bu pisliğe gerçekten inanan biri olduğunu hiç düşünmediğimi söylemeliyim. Bak, belki Linden birkaç savaş suçlusuyla ilgili bir şeyler öğrendi ve belki onu yoldan çekmek istediler. Ama Kurtadam Yeraltı değil. Biraz daha orijinal bir şeyler bulmaya çalışalım, olur mu?" Bir sigara daha yakıp Shields'ın başını sallayarak söylediklerimi düşünmesini seyrettim.

"Berlin Belge Merkezi Linden'in işi hakkında ne söyledi?"

"Resmi olarak kendisi sadece Crowcass –ABD Savaş Suçları ve Emniyet Şüphelileri Merkezi Sicil

Dairesi– bağlantı subayıydı. Linden'in sadece idareci olduğu, saha ajanı olmadığı konusunda ısrar ediyorlar. Ama Linden İstihbarat'ta çalışıyor bile olsa o çocuklar bize söylemezdi. Onlarda Mars'ın yüzeyinden daha fazla sır var."

Masadan kalkıp pencereye gitti.

"Biliyor musun, geçen gün bin Avusturyalıdan ikisinin Sovyetler için casusluk yaptığını söyleyen bir rapor okudum. Bu şehirde 1,8 milyon insan var, Günther. Bu da demektir ki eğer Sam Amca'nın Joe Amca kadar casusu varsa kapımın dibinde 7000 casus var demektir. İngiliz ve Fransızların yaptıklarını söylemiyorum bile. Ya da Viyana polisinin neyin peşinde olduğunu – bu Komünistlerin yönetimindeki siyasal bir polis, sıradan Viyana polisi değil, gerçi onlar da bir sürü Komünistten ibaret tabii ki. Sonra bir de geçen aylarda kendi muhalif milliyetçilerinden bazılarını yakalamak veya öldürmek için Viyana'ya sızan bir grup Macar eyalet polisi var."

Pencereden uzaklaşıp karşımdaki koltuğuna geri döndü. Sandalyeyi alıp kafama fırlatmayı planlıyormuş gibi arkasını kavradı, sonra içini çekip, "Söylemek istediğim şu ki Günther, burası çürümüş bir şehir. Galiba Hitler buraya inci diyordu. Ölü bir köpeğin son dişi kadar sarı ve yıpranmış bir inciyi kastetmiş olmalı. Açıkçası pencereden dışarı bakıyor ve Danube'ye işerken ne kadar mavi görüyorsam, buraya bakarken de o kadar değerli şey görüyorum."

Shields doğruldu. Sonra öne doğru eğilip beni yakalarımdan tuttu, ayağa kaldırdı.

"Viyana beni düş kırıklığına uğratıyor, Günther ve bu kendimi kötü hissetmeme neden oluyor. Sen de aynısını yapma, koca adam. Eğer bilmem gereken bir şey bulur ve gelip bana söylemezsen çok kızarım. Şu anda olduğum gibi iyi ruh hali içindeyken bile seni bu şehirden atmak için yüz tane iyi neden bulabilirim. Yeterince açık mı?"

"Kristal kadar." Ellerini yakamdan itip ceketimi düzelttim. Kapıya doğru giderken durdum. "Amerikan askeri polisiyle yaptığım bu yeni işbirliği peşimdeki adamını çekmene yetecek mi?"

"Peşinde biri mi var?"

"Dün gece ben ona biraz dokunana kadar vardı."

"Burası garip bir şehir, Günther. Belki senden hoşlanan bir nonoştur."

"Bu yüzden senin için çalıştığını tahmin etmiş olmalıyım. Adam John Belinsky adında bir Amerikalı."

Shields başını iki yana salladı. Gözleri masum bir şekilde açıldı. "Onu hiç duymadım. Tanrı şahidim olsun, kimseye senin peşine takılmasını emretmedim. Birisi seni takip ediyorsa bu ofisle bir ilgisi yok. Ne yapmalısın biliyor musun?"

"Şaşırt beni."

"Berlin'e geri dönmelisin. Burada sana göre bir şey yok."

"Belki dönerim, ama orada da bana göre bir şey olduğunu sanmıyorum. Buraya gelmemin nedenlerinden biri buydu, unuttun mu?"

16

Ben Casanova Club'a varana kadar vakit geç olmuştu. İçerisi Fransızlarla, onlar da keyifli ve sarhoş olmak istediklerinde ne içiyorlarsa onunla doluydular. Sonuçta Veronika haklıydı: Casanova'nın sessiz halini tercih ederdim. Kalabalıkta onu göremeyince önceki gece cömert bir bahşiş verdiğim garsona Veronika'nın kulüpte olup olmadığını sordum.

"On, on beş dakika önce buradaydı," dedi, "galiba Koralle'ye gitti, efendim." Sesini alçaltıp başını bana doğru eğdi. "Fransızları pek sevmez. Gerçeği söylemek gerekirse ben de sevmem. İngilizler, Amerikalılar, hatta Ruslar söz konusu olduğunda bile insan yenilgimizde rolü olan ordulara en azından saygı duyuyor. Ama Fransızlar? Onlar pislik. İnanın bana, efendim, biliyorum. 15. Bezirk'te, Fransız kesiminde yaşıyorum." Masa örtüsünü düzeltti. "Beyefendi ne içecek?"

"Galiba ben de Koralle'ye bakacağım. Nerede olduğunu biliyor musun?"

"9. Bezirk'te, efendim. Porzellangasse, Berggasse'nin çıkışında, polis hapishanesine yakın. Nerede olduğunu biliyor musunuz?"

Güldüm. "Öğreniyorum."

"Veronika iyi bir kız," diye ekledi. "Yani bir çokoleydi için."

Doğudan ve Rus kesiminden İç Şehre doğru yağan yağmur gece ayazında doluya dönüp Casanova'nın önüne çeken dört Uluslararası Devriyenin yüzünü yakıyordu. Kapıcıya sertçe selam verip tek kelime etmeden yanımdan geçtiler, yabancı ülke, aç kadınlar ve hiç bitmeyen sigara ve çikolata kombinasyonunun azdırdığı şehvetin göstergesi olan askerce ahlâksızlığı aramak için içeri girdiler.

Artık tanıdık olan Schottenring'den Währinger Strasse'ye doğru döndüm. Gökyüzünü delen muazzam yüksekliğine rağmen bütün o bombalardan bir şekilde kurtulan Votivkirche'nin ikiz kulelerinin ay ışığıyla aydınlanmış gölgesinde kuzeye yürüyüp Rooseveltplatz'ı geçtim. O gün ikinci kez Berggasse'ye dönerken yolun karşı tarafındaki harap olmuş geniş binadan bir yardım çığlığı geldiğini duydum. Sadece kısa bir an için durup kendi kendime bunun beni ilgilendirmediğini söyledim. Yoluma devam etme niyetindeyken sesi tekrar duydum: neredeyse tanınabilir bir kontralto sesti bu.

Sesin geldiği yöne doğru hızla yürürken korkunun tenimde gezindiğini hissediyordum. Binanın eğimli duvarında büyük bir moloz yığını birikmişti. Yığının üzerine tırmanıp kemerli pencereden

orta büyüklükte bir tiyatro boyutlarındaki yarı dairesel odaya baktım.

Pencerelere bakan düz duvara vuran küçük ay ışığında mücadele eden üç kişi görünüyordu. İkisi pis ve kaba Rus askerleriydi. Bir kadın olan üçüncü kişinin giysilerini soymaya çalışırken şiddetli kahkahalar atıyorlardı. Yüzünü ışığa doğru kaldırmadan önce bile sesin Veronika'ya ait olduğunu anlamıştım. Çığlık atınca Ruslardan biri ona bir tokat atıp kollarını ve arkadaşının yırttığı elbisesini yukarı kaldırdı.

"*Pakazhitye, dushka* (göster bana sevgilim)," diye güldü. Veronika'nın külotunu dizlerine doğru indirdi. Geriye doğru oturup hayranlıkla Veronika'nın çıplaklığını seyretti. "*Pryekrasnaya* (güzel)," dedi bir tabloya bakarmış gibi. Sonra yüzünü Veronika'nın kasıklarına gömdü. "*Vkoosnaya, tozhe* (lezzetli de)," diye gürledi.

Rus askeri benim yerleri kaplayan molozların üstündeki ayak seslerimi duyunca Veronika'nın bacaklarının arasından başını çevirdi. Elimdeki kurşun boruyu görünce ayağa kalkıp Veronika'yı kenara iten arkadaşının arkasına geçti.

"Git buradan, Veronika," diye bağırdım.

Fazla cesaretlendirilmeye ihtiyaç duymayan Veronika hemen paltosunu kapıp pencerelere doğru koştu. Ama onu yalayan Rus'un aklında başka fikirler var gibiydi. Uzanıp Veronika'yı saçlarından yakaladı. O anda boruyu savurdum, kolayca duyulabilir bir çınlamayla Rus'un iğrenç kafasına çarptı, darbenin titreşimiyle elim hissizleşti. Ona çok hızlı vurduğumu düşünürken kaburgalarıma sert bir tekme yedim, ardından

kasıklarıma bir diz indi. Boru tuğla dolu yere düşerken ağzımda kan tadıyla yavaşça onu takip ettim. Adamın büyük çizmesinin tekrar vurup işimi bitirmesini beklerken bacaklarımı göğsüme çektim ve kendimi gerdim. Ama onun yerine bir perçin tabancasının sesini andıran kısa, mekanik bir yumruk sesi geldi, tekme tekrar savrulduğunda başımın çok yukarısından geçti. Tek bacağı havadaki adam bir saniye için sarhoş bir balet gibi sendeledi, alnında iyi nişanlanmış bir mermiyle ölü bir şekilde yanıma düştü. İnleyip bir an için gözlerimi kapadım. Gözlerimi tekrar açınca kolumun üstünde doğruldum. Üçüncü bir adam önümde diz çökmüştü. Ürkütücü bir an için Luger'in susturucu takılmış namlusunu yüzüme çevirdi.

"Canın cehenneme, Alman," dedikten sonra kocaman sırıtıp ayağa kalkmama yardım etti. "Seni kendim dövecektim, ama bakıyorum bu iki İvan beni zahmetten kurtarmış."

"Belinsky," diye tısladım kaburgalarımı tutarak. "Nesin sen, benim koruyucu meleğim mi?"

"Evet. Bu harika bir hayat. İyi misin, Alman?"

"Sigarayı bıraksam göğsüm daha iyi olabilirdi. Evet, iyiyim. Sen hangi cehennemden çıktın?"

"Beni görmedin mi? Harika. Senin birisini takip etme konusunda söylediklerinden sonra bir kitap okudum. Beni fark etmemen için Nazi kılığına girdim."

Etrafıma bakındım. "Veronika'nın nereye gittiğini gördün mü?"

"Yani o kadını tanıyor musun?" Boruyla yere devirdiğim baygın yatan askerin yanına gitti. "Sadece Don Kişot'luk yaptığını sanıyordum."

"Onunla dün gece tanıştım."

"Benimle tanışmadan önce herhalde." Belinsky askere bir an için baktı, sonra Luger'i adamın başına dayayıp tetiği çekti. "Dışarıda," dedi, bira şişesine ateş ediyormuş gibi duygusuz bir ifadeyle.

"Kahretsin," diye nefesimi bıraktım. Bu duyarsızlığı beni dehşete düşürmüştü. "Harekât Grubu'nda çok işe yarardın."

"Ne?"

"Dün gece tramvayı kaçırmana neden olmadığını umduğumu söyledim. Öldürmek zorunda mıydın onu?"

Omuz silkip Luger'in susturucusunu çıkardı. "İki ölü bir tanesinin hayatta kalıp mahkemede ifade vermesinden iyidir. İnan bana, neden bahsettiğimi iyi biliyorum." Yerdeki adamın kafasına bir tekme indirdi. "Neyse bu İvanları özleyen olmayacak. Bunlar asker kaçağı."

"Nereden biliyorsun?"

Belinsky kapının yanında duran iki giysi ve ekipman yığınını işaret etti. Onların yanında da ateş ve yemek kalıntıları vardı.

"Birkaç gündür burada saklanıyorlarmış. Galiba canları sıkıldı ve biraz–" Almanca doğru sözcüğü aradı, ama bulamayınca başını sallayıp cümleyi İngilizce tamamladı "–kuku istediler." Luger'i kılıfına koyup susturucuyu paltosunun cebine attı. "Eğer fareler yemeden önce bulunurlarsa yerel çocuklar bunu MVD'nin yaptığını düşünür. Ama ben fareler üstüne bahse girerim. Viyana görüp görebileceğin en büyük farelere sahip. Kanalizasyondan çıkıyorlar. Biraz düşününce fark

ediyorum ki, bu ikisinin kokusuna bakılırsa onlar da kanalizasyondan gelmiş galiba. Ana kanalizasyon borusu Stadt Park'ta, Sovyet Kommendatura ve Rus kesiminin hemen yanından dışarı çıkıyor." Pencereye yürüdü. "Gel, Alman, şu kız arkadaşını bulalım."

Veronika biraz ileride Währinger Strasse'de durmuş, binadan çıkan iki Rus olursa diye kaçmaya hazır bir şekilde bekliyordu. "Arkadaşının içeri girdiğini görünce ne olacağını görmek için bekledim," dedi.

Paltosunu boynuna kadar iliklemişti. Yanağındaki hafif morluk ve gözyaşları olmasa biraz önce tecavüzden kurtulmuş bir kız olduğunu düşünmezdim. Gözlerinde sorularla endişeli bir şekilde binaya baktı.

"Sorun yok," dedi Belinsky. "Bir daha kimseyi rahatsız etmeyecekler."

Veronika onu kurtardığım için bana ve beni kurtardığı için Belinsky'ye teşekkür etmeyi bitirdikten sonra Belinsky'yle birlikte onu Rotenturmstrasse'de bir odasının bulunduğu yarı harabe binaya götürdük. Orada ikimize de biraz daha teşekkür etti, yukarı çıkmamız için bizi davet etti. Bu teklifi reddettik, ama ancak ben sabah onu ziyarete geleceğimi söyledikten sonra kapısını kapatıp yatmaya ikna oldu.

"Görünüşüne bakılırsa bir içki sana iyi gelecek," dedi Belinsky. "Ben ısmarlayayım. Renaissance Bar hemen köşeyi dönünce. Orası sessizdir. Konuşabiliriz."

Yakınlarda restore edilen St. Stephen Katedrali vardı. Singerstrasse'deki Renaissance çingene

müziği çalan taklit bir Macar tavernasıydı. Yapbozlarda gördüğünüz türde bir yerdi. Turistler için popüler olduğuna kuşku yoktu, ama benim basit, kasvetli zevkim için bir akordeon sıkımı fazla planlıydı. Belinsky'nin söylediği gibi tek bir iyi yanı vardı. Vişneden yapılma berrak Macar içkisi olan Cseresznе servis ediyorlardı. Ve kısa bir süre önce tekmelenmiş biri olarak tadı Belinsky'nin vaat ettiğinden de daha iyi geldi.

"Güzel bir kız," dedi. "Ama Viyana'da biraz daha dikkatli olmalı. Aslında sen de öyle. Eğer Errol Flynn'i oynayacaksan koltuk altında kıldan daha fazlası olmalı."

"Galiba haklısın." İkinci kadehimi yudumladım. "Ama polis olduğun halde bunu söylemen biraz garip. Silah taşımak Müttefik personeli dışındakiler için pek yasal değil."

"Polis olduğumu kim söyledi?" Başını iki yana salladı. "Ben CIC'denim. Karşı-İstihbarat Birliği. Askeri polis bizim ne yaptığımızı bilmez."

"Casus musun?"

"Hayır, daha çok Sam Amca'nın otel dedektifleri gibiyiz. Biz casus çalıştırmıyoruz, onları yakalıyoruz. Casusları ve savaş suçlularını." Biraz daha Cseresznе doldurdu.

"Peki, beni neden takip ediyorsun?"

"Aslında anlatması zor."

"Sana Almanca sözlük bulabilirim."

Belinsky cebinden doldurulmuş bir pipo çıkardı. Ne demek istediğini açıklarken pipodan nefesler çekip sabit bir duman çıkarır hale getirdi.

"Yüzbaşı Linden'in cinayetini araştırıyorum," dedi.

"Ne tesadüf. Ben de öyle."

"Onu en başında Viyana'ya getiren şeyin ne olduğunu bulmaya çalıştık. Linden işlerini kendine saklamayı severdi. Kendi başına çalışıyordu."

"O da mı CIC'dendi."

"Evet, o 970.'ydi, Almanya'ya atanmıştı. Ben 430.'yum. Biz Avusturya'da konuşlandık. Gerçekten bizim bölgemize geldiğini bize bildirmeliydi."

"Ama o bir kartpostal bile göndermedi, öyle mi?"

"Tek kelime bile etmedi. Muhtemelen buraya gelmesi için bir neden de yoktu. Bu ülkeyi etkileyen bir şey üzerinde çalışıyorsa bize söylemeliydi." Belinsky bir duman bulutu çıkarıp eliyle yüzünden uzaklaştırdı. "Linden masa müfettişi diyebileceğin birisiydi. Ve zekiydi. Bir duvar dolusu dosyayla bırakıp Himmler'in göz reçetesini bulmasını isteyebileceğin türde biriydi. Tek sorun bu kadar zeki olduğu için hiç vaka notu tutmamasıydı." Belinsky piposunun sapıyla alnına vurdu. "Her şeyi burada saklardı. Bu da onun neyi araştırdığını bulmamızı zorlaştırıyor."

"Sizin askeri polis Kurtadam Yeraltı'nın bu işle bir ilgisi olabileceğini düşünüyor."

"Duydum." Kiraz ağacından yapılma piposundan yükselen dumanı incelerken ekledi, "Açıkçası, hepimiz bu konuda karanlıkta debelenip duruyoruz. Neyse, tam bu noktada sen hayatıma girdin. Belki senin bizim bulamadığımız bir şeyi bulabileceğini düşündüm. Ne de olsa yerli sayılırsın. Ve eğer bir şey bulursan, özgür demokrasi davası için ben orada olacaktım."

"Vekil aracılığıyla cinayet soruşturması, ha? Bu ilk kez olmuyor. Seni düş kırıklığına uğratmak

istemem, ama bu davada ben de biraz karanlıktayım."

"Belki de değilsindir. Ne de olsa taş ustasını öldürtmeyi başardın. Benim kitabıma göre bu bir sonuç sayılır. Bu birisini kızdırdığın anlamına geliyor, Alman."

Gülümsedim. "Bana Bernie diyebilirsin."

"Benim tahminime göre Becker sana birkaç kart vermeden seni oyuna sokmazdı. Pichler'in adı bunlardan biri olmalı."

"Haklı olabilirsin," diye kabullendim. "Yine de güvenebileceğim bir el değil."

"Eline bir bakmamı ister misin?"

"Neden isteyeyim ki?"

"Senin hayatını kurtardım, Alman," diye gürledi.

"Fazla duygusalsın. Biraz pratik ol."

"Tamam, o zaman, belki sana bir yardımım dokunur."

"Bu daha iyi. Çok daha iyi."

"Neye ihtiyacın var?"

"Pichler büyük olasılıkla Abs adında biri tarafından öldürüldü. Max Abs. Askeri Polis'e göre o eskiden SS'ti, ama önemsiz bir SS. Neyse, bu öğleden sonra Münih trenine bindi. İstasyonda onu birisinin karşılamasını sağlayacaklar: neler olduğunu bana söyleyeceklerini umuyorum. Ama Abs hakkında daha fazla şey öğrenmem gerekiyor. Mesela bu adam kim?" Pichler'in Martin Albers mezar taşı çizimini çıkarıp masada Belinsky'nin önüne açtım. "Martin Albers'in kim olduğunu ve Max Abs'ın neden onun mezar taşının parasını ödemeyi istediğini öğrenirsem, Abs'ın neden be-

nimle konuşmadan önce Pichler'i öldürmek zorunda kaldığını da bulabilirim."

"Bu Abs denen adam kim? Bu işle bağlantısı ne?"

"Eskiden Viyana'daki bir reklamcılık firmasında çalışıyormuş. König'in yönettiği firma. König, Becker'in Yeşil Cephe'ye dosya taşımasını isteyen adam. Yani Linden'e giden dosyaları."

Belinsky başını salladı.

"Tamam, o zaman," dedim. "İşte sıradaki kartım. König'in Casanova'da takılan Lotte adında bir kız arkadaşı vardı. Kız orada parlamış, biraz çikolata dişlemiş olabilir, henüz bilmiyorum. Becker'in bazı arkadaşları orada ve burada gürültü çıkarmışlar, ama hiçbiri çay içmeye evine dönmemiş. Veronika'yı bu işe koşmak aklıma geldi. Önce onu biraz tanımam gerektiğini düşünüyordum. Ama artık beni beyaz atım üstünde zırhımla gördüğüne göre bu işi biraz hızlandırabilirim."

"Diyelim ki Veronika bu Lotte denen kızı tanımıyor. O zaman ne olacak?"

"Diyelim ki senin daha iyi bir fikrin var."

Belinsky omuz silkti. "Öte yandan planının mantıklı yönleri var."

"Bir şey daha var. Becker'in Berlin'deki kontakları olan Abs ve Eddy Holl, Münih yakınlarındaki Pullach'ta bulunan bir şirket için çalışıyor. Güney Almanya Sanayileri Kullanım Şirketi. Onun hakkında bir şeyler öğrenmeye çalışabilirsin. Abs ve Holl'un neden oraya taşınmaya karar verdiğini de tabii."

"Amerikan Bölgesi'nde yaşamaya giden ilk Almanlar onlar değil," dedi Belinsky. "Fark etmedin

mi? Komünist müttefiklerimizle ilişkiler biraz zorlaşmaya başlıyor. Berlin'den gelen haberlere göre şehrin doğu ve batı kesimini birbirine bağlayan yolları bozmaya başlamışlar." Yüzü isteksizliğini yansıtıyordu. "Ama ne bulabileceğime bakarım. Başka bir şey var mı?"

"Berlin'den ayrılmadan önce Drexler adında Nazi avcısı bir çifte rastladım. Linden ara sıra onlara Yardım paketi götürüyormuş. Linden için çalışıyor olmalarına hiç şaşırmazdım: herkes CIC'nin yolunu parayla nasıl açtığını biliyor. Onların kimi aradığını öğrenmek de işe yarayabilir."

"Onlara soramaz mıyız?"

"Pek işe yaramaz. Ölmüşler. Birisi kapılarının altına bir tepsi dolusu Ziklon-B bırakmış."

"Yine de adresi ver bana." Not defterini ve kalemini çıkardı.

Adresi verince dudaklarını büzüp çenesini kaşıdı. İnanılmaz derecede geniş bir yüzü vardı. Kalın kaşları gözlerinin etrafında kavisli bir şekilde aşağıya iniyor, küçük bir hayvanın kafatasını andıran burnu ve derin gülme çizgileri kare biçimindeki çenesiyle ve keskin açılı burun delikleriyle birleşince mükemmel derecede köşeli bir yüz otaya çıkıyordu: bıraktığı genel izlenim V-biçimindeki bir kaide üstünde duran bir koç başıydı.

"Haklısın," diye itiraf etti. "İyi bir el değilmiş. Ama yine de benim elimden iyi."

Piposunu dişlerinin arasında sıkıp kollarını kavuşturdu, bardağına baktı. Belki içki seçimi yüzünden, belki de hemşerilerinin çoğunun sevdiği gibi kısa olmayan saçları yüzündendi, ama ilginç bir şekilde Amerikalıya benzemiyordu.

"Nerelisin?" diye sordum sonunda.

"Williamsburg, New York."

"Belinsky," dedim her heceyi vurgulayarak. "Bu nasıl bir Amerikalı ismi?"

Omuz silkti. Şaşırmamıştı. "Ben birinci kuşak Amerikalıyım. Babam orijinal olarak Sibiryalı. Ailesi Çar'ın Yahudi soykırımlarından birinden kaçmak için göç etmiş. Görüyorsun ya, İvanların neredeyse seninki kadar sağlam bir Yahudi-karşıtlığı geleneği var. Belinsky, Irving Berlin'in değiştirmeden önceki adıymış. Ve Amerikalıların tercih ettiği isimlere gelince, böyle bir Yahudi adının Eisenhower gibi bir Alman adından daha kötü olduğunu düşünmüyorum, ya sen?"

"Değil galiba."

"İsimlerden söz etmişken Askeri polisle tekrar konuşursan onlara benden ya da CIC'den söz etmesen iyi olur. Kısa bir süre önce bizim yürüttüğümüz bir operasyonu mahvettiler. MVD, Stiftskaserne'deki tabur karargâhından ABD Askeri Polis üniformaları çalmayı başarmış. Bu üniformaları giyip 19. Bezirk karakolundaki askeri polisleri Viyana'daki en iyi muhbirlerimizden birini tutuklamaya ikna etmişler. Birkaç gün sonra başka bir muhbir bize adamın Mozartgasse'deki MVD karargâhında sorgulandığını söyledi. Kısa bir süre sonra da vurulduğunu duyduk. Ama konuşup birkaç isim daha verdikten sonra.

"Eh, bunun üzerine büyük bir kavga çıktı ve Amerikan Yüksek Komiseri 796. Bölgedeki kötü güvenlik için birilerinin canına okumak zorunda kaldı. Bir yüzbaşıyı divanı harpte yargıladılar, bir çavuşun rütbesini düşürdüler. Bu yüzden benim

CIC olmam Stiftskaserne'nin gözlerinde cüzzam olmasıyla aynı şey. Alman olduğun için bunu anlamak senin için zor olmalı."

"Tam tersine," dedim. "Cüzzamlı gibi muamele görmenin biz Almanların çok iyi anladığı bir şey olduğunu söyleyebilirim."

17

Styrian Alplerinden gelen su bir diş hekiminin parmaklarındaki gıcırtıdan daha temiz gibiydi. Oturma odamda çalan telefonu açmak için banyodan bir bardak suyla gelip Frau Blum-Weiss'in telefonu bağlamasını beklerken suyu yudumlamaya devam ettim.

"Günaydın," dedi Shields sahte bir coşkuyla. "Umarım seni yataktan çıkarmışımdır."

"Dişlerimi fırçalıyordum."

"Bugün nasılsın?" diye sordu konuya gelmeyi hâlâ reddederek.

"Biraz başım ağrıyor o kadar." Belinsky'nin en sevdiği içkiden çok fazla içmiştim.

"Fönü suçlayabilirsin," dedi Shields, ara sıra dağlardan Viyana'ya inen mevsim dışı sıcak ve kuru rüzgârı kastederek. "Bu şehirdeki herkes her türlü saçma davranış için onu suçluyor. Ama ben sadece at pisliklerinin her zamankinden daha kötü koktuğunu fark ediyorum."

"Seninle tekrar konuşmak güzeldi, Shields. Ne istiyorsun?"

"Arkadaşın Abs Münih'e gitmemiş. Trene bindiğine eminiz, ama öteki tarafta ondan bir haber çıkmadı."

"Belki başka bir yerde inmiştir."

"Tren bir tek Salzburg'da duruyor ve oraya da baktık."

"Belki birisi onu trenden atmıştır. Tren hareket halindeyken." Bunun nasıl olduğunu çok iyi biliyordum.

"Amerikan Bölgesi'nde atmamış."

"Eh, Amerikan Bölgesi Linz'de başlıyor. Burasıyla sizin bölgeniz arasında Rusya'nın yüz kilometrelik bir Aşağı Avusturya bölgesi var. Trene bindiğine emin olduğunu söyledin. Geriye ne kalıyor?" Sonra Belinsky'nin ABD Askeri Polisinin kötü güvenliği hakkında söyledikleri aklıma geldi. "Kuşkusuz adamlarını atlatmış olması da mümkün. Belki onlar için fazla zekiydi."

Shields içini çekti. "Bir gün, Günther, eski Nazi yoldaşlarınla çok meşgul olmadığın bir zaman, seni Auhof'taki DP kampına götürüp bize göre fazla zeki olduklarını sanan yasa dışı Yahudi göçmenlerini sana göstereceğim." Bir kahkaha attı. "Yani toplama kampında birisi tarafından tanınmaktan korkmazsan. Seni orada bırakmak eğlenceli bile olabilir. O Siyonistler SS'e benim kadar mizahi bir şekilde bakamıyorlar."

"Bunu çok isterdim, evet."

Kapı yumuşak, neredeyse kaçamak bir şekilde çalındı.

"Bak, gitmem gerek."

"Sadece adımlarına dikkat et. Ayakkabından pislik kokusu gelse bile seni kodese atarım."

"Eh, evet, eğer bir koku alırsan nedeni föndür."

Shields hayalet tren kahkahasını atıp telefonu kapattı.

Kapıya gidip kahvaltı odasında asılı duran Klimt portresini akla getiren kısa boylu, kaypak görünümlü tipi içeri aldım. Kahverengi, kemerli bir trençkot, beyaz çoraplarının üstünde biraz kısa kalmış bir pantolon giymiş, uzun, sarı saçlarını zor kapatan, rozetler ve tüylerle dolu küçük, siyah bir Tyrolean şapkası takmıştı. Elleri biraz uyumsuz bir şekilde büyük, yünlü bir el kürkünün içindeydi.

"Ne satıyorsun?" diye sordum.

Hilekâr görünüşlü adam şüpheli göründü. "Sen Günther değil misin?" Ağır ağır konuşurken sesi çalıntı bir fagot kadar alçak çıkıyordu.

"Rahatla," dedim. "Ben Günther'im. Sen de Becker'in özel silah ustası olmalısın."

"Doğru. Adım Rudi." Etrafına bakıp biraz rahatladı. "Burada yalnız mısın?"

"Bir dulun memesindeki tüy kadar. Bana bir hediye mi getirdin?"

Rudi başını sallayıp kurnaz bir sırıtmayla ellerinden birini kürkün içinden çıkardı. Elindeki tabanca kahvaltımdaki kruvasanıma doğrultulmuştu. Kısa, rahatsız edici bir andan sonra adamın sırıtması genişledi ve kabzayı bıraktı, silah işaret parmağında tetiğinden asılı kaldı.

"Bu şehirde kalırsam yeni bir mizah anlayışı satın almam gerekecek," dedim silahı elinden alarak. Bu altı inç namlulu .38 Smith'ti. Siyah cilası-

nın üstünde "Askeri ve Polis" oymaları açıkça görülüyordu. "Sanırım bunun sahibi olan polis birkaç sigaraya silahın sende kalmasına izin verdi." Rudi cevap vermeye kalktı, ama ben önce davrandım. "Bak, Becker'e temiz bir silah istediğimi söyledim, bir cinayet davasının bir numaralı kanıtını değil."

"Bu yeni bir silah," dedi Rudi kızgınlıkla. "Namluya bak. Hâlâ yağlı: daha ateş edilmedi bile. Yukarıdakilerin kaybolduğunu bile bilmediklerine yemin ederim."

"Nereden aldın bunu?"

"Cephane Deposundan. Gerçekten, Herr Günther, bu silah bugünlerde bulunabilecek en temiz silah."

Gönülsüzce başımı salladım. "Hiç mermi getirdin mi?"

"İçinde altı tane var," dedi. Öteki elini kürkün içinden çıkarıp bir avuç mermiyi büfeye, Traudl'dan gelen iki şişemin yanına koydu. "Ve bunlar."

"Ne yani, bunları karneyle filan mı aldın?"

Rudi omuz silkti. "Şimdilik bir tek bunları alabildim korkarım." Votkayı görünce dudaklarını yaladı.

"Ben kahvaltı yaptım," dedim. "Ama sen keyfine bak."

"Sadece soğuktan korunmak için, hı?" dedi. Endişeli bir şekilde bir kadeh doldurup hızla içti.

"Hadi, bir tane daha al. Bir adamla iyi bir susuzluk arasında asla durmam." Bir sigara yakıp pencereye gittim. Dışarıda teras çatısının kenarında pan flüt gibi buz sarkıtları oluşmuştu. "Özellikle böyle soğuk bir günde."

"Teşekkürler," dedi Rudi. "Çok teşekkür ederim." Zayıf bir şekilde gülümseyip ikinci bardağı daha sakince doldurdu, yavaş bir şekilde içti. "Peki, nasıl gidiyor?" diye sordu. "Soruşturma yani."

"Eğer bir fikrin varsa duymak isterim. Şu anda balıklar nehir kıyısına atlamıyor."

Rudi omuzlarını esnetti. "Benim gördüğüm kadarıyla bu Ami yüzbaşı, hani şu 71'e binen–"

Ben bağlantıyı kurarken bekledi: 71 numara Merkezi Mezarlığa giden tramvaydı. Devam etmesini işaret ettim.

"Bir tür haraç işine girmiş olmalı. Bunu bir düşün," dedi konuya ısınarak. "Üzerinde paltoyla bir depoya gidiyor, içerisi ağzına kadar sigarayla dolu. Yani en başında neden oraya gittiler ki? Katil onu orada vurmayı planlamış olamaz. Yani kendi stokunun yakınında yapmaz bunu, değil mi? Mala bakmaya gitmişlerdir. Sonra da tartışmışlardır."

Söylediklerinin mantıklı olduğunu kabul etmeliydim. Bir dakika düşündüm. "Avusturya'da kim sigara satıyor, Rudi?"

"Herkesin dışında mı?"

"Ana karaborsacılar."

"Emil dışında İvanlar var; Salzburg yakınlarında bir kalede yaşayan Amerikalı çılgın bir başçavuş; burada, Viyana'da yaşayan Romanyalı bir Yahudi; ve Kurtz adında bir Avusturyalı. Ama Emil en büyükleriydi. Çoğu insan bu alanda Emil Becker adını duymuştur."

"Bunlardan birinin Emil'i saf dışı bırakmak için ona tuzak kurmuş olması mümkün mü?"

"Tabii. Ama bütün o sigaraları kaybetme pahasına bunu yapmazlar. Kırk sandık sigara, Herr Günther. Bu birisi için büyük bir kayıp."

"Thaliastrasse'deki bu tütün fabrikası ne zaman soyuldu?"

"Aylar önce."

"Askeri polisin kimin yapmış olabileceği konusunda bir fikri yok mu? Hiç şüphelileri yok muydu?"

"Hiç. Thaliastrasse 16. Bezirk'te, kısmen Fransız kesiminde bulunuyor. Fransız Askeri polisi bu şehirdeki hiçbir şeyi yakalayamaz."

"Ya yerel polis – Viyana polisi?"

Rudi başını sertçe iki yana salladı. "Eyalet polisiyle savaşmakla çok meşguller. İç İşleri Bakanlığı eyalet ayak takımını normal polis gücüne katmaya çalışıyor, ama Ruslar bundan hoşlanmıyor ve her şeyi mahvetmeye çalışıyor. Bütün polis kuvvetini bozmak anlamına gelse bile bunu yapmaya çalışıyorlar." Sırıttı. "Buna üzüldüğümü söyleyemem. Hayır, yerliler en az Fransızlar kadar kötü. Dürüst olmak gerekirse bu şehirde işe yarar bir tek Ami'ler var. Bana sorarsan Tommy'ler bile çok aptal."

Rudi koluna taktığı saatlerden birine baktı. "Bak, gitmeliyim. Yoksa Ressel'deki konuşmamı kaçıracağım. Bana ihtiyacın olursa sabahları orada bulabilirsin, Herr Günther. Orada ya da öğleden sonraları Favoritenstrasse'deki Hauswirth Café'de." Kadehini bitirdi. "İçki için teşekkürler."

"Favoritenstrasse," diye tekrarladım kaşlarımı çatarak. "Orası Rus kesiminde, değil mi?"

"Doğru," dedi Rudi. "Ama bu beni bir Komünist yapmaz." Şapkasını çıkarıp gülümsedi. "Sadece tedbirli yapar."

18

Hüzünlü gözleri ve sarkık çenesiyle yüzünün üzgün görüntüsüne, ucuz ve ikinci el giysilerine bakınca Veronika'nın fahişelikten fazla bir şey kazanmadığını düşündüm. Şehrin genelev bölgesinde kiraladığı mağara büyüklüğündeki soğuk odasından da zorlukla ve kıt kanaat geçindiğinden başka bir şey anlaşılmıyordu.

Ona yardım ettiğim için bana tekrar teşekkür edip endişeyle morluklarımı sorduktan sonra çay yapmaya geçip bir gün ressam olmayı planladığını anlatmaya başladı. Çizimlerine ve suluboyalarına keyifsizce baktım.

Kasvetli ortam yüzünden derin bir depresif hale girip ona uyuşturucuya nasıl bulaştığını sordum. Bu aptalcaydı, çünkü bir fahişeye hiçbir konuda asla meydan okunmazdı, özellikle kendi ahlâksızlığı konusunda ve benim tek bahanem onun için gerçekten üzülmemdi. Bir zamanlar onu harap bir binada birkaç çikolata karşılığın-

da bir Ami'ye oral yaparken gören bir kocası var mıydı acaba?

"Uyuşturucu kullandığımı kim söyledi?" diye karşılık verdi tatsız bir şekilde.

Omuz silktim. "Gecenin yarısında seni uyanık tutan şey kahve değil herhalde."

"Olabilir. Yine de beni Gürtel'deki insanların sadece merdivenlerden çıktığı o yerlerden birinde çalışırken bulamazsın. Ve beni Amerikan Enformasyon Ofisi'nin ya da Atlantis Oteli'nin önünde satarken de göremezsin. Çokoleydi olabilirim, ama fahişe değilim, beyefendiden hoşlanmam gerek."

"Ama bu zarar görmeni engellemiyor. Mesela dün gece. Zührevi hastalıklar da cabası."

"Kendini bir dinle," dedi eğlenerek. "Ahlâk masasındaki o pislikler gibi konuşuyorsun. Seni alırlar, doktora muayene ettirirler ve sonra bu işin tehlikeleri konusunda ders verirler. Polis gibi konuşmaya başladın."

"Belki polisler haklıdır. Bunu hiç düşündün mü?"

"Bende hiçbir şey bulamadılar. Bulamayacaklar da." Kurnaz bir şekilde güldü. "Dediğim gibi ben dikkatliyim. Beyefendiden hoşlanmam gerek. Bu da İvanlarla ya da zencilerle yapmadığım anlamına geliyor."

"Bir Ami ya da Tommy'nin frengi olduğunu kimse duymamış galiba."

"Bak, yüzdelerle oynuyorsun." Kaşlarını çattı. "Hem sen ne biliyorsun ki? Beni kurtarman sana On Emir'i okuma hakkı vermiyor, Bernie."

"Birisine cankurtaran simidi atmak için yüzme bilmen gerekmiyor. Hayatımda bir sürü fa-

hişeyle karşılaştım ve hepsinin de senin gibi seçici başladığını biliyorum. Sonra birisi gelip onları canları çıkana kadar dövüyor ve bir daha-ki sefere ev sahibi kira için bastırırken o kadar da seçici olacak halleri kalmıyor. Yüzdelerden bahsediyorsun. Kırk yaşına geldiğinde on şiline oral yapmanın fazla yüzdesi olmuyor. Sen hoş bir kızsın, Veronika. Etrafta bir rahip olsaydı senin kısa bir vaaza değer olduğunu düşünürdü, ama olmadığı için benimle idare etmek zorundasın."

Üzgün bir şekilde gülümseyip saçımı okşadı. "Sen o kadar da kötü değilsin. Gerçi bunu neden gerekli gördüğünü anlamıyorum. Ben gerçekten iyiyim. Para biriktirdim. Yakında bir yerlerde bir sanat okuluna yetecek kadar param olacak."

Bunun Sistine Şapel'inin yeniden boyanması için onun ihaleyi kazanması kadar yüksek bir olasılık olduğunu düşündüm, ama kendimi kibarca iyimser bir şekilde gülümsemeye zorladım. "Tabii ki gireceksin," dedim. "Bak, belki sana yardım edebilirim. Belki birbirimize yardım edebiliriz." Bu, sohbeti oraya geliş amacıma çevirmek için yaptığım umutsuzca bir girişimdi.

"Olabilir," dedi çay servisi yaparak. "Bir şey daha söyleyeyim, sonra beni kutsayabilirsin. Ahlâk masasında Viyana'daki 5000 kızın dosyası var. Bu daha yarısı bile değil. Bugünlerde herkes bir zamanlar düşünülemez olan şeyleri yapmak zorunda. Muhtemelen sen de öyle. Acıkmanın fazla bir yüzdesi yok. Çekoslovakya'ya geri dönmeninse yüzdesi daha da düşük."

"Sen Çek misin?"

Çayından bir yudum içti, sonra bir gece önce ona verdiğim sigara paketinden bir sigara çıkarıp çakmağı aldı.

"Belgelerime göre Avusturya'da doğmuşum. Ama aslında Çek'im: Sudeten Alman-Yahudisi. Savaşın büyük bölümünü tuvaletlerde ve tavan aralarında saklanarak geçirdim. Sonra bir süre gerillalarla kaldım. Yeşil Cephe'yi geçmeden önce altı ay bir DP kampında kaldım.

"Hiç Wiener Neustadt diye bir yer duydun mu? Hayır mı? Viyana'nın elli kilometre dışında bir kasaba, Rus Bölgesi'nde bulunuyor, ülkesine dönen Sovyetler için toplama merkezi. Orada her an 60.000 kişi bekliyor. İvanlar onları üç gruba ayırıyor: Sovyetler Birliği düşmanı olanlar işçi kamplarına gönderiliyor; düşman olduklarını kanıtlayamadıkları kampların dışına çalışmaya gönderiliyor – böylece iki şekilde de işçi köle haline geliyorsun; tabii eğer üçüncü grupta değilsen. Hasta, yaşlı ya da çok gençsen üçüncü gruba giriyor ve hemen vuruluyorsun."

Zorlukla yutkunup sigarasından bir nefes çekti. "Bir şey bilmek ister misin? Eğer Rusların beni alamayacakları anlamına geliyorsa bütün İngiliz Ordusu'yla yatabilirim. Ve buna frengisi olanlar da dâhil." Gülümsemeye çalıştı. "Ama tıpla ilgili bir arkadaşım bana birkaç şişe penisilin verdi. Sırf güvende olmak için ara sıra kendime ondan yapıyorum."

"Kulağa pahalı geliyor."

"Dediğim gibi bir arkadaşım. Yeniden yapılanmada kullanacağım hiçbir şeye mâlolmuyor." Çaydanlığı aldı. "Biraz daha çay ister misin?"

Başımı iki yana salladım. O odadan çıkmak için sabırsızlanıyordum. "Hadi bir yere gidelim," diye önerdim.

"Tamam. Burada kalmaktan iyidir. Yükseklere dayanabilir misin? Çünkü pazarları Viyana'da gidilecek yalnızca tek bir yer var."

Büyük dönme dolabı, atlıkarıncası ve zikzak çizen trenleriyle Prater eğlence parkı Viyana'nın o kesimiyle çok uyumsuzdu. Bölge, Kızıl Ordu'nun eline en son düşen kesim olsa da yine de savaşın en büyük etkilerini ve bizim daha az eğlenceli bir sektörde olduğumuzun en açık kanıtını gösteriyordu. Çayırlarda hâlâ bozuk tanklar ve toplar duruyor, Ausstellungstrasse boyunca evlerin bakımsız duvarlarında tebeşirle yazılmış, aslında 'yağmalandı' anlamına gelen '*Atak'ivat*' (arandı) Kril sözcüğü göze çarpıyordu.

Dönme dolabın tepesindeyken Veronika Kızıl Ordu Köprüsü'nün iskelelerini, yakındaki Sovyet dikilitaşındaki yıldızı ve onun ilerisindeki Danube'yi gösterdi. Dönme dolap bizi yavaşça aşağıya indirirken paltomun içine uzanıp hayalarımı kavradı, ama ben rahatsız bir şekilde iç çekince elini tekrar geri çekti.

"Belki de Prater'i Nazilerden önce tercih edebilirdin," dedi hırçın bir şekilde, "bebek gibi oğlanların iş yapmak için geldiği zamanları."

"Hiç de değil," diye kahkaha attım.

"Belki sana yardım edebileceğimi söylerken bunu kastediyordun."

"Hayır, ben biraz endişeli bir tipim. Bunu altmış metre yukarıda değilken bir daha dene."

"Çok heyecanlı, değil mi? Yükseğe dayanabileceğini söylemiştin diye aklımda kalmış."

"Yalan söyledim. Ama haklısın, yardımına ihtiyacım var."

"Eğer sorunun vertigoysa yatay hale geçmek tavsiye edebileceğim tek tedavi."

"Birisini arıyorum, Veronika: eskiden Casanova Club'da takılan bir kızı."

"Erkekler Casanova'ya bir kız aramak dışında niye gelirler ki?"

"Bu özel bir kız."

"Belki fark etmemişsindir. Casanova'daki kızların hiçbiri o kadar özel değil." Birden bana güvenmiyormuş gibi gözlerini kısarak baktı. "Yukarıdayken onlardan biri gibi olduğunu düşündüm. Hastalıkla ilgili bütün o konuşmaların filan. O Amerikalıyla mı çalışıyorsun?"

"Hayır, ben özel dedektifim."

"İnce Adam gibi mi?"

Başımı sallayınca bir kahkaha attı.

"O şeylerin sadece filmlerde olduğunu sanırdım. Ve sana araştırdığın bir konuda yardım etmemi istiyorsun, öyle mi?"

Tekrar başımı salladım.

"Kendimi hiç Myrna Loy gibi görmedim," dedi, "ama elimden gelirse sana yardım ederim. Aradığın bu kız kim?"

"Adı Lotte. Soyadını bilmiyorum. Onu König adında bir adamla görmüş olabilirsin. Bıyığı ve küçük bir teriyeri var."

Veronika yavaşça başını salladı. "Evet, onları hatırlıyorum. Aslında eskiden Lotte'yi iyi tanır-

dım. Adı Lotte Hartmann, ama birkaç haftadır ortalıkta yok."

"Yok mu? Nerede olduğunu biliyor musun?"

"Tam olarak değil. Birlikte kayağa gittiler – Lotte ve Helmut König, onun *shätzi*'si. Avusturya'da Tirol'de bir yerde, galiba."

"Bu ne zamandı?"

"Bilmiyorum. İki, üç hafta önce. König'in çok parası var gibi görünüyordu."

"Ne zaman geri geleceklerini biliyor musun?"

"Hiçbir fikrim yok. Lotte aralarında işler iyi giderse en az bir ay burada olmayacağını söylemişti. Lotte'yi bilirsen bunun König'in ona ne kadar iyi zaman geçirteceğine bağlı olduğunu anlarsın."

"Geri geleceğinden emin misin?"

"Lotte'nin buraya geri gelmesini ancak bir çığ engelleyebilir. Lotte gırtlağına kadar Viyanalıdır; başka bir yerde nasıl yaşayacağını bilmez. Sanırım gözümü kapı deliğine yakın tutmamı istiyorsun."

"Sayılır," dedim. "Tabii bunun için sana para ödeyeceğim."

Omuz silkti. "Buna gerek yok." Burnunu pencere pervazına dayadı. "Hayatımı kurtaran insanlara her türlü cömert iskonto yapılır."

"Seni uyarmalıyım. Bu tehlikeli olabilir."

"Bunu söylemene gerek yok," dedi soğuk bir sesle. "König'le tanıştım. Kulüpte çok sakin ve çekici, ama beni kandıramaz. Helmut bir itirafa muştalarını götürecek türde bir adam."

Yere inince kuponlarımın bir kısmıyla dönme dolabın yakınındaki tezgâhlardan birinde satılan Macar atıştırmalığı, sarımsak tozu serpilmiş ha-

mur kızartmalarından aldım. Bu mütevazı öğle yemeğinden sonra Lilliput Demiryoluyla Olimpiyat Stadyumuna indik, karda Hauptallee'deki ormanda yürüdük.

Çok daha sonra tekrar odasına geri döndüğümüzde, "Hâlâ endişeli misin?" diye sordu.

Su kabağını andıran memelerine uzanınca bluzunun terden nemlendiğini gördüm. Düğmelerini açmama yardım etti. Ben göğüslerinin ağırlığının tadını çıkarırken o eteğinin düğmesini açtı. Eteğini çıkarması için ona yer açayım diye bir adım geriledim. Eteğini sandalyenin arkasına astıktan sonra onu elinden tutup kendime doğru çektim.

Kısa bir an için ona sıkıca sarılıp ensemdeki kısa, boğuk nefesinin tadını çıkardım. Sonra kemerli sırtından aşağıya, zar gibi sıkı çoraplarının üst kısmına, jartiyerli bacaklarının arasındaki yumuşak, soğuk tene indim. Üzerinde kalan azıcık şeyleri de çıkardıktan sonra onu öpüp gizli yerlerini kısa bir keşfe çıkması için cesur bir parmağa izin verdim.

Yatakta ben onu yavaşça keşfetmeye çabalarken yüzünde bir gülümseme vardı. Kendisininkini ararken benim tatminimi unutması olanaksızmış gibi bakan hülyalı açık gözlerini görünce kibarlığı düşünemeyecek kadar heyecanlandığımı fark ettim. İçinde açtığım yaranın aciliyetinin giderek arttığını hissetmesiyle bacaklarını göğsüne çekip kendisini dikiş makinesine verdiği bir kumaş parçası gibi iki eliyle araladı, bu sayede kendimi periyodik bir şekilde ona doğru çekilirken görebilirdim. Bir an sonra hayatın bağımsız ve sarsıcı itişleri eşliğinde kasıldım.

O gece kar şiddetle yağdı, sıcaklık lağıma kadar düşerken Viyana daha iyi bir gün için korunmak üzere dondu. Ben rüyamda sonu gelen değil de yeni başlayan bir şehir gördüm.

İKİNCİ KISIM

19

"Herr Becker'in dava günü belli oldu," dedi Liebl. "Savunmamızı hazırlamak için acele etmemiz kaçınılmaz hale geldi. Müvekkilimizin hikâyesini doğrulayacak kanıta ihtiyacımız olduğunu vurgulamamı umarım bağışlarsınız, Herr Günther. Bir dedektif olarak yeteneğinize çok inanıyor olsam da Herr Becker'e mahkemede davasını nasıl savunacağımız konusunda bilgi verebilmek için şimdiye kadar nasıl bir ilerleme kaydettiğinizi bilmeyi çok isterim."

Bu konuşma benim Viyana'ya gelişimden birkaç hafta sonra gerçekleşti – ama Liebl araştırmamdaki ilerlemeyi ilk kez sorgulamıyordu.

Savaş öncesinden beri çalıştığım gerçek bir ofise en çok benzeyen Café Schwarzenberg'de oturuyorduk. Bu Viyana kafesi bir centilmen kulübüne benziyordu, yalnız burada bir günlük üyelik bir fincan kahve fiyatı kadardı. Bu para karşılığında istediğiniz kadar oturabiliyor, ve-

rilen gazete ve dergileri okuyabiliyor, garsonla mesaj bırakabiliyor, posta alabiliyor, randevular için masa ayırtabiliyor ve dünyanın gözü önünde işinizi tam bir gizlilik içinde yürütebiliyordunuz. Viyanalılar mahremiyete Amerikalıların antikaya taptığı gibi saygı duyuyordu. Schwarzenberg'in sahibi de kahve fincanını parmağıyla karıştırmadığı gibi burnunu omzunuzun üstünden sizin işinize sokmuyordu.

Önceki görüşmelerimizde Liebl'e özel dedektiflik dünyasında ilerleme diye kesin bir şeyin olmadığını söylemiştim: bu, insanın belirli bir süre içinde belirli bir hareket seyrinin gerçekleşeceğini rapor edebileceği türde bir iş değildi. Avukatlarla ilgili sorun buydu. Dünyanın geri kalanının da Napolyon Kanunu gibi işlemesini bekliyorlardı. Ama bu kez Liebl'e söyleyecek daha fazla şeyim vardı.

"König'in kız arkadaşı Lotte Viyana'ya geri döndü," dedim.

"Sonunda uzun kayak tatilinden döndü mü?"

"Öyle görünüyor."

"Ama onu henüz bulamadınız."

"Casanova Club'ta tanıdığım birinin bir arkadaşı onunla birkaç gün önce konuşmuş. Bir hafta önce bile dönmüş olabilir."

"Bir hafta mı?" diye tekrarladı Liebl. "Neden bunu öğrenmek o kadar uzun sürdü?"

"Bu tür şeyler şey zaman alır." Kışkırtıcı bir şekilde omuz silktim. Liebl'in sürekli sorgulamalarından bıkmış ve bu bariz kayıtsızlık gösterileriyle ona takılmaktan çocuksu bir zevk almaya başlamıştım.

"Evet," diye homurdandı, "bunu daha önce de söylemiştiniz." İkna olmuş görünmüyordu.

"Yani ne de olsa bu insanların adresleri yok elimizde," dedim. "Ve Lotte Hartman geri döndüğünden beri Casanova'ya yaklaşmadı. Onunla konuşan kız, Lotte'nin Sievering Stüdyoları'nda çekilen bir filmde küçük bir rol almaya çalıştığını söyledi."

"Sievering mi? Evet, 19. Bezirk'te. Stüdyonun sahibi Karl Hartl adında bir Viyanalı. Eskiden benim müvekkilimdi. Hartl bütün büyük yıldızları yönetmiştir: Hola Negri, Lya de Putti, Maria Corda, Vilma Banky, Lilian Harvey. *Çingene Baron*'u gördünüz mü? O da Hartl'ındı."

"Becker'in Linden'in cesedini bulduğu stüdyo hakkında bir şey biliyor olabilir mi?"

"Drittemann Film hakkında mı?" Liebl dalgın bir şekilde kahvesini karıştırdı. "Yasal bir film şirketi olsaydı Hartl bilirdi. Viyana'nın film prodüksiyonlarında Hartl'ın bilmediği fazla bir şey yoktur. Ama bu sadece kira sözleşmesindeki bir isimdi. Orada yapılan bir film filan yoktu. Bunu kendiniz de kontrol ettiniz, değil mi?"

"Evet," dedim, iki hafta önce orada geçirdiğim verimsiz öğleden sonrayı hatırlayarak. Kira sözleşmesinin süresi bile dolmuştu ve mülk tekrar devlete geri dönmüştü. "Haklısınız. Linden orada çekilen ilk ve son film olmuş." Omuz silktim. "Sadece aklıma geldi."

"Peki, şimdi ne yapacaksınız?"

"Sievering'de Lotte Hartman'ı bulmaya çalışacağım. Bu çok zor olmamalı. İnsan sizinle temas kurabilecekleri bir adres bırakmadan bir filmde rol almaya çalışamaz."

Liebl kahvesini gürültüyle yudumlayıp yelken büyüklüğündeki mendiliyle ağzını zarif bir şekilde sildi.

"Lütfen bu kişiyi arayarak zaman kaybetmeyin," dedi. "Size böyle baskı yaptığım için özür dilerim, ama Herr König'in yerini bulana kadar elimizde hiçbir şey yok. Onu bulduktan sonra en azından mahkemeye tanık olarak çıkmaya zorlayabiliriz."

Uysal bir şekilde başımı salladım. Ona söyleyebileceğim daha fazla şey vardı, ama ses tonu beni sinirlendirmişti. Daha fazla açıklama yapmak henüz cevaplamaya hazır olmadığım sorulara yol açabilirdi. Mesela hayatımı kurtardıktan bir hafta sonra Schwarzenberg'de aynı masada oturduğum Belinsky'den öğrendiklerimi anlatabilirdim – bu bilgiyi kafamda hâlâ evirip çeviriyor, bir anlam çıkarmaya çalışıyordum. Hiçbir şey Liebl'in nedense hayal ettiği kadar apaçık değildi.

"Öncelikle," demişti Belinsky, "Drexler'ler göründükleri gibilermiş. Kadın Matthausen Toplama Kampı'ndan kurtulmuş, adam Lodz Gettosu ve Auschwitz'den. Savaştan sonra Kızıl Haç hastanesinde tanışmış, bir süre Frankfurt'ta yaşadıktan sonra Berlin'e gitmişler. Görünüşe göre Crowcass görevlileriyle ve savcının ofisiyle yakın işbirliği içinde çalışıyorlarmış. Aranan Nazilerle ilgili çok sayıda dosya tutuyorlarmış ve aynı anda bir sürü davayı takip ediyorlarmış. Sonuç olarak Berlin'deki adamlarımız onların ya da Yüzbaşı Linden'in ölümüyle ilgili bir dava olup olmadığını bulamadılar. Söylediklerine göre yerel polisin kafası karışmış. Muhtemelen böylesini tercih ediyorlardır.

Açıkçası Drexler'leri kimin öldürdüğü umurlarında değil ve Amerikan askeri polis soruşturması da bir yere varacakmış gibi görünmüyor.

"Ama Drexler'ler Martin Albers'la çok ilgiliymiş gibi görünmüyor. Albers SS'miş ve 1944'e kadar Budapeşte'de SD gizli operasyonlar şefiymiş. 1944'te Hitler'i öldürmek için yapılan Stauffenberg'in planındaki rolü yüzünden tutuklanıp 1945 Nisan ayında Flossenburg Toplama Kampı'nda asılmış. Ama zannedersem bunun olacağını biliyordu. Herkesin söylediğine göre Albers biraz pislikmiş, Führer'den kurtulmaya çalışmış olsa bile. Pek çoğunuzun bunu yapması çok uzun zaman aldı. İstihbaratçılarımız Himmler'in bile bu planı başından beri bildiğini ve Hitler'in yerini alabilme umuduyla planın uygulanmasına izin verdiğini düşünüyor.

"Neyse, görünüşe göre bu Max Abs denen adam Albers'in uşağı, şoförü ve ayak işçisiymiş, bu yüzden görünüşe göre ona mezar taşı yaptırarak eski patronunu onurlandırmak istemiş. Albers ailesi bir hava saldırısı sırasında ölmüş, sanırım bu yüzden onun anısına mezar taşı dikecek kimse kalmamış."

"Bu sence de biraz pahalı bir jest değil mi?"

"Sence öyle mi? Eh, bu durumda senin kıçını korurken öldürülmeyi hiç istemezdim, Alman."

Sonra Belinsky bana Pullach şirketini anlattı.

"Almanların yönetiminde, Amerikan sponsorluğunda bir kuruluş. Tüm Bizonia'da Alman ticaretini yeniden inşa etmek amacıyla kurulmuş. Amaç Almanya'nın bir an önce ekonomik olarak kendini destekler hale gelmesi ve böylece Sam

Amca'nın sizi desteklemek zorunda kalmaması. Şirketin kendisi Camp Nicholas adında bir Amerikan üssünde bulunuyor. Orası birkaç ay öncesine kadar ABD Ordusu'nun posta sansür otoriteleri tarafından işgal edilmiş durumdaydı. Camp Nicholas başlangıçta Rudolf Hess ve ailesi için inşa edilmiş büyük bir kamptı. Ama o AWOL olduktan sonra orayı bir süre için Bormann almış. Sonra da Kesselring ve personeli. Şimdi de bizim elimizde. Yerel halkı kampta bir tür teknik araştırma tesisinin olduğuna ikna edecek kadar güvenlik var, ama oranın geçmişi düşünülünce bu şaşırtıcı bir şey değil. Neyse Pullach'ın iyi insanları oradan uzak duruyor, ekonomik ve ticari bir beyin takımı kadar zararsız bir şey bile olsa orada neler olduğunu bilmemeyi tercih ediyor. Dachau yalnızca birkaç kilometre ötedeyken bu konuda iyiler sanırım."

Bu kadarı Pullach'ı açıklıyor, diye düşündüm. Ama ya Abs? Alman Direnişinin (sanki varmış gibi) kahramanının anısını onurlandırmak isteyen bir adamın sırf kimliği belli olmasın diye masum bir adamı öldürmesi karakterine uygun görünmüyordu. Ve Abs'ın bir muhbir olmak dışında Nazi avcısı Linden'le nasıl bir ilgisi olabilirdi? Abs'ın da Linden ve Drexler'ler gibi öldürülmüş olması mümkün müydü?

Kahvemi bitirip bir sigara yaktım. Şimdilik bu ve diğer soruların kendi zihnim dışında herhangi bir yerde sorulamayacağını kabullenmiştim.

39 numara, Sieveringer Strasse boyunca batıya gidip Döbling'e giriyor, Danube'ye kadar uzanan ve Alplerin bir uzantısı olan Viyana Ormanlarının hemen gerisinde duruyordu.

Bir film stüdyosu endüstrinin büyük bir kanıtını görme olasılığınızın olduğu bir yer değildir. Ekipmanlar, taşınması için kiralanan minibüslerde sonsuza kadar boş yere yatar. Setler tamamlandığında bile hep yarısı inşa edilmiş gibi kalır. Sadece etrafta dolaşıp sigara ve kahve içmekten başka bir şey yapmıyor gibi görünen ve hepsi maaş alan bir sürü insan olur; ve bunlar sadece ayakta dikilir, çünkü oturmaları için sandalye getirtilecek kadar önemli görülmezler. Böyle bariz şekilde müsrif bir iş için para sağlayacak kadar aptallık eden biri için film, Çin ipeğinden beri en pahalı materyal gibi görünüyor olmalıydı. Dr. Liebl olsa sabırsızlıktan deliye dönerdi herhalde, diye düşündüm.

Elinde klipsli dosya olan bir adama stüdyo yönetmenini sordum. Beni birinci kattaki küçük ofise yönlendirdi. Orada uzun boylu, saçları boyalı, kocaman göbekli, leylak rengi bir hırka giymiş ve evlenmemiş antika teyzeler gibi tavırları olan bir adam buldum. Beni sanki yeğeniyle evlenmeyi talep ediyormuşum gibi bir eli ötekinin üstünde dinledi.

"Nesiniz siz, bir tür polis filan mı?" dedi dağınık kaşını tırnağıyla düzelterek. Binanın içinde bir yerden çok yüksek bir trompet sesi gelince belirgin şekilde yüzünü buruşturdu.

"Dedektif," dedim kurnazca.

"Eh, onlarla en üst düzeyde işbirliği yapmak isteriz. Bu kızın hangi rolü istediğini söylemiştiniz?"

"Söylememiştim. Korkarım bunu bilmiyorum. Ama son iki ya da üç hafta içinde olmalı."

Telefonu açıp bir tuşa bastı.

"Willy? Benim, Otto. Bir tatlılık yapıp ofisime kadar gelebilir misin?" Ahizeyi yerine koyup saçlarını kontrol etti. "Willy Reichman prodüksiyon sorumlusudur. Size o yardımcı olabilir."

"Teşekkürler," dedim ona bir sigara uzatarak.

Sigarayı kulağının arkasına taktı. "Ne kadar naziksiniz. Sonra içerim."

"Şu anda ne filmi çekiyorsunuz?" diye sordum beklerken. Trompeti her kim çalıyorsa, uyumsuz birkaç notaya bastı.

Otto inleyip tavana baktı. "Adı *Trompetli Melek*," dedi belirgin bir isteksizlikle. "Az çok bitti sayılır, ama bu yönetmen tam bir mükemmeliyetçi."

"Karl Hartl olabilir mi?"

"Evet. Onu tanıyor musunuz?"

"Sadece Çingene Baron'u."

"Ya," dedi tatsız bir şekilde. "O."

Kapı çalındı, parlak kızıl saçlı, kısa boylu bir adam ofise girdi. Bana bir trolü hatırlatmıştı.

"Willy, bu Herr Günther. Bir dedektif. Çingene Baron'u sevmiş olması gerçeğini bağışlayabilirsen ona yardım edebilirsin. Bir kız arıyor, kısa bir süre önce burada seçmelere gelen bir kız."

Willy tereddütle gülümseyip kaya tuzuna benzeyen düzensiz dişlerini sergilerken tiz bir sesle, "Ofisime gelseniz iyi olur, Herr Günther," dedi.

"Willy'yi fazla oyalamayın, Herr Günther," dedi Otto, ben ufak tefek Willy'nin peşinden koridora çıkarken. "On beş dakika sonra randevusu var."

Willy topuklarının üstünde dönüp boş bir ifadeyle stüdyo yönetmenine baktı. Otto sabırsız bir şekilde iç çekti. "Ajandana bir şey yazmaz mısın

sen, Willy? London Films'ten o İngiliz geliyor. Bay Lyndon-Haynes? Hatırladın mı?"

Willy bir şeyler homurdanıp kapıyı arkamızdan kapadı. Koridorda ilerleyip başka bir ofise girdi, beni içeri davet etti.

'Şimdi, bu kızın adı neydi?' diye sordu bana bir sandalye işaret ederek.

'Lotte Hartman.'

'Yapımcı şirketin adını bilmiyorsunuzdur herhalde?'

'Hayır, ama buraya son bir iki hafta içinde geldiğini biliyorum."

Oturup masanın çekmecelerinden birini açtı. "Geçen ay sadece üç film seçmesi olmuş, bu yüzden onu bulmak fazla zor olmasa gerek." Kısa parmaklarıyla sümenin üstüne koyduğu üç dosyayı aldı, içindekileri karıştırmaya başladı. "Başı dertte mi?"

"Hayır. Sadece bir soruşturmada polise yardımcı olabilecek birini tanıyor olabilir." En azından bu doğruydu.

"Geçen ayın seçmelerine girdiyse bu dosyalardan birinde olmalı. Viyana'da çekici bir harabemiz olmayabilir, ama bol miktarda aktrisimiz var. Dikkatinizi çekerim, yarısı çokoleydi. En iyi zamanlarda bile bir aktris sadece başka isimle anılan bir çokoleydidir." Bir dosyanın sonuna gelip diğerine geçti.

"Harabenizin olmamasına üzüldüğümü söyleyemem," dedim. "Ben Berlinliyim. Efsanevi boyutlarda harabelerimiz var."

"Bilmez miyim? Ama görmek zorunda olduğum bu İngiliz Viyana'da bir sürü harabe istiyor.

Tıpkı Berlin gibi. Tıpkı Rosellini gibi." Acıklı bir şekilde iç çekti. "Size soruyorum: Ring ve Opera bölgesi dışında ne var?"

Başımı anlayışlı bir şekilde iki yana salladım.

"Ne bekliyor ki? Savaş biteli üç yıl olmuş. Bir İngiliz film ekibi gelir diye binaları yeniden inşa etmeyi geciktirdiğimizi falan mı sanıyor acaba? Belki bu tür şeyler İngiltere'de Avusturya'da olduğundan daha fazla zaman alıyordur. İngilizlerin yarattığı bürokrasiyi düşününce bu beni hiç şaşırtmaz. Hiç öyle bürokratik insanlar görülmemiştir. Bu adama ne diyeceğimi Tanrı bilir. Film çekmeye başlayana kadar kırık bir pencere bulurlarsa şanslılar."

Bir kâğıdı masanın üstünden uzattı. Sol üst köşede pasaport büyüklüğünde bir fotoğraf vardı. "Lotte Hartmann," dedi.

İsme ve fotoğrafa baktım. "O gibi."

"Aslında onu hatırlıyorum," dedi. "O rol için tam aradığımız gibi biri değildi, ama ona bu İngiliz yapımında bir şey bulabileceğimi söylemiştim. Güzel kızdı. Bu kadarını söyleyebilirim. Ama sizinle açık konuşayım, Herr Günther, pek aktris gibi değil. Savaş sırasında Burg tiyatrosunda birkaç kez figüranlık yapmış, hepsi bu. Yine de İngilizler karaborsayla ilgili bir film yapıyor ve bir sürü çokoleydi istiyorlar. Lotte Hartmann'ın özel deneyimini düşününce onlardan biri olabileceğini düşündüm."

"Ya? Nasıl bir deneyimmiş bu?"

"Eskiden Casanova Club'da konsomatrismiş. Şimdi de Casino Oriental'da krupiye olduğunu biliyorum. En azından bana öyle söyledi. Oradaki

egzotik dansçılardan biri olabilir. Neyse, eğer aradığınız oysa bıraktığı adres burada."

"Bu kâğıdı alabilir miyim?"

"Buyurun."

"Bir şey daha var: eğer Fräulein Hartmann sizinle iletişime geçerse, bu görüşmeyi gizli tutarsanız minnettar kalırım."

"Şapkanın altındaki yeni bir peruk gibi."

Gitmek için kalktım. "Teşekkürler," dedim. "Çok yardımcı oldunuz. Aa, bu arada harabeler konusunda iyi şanslar."

Alaycı bir şekilde gülümsedi. "Evet, eğer gevşek bir duvar görürseniz, birazcık itiverin olur mu?"

O akşam saat 20.15'teki ilk gösteri için Oriental'daydım. Altı parçalı orkestra eşliğinde pagodaya benzer dans pistinde dans eden kızın Pichler'in en siyah mermeri kadar soğuk ve sert gözleri vardı. Aşağılama ifadesi, küçük, genç kızı andıran göğüslerindeki kuş dövmeleri gibi çıkmaz bir şekilde yüzüne işlenmişti. Birkaç kez esnemesini bastırdı, birisi kıza takdirlerini göstermek isteyebilir diye ona göz kulak olma görevi verilen gorile yüzünü buruşturarak baktı. Kırk beş dakika sonra gösterisinin sonuna geldi. Reveransı dansını seyreden bizlerle alay eder gibiydi.

Garsona işaret edip dikkatimi kulübe çevirdim. Oriental pirinç küllükten aldığım kibrit kutusunda kendisini "Harika Mısır Gece Kabaresi" olarak tanıtıyordu. En azından Sievering Stüdyoları'ndan bir set tasarımcısının klişeleşmiş bakışlarında Ortadoğulu diye kabul edilebilecek kadar da ucuz görünüyordu. Uzun, kıvrımlı mer-

divenlerden yaldızlı sütunları, kubbeli tavanı ve sahte mozaik duvarlardaki İran goblenleriyle Fas usulünde döşenmiş iç mekânlara iniliyordu. Rutubetli bodrum kokusu, ucuz Türk tütün dumanı ve çok sayıda fahişe otantik doğuya özgü atmosfere katkıda bulunuyordu. Neredeyse Bağdat hırsızının oturduğum ahşap kakmalı masaya oturmasını bekliyor gibiydim. Onun yerine Viyanalı bir pezevenk geldi.

"Güzel bir kız mı arıyorsun?"

"Öyle olsaydı buraya gelmezdim."

Adam bunu yanlış anlayıp bana çağdışı Amerikan barda oturan iri, kızıl kafalı kadını gösterdi. "Seni şununla hoş ve rahat bir ortama sokabilirim."

"Hayır, teşekkürler. Pantolonunun kokusunu buradan alabiliyorum."

"Dinle, pifke, o küçük çokoleydi o kadar temizdir ki yemeğini kasıklarından yiyebilirsin."

"O kadar aç değilim.

"Belki başka bir şey istiyorsundur. Eğer hastalıktan korkuyorsan, nerede üzerinde ayak izi olmayan taze kar bulabileceğimi biliyorum. Ne demek istediğimi anlıyor musun?" Öne doğru eğildi. "Daha okulu bile bitirmemiş bir kız. Bu kulağa nasıl geliyor?"

"Ben senin ağzını kapamadan önce ortadan kaybol, pislik."

Birden arkaya doğru eğildi. "Yavaş ol bakalım, pifke," dedi alaycı bir şekilde. "Ben sadece–" Belinsky'nin baş ve işaret parmağı arasındaki favorileriyle ayaklarına doğru çekilirken acıyla inledi.

"Arkadaşımı duydun," dedi Belinsky sessiz bir tehditle. Adamı itip karşıma oturdu. "Tanrım, pe-

zevenklerden nefret ederim," diye mırıldandı başını iki yana sallayarak.

"Hiç tahmin etmezdim," dedim garsona tekrar işaret ederek. Pezevengin masadan nasıl gittiğini gören garson masamıza Mısırlı bir uşaktan daha yaltakçı bir şekilde yaklaştı. "Ne istiyorsun?" diye sordum Amerikalıya.

"Bira," dedi.

"İki Gosser," dedim garsona.

"Hemen, beyler," diyerek gitti garson.

"Garson kesinlikle daha ilgili hale geldi," dedim.

"Evet, şey, insan Oriental'a lüks servis almak için gelmez. Masada ya da yatakta para kaybetmeye gelir."

"Ya eğlence programı? Onu unutuyorsun."

"Hadi oradan, unutuyormuşum." Tiksindirici bir kahkaha attı. Haftada en az bir kez Oriental'daki gösteriyi yakalamaya çalıştığını söyledi.

Göğüslerinde dövmeler olan kızı söylediğimde başını pişkin bir kayıtsızlıkla iki yana salladı. Bir süre dövmeli bir kızın yeni bir şey olmadığı Uzak Doğu'da gördüğü striptizcileri ve egzotik dansçıları anlatmasını dinlemek zorunda kaldım. Böyle bir sohbet benim için hiç ilginç değildi. Birkaç dakika sonra Belinsky'nin anlatacağı başka çirkin anekdot kalmayınca konuyu memnuniyetle değiştirdim.

"König'in kız arkadaşı Fräulein Hartmann'ı buldum," dedim.

"Öyle mi? Nerede?"

"Yandaki odada. Kâğıt dağıtıyor."

"Krupiye mi? Bronz tenli ve buz gibi olan sarışın mı?"

Başımı salladım.

"Ona bir içki ısmarlamaya çalıştım, ama bir şey satmaya çalışsam da aynı etkiyi yaratırdım. Eğer o kıza kendini sevdirmeye çalışacaksan, işin yarıda kalmış demektir, Alman. O kadar soğuk ki parfümü insanın burun deliklerini acıtıyor. Ancak onu kaçırırsan bir şansın olabilir."

"Ben de aynı şeyi düşünüyordum. Gerçekten, burada Viyana'daki askeri polisle aran nasıl?"

Belinsky omuz silkti. "Kötü. Ama sen aklında ne olduğunu söyle, o zaman daha kesin söyleyebilirim."

"Şuna ne dersin? Uluslararası Devriye bir gece buraya gelir ve bir bahaneyle onu ve beni tutuklar. Sonra bizi Kärtnerstrasse'ye götürürler, ben bir hata yapıldığı konusunda atıp tutarım. Hatta inandırıcı görünmesi için rüşvet de verilebilir. Ne de olsa insanlar bütün polislerin yozlaşmış olduğunu düşünüyor, değil mi? Bu yüzden o ve König bu ince ayrıntıyı takdir edebilir. Neyse, polis bizi bırakınca Lotte Hartmann'a onu çekici bulduğum için yardım ettiğimi söylerim. Eh, doğal olarak bana minnettar kalır ve bunu göstermek ister. Ama erkek arkadaşı vardır. Belki o bana bir ödeme yapabilir, bir iş falan verir." Duraklayıp bir sigara yaktım. "Ee, ne düşünüyorsun?"

"Öncelikle," dedi düşünceli bir şekilde, "burada Uluslararası Devriye'ye izin verilmiyor. Ön kapıda bu konuda büyük bir tabela var. Senin on şilinlik giriş ücretin ne de olsa özel bir kulübe bir gecelik giriş sağlıyor. Bu da Uluslararası Devriye buraya istediği gibi gelip halıları kirletip çiçekçi kadını korkutamaz demek."

"Tamam o zaman," dedim. "Dışarıda beklerler. İnsanları kulüpten ayrılırken rastgele kontrol ederler. Bunu yapmalarına engel olacak bir şey yok herhalde? Lotte ve beni şüphe üzerine durdururlar: onu çokoleydi olduğu için, beni de karaborsacılık yüzünden."

Garson biralarımızla geldi. Bu arada ikinci gösteri başlıyordu. Belinsky bir ağız dolusu içkiyi yutup arkasına yaslandı.

"Şunu severim," dedi piposunu yakarak. "Afrika'nın batı sahili kadar poposu var. Onu görene kadar bekle." Piposunu sırıtan dişlerinin arasına sokup halinden memnun bir şekilde duman çıkardı. Gözleri sütyenini çıkaran kızdaydı.

"Bu işe yarayabilir," dedi sonunda. "Ama Amerikalılardan birine rüşvet vermeyi unut. Rüşvet veriyormuş gibi yapmak istiyorsan bu bir İvan ya da Fransız olmalı. Tesadüfen CIC, bir Rus yüzbaşıyı Uluslararası Devriye'ye aldı. Görünüşe göre Birleşik Devletlere geçmeye çalışıyor. Bu yüzden kimlik belgeleri, rüşvetler filan, bu tür konularda iyi. Sahte tutuklama onun yapabileceği bir şey olabilir. Ve mutlu bir tesadüf eseri Ruslar bu ay koltuktalar. Bu yüzden onun nöbette olduğu bir gece bu işi ayarlamak kolay olmalı."

Dans eden kız pantolonunu indirip geniş poposundaki minik G-string'i gösterirken Belinsky'nin sırıtışı genişledi.

"Oo, şuna bakar mısın?" diye güldü okul çocuğunun neşesiyle. "Poposuna bir çerçeve takıp duvarıma asabilirim." Birasını bitirip bana şehvetle göz kırptı. "Siz Almanlar için bir şey söyleyeceğim. Kadınlarınızı da otomobilleriniz kadar iyi inşa ediyorsunuz."

20

Giysilerim üzerime daha iyi oturuyor gibi görünüyordu. Pantolonum artık bir palyaço pantolonu gibi belimden düşmüyor, ceketim ölü babasının takımını deneyen bir çocuğu hatırlatmıyordu. Ve gömleğimin yakası bir korkağın kolundaki bandaj kadar sıkı duruyordu. Viyana'da geçirdiğim birkaç ay içinde kilo aldığıma kuşku yoktu, bu yüzden şimdi bir Sovyet POW kampından dönen birinden çok oraya giden bir adam gibi görünüyordum. Bu beni memnun etse de formumun bozulması için bir bahane olarak göremezdim. Bu yüzden Café Schwarzenberg'de daha az oturup daha fazla egzersiz yapmaya karar verdim.

Kışın çıplak ağaçlarının tomurcuklanmaya başladığı ve palto giyme kararının otomatik olarak verilmediği bir dönemdi. Tebeşir izi gibi çok az bulut dışında masmavi olan gökyüzünü görünce Ring'in etrafında yürüyüp pigmentlerimi sıcak bahar güneşine açmaya karar verdim.

Ringstrasse'deki küstah İmparatorluk iyimserliği sırasında inşa edilen resmi binalar asıldığı odaya çok büyük gelen bir avize gibi yeni Avusturya'nın coğrafi gerçekleri için fazla görkemli, fazla gösterişliydi. Altı milyonluk bir ülke olan Avusturya çok büyük bir puronun küt ucundan fazlası değildi. Yürüyüşe çıktığım Ring bir çelenkten çok yüzük kadardı.

ABD'nin el koyduğu Bristol Hotel'in dışındaki Amerikalı nöbetçi sabah güneşini almak için pembe yüzünü havaya kaldırmıştı. Bitişikte aynı şekilde el konmuş Grand Hotel'i koruyan Rus mevkidaşı bütün hayatını açık havada geçirmiş gibi esmerdi.

Schubertring'e gelirken parka yakın olmak için Ring'in güney tarafına geçince kendimi eskiden Imperial Hotel olan Rus Kommendaturası'nın yakınında buldum. O sırada büyük bir Kızıl Ordu makam aracı girişi gösteren muazzam büyüklükteki kırmızı yıldız ve dört karyatid heykelinin önünde durdu. Arabanın kapısı açıldı, Albay Poroshin dışarı çıktı.

Beni gördüğüne hiç şaşırmamış, hatta beni orada yürürken görmeyi bekliyormuş gibiydi. Bir an için Berlin'deki küçük Kremlin ofisinde oturalı sanki birkaç saat olmuş gibi baktı bana. Benim ağzım açık kalmış olmalıydı, çünkü bir saniye sonra gülümseyip "Dobraye ootra (Günaydın)" diye mırıldandı. Ben ne diyeceğimi bilmeden öylece dikilirken, ardında bana şüpheyle bakan iki subayıyla birlikte Kommendatura'ya girdi.

Poroshin'in şu anda neden Viyana'ya geldiğini düşünürken Café Schwarzenberg'e dönmek için

yolu geçerken bisikletli yaşlı bir kadın bana çarpmamak için deli gibi zil çaldı.

Poroshin'in gelişini düşünmek için her zamanki masama oturup atıştırmalık bir şeyler sipariş edince form tutma kararlılığım çoktan bozulmuş oldu.

Biraz kek yiyip kahve içince Albayın Viyana'daki varlığını açıklamak daha kolay göründü. Ne de olsa gelmemesi için bir neden yoktu. Bir MVD albayı olarak istediği yere gidebilirdi. Bana başka bir şey söylememesi ya da arkadaşının adına yaptığım araştırmanın nasıl gittiğini sormaması bu konuyu diğer iki subayın önünde konuşmak istememesi olarak açıklanabilirdi. Becker'in hâlâ hapiste olup olmadığını öğrenebilmek için Uluslararası Devriye karargâhını araması yeterliydi.

Yine de Poroshin'in Viyana'daki varlığının benim soruşturmamla ilgili olduğunu iliklerimde hissediyordum. Saçmalıklarla kahvaltı etmiş biri gibi kendime kısa süre içinde bir şeyleri fark edeceğimden emin olduğumu söyledim.

21

O sırada Dört Güç'ün her biri bir ay boyunca İç Şehir'in polisliğini üstleniyordu. Belinsky bu durumu "koltukta" diye tarif ediyordu. Söz konusu koltuk Palais Auersperg'deki kombine güçler karargâhında, toplantı odasında bulunuyordu, ama aynı zamanda Uluslararası Devriye aracında şoförün yanında kimin oturacağını da etkiliyordu. Ama Uluslararası Devriye Dört Güç'ün bir enstrümanı olup teoride kombine güçlerin emirlerine tabi olsa da bütün pratik gerekçelerle Amerika tarafından işletilip tedariki sağlanıyordu. Bütün araçlar, benzin ve petrol, telsizler, telsiz yedekleri, araçların ve telsizlerin bakımı, telsiz şebeke sisteminin işletimi ve devriyelerin organizasyonu ABD 796. Birliğinin sorumluluğundaydı. Bu da demek oluyordu ki devriyenin Amerikalı üyesi aracı sürüyor, telsizi kullanıyor ve birinci kademe bakımı sağlıyordu. Bu yüzden en azından devriye aracı söz konusu olduğunda "koltuk" fikri biraz edebilir bir şeydi.

Viyanalılar "cipte dört adam" ya da bazen "cipte dört fil" sözlerini kullansalar da gerçekte "cip" dört adamlık devriyeyi, kısa dalga telsizlerini ve varsa mahkumlarını almak için fazla dar olduğundan uzun zaman önce bırakılmıştı; ve dörtte üç tonluk Komuta ve Keşif aracı artık en sevilen nakliye aracıydı.

Bütün bunları Petersplatz'daki Casino Oriental'a kısa bir mesafede park etmiş bulunan Uluslararası Devriye kamyonuna komuta eden Rus onbaşıdan öğrenmiştim. Kamyonda tutuklanmış oturuyor, onbaşının meslektaşlarının Lotte Hartmann'ı almasını bekliyordum. Ne Fransızca, ne İngilizce konuşabilen, sadece biraz Almanca bilen onbaşı karşısındaki bir esir bile olsa Rusça sohbet edebileceği birini bulduğu için çok sevinmişti.

"Korkarım karaborsacılıkla ilgili olduğu dışında neden tutuklandığınız konusunda size bilgi veremem," diye özür diledi. "Kärtnerstrasse'ye gittiğimizde daha fazla şey öğreneceksiniz. İkimiz de öğreneceğiz, değil mi? Size sadece prosedürü anlatabilirim. Yüzbaşım bir tutuklama formu dolduracak, iki kopya –her şey iki kopya olacak– ve iki kopyayı da Avusturya polisine bırakacak. Onlar bir kopyayı Askeri Hükümet Kamu Güvenliği Memuruna gönderecek. Askeri mahkemede yargılanacaksanız, sabıka kaydınız yüzbaşım tarafından hazırlanacak; eğer Avusturya mahkemesinde yargılanacaksanız yerel polise gerektiği gibi bilgi verilecek." Onbaşı kaşlarını çattı. "Açıkçası bugünlerde karaborsa suçlarına fazla karışmıyoruz. Hatta ahlâk konularına da.

Genellikle kaçakçıların veya yasa dışı göçmenlerin peşine düşüyoruz. Diğer üç serserinin benim aklımı kaçırdığımı düşündüğünü görebiliyorum. Ama emir aldım."

Anlayışlı bir şekilde gülümseyip bunları açıkladığı için teşekkür ettim. Ona sigara ikram etmeyi düşünürken kamyonun kapısı açıldı ve Fransız devriye oldukça solgun görünen Lotte Hartmann'ı yanıma bindirdi. Sonra bir İngiliz'le birlikte onun peşinden içeri bindi, kapıyı içeriden kilitledi. Lotte'nin korkusunun kokusu iğrenç parfümünün kokusundan birazcık daha zayıftı.

"Bizi nereye götürüyorlar?" diye fısıldadı bana.

Kärtnerstrasse'ye gittiğimizi söyledim.

"Konuşmak yasak," dedi İngiliz askeri polis dehşet verici Almancasıyla. "Mahkûmlar karargâha varana kadar sessiz kalacak."

Kendi kendime sessizce gülümsedim. Bürokrasinin dili bir İngiliz'in iyi bir şekilde konuşabileceği tek ikinci dildi.

Uluslararası Devriye, Devlet Operası'na bir izmarit kadar yakın eski bir sarayda bulunuyordu. Kamyon dışarıda durdu, devasa cam kapılardan içeri, çeşit çeşit karyatid ve atlasların Viyana taş ustalarının nazır olan dokunuşunu gösterdiği barok tarzı salona girdik. Demiryolu genişliğindeki merdivenlerden yukarı çıktık, ayaklı vazoların ve unutulmuş soyluların büstlerinin yanından geçtik, sirkteki sopa bacaklarla yürüyen adamdan daha uzun olan kapılardan geçip cephesi camla kaplı ofislerin bulunduğu bir yere geldik. Onbaşı ofislerden birinin kapısını açtı, iki mahkûmu içeri alıp orada beklememizi söyledi.

"Ne dedi?" dedi Fräulein Hartmann adam kapıyı arkasından kapatırken.

"Beklememizi söyledi." Oturup bir sigara yaktım, odaya baktım. Bir masa, dört sandalye, duvarda ise kiliselerin dışında gördüğünüz türde büyük, ahşap bir ilan panosu vardı. Ama bu seferki Kril alfabesiyle yazılmıştı. Tebeşirle bazı sütunlar çizilmiş, numaralar ve isimler yazılmış, başlıklar konmuştu, "Arananlar," "Kayıplar," "Çalıntı Araçlar," "Acele Mesajlar," "Kısım I Emirleri" ve "Kısım II Emirleri." "Arananlar" sütununda benim ve Lotte Hartmann'ın adı vardı. Belinsky'nin evcil Rus'u her şeyi çok inandırıcı hale getirmişti.

"Bu konunun neyle ilgili olduğunu biliyor musun?" diye sordu titreyerek.

"Hayır," diye yalan söyledim. "Hiçbir fikrim yok."

"Hayır, tabii ki yoktur. Bir yanlışlık olmalı."

"Belli ki öyle."

"Hiç endişeli görünmüyorsun. Ya da belki de bizi buraya Rusların getirttiğinin farkında değilsindir."

"Rusça biliyor musun?"

"Hayır, tabii ki bilmiyorum," dedi sabırsızlıkla. "Beni tutuklayan Amerikalı asker bunun Rusların talebi olduğunu, kendisiyle bir ilgisi olmadığını söyledi."

"Eh, bu ay İvanlar koltukta," dedim düşünceli bir şekilde. "Fransız ne dedi?"

"Hiçbir şey. Sadece elbisemin önüne bakıp durdu."

"Bakmıştır." Gülümsedim. "Bakılmaya değer."

Bana alaycı bir şekilde gülümsedi. "Evet, şey, bizi buraya kulübe önüne dizilen odunları görmek için getirmediler herhalde, değil mi?" Kesin bir tiksinmeyle konuşuyordu, ama ona verdiğim sigarayı aldı.

"Daha iyi bir neden düşünemiyorum."

Ağzının içinden küfretti.

"Seni gördüm, değil mi?" dedim. "Oriental'da."

"Savaşta neydin sen – gözcü mü?"

"Bana iyi davran. Sana yardım edebilirim."

"Önce kendine yardım etsen daha iyi olur."

"Buna güvenebilirsin."

Ofisin kapısı sonunda açıldığında uzun boylu, iri görünümlü bir Kızıl Ordu subayı içeri girdi. Kendini Yüzbaşı Rustaveli olarak tanıtıp masanın arkasına oturdu.

"Buraya bakın," dedi Lotte Hartmann. "Mümkünse gecenin bir yarısında neden buraya getirildiğimi söyleyebilir misiniz? Neler oluyor?"

"Zamanı gelince Fräulein," diye cevap verdi adam kusursuz Almancasıyla. "Lütfen oturun."

Lotte yanımdaki sandalyeye çökercesine oturup asık suratla adama baktı. Yüzbaşı bana baktı.

"Herr Günther?"

Başımı sallayıp Rusça olarak kızın sadece Almanca konuştuğunu söyledim. "Anlamadığı bir dilde konuşursak benim daha etkileyici bir pislik olduğumu düşünür."

Yüzbaşı Rustaveli bana soğuk bir şekilde baktı ve kısa bir an için bir şeylerin ters gittiğini ve Belinsky'nin bu Rus subaya tutuklanmamızın anlaşmalı olduğunu açıklığa kavuşturmadığını düşündüm.

"Pekâlâ," dedi uzun bir süre sonra. "Yine de en azından sorgulama rutinini yapmak zorundayız. Belgelerinizi görebilir miyim, Herr Günther?" Aksanından Gürcü olduğunu anladım. Yoldaş Stalin gibi.

Ceketimin cebine uzanıp kamyonda otururken Belinsky'nin tavsiyesi üzerine içine iki adet 100 dolar sıkıştırdığım kimliğini uzattım. Rustaveli gözünü bile kırpmadan parayı hemen pantolonunun cebine koydu. Gözümün kıyısıyla Lotte Hartman'ın ağzının açık kaldığını fark ettim.

"Çok cömertsiniz," diye mırıldandı yüzbaşı, kimlik kartımı kıllı ellerinde döndürürken. Sonra üzerinde adımın olduğu dosyayı açtı. "Ama buna gerek yoktu, sizi temin ederim."

"Onun duygularını da düşünmeliyiz, Yüzbaşı. Önyargılarını bozmamı istemezdiniz, değil mi?"

"Hayır. Güzel, değil mi?"

"Çok."

"Bir fahişe mi acaba?"

"Öyle ya da ona yakın bir şey. Tabii ki yalnızca tahmin ediyorum, ama bir adamı on şilin ve külotundan çok daha fazlasını çıkarmaya zorlayacak bir tip."

"Âşık olunacak biri değil, ha?"

"Bu kuyruğunu örse koymak gibi bir şey olur."

Rustaveli'nin ofisi sıcaktı ve Lotte ceketiyle kendini havalandırmaya başlamıştı. Böylece Rus onun derin dekoltesine birkaç kez göz atma fırsatı buldu.

"Bir soruşturmanın bu kadar eğlenceli olması nadir görülen bir şeydir," dedi kâğıtlarına baka-

rak. "Güzel memeleri var. Bu gerçekten saygı duyabileceğim bir gerçek."

"Galiba bakmak siz Ruslar için çok daha kolay bir şey."

"Eh, bu küçük şovun amacı her neyse umarım onu elde etmeyi başarırsın. Bütün bu zahmete girmenin başka bir amacını düşünemiyorum. Bense, eh benim cinsel hastalığım var: ne zaman bir kadın görsem kuyruğum şişiyor."

"Sanırım bu seni tipik bir Rus yapıyor."

Rustaveli alaycı bir şekilde güldü. "Bu arada çok iyi Rusça konuşuyorsunuz, Herr Günther. Bir Alman için"

"Siz de öyle Yüzbaşı. Bir Gürcü için. Nerelisiniz?"

"Tibliz."

"Stalin'in doğum yeri mi?"

"Hayır, Tanrı'ya şükür. O, Gori'nin talihsizliği." Rustaveli dosyamı kapadı. "Bu kadarı onu etkilemek için yeterli olmalı, değil mi?"

"Evet."

"Ona ne diyeyim?"

"Fahişe olduğuna dair bilgi aldınız," diye açıkladım. "Bu yüzden onu bırakmak istemiyorsunuz. Ama sizi ikna etmeme izin veriyorsunuz."

"Eh, bu usule uygun görünüyor, Herr Günther," dedi Rustaveli. Sonra Almancaya döndü. "Sizi geciktirdiğim için özür dilerim. Artık gidebilirsiniz."

Bana kimlik kartımı verdi, ayağa kalkıp kapıya gittim.

"Ya ben?" diye inledi Lotte.

Rustaveli başını iki yana salladı. "Korkarım siz kalacaksınız, Fräulein. Ahlâk masası doktoru

yakında burada olacak. Sizi Oriental'daki işinizle ilgili olarak sorgulayacak."

"Ama ben krupiyeyim," dedi. "Çokoleydi değil."

"Bizim elimizdeki bilgi öyle değil."

"Hangi bilgi?"

"Birkaç kız adınızı vermiş."

"Hangi kız?"

"Fahişeler, Fräulein. Tıbbi muayeneye razı olmalısınız."

"Tıbbi mi? Ne için?"

"Zührevi hastalıklar için elbette."

"Zührevi hastalık –?"

"Yüzbaşı Rustaveli," dedim Lotte'nin hakarete karşı çığlığını bastırmak için yüksek sesle. "Ben bu kadına kefil olabilirim. Onu çok iyi tanıdığımı söyleyemem, ama fahişe olmadığını söyleyebilecek kadar uzun zamandır tanıyorum."

"Ama–" diye itiraz etti.

"Size soruyorum: fahişeye benziyor mu?"

"Açıkçası satmayan bir Avusturyalı kızla karşılaşmadım daha." Gözlerini bir an için kapatıp başını iki yana salladı. "Protokole karşı gelemem. Bunlar ciddi suçlamalar. Bir sürü Rus askeri hasta oldu."

"Hatırladığım kadarıyla Fräulein Hartmann'ın çalıştığı Oriental Kızıl Ordu'nun sınırlarının dışında kalıyor. Benim edindiğim izlenime göre sizin adamlarınız Walfischgasse'deki Moulin Rouge'a gidiyor."

Rustaveli dudaklarını büzüp omuz silkti. "Doğru. Ama yine de–"

"Belki bir daha karşılaşırsak, Yüzbaşı, protokolü ihlal ettiği için Kızıl Ordu'nun duyduğu mahcu-

biyeti telafi etme imkânlarım hakkında konuşabiliriz. Ama bu arada Fräulein'in iyi karakteriyle ilgili olarak benim kişisel garantimi kabul edebilir misiniz?"

Rustaveli düşünceli bir şekilde sakalını kaşıdı. "Pekâlâ," dedi, "sizin kişisel garantiniz. Ama unutmayın, adresiniz elimde. Sizi her zaman yeniden tutuklayabiliriz." Lotte Hartmann'a dönüp gidebileceğini söyledi.

"Tanrı'ya şükür," diye nefesini verip ayağa fırladı.

Rustaveli kirli cam kapının diğer tarafında nöbet tutan onbaşıya başıyla işaret etti. Bizi binadan çıkarmasını emretti. Sonra yüzbaşı topuklarını birbirine vurup Lotte Hartmann'ı etkilemek için olduğu kadar onbaşının da menfaati için "hata" dolayısıyla özür diledi.

Lotte ve ben onbaşının ardından büyük merdivenlerden inerken ayak seslerimiz yüksek tavanda yankılanıyordu. Kemerli cam kapılardan geçip caddeye çıktık. Onbaşı kaldırıma eğilip kanala tükürdü.

"Hata, öyle mi?" Acı bir kahkaha attı. "Görün bakın, bunun için de ben suçlanırım."

"Umarım öyle olmaz," dedim, ama adam sadece omuz silkti, şapkasını düzeltti, yorgun bir şekilde karargâha geri döndü.

"Galiba sana teşekkür etmeliyim," dedi Lotte, ceketinin yakasını bağlayarak.

"Unut gitsin," dedim, Ring'e doğru yürümeye devam ederek. Bir an için tereddüt ettikten sonra tökezleyerek peşimden geldi.

"Bir dakika," dedi.

Durup tekrar ona baktım. Yüzüne karşıdan bakılınca burnunun uzunluğu daha az fark edildiği için profilinden daha güzeldi. Ve hiç de soğuk değildi. Belinsky bu konuda yanılmış, alaycılığı genel kayıtsızlık olarak almıştı. Onu bir akşam Casino'da seyrettikten sonra muhtemelen yakınlığı yem olarak kullanıp daha sonraki bir aşamada geri çekilen, o tatmin edici olmayan kadınlardan biri olduğunu düşünmüştüm, ama şimdi bir erkeği kolayca baştan çıkarabilecek biri gibi göründüğünü düşünüyordum.

"Evet? Ne var?"

"Bak, zaten büyük nezaket gösterdin," dedi. "Ama beni eve kadar götürebilir misin? Düzgün bir kızın sokaklarda gezmesi için vakit çok geç oldu ve gecenin bu saatinde bir taksi bulabileceğimi de sanmıyorum."

Omuz silkip saatime baktım. "Nerede oturuyorsun?"

"Çok uzak değil. 3. Bezirk, İngiliz kesiminde."

"Tamam." Büyük bir isteksizlikle iç geçirdim. "Yolu göster."

Bir Kapuçin rahibinin evi kadar sessiz caddeler boyunca doğuya doğru yürüdük.

"Bana neden yardım ettiğini söylemedin," dedi bir süre sonra sessizliği bozarak.

"Perseus onu deniz canavarından kurtardığında Andromeda da böyle mi söyledi acaba?"

"Sen daha az aşikâr bir kahramansın, Herr Günther."

"Tavırlarım seni kandırmasın," dedim. "Yerel rehin dükkânında bir sürü madalyam var."

"Yani duygusal tiplerden de değilsin."

"Hayır, duygusallığı severim. Nakış işinde ve Noel kartlarında güzel duruyor. Ama İvanlar üzerinde fazla etkisi olmuyor. Ya da belki bakmıyordun."

"Aa, bakıyordum. Onun üstesinden gelme şeklin çok etkileyiciydi. İvanlara öyle rüşvet verilebileceğini bilmiyordum."

"Sadece doğru yeri bilmen gerekiyor. O onbaşı rüşvet almaktan çok korkabilirdi, bir binbaşı da fazla gururlu davranabilirdi. Üstelik Yüzbaşı Rustaveli'yle daha önce karşılaşmıştım. Kız arkadaşında da kendisinde de hastalık varken onlara penisilin bulmuştum, minnettar kalmıştı."

"Bir Swing Heini'ye benzemiyorsun."

"Bir Swing'e, karaborsacıya benzemiyorum. Bir kahramana benzemiyorum. Nesin sen, Warner Brothers'da rol dağıtımı şefi mi?"

"Keşke öyle olsaydım," diye mırıldandı. "Neyse, sen başlattın. İvan'a benim çokoleydiye benzemediğimi söyledin. Senden duyunca bunun bir iltifat gibi geldiğini söylemeliyim."

"Dediğim gibi seni Oriental'da gördüm. Kötü şanstan başka bir şey satmıyordun. Bu arada umarım iyi bir oyuncusundur, çünkü senin özgürlüğün karşılığında gidip ona bir şeyler vermem gerekiyor. Tabii gerçekten kodesten kurtulmak istiyorsan."

"Ne kadar?"

"Birkaç yüz dolar yeter."

"Birkaç yüz dolar mı?" Büyük fıskiyenin yanından geçip Rennweg'e ilerlerken sözleri Schwarzenbergplatz'da yankılandı. "Bu kadar parayı nereden bulacağım ben?"

"Bronz teni ve güzel ceketi bulduğun yerden olabilir. Aksi takdirde onu kulübe davet edip destenin altından birkaç as verebilirsin."

"O kadar iyi olsaydım bunu yapabilirdim. Ama değilim."

"Bu çok kötü."

Bu konuyu düşünürken biraz sessiz kaldı. "Belki onu daha azını almaya ikna edebilirsin. Ne de olsa çok iyi Rusça konuşuyorsun."

"Belki," dedim.

"Mahkemeye gidip masum olduğumu iddia etmem bir işe yaramaz herhalde, değil mi?"

"İvanlarla mı?" Sertçe güldüm. "Tanrıça Kali'ye başvursan daha iyi olabilir."

"Evet, ben de öyle düşündüm."

Bir iki ara sokaktan geçip küçük bir parkın yanındaki bir apartmanın önünde durduk.

"Bir içki için içeri gelmek ister misin?" Çantasında anahtarını aradı. "Bana bir içkinin iyi geleceğini biliyorum."

"Bir halıdan bile içki içebilirim," dedim onun peşinden üst kata, rahat, iyi döşenmiş daireye çıkarak.

Lotte Hartmann'ın çekici olduğuna kuşku yoktu. Bazı kadınlara bakar ve mütevazi bir şekilde ne kadar süreye razı olacağınızı hesaplardınız. Genellikle kız ne kadar güzelse kendi kendinize tatmin olacağınız o kadar az zaman olacağını söylerdiniz. Ne de olsa gerçekten çekici bir kadının sizinkine benzer bir sürü arzusu olurdu. Lotte gibi bir kızla ateşli, pervasız beş dakika geçirmeye ikna olabilirdiniz. Lotte'nin sizin ve hayal gücünüzün istediğinizi yapmanıza izin vereceği sadece beş

dakika. Çok fazla bir şey değil, diye düşünebilirdiniz. Hatta işlerin gelişme şekline bakılırsa bana bundan daha uzun süre de verebilir gibi görünüyordu. Belki de bir bütün saat. Ama ben ölesiye yorgundum ve belki de mükemmel viskisinden alt dudağını ısırıp karadul kirpiklerinin ardından bana nasıl baktığını fark edemeyecek kadar fazla içmiştim. Muhtemelen yatağına uzanıp burnumu etkileyici şekilde kabarık olan kucağına koyup iri, sarkık kulaklarımı bükmesine izin vermeliydim, ama kanepesinde uyuyakaldım.

22

Aynı sabah daha geç saatte uyandığımda adresimi ve telefon numaramı bir kâğıda karalayıp Lotte'yi yatağında uyur halde bırakıp bir taksiyle pansiyonuma geri döndüm. Orada yıkanıp üzerimi değiştirdikten ve büyük bir kahvaltı yaptıktan sonra kendime geldim. *Wiener Zeitung*'u okurken telefonum çaldı.

Hafif Viyana aksanlı bir erkek sesi Herr Bernhard Günther'le konuşup konuşmadığını sordu. Kendimi tanıttığımda, "Ben Fräulein Hartmann'ın bir arkadaşıyım," dedi. "Dün gece büyük nezaket göstererek onu zor bir durumdan kurtardığınızı söyledi."

"Tam olarak kurtulmuş sayılmaz," dedim.

"Öyleymiş. Bir yerde buluşup bu konuyu konuşabiliriz diye düşünmüştüm. Fräulein Hartmann bu Rus yüzbaşıya 200 dolar vereceğinizi söyledi. Ayrıca aracı olmayı teklif ettiğinizi de söyledi."

"Öyle mi? Yapmış olabilirim."

"Bu sefil adama vermek için parayı size verebilmeyi umuyordum. Ve size şahsen teşekkür etmek istiyorum."

Bunun König olduğuna emindim, ama onunla buluşmak için sabırsızlanıyor gibi görünmemek için bir süre sessiz kaldım.

"Hâlâ orada mısınız?"

"Nerede buluşmayı öneriyorsunuz?" diye sordum isteksizce.

"Reumannplatz'daki Amalienbad'ı biliyor musunuz?"

"Bulurum."

"Bir saat içinde diyelim mi? Türk hamamlarında?"

"Tamam. Ama sizi nasıl tanışacağım? Bana adınızı bile söylemediniz daha."

"Evet, söylemedim," dedi gizemli bir şekilde. "Ama ıslıkla bu melodiyi çalacağım." Ve ıslık çalmaya başladı.

"Bella, bella, bella Marie," dedim, birkaç ay önce sinir bozucu bir şekilde her yerde duyulan melodiyi tanıyarak.

"Aynen o," diyerek telefonu kapadı adam.

Bu ilginç bir şekilde komplocu bir tanıma şekliydi, ama kendi kendime eğer o adam König'se tedbirli olmak için iyi bir nedeni olduğunu söyledim.

Amalienbad 10. Bezirk'te, Rus kesiminde bulunuyordu. Bunun için güneye Favoritenstrasse'ye inen 67 numaraya binmem gerekiyordu. Bölge bir sürü eski ve pis fabrikanın bulunduğu işçi sınıfı bölgesiydi, ama Reumannplatz'daki belediye hamamları görece yeni inşa edilmiş yedi katlı bir bi-

nada bulunuyor ve reklamını abartısız bir şekilde Avrupa'nın en büyük ve en modern hamamları olarak yapıyordu.

Hamam ve havlunun parasını ödeyip üzerimi değiştirdikten sonra erkeklerin buhar odasına girdim. Burası futbol sahası büyüklüğündeki yüzme havuzunun sonunda bulunuyordu. İçeride Avusturya'nın başkentinde alması çok kolay olan kiloların bir kısmını terle atmaya çalışan birkaç Viyanalı vardı. Buharların arasından, donuk renkli seramiklerle döşenmiş odanın uzak tarafından gelen ıslık sesini duydum. Sesin geldiği yere doğru yürüdüm.

Homojen şekilde beyaz bir bedeni, homojen şekilde kahverengi bir yüzü olan adamın yanına geldim: adam neredeyse siyaha boyanmış, Jolson gibi olmuştu, ama bu renk uyumsuzluğu kısa bir süre önce çıktığı kayak tatilinin bir hediyesi olmalıydı.

"Bu melodiden nefret ediyorum," dedi, "ama Fräulein Hartmann hep bunu mırıldanıyor ve benim aklıma da başka bir şey gelmedi. Herr Günther?"

Oraya isteksizce gelmiş gibi yavaşça başımı salladım.

"Kendimi tanıtmama izin verin. Adım König." El sıkıştık, yanına oturdum.

Kalın, koyu renk kaşları ve iri, serpilmiş bıyıklarıyla yapılı bir adamdı: bıyığı kuzeydeki soğuk bir iklimden kaçıp dudaklarına gelmiş, nadir bulunan bir sansar türüne benziyordu. Bu samur König'in ağzına çökerek, melankolik kahverengi gözlerinden başlayan hüzünlü ifadeyi tamamlı-

yordu. König, küçük köpek hariç Becker'in tarif ettiği gibi biriydi.

"Umarım Türk hamamlarını seviyorsunuzdur, Herr Günther?"

"Evet, temiz olduklarında."

"O zaman Dianabad yerine burayı seçmem şans olmuş," dedi. "Diana savaştan hasar gördü tabii, ama tedavi edilemez ve daha düşük seviyedeki insanları fazlasıyla çekiyor gibi görünüyor. Oradaki termal havuza gidiyorlar. Tehlikeyi göze alıp suya dalabilirsen egzamayla içeri girip frengiyle çıkabilirsin."

"Pek sağlıklı gelmedi."

"Biraz abarttığımı söyleyebilirim," diye gülümsedi König. "Viyanalı değilsiniz, değil mi?"

"Hayır, Berlinliyim," dedim. "Viyana'ya gelip gidiyorum."

"Berlin bugünlerde nasıl? Duyduğumuz kadarıyla oradaki durum gittikçe kötüleşiyormuş. Sovyet delegasyonu Kontrol Komisyonundan çıktı, değil mi?"

"Evet," dedim. "Yakında içeri giriş çıkışın tek yolu askeri hava ulaşımı olacak."

König dilini damağında şaklatıp iri, kıllı göğsünü yorgun bir şekilde ovuşturdu. "Komünistler," diye içini çekti, "onlarla anlaşma yaptığında böyle oluyor. Potsdam ve Yalta'da olanlar korkunç. Ami'ler İvanların istediklerini almalarına izin veriyor. Bu başka bir savaşı neredeyse kesin hale getiren büyük bir hata."

"Kimsenin yeni bir savaşı kaldıracak midesi olduğunu sanmıyorum," dedim, Berlin'de Neumann'a kullandığım cümleyi tekrarlayarak.

Bu benim otomatik reaksiyonumdu, ama gerçekten doğru olduğuna inanıyordum."

"Henüz olmayabilir. Ama insanlar unutur ve zamanla–" omuz silkti, "–ne olacağını kim bilir? O zamana kadar hayatlarımıza ve işlerimize devam edip elimizden geleni yapacağız." Bir süre kafatasını deli gibi ovuşturdu. "Ne iş yapıyorsunuz?" diye sordu. "Bunu sormamın nedeni Fräulein Hartmann'a yaptığınız yardımın karşılığını bir şekilde ödemenin bir yolunu bulmayı umut etmem. Belki size biraz iş verebilirim."

Başımı iki yana salladım. "Buna gerek yok. Gerçekten bilmek istiyorsanız, ithalat ihracat yapıyorum. Ama sizinle açık konuşacağım, Herr König, ona yardım ettim, çünkü kokusu hoşuma gitti."

Takdirle başını salladı. "Bu yeterince doğal. O çok tatlıdır." Ama yavaş yavaş hayranlığı yerini şaşkınlığa bıraktı. "Ama bunun çok garip olduğunu düşünmüyor musunuz? Yani ikinizin de o şekilde tutuklanmanızı?"

"Arkadaşınız için konuşamam, Herr König, ama benim işimde yoldan çekildiğimi görmek isteyecek rakiplerim oluyor her zaman. Bunun mesleki bir tehlike olduğunu söyleyebilirim."

"Fräulein Hartmann'ın anlattıklarına bakılırsa bu sizin rahatça karşılayabildiğiniz bir tehlikeymiş. Rus yüzbaşıyı ustaca idare ettiğinizi duydum. Rusça konuşmanız da Fräulein Hartmann'ı çok etkilemiş."

"Rusya'da POW'dum."

"Bu her şeyi açıklıyor. Ama söyleyin bana, bu Rus'un ciddi olduğunu düşünüyor musunuz? Yani Fräulein Hartmann'a karşı bir suçlama olduğuna?"

"Korkarım çok ciddiydi."

"Bu bilgiyi nereden aldığı konusunda bir fikriniz var mı?"

"Benim adımı nereden aldığını bilmediğim gibi bunu da bilmiyorum. Belki birisinin hanımefendiye karşı garezi vardır."

"Belki siz kim olduğunu bulabilirsiniz. Bunun için size para ödeyebilirim."

"Bu benim işim değil," dedim başımı sallayarak. "Büyük olasılıkla isimsiz bir ihbardır. Muhtemelen kızgınlıkla yapılmıştır. Paranızı boşa harcıyor olursunuz. Benim tavsiyemi dinlerseniz sadece İvan'ın istediği parayı ödeyin, yeter. İki yüz papel bir ismi dosyadan sildirmek için fazla bir para değil. Ve İvanlar bir köpeği uzak tutmaya karar verdiklerinde hesabı sıkıntısız bir şekilde kapamak en iyisidir."

König gülümseyip başını salladı. "Belki haklısınız," dedi. "Ama biliyor musunuz, bu İvan'la sizin bu işte ortak olabileceğiniz aklıma geldi. Sonuç olarak para kazanmak için iyi bir yol, değil mi? Rus adam masum insanları sıkıştırıyor, siz de aracılık teklif ediyorsunuz." Kendi planındaki inceliği düşünürken başını sallamaya devam etti. "Evet, doğru geçmişi olan biriyle çok kârlı bir iş olabilir."

"Devam edin." Bir kahkaha attım. "Belki yumurtadan bir öküz bile çıkarabilirsiniz."

"Ama bunun mümkün olduğunu kabul ediyorsunuz."

"Viyana'da her şey mümkündür. Ama benim sefil bir iki yüz dolar için size çikolata vermeye çalıştığımı düşünüyorsanız bu sizi ilgilendirir. Sizin dikkatinizden kaçmış olabilir, König, ama onu evine götürmemi isteyen hanım arkadaşınızdı ve

buraya gelmemi isteyen de sizdiniz. Açıkçası benim yapmam gereken daha önemli işlerim var." Gidecekmiş gibi ayağa kalktım.

"Lütfen, Herr Günther," dedi. "Özürlerimi kabul edin. Galiba hayal gücümü başıboş bıraktım. Ama bu işin beni çok meraklandırdığını itiraf etmeliyim. En iyi zamanlarda bile bugünlerde olan bitenler konusunda kuşkuluyumdur."

"Eh, bu uzun bir hayatın reçetesi gibi duruyor," dedim tekrar oturarak.

"Benim işimde biraz şüphecilik iyidir."

"Hangi işmiş bu?"

"Eskiden reklamcılık işindeydim. Ama tiksinti verici, karşılığı olmayan bir iş, gerçek vizyonu olmayan küçük kafalarla dolu. Sahibi olduğum şirketi dağıtıp iş araştırmalarına giriştim. Doğru bilgi akışı ticaretin bütün alanlarında çok önemlidir. Ama insanın bu konuya tedbirle yaklaşması gerekiyor. İyi bilgilenmek isteyenler öncelikle şüpheyle donatılmalıdır. Şüphe soruları getirir, sorular da cevapları. Bunlar yeni bir girişimin büyümesi için esastır. Ve yeni bir girişim de yeni Almanya'nın büyümesi için esastır."

"Politikacı gibi konuştunuz."

"Politika." Bu konu onun için fazla çocukçaymış gibi yorgun bir şekilde gülümsedi. "Ana olayın yanında sadece küçük bir performans."

"Yani?"

"Özgür dünyaya karşı Komünizm. Kapitalizm Sovyet zorbalığına karşı koyma konusundaki tek umudumuz, sizce de öyle değil mi?"

"İvanların dostu değilim," dedim, "ama kapitalizmin de kendi kusurları var."

Ama König beni dinlemiyordu. "Yanlış savaşta savaştık," dedi, "yanlış düşmanla. Sovyetlere karşı savaşmalıydık, sadece Sovyetlere karşı. Ami'ler bunu biliyor artık. Rusya'nın Doğu Avrupa'da istediği gibi at oynatmasına izin vererek yaptıkları hatayı biliyorlar. Almanya ya da Avusturya'nın da aynı yoldan gitmesine izin vermeyecekler."

Sıcakta kaslarımı esnetip yorgun bir şekilde esnedim. König beni sıkmaya başlamıştı.

"Biliyor musunuz," dedi, "şirketim sizin gibi özel yeteneklere sahip birini kullanabilir. Sizin geçmişinize sahip birini. SS'in hangi kısmındaydınız?" Yüzümde beliren şaşkınlığı fark edince ekledi: "Kolunuzun altındaki yara. Ruslar tarafından yakalanmadan önce SS dövmesini aceleyle çıkardığınıza kuşku yok." Kolunu kaldırıp koltuk altındaki neredeyse aynı yara izini gösterdi.

"Savaş bittiğinde Askeri İstihbarat'taydım – Abwehr'de," diye açıkladım, "SS'te değil. O çok daha önceydi."

Ama yara izi konusunda haklıydı. Bu yara izi kolumun altında ateşlediğim otomatik tabancanın namlusunun neden olduğu yok edici ve can yakıcı yara izinin sonucuydu. Ya böyle yapacaktım ya da yakalanma ve NKVD'nin ellerinde ölme riskine girecektim.

König kendi dövmesini nasıl çıkardığına dair bir açıklama yapmadı. Onun yerine iş teklifini açıklamaya devam etti.

Bütün bunlar benim umut ettiğimden de fazlaydı. Yine de dikkatli olmalıydım: beni Yüzbaşı Rustaveli'yle işbirliği yapmakla suçlamasının üstünden sadece birkaç dakika geçmişti.

"Birisi için çalışmak beni rahatsız etmez," dedim, "ama şu anda bitirmem gereken başka bir iş var." Omuz silktim. "O bitince belki... kim bilir? Ama yine de teşekkürler."

Teklifini reddetmeme gücenmiş gibi değildi. Sadece filozofik bir şekilde omuz silkti.

"Kararımı değiştirirsem sizi nerede bulabilirim?"

"Casino Oriental'daki Fräulein Hartmann benimle nerede temas kuracağını bilir." Bacağının yanındaki gazeteyi alıp bana verdi. "Dışarı çıkınca dikkatle açın. İçinde İvan'a vermek için iki tane 100 dolar var ve bir tane de sizin zahmetiniz için."

O sırada inleyip yüzünü tuttu, minik süt şişeleri sırası kadar düz olan ön ve azı dişlerini gösterdi. Kaşlarımın kalktığını fark edip onun için endişelendiğimi sanarak iyi olduğunu, sadece kısa bir süre önce iki takma diş taktırdığını söyledi.

"Ağzımda bunlara alışık değilim," dedi. Solucanı andıran dilini çenesinin alt ve üst dehlizlerinde gezdirdi. "Aynada kendimi gördüğümde tümüyle yabancı biri bana sırıtıyormuş gibi oluyor. Çok rahatsız edici." Tekrar iç çekip başını üzgün bir şekilde iki yana salladı. "Gerçekten çok yazık. Benim her zaman mükemmel dişlerim vardı."

Ayağa kalkıp havlusunu göğsünde düzeltti, sonra elimi sıktı.

"Sizinle tanışmak bir zevkti, Herr Günther," dedi rahat, Viyana çekiciliğiyle.

"Hayır, o zevk bana ait," diye karşılık verdim.

König güldü. "Daha sizden bir Avusturyalı çıkaracağız, dostum." Sonra aynı çıldırtıcı melodiyi çalarak buharın içinde yürüyüp gitti.

23

Viyanalıların "keyiflenmek"ten daha çok hoşlandıkları başka bir şey yoktu. Bu keyfi barlarda ve restoranlarda bas gitar, keman, akordeon ve kanun –gitar gibi çekilerek çalınan otuz ya da kırk yayı bulunan, boş bir çikolata kutusuna benzeyen tuhaf bir enstrüman– eşliğinde almaya çalışıyorlardı. Bana göre, nazır olan bu kombinasyon aşırı duygusallık ve yapmacık nezaket gibi Viyana'yla ilgili sahte olan her şeyi somut hale getiriyordu. Keyiflenmemi sağladı. Ama bu ancak mumyalanıp bir tabuta konduktan ve Merkezi Mezarlıktaki o mermer mezarlardan birine yerleştirildikten sonra almayı bekleyebileceğiniz türde bir keyifti.

Herrengasse'deki bir restoran olan Herrendorf'ta Traudl Braunsteiner'ı bekliyordum. Burası onun seçimiydi, ama geç kalmıştı. Sonunda geldiğinde koşmaktan ve soğuktan dolayı yüzü kızarmıştı.

"Böyle gölgelerde otururken bir Katolik gibi görünmüyorsun," dedi masaya otururken.

"Buna çalışıyorum," dedim. "Kimse bir köyün postane müdürü kadar dürüst görünen bir dedektif istemez. Loş ışık benim işimde iyidir."

Garsona işaret ettim ve hızla sipariş verdik.

"Yakınlarda onu görmeye gitmediğin için Emil üzgün," dedi Traudl menüyü geri vererek.

"Ne yaptığımı bilmek istiyorsa ayakkabı tamircisinin faturasını ona gönderirim. Lanet olası şehrin her yerini dolaştım."

"Gelecek hafta mahkemeye çıkacağını biliyorsun, değil mi?"

"Bunu unutmam mümkün değil, hele Liebl her gün ararken."

"Emil de unutmuyor." Sessizce konuşuyordu, üzgün olduğu belliydi.

"Üzgünüm," dedim. "Bunu söylemek aptalcaydı. Bak, iyi haberlerim var. Sonunda König'le konuştum."

Yüzü heyecanla aydınlandı. "Öyle mi?" dedi. "Ne zaman? Nerede?"

"Bu sabah," dedim. "Amelienbad'da."

"Ne dedi?"

"Onun için çalışmamı istedi. Bu kötü bir fikir olmayabilir. Böylece bir kanıt bulmak için ona yakınlaşabilirim."

"Onu tutuklamaları için nerede olduğunu polise söylesen olmaz mı?"

"Hangi suçla tutuklayacaklar?" diye omuz silktim. "Polise göre aradıkları adamı zaten buldular. Hem zaten onları König'i yakalamaya ikna etsem bile yakalamak kolay olmaz. Amerikalılar isteseler bile Rus kesimine gidip onu tutuklayamazlar. Hayır, Emil'in tek şansı en kısa zamanda König'in

güvenini kazanmam. Bu yüzden teklifini geri çevirdim."

Traudl kızgınlıkla dudağını ısırdı. "Ama neden? Anlamıyorum."

"König'in onun için çalışmak istemediğime inanması gerekiyor. Kız arkadaşıyla tanışma şeklim konusunda biraz şüphelendi. Yapmak istediğim şey şu. Lotte, Oriental'da krupiye. Yarın gece orada kaybetmek için bana biraz para vermeni istiyorum. İyice temizlendiğimi göstermeye yetecek kadar. Böylece König'in teklifini yeniden düşünmek zorunda kalacağım."

"Bu meşru masraf sayılıyor, değil mi?"

"Korkarım öyle."

"Ne kadar?"

"Üç ya da dört bin şilin yeter."

Bir dakika düşündü. Garson bir şişe Riesling'le gelip kadehlerimizi doldurduktan sonra Traudl şarabından bir yudum aldı. "Tamam o zaman. Ama tek bir şartla: kaybettiğini görmek için ben de orada olacağım."

Çenesinin duruşundan çok kararlı olduğunu çıkardım. "Bunun tehlikeli olabileceğini sana hatırlatmama gerek yok herhalde. Bana eşlik edemezsin. Birisi seni Emil'in kız arkadaşı olarak tanıyabileceği için seninle birlikte gözükemem. Burası bu kadar sessiz bir yer olmasaydı seninle evde buluşmakta ısrar ederdim."

"Benim için endişelenme," dedi kararlı bir şekilde. "Sana bir tabaka cammışsın gibi davranacağım."

Tekrar konuşmaya kalktım, ama ellerini küçük kulaklarına kapadı.

"Hayır, daha fazla dinlemiyorum. Ben de geliyorum. Bu kadar. Neler olacağını görmeden sana 4000 şilini vereceğimi sanıyorsan yanılıyorsun."

"Haklısın." Bir an için kadehimdeki berrak disk gibi şarabı inceledim. "Onu çok seviyorsun, değil mi?"

Traudl zorlukla yutkundu, hararetle başını salladı. Kısa bir duraklamadan sonra ekledi, "Onun çocuğunu taşıyorum."

İç çektim ve ona söylemek için yüreklendirici bir şeyler düşünmeye çalıştım.

"Bak," diye geveledim, "endişelenme. Onu bu pislikten kurtaracağız. Hamam böceği olmaya gerek yok. Hadi, bu hüznü bırak. Sen ve bebeğin için her şey yoluna girecek, buna eminim." Bunun çok yetersiz ve inandırıcılıktan uzak bir konuşma olduğunu düşündüm.

Traudl başını iki yana sallayıp gülümsedi. "Ben iyiyim, gerçekten. Sadece geçen sefer buraya Emil'le geldiğimizi, ona hamile olduğumu söylediğimi hatırladım. Eskiden buraya çok gelirdik. Ona âşık olmayı hiç düşünmemiştim."

"Kimse bunu düşünmez." Elimin onunkilerin üstünde olduğunu fark ettim. "Sadece olur. Araba kazası gibi." Ama onun elfi andıran yüzüne bakarken söylediklerimle aynı fikirde olup olmadığımı bilmiyordum. Güzelliği sabah yastıkta iz bırakacak türden değildi, ama bir adamın çocuğunun böyle bir annesi olduğu için gururlanacağı bir güzellikti. Becker'i ne kadar kıskandığımı, bana gelse ona âşık olmayı ne kadar isteyeceğimi fark ettim. Elini bırakıp dumanın arkasına saklanmak için hızla bir sigara yaktım.

24

Ertesi akşam takvimler daha yumuşak bir iklimi gösterse de havayı kaplayan keskin kar soğuğundan aceleyle uzaklaşıp ceplerimde Emil Becker'in kolay kazanılmış parasıyla Casino Oriental'ın sıcak, dönerek yükselen sigara dumanlı havasına girdim.

Yüksek rakamlı çiplerden bir sürü alıp Lotte'nin masalardan birine gelmesini beklemek için bara doğru yürüdüm. İçkimi ısmarladıktan sonra yapmam gereken tek şey bana ve cüzdanıma arkadaşlık etmek için kararlı bir şekilde etrafımda dolaşan fahişeleri ve çokoleydileri uzaklaştırmaktı. Bu da benim sıcak yaz günlerinde bir atın kıçı olmanın nasıl bir şey olduğunu daha iyi anlamama neden oldu. Lotte saat onda geldiğinde kuyruğumu hareket ettirip durmam acınası bir hal almıştı. Görünüş uğruna birkaç dakika daha oyalanıp içkimi Lotte'nin yeşil çuha masasına taşıdım, tam karşısına oturdum.

Önüme güzelce dizdiğim çiplere bakıp dudaklarını aynı şekilde güzelce büzdü. "Senin böyle cins olduğunu düşünmemiştim," dedi kumarbaz sözcüğünü kastederek. "Seni daha aklı başında sanmıştım."

"Belki parmakların bana şans getirir," dedim neşeyle.

"Ben olsam buna güvenmezdim."

"Evet, bunu kesinlikle aklımdan çıkarmayacağım."

Ben iyi bir kâğıt oyuncusu değildim. Oynadığım oyunun adını bile bilmiyordum. Bu yüzden yirmi dakikanın sonunda çiplerimin sayısını neredeyse iki katına çıkarmam oldukça sürpriz oldu. Kumarda para kaybetmenin de kazanmak kadar zor olması sapık bir mantık gibi görünüyordu.

Lotte kâğıtları dağıttı, ben bir kez daha kazandım. Masadan başımı kaldırınca Traudl'ın küçük bir çip yığınıyla karşımda oturduğunu gördüm. Onun kulübe girdiğini görmemiştim, ama kulüp artık o kadar kalabalıklaşmıştı ki Rita Hayworth gelse görmezdim.

"Galiba bu benim şanslı gecem," dedim Lotte kazandığım çipleri bana iterken. Traudl bir yabancıymışım gibi kibarca gülümseyip mütevazı bir bahis oynamaya hazırlandı.

Bir içki daha içip dikkatimi yoğunlaştırmaya çalıştım. Kaybetmek için hamleler yapmaya başladım. Durmam gerekirken kâğıt aldım, çekilmem gerekirken ortaya para koydum, her fırsatta şansın yolundan kaçtım. Yaptığım şeyin anlaşılmaması için ara sıra mantıklı oynamaya çalıştım. Ama kırk dakika sonra bütün kazandıklarımla

birlikte baştaki çiplerimin yarısını kaybetmeyi başarmıştım. Traudl erkek arkadaşının parasını kaybettiğimi görünce söylediğim amaç için orada olduğuma ikna olup masadan kalktı. İçkimi içip sabırsızca iç çektim.

"Görünen o ki bu benim şanslı gecem değilmiş," dedim haşin bir sesle.

"Şansın senin oynama şeklinle bir ilgisi yok," diye mırıldandı Lotte. "Sadece o Rus yüzbaşıyla anlaşma yaparken daha becerikli olduğunu umuyorum."

"Ha, onu merak etme, icabına bakıldı. Başka problem yaşamayacaksın."

"Bunu duyduğuma sevindim."

Son çipi de oynayıp kaybettim. Belki de König'in iş teklifine minnettar olmam gerektiğini söyleyerek masadan kalktım. Esefle gülümseyerek bara gidip bir içki ısmarladım. Bir süre üstsüz bir kızın Oriental'ın caz orkestrasının tiz ve çirkin müziğiyle Latin Amerika step dansının gülünç bir taklidini yapmasını seyrettim.

Lotte'nin telefon açmak için masadan kalktığını görmedim, ama bir süre sonra König merdivenlerden inerek kulübe girdi. Ayaklarının dibinde küçük bir teriyer ve yanında Schiller ceket giyip kulüp kravatı takmış olan daha uzun boylu, daha seçkin görünüşlü bir adam vardı. İkinci adam barın arkasındaki boncuklardan yapılmış bir perdeden geçip kaybolurken König bir pandomimle bakışımı yakaladığını belli etti.

Bara gidip Lotte'ye başıyla selam verdi, yaklaşırken yeşil tüvit ceketinin üst cebinden yeni bir puro çıkardı.

"Herr Günther," dedi gülümseyerek, "sizi yeniden görmek ne güzel."

"Merhaba König," dedim. "Dişlerin nasıl?"

"Dişlerim mi?" Ona frengi çıbanının nasıl olduğunu sormuşum gibi gülümsemesi kayboldu.

"Hatırlamıyor musun?" diye açıkladım. "Bana kaplamalarını anlatıyordun."

Yüzü rahatladı. "Evet. Çok daha iyiler, teşekkür ederim." Tekrar gülümseyerek ekledi, "Masada şansın kötü gitmiş diye duydum."

"Fräulein Hartmann'a göre öyle değil. Bana oynama tarzımla şansın bir ilgisi olmadığını söyledi.

König dört şilinlik Corona purosunu yakıp güldü. "O zaman sana bir içki ısmarlamama izin vermelisin." Barmeni işaret edip kendisi için scotch benim için de içtiğimden ısmarladı. "Çok kaybettin mi?"

"Gücümün yettiğinden fazlasını," dedim mutsuzlukla. "4000 şilin." İçkimi bitirip yeniden doldurması için barmene doğru ittim. "Aptalcaydı aslında. Hiç oynamamalıydım. Kâğıt oyunlarında bir becerim yok. Bu yüzden cebim tamamen boşaldı." Sessizce König'e doğru kadeh kaldırıp biraz daha votka içtim. "Tanrı'ya şükür otel paramı önceden ödeme akıllılığını göstermişim. Onun dışında mutlu olabileceğim pek bir şey yok."

"O zaman sana bir şey göstermeme izin vermelisin," dedi purosundan kuvvetlice bir iki nefes çekerek. Teriyerin üstündeki havaya doğru büyük bir duman halkası üfleyip, "Duman zamanı, Lingo," dedi. Köpek sahibini eğlendirircesine havaya sıçrayıp oldukça istekli bir nikotin bağımlısı gibi

tütün kokusuyla yoğunlaşmış havayı heyecanla içine çekmeye başladı.

"Bu güzel bir numara," diye gülümsedim.

"Aa, bu bir numara değil," dedi König. "Lingo iyi bir puronun dumanını neredeyse benim kadar seviyor." Eğilip köpeğin başını okşadı. "Değil mi, oğlum?" Köpek cevap olarak havladı.

"Eh, her ne diyorsan o olsun, benim şu anda gülmeye değil, paraya ihtiyacım var. En azından Berlin'e geri dönene kadar. Biliyor musun, senin çıkagelmen büyük şans. Burada oturmuş sana o iş teklifin konusunda nasıl yaklaşacağımı düşünüyordum."

"Sevgili dostum, zamanı gelince. Önce seni biriyle tanıştırmak istiyorum. Baron von Bolschwing Birleşmiş Milletler için Avusturya Birliği'nin Viyana'daki bir kolunu yönetiyor. Österreichischer Verlag adında bir yayınevi. O da eski bir yoldaştır ve senin gibi bir adamla tanışmak isteyeceğini biliyorum."

König'in SS'ten söz ettiğini biliyordum.

"Senin şu araştırma şirketinle bağlantılı değildir, değil mi?"

"Bağlantılı mı? Evet, bağlantılı," dedi. "Baron gibi bir adam için doğru bilgi esastır."

Gülümseyerek başımı alaycı bir şekilde iki yana salladım. "Aslında kastettiğiniz şey 'ölülere ağıt' iken ona 'hoşça kal partisi' dediğiniz bu şehir nasıl bir yer? Sizin 'araştırma' da benim 'ithalat ve ihracat' işine benziyor, Herr König: sade pastanın etrafındaki şık bir kurdele."

"Abwehr'de görev yapmış bir adamın böyle gerekli, güzel adlandırmalara bu kadar yabancı ol-

duğuna inanamıyorum, Herr Günther. Ama eğer istiyorsanız, dedikleri gibi bataryalarımın üstünü açarım. Ancak önce bardan uzaklaşalım." Beni sessiz bir masaya götürdü, oturduk.

"Üyesi olduğum organizasyon esasen Alman subaylardan oluşan bir birlik. Esas amacı ve hedefi Kızıl Ordu'nun özgür Avrupa'ya karşı oluşturduğu tehditle ilgili olarak araştırma – affedersin, istihbarat toplamak. Askeri rütbeler nadiren kullanılsa da askeri disiplin altında toplanıyor, subaylar ve centilmenler olarak bulunuyoruz. Komünizme karşı verilen savaş umutsuz bir savaş ve zaman zaman hoşlanmadığımız şeyler yapmak zorunda kalıyoruz. Ama sivil hayata alışmaya çabalayan pek çok eski dost için yeni özgür Almanya'nın yaratılmasına hizmet etmenin tatmini bu tür endişelere ağır basıyor. Ve elbette oldukça cömert mükafatları da var."

König bu ya da buna benzer sözleri çok sayıda görüşmede söylemiş gibiydi. Sivil hayata uyma mücadelesine askeri disiplin altında toplanmak gibi bir çareyle çözüm bulunan eski askerler konusunda tahminimden daha fazlası olduğunu düşünmeye başlıyordum. Çoğu bir kulağımdan girip ötekinden çıkan pek çok şey daha söyledikten sonra kalan içkisini bitirip teklifiyle ilgileniyorsam Baron'la tanışmam gerektiğini söyledi. Çok ilgilendiğimi söyleyince tatmin olmuş bir şekilde başını sallayıp beni boncuklardan yapılmış perdeye doğru götürdü. Bir koridora geldik ve iki sıra merdivenden yukarı çıktık.

"Burası bitişikteki şapka dükkânının mülkü," dedi König. "Dükkân sahibi bizim Org'un bir üye-

si ve yeni üye alımı için burayı kullanmamıza izin veriyor."

Bir kapının önünde durup yavaşça çaldı. Bir bağırış duyunca beni sadece dışarıdaki sokak lambasıyla aydınlanan bir odaya aldı. Ama bu ışık pencerenin yanındaki masada oturan adamın yüzünü görmem için yeterliydi. Uzun boylu, zayıf, temiz tıraşlı, koyu renk saçlı ve kel kafalı adamın kırk yaşlarında olduğunu tahmin ettim.

"Oturun, Herr Günther," dedi masanın diğer tarafındaki sandalyeyi işaret ederek.

Ben sandalyenin üzerindeki şapka kutularını kaldırırken König Baron'un arkasındaki pencereye gidip geniş pervaza oturdu.

"Herr König şirketimizin iyi bir temsilcisi olabileceğinize inanıyor," dedi Baron.

"Yani bir ajan demek istiyorsunuz, değil mi?" dedim bir sigara yakarak.

"Eğer isterseniz öyle diyebilirsiniz." Gülümsediğini gördüm. "Ama bunun olmasından önce kişiliğiniz ve şartlarınızla ilgili bir şeyler öğrenmek istiyorum. Sizi en iyi nasıl kullanabileceğimize karar vermek için sorgulamam gerekiyor."

"Bir *Fragebogen* gibi mi? Evet, anlıyorum."

"SS'e katılmanızla başlayalım," dedi Baron.

Ona Kripo ve RSHA'daki hizmetimi, otomatik olarak nasıl SS olduğumu anlattım. Arthur Nebe'nin Harekât Grubu'nun bir üyesi olarak Minsk'e gittiğimi, ama kadın ve çocukları öldürmeyi midem kaldırmadığı için cepheye transfer edilmeyi istediğimi, ama onun yerine nasıl Wehrmacht Savaş Suçları Bürosu'na nakledildiğimi anlattım. Baron beni yakından, ama kibarca sor-

guladı. Mükemmel bir Avusturyalı beyefendiye benziyordu. Ama aynı zamanda sahte bir tevazu havası, hareketlerinde kaçamak bir yapı ve gerçek bir centilmenin pek gurur duymayacağı şeyler belli eden bir konuşma tarzı vardı.

"Bana Savaş Suçları Bürosu'ndaki hizmetinizi anlatın."

"Ocak 1942 ile Şubat 1944 yılları arasındaydı," diye açıkladım. "Oberlautnant rütbesiyle hem Rus ve hem de Alman zulmünü soruşturuyordum."

"Bu tam olarak neredeydi?"

"Berlin'deydim, Blumeshof'ta, Savaş Bakanlığı'nın karşısında. Zaman zaman sahada çalışmak üzere çağrılıyordum. Spesifik olarak Kırım ve Ukrayna'da. Daha sonra 1943 yılı Ağustos ayında OKW bombalama yüzünden ofislerini Torgau'ya taşıdı."

Baron kibirli bir şekilde gülümseyip başını iki yana salladı. "Beni bağışlayın," dedi, "sadece Wehrmacht içinde böyle bir kurumun olduğu konusunda bir fikrim yoktu."

"Büyük Savaş sırasında Prusya Ordusu'nda olandan farklı bir durum değil," dedim. "Kabul edilmiş bazı insancıl değerler olmalı, savaş zamanında bile."

"Galiba olmalı," diye iç çekti Baron, ama buna inanıyor gibi değildi. "Pekâlâ. Sonra ne oldu?"

"Savaş yükselirken bedenen sağlıklı bütün erkekleri Rus cephesine göndermek zorunlu hale geldi. 1944 yılı Şubat ayında Beyaz Rusya'da General Schorner'in kuzey ordusuna katıldım, terfi edip Hauptmann oldum. İstihbarat subayıydım."

"Abwehr'de mi?"

"Evet. O zamana kadar bayağı Rusça öğrenmiştim. Biraz da Polonyaca. İşim çoğunlukla tercümeden ibaretti."

"Ve sonunda nerede yakalandınız?"

"Königsberg, Doğu Prusya'da. Nisan 1945. Urallardaki bakır madenlerine gönderildim."

"Sizin için bir sakıncası yoksa Uralların tam olarak neresinde?"

"Sverdlovsk dışında. Rusçamı orada mükemmel hale getirdim."

"NKVD tarafından sorgulandınız mı?"

"Elbette. Pek çok kez. İstihbarat subayı olan herkesle çok ilgileniyorlardı."

"Onlara ne söylediniz?"

"Açıkçası bildiğim her şeyi söyledim. O zamana kadar savaş bitmişti, bu yüzden fazla önemli görünmedi. Doğal olarak SS'teki ve OKW'deki işlerimi atladım. SS ayrı bir kampa alınıp ya vuruluyor ya da Özgür Almanya Komitesi'nde Sovyetler için çalışmaya ikna ediliyordu. Alman Halk Polisi'nin çoğu böyle toplanmış gibi görünüyor. Ve Viyana'daki Staatspolizei de öyle diyebilirim."

"Öyledir." Ses tonu aksiydi. "Devam edin, Herr Günther."

"Bir gün içimizden bir gruba Frankfurt an der Oder'e gönderileceğimiz söylendi. Bu Aralık 1946'daydı. Bizi oradaki bir dinlenme kampına gönderdiklerini söylediler. Tahmin edebileceğiniz gibi bunun çok komik olduğunu düşündük. Nakliye treninde iki gardiyandan Saksonya'daki uranyum madenlerine gönderildiğimizi duydum. İkisi de benim Rusça bildiğimin farkında değildi."

"Oranın adını hatırlıyor musunuz?"

"Johannesgeorgenstadt, Çek sınırındaki Erzebirge'de bulunuyor."

"Teşekkür ederim," dedi Baron sertçe. "Nerede olduğunu biliyorum."

"Almanya-Polonya sınırını geçtikten sonra bir fırsatını bulur bulmaz trenden atladım. Tekrar Berlin'e döndüm."

"Geri dönen POW'lar için olan kamplardan birine katıldınız mı?"

"Evet. Staaken'de. Tanrı'ya şükür orada çok uzun kalmadım. Orada pek sevilmiyorduk. Sadece Amerikalı askerlerle ilgileniyorlardı. Neyse ki Belediye Meclisi'nin Sosyal Refah Ofisi neredeyse anında karımı eski adresimde buldu."

"Çok şanslıymışsınız, Herr Günther," dedi Baron. "Birkaç açıdan. Sence de öyle değil mi, Helmut?"

"Dediğim gibi Baron, Herr Günther çok becerikli bir adam," dedi König, dalgın bir şekilde köpeğini okşayarak.

"Gerçekten öyle. Ama söyleyin bana, Herr Günther, kimse sizi Sovyetler Birliği'ndeki deneyimleriniz konusunda sorguya çekmedi mi?"

"Mesela kim?"

Cevap veren König oldu. "Bizim Organizasyonumuzun üyeleri geri dönen çok sayıda askeri sorguladı," dedi. "Adamlarımız kendilerini sosyal hizmet uzmanı, tarih araştırmacısı olarak falan tanıtıyordu."

Başımı iki yana salladım. "Belki kaçmak yerine resmen salıverilseydim..."

"Evet," dedi Baron. "Nedeni bu olmalı. Bu durumda kendinizi iki kez şanslı sayabilirsiniz, Herr

Günther. Çünkü eğer resmen salıverilmiş olsaydınız grubumuzun güvenliğini korumak için sizi vurmak gibi bir önlem almak zorunda kalırdık. Görüyorsunuz, Özgür Almanya Komitesi için çalışmaya ikna edilen Almanlar hakkında söylediklerinizle konusunda kesinlikle haklısınız. Genellikle ilk olarak bu hainler salıverildi. Sizin gibi Erzebirge'deki uranyum madenlerine gönderilenlerin en fazla sekiz hafta yaşaması beklenirdi. Ruslar tarafından vurulmak daha kolay olurdu. Ruslar sizin öldüğünüzü görmekten mutlu olacağına göre artık sizden emin olabiliriz."

Baron ayağa kalktı. Belli ki sorgulama bitmişti. Tahminimden daha uzun boylu olduğunu gördüm. König pencere pervazından kalkıp yanında dikildi.

Ben de ayağa kalkıp sessizce Baron'un ve arkasından König'in elini sıktım. König gülümseyip bana purolarından birini uzattı. "Dostum," dedi. "Org'a hoş geldin."

25

Sonraki birkaç gün boyunca König benimle Oriental'ın yanındaki şapkacı dükkânında buluşup Org'un titiz ve gizli çalışma yöntemleri hakkında eğitti. Ama önce Org'un gizli aktivitelerinin hiçbirini açıklamama konusunda bir Alman subayı olarak onurum üzerine yemin belgesi imzalamam gerekti. Bu anlaşma, gizliliği ihlal etmem durumunda ciddi bir şekilde cezalandırılmamı şart koşuyordu. König bu yeni işimi sadece dost ve akrabalarımdan değil "Amerikalı meslektaşlarımdan bile" –bunlar aynen onun sözleriydi– gizlememi tavsiye etmişti. Bu ve bunun gibi bir iki söz Org'un aslında tamamen Amerikan İstihbaratı tarafından finanse edildiğine inanmamı sağladı. Bu yüzden eğitimim tamamlandığında –ki Abwehr deneyimim göz önünde bulundurularak bu eğitim oldukça kısa tutuldu– Belinsky'ye hemen konuşmamız gerektiğini söyledim.

"İçini kemiren ne, Alman?" diye sordu, Café Schwarzenberg'de rezerve ettiğim sessiz köşedeki masaya otururken.

"Şu anda doğru yerde değilsem bunun nedeni senin bana haritada yanlış yeri göstermendir."

"Ya? Bu nasıl oluyormuş?" Karanfil kokulu kürdanlardan biriyle oynamaya başladı.

"Sen çok iyi biliyorsun. König, senin kendi adamların tarafından kurulan bir Alman İstihbarat örgütünün bir parçası, Belinsky. Bunu biliyorum, çünkü kısa bir süre önce beni üye yapmayı bitirdiler. Bu yüzden ya bana hemen durumu anlatırsın ya da ben Stiftskaserne'ye gidip Linden'in Amerikalıların sponsor olduğu bir Alman casus örgütü tarafından öldürüldüğünü anlatırım."

Belinsky bir an için etrafına bakınıp kasıtlı olarak masada öne doğru eğildi. Kaldırıp kafama indirmeyi planlıyormuş gibi kollarıyla masayı sarmaladı.

"Bunun iyi bir fikir olduğunu sanmıyorum," dedi sessizce.

"Öyle mi? Belki beni durdurabileceğini düşünüyorsundur. O Rus askerlerini durdurduğun gibi. Bundan da söz edebilirim belki."

"Belki seni de öldürürüm, Alman," dedi. "Çok zor olamaz. Susturuculu tabancam var. Seni burada vursam kimse fark etmez. Viyanalıların güzel yanı da bu. Birisinin beyni kahve fincanlarına saçılsa bile kendi lanet işlerine bakmaya devam ederler." Bu fikre gülüp başını iki yana salladı, ben cevap vermeye kalkınca sözümü kesti.

"Ama biz neden bahsediyoruz böyle?" dedi. "Kavga etmemiz için bir neden yok. Bu çok ge-

reksiz. Haklısın. Belki sana daha önce açıklamalıydım, ama eğer Org tarafından işe alındıysan bir gizlilik anlaşması imzalamışsındır, değil mi?"

Başımı salladım.

"Belki sen çok ciddiye almamışsındır, ama hükümetimin bana da aynı şekilde bir anlaşma imzalattığını ve benim bunu çok ciddiye aldığımı söylersem belki beni anlayabilirsin. Sana ancak şimdi sırrımı açabilirim ki bu da çok ironik olur: tam da soruşturduğum örgütün üyesi olman sayesinde seni artık bir güvenlik riski olarak görmekten vazgeçebilirim. Bu çarpık mantığa ne diyorsun?"

"Tamam," dedim. "Mazeretini söyledin. Şimdi bana bütün hikâyeyi anlatmaya ne dersin?"

"Sana daha önce Crowcass'ten bahsetmiştim, değil mi?"

"Savaş Suçları Komisyonu mu? Evet?"

"Şey, nasıl anlatsam? Nazilerin takibi ve Alman istihbarat personelinin işe alınması tam olarak ayrı şeyler değil. Birleşik Devletler uzunca bir süredir Sovyetlerle ilgili casusluk yapmaları için eski Abwehr üyelerini topluyor. CIC adına istihbarat toplamak üzere Pullach'ta bağımsız bir organizasyon kuruldu, başında kıdemli bir Alman subay var."

"Güney Almanya Sanayileri Kullanım Şirketi mi?"

"Ta kendisi. Org kurulduğunda kimi üye alabileceklerine dair açık talimat aldılar. Bunun temiz bir operasyon olması gerekiyordu, anlarsın. Ama bir süredir Org'un baştaki şartı ihlal ederek SS, SD ve Gestapo personelini de üye olarak

aldığından şüpheleniyoruz. Tanrı aşkına, biz istihbaratçıları istedik, savaş suçlularını değil. Benim işim bu yasa dışı personel sınıfının organizasyona nüfuz etme seviyesini öğrenmek. Anlıyor musun?"

Başımı evet anlamında salladım. "Ama Yüzbaşı Linden bu işin neresinde?"

"Daha önce açıkladığım gibi Linden kayıtlarda çalışıyordu. ABD Belge Merkezi'ndeki görevinin, üye alımları konusunda Org'un danışman üyesi olarak hareket etmesine imkân vermiş olması mümkün. İnsanların hikâyelerinin hizmet kayıtlarıyla örtüşüp örtüşmediğini kontrol etmek gibi şeyler. Org'un, esir kamplarındayken halihazırda Sovyetler tarafından işe alınmış olan Almanların nüfuz etmesinden kaçınmaya çok dikkat ettiğini söylememe gerek yok herhalde."

"Evet," dedim. "Bunu bana çok açık bir şekilde anlattılar."

"Belki Linden onlara kimin işe alınmaya değer olduğu konusunda bile tavsiye veriyor olabilirdi. Ama bundan çok emin değiliz. Bundan ve arkadaşın Becker'in kuryelik yaptığı o şeylerden."

"Belki Linden onlara işe almak için sorguladıkları şüpheli olabilecek birileri hakkında dosyalar gönderiyordu," diye önerdim.

"Hayır, bu olamaz. Merkez'deki güvenlik bir istiridye kabuğundan daha sıkıdır. Savaştan sonra ordu senin halkının merkezdeki şeyleri geri almaya çalışmasından korkuyordu. Ya da onları tahrip etmesinden. Oradan kucağında dosyalarla çıkamazsın. Bütün belge incelemeleri gerekçeleriyle birlikte yerinde yapılır."

"O zaman belki Linden bazı dosyaları değiştirmiştir."

Belinsky başını iki yana salladı. "Hayır, bunu daha önce düşünüp Linden'in gördüğü bütün dosyaların orijinal kayıtlarını tek tek kontrol ettik. Hiçbir şeyin değiştirildiğine ya da yok edildiğine dair bir kayıt yok. Görünüşe göre Linden'in ne halt yediğini öğrenmenin tek yolu senin Org'daki üyeliğine bağlı, Alman. Dostun Becker'i temize çıkaracak şeyi bulma şansın da tabii."

"Bu konuda zamanım neredeyse bitti. Gelecek haftanın başında mahkemeye çıkıyor."

Belinsky düşünceli görünüyordu. "Belki sana yeni meslektaşların konusunda kestirmeden gitmenin bir iki yolunu gösterebilirim. Eğer sana kaliteli bir Sovyet istihbaratı getirirsem bu seni Org'da iyi bir yere getirir. Tabii ki bunun benimkilerin önceden gördüğü, ama Org'daki çocukların bilmediği bir şey olması gerekiyor. Eğer istihbaratı doğru kaynakla süslersem bu seni çok iyi bir casus gibi gösterir. Nasıl?"

"Güzel. Hazır bu kadar heyecanlı bir ruh hali içindeyken beni başka bir müşkülden de kurtarabilirsin. König beni mesajların el değiştireceği gizli yer konusunda bilgilendirdikten sonra bana ilk görevimi verdi."

"Öyle mi? Güzel. Neymiş o?"

"Becker'in kız arkadaşını öldürmemi istiyorlar, Traudl'ı."

"O güzel, küçük hemşireyi mi?" Sesi çok öfkeliydi. "Hastanedekini mi? Nedenini söylediler mi?"

"Traudl erkek arkadaşının parasını kaybettiğimi görmek için Casino Oriental'a geldi. Bu konu-

da onu uyarmıştım, ama beni dinlemedi. Sanırım bu onları bir şekilde endişelendirdi."

Ama König'in bana söylediği neden bu değildi.

"Genellikle ilk sadakat testi olarak cinayet kullanılır," diye açıkladı Belinsky. "Nasıl yapacağını söylediler mi?"

"Kaza gibi gösterecekmişim," dedim. "Doğal olarak onu en kısa zamanda Viyana'dan çıkarmam gerekiyor. Burada da sen devreye giriyorsun. Onun için bir seyahat izni ve tren bileti ayarlayabilir misin?"

"Tabii," dedi. "Ama onu geride mümkün olduğunca çok şey bırakmaya ikna et. Kızı bölgeden arabayla çıkarıp Salzburg'da trene bindiririz. Böylece ortadan kaybolmuş, hatta ölmüş gibi gösterebiliriz. Bunun da sana yardımı olur, değil mi?"

"Sadece Viyana'dan güvenli bir şekilde çıktığından emin olalım," dedim. "Birinin risk alması gerekiyorsa onun yerine kendim almayı tercih ederim."

"Bu işi bana bırak, Alman. Ayarlamam birkaç saat sürer, ama küçük hanımı gitmiş bil. Oteline geri dönüp kızın belgelerini getirmemi beklemeni tavsiye ederim. Sonra gidip onu alırız. Bu durumda onunla daha önce konuşmaman iyi olur. Dostun Becker'i ettiğini bulacağı sırada tek başına bırakmak istemeyebilir. Onu öylece alıp buradan götürsek daha iyi olur. Bu şekilde eğer itiraz etmeye kalkarsa yapabileceği fazla bir şey olmaz."

Belinsky gerekli ayarlamaları yapmak için gittikten sonra König'in bana verdiği fotoğrafı görseydi Traudl'a yardım etmek için bu kadar istekli olur muydu, diye merak ettim. König bana Traudl

Braunsteiner'ın MVD ajanı olduğunu söylemişti. Kızı tanıdığım için bu çok saçma görünüyordu. Ama bir Viyana restoranında çekilen ve Traudl'ın adı Poroshin olan bir Rus MVD albayının arkadaşlığından çok eğlendiği belli olan fotoğrafı gören herkes –özellikle de bir CIC üyesi– için işler bu kadar açık görünmeyebilirdi.

26

Caspian Pansiyon'a döndüğümde karımdan gelen bir mektup beni bekliyordu. Rastgele posta hizmetlerinin elinde birkaç hafta geçirdiği için buruşup kirlenmiş ucuz, kahverengi zarftaki sıkışık, neredeyse çocuksu yazıyı tanıyınca zarfı oturma odasındaki şöminenin rafına koyup bir süre seyrettim. Aynı şekilde Berlin'deki evimizin şömine rafına bıraktığım mektubu hatırlarken kullandığım buyurgan tona pişmandım.

O zamandan beri karıma iki telgraf göndermiştim: bir tanesi Viyana'ya sağ salim geldiğimi bildirip adresimi vermek için, diğeri de davanın beklediğimden biraz daha uzun süreceğini söylemek içindi.

Bir el yazısı uzmanının Kirsten'in el yazısını analiz edip içindeki mektubun kendisine 2000 dolarlık altın bırakmış olmasına rağmen ilgisiz kocasını boşayıp parayı yakışıklı Amerikalı *shätzi*'siyle birlikte Amerika'ya göç etmek için

kullanmaya niyetli olan, kocasını aldatan bir kadın tarafından yazıldığına beni ikna edebileceğine emindim.

Telefon çaldığında hâlâ endişeyle mektuba bakıyordum. Arayan Shields'dı.

"Bugün nasılız bakalım?" diye sordu aşırı dikkatli Almancasıyla.

"Çok iyiyim, teşekkür ederim," dedim onun konuşmasını taklit ederek. Ama bunu fark etmemiş gibiydi. "Size nasıl yardım edebilirim, Herr Shields?"

"Eh, arkadaşınız Becker mahkemeye çıkmak üzereyken açıkçası sizin nasıl bir dedektif olduğunuzu merak ediyordum. Kendi kendime davayla ilgili bir şey bulup bulamayacağınızı soruyordum: müvekkiliniz 5000 dolarının karşılığını alabilecek mi?"

Durup cevabımı bekledi. Ben bir şey söylemeyince daha sabırsız bir şekilde devam etti.

"Ee? Cevabınız nedir? Becker'i ilmekten kurtaracak bir şey buldunuz mu? Yoksa asılacak mı?"

"Becker'in tanığını buldum, eğer sormak istediğin buysa, Shields. Ama onu Linden'le bağdaştıran bir şey bulamadım. En azından şimdilik."

"Eh, hızlı çalışsan iyi olur, Günther. Bu şehirde bir dava başlayınca biraz çabuk tamamlanır. Ölü bir adamın masum olduğunu kanıtladığını görmeyi istemem. Bunun çok kötü görüneceğini sen de kabul edersin. Senin için kötü, bizim için kötü, ama en çok ipteki adam için kötü olur."

"Sanırım baş tanık olarak onu tutuklatmanı sağlayabilirim." Bu umutsuz bir öneriydi, ama denemeye değeceğini düşündüm.

"Mahkemeye gelmesinin başka yolu yok mu?"

"Hayır. En azından Becker'e işaret edeceği birini vermiş oluruz."

"Parlak bir zeminde pis iz bırakmamı istiyorsun." İçini çekti. "Öteki tarafa bir şans vermemek hiç hoşuma gitmez. Bu yüzden sana ne yapacağımı söyleyeyim. Yöneticim Binbaşı Wimberley'le bir konuşayım, bakalım o ne tavsiye edecek. Ama bir söz veremem. Büyük olasılıkla binbaşı bana mahkûmiyet emri çıkarmamı söyleyecek ve senin adamın tanığına da canı cehenneme diyecektir. Çabuk sonuca ulaşmamız için üzerimizde büyük bir baskı var. Tuğgeneral onun şehrinde Amerikalı subayların öldürülmesinden hoşlanmıyor. 796. Alaya komuta eden Tuğgeneral Alexander O. Gorder. Tam bir çetin orospu çocuğudur. Seni arayacağım."

"Teşekkürler, Shields. Bunun için minnettarım."

"Henüz teşekkür etme bana, bayım," dedi.

Ahizeyi koyup mektubu aldım. Mektupla kendimi yelpazeledikten ve tırnaklarımı temizledikten sonra açtım.

Kirsten hiçbir zaman iyi bir mektup yazarı olmamıştı. Daha çok kartpostal insanıydı, ama Berlin'den gönderilen bir kartpostal iyi dilekler anlamında fazla bir ilham vermiyordu artık. Kaiser-Wilhelm kilisesinin harabesi mi? Ya da bombalanmış Opera Binası mı? Plotzensee'deki idam yeri mi? Berlin'den kartpostal gönderebilmek için oldukça uzun zaman geçmesi gerekiyordu. Mektubu açtım ve okumaya başladım:

Sevgili Bernie,

Umarım bu mektup sana ulaşır, ama burada işler o kadar zor ki ulaşmayabilir. Bu durumda sana sadece her şeyin iyi olduğunu söylemek için bile olsa telgraf da göndermeye çalışırım. Sokolovsky, Sovyet askeri polisinin Berlin'den Batı'ya giden bütün trafiği kontrol etmesini istedi ki bu da mektupların ulaşmaması anlamına gelebilir.

Buradaki gerçek korku, bütün bunların Amerikalıları, İngilizleri ve Fransızları Berlin'den çıkmaya zorlama amacıyla tam ölçekli bir Berlin kuşatmasına dönüşmesi – gerçi Fransızların sırtlarını görmek kimsenin umurunda olmaz herhalde. Kimse Ami'lerin ya da Tommy'lerin bize kabadayılık taslamasına da aldırmıyor – onlar en azından bizimle savaşıp yendiler. Ama Fransızlar? Onlar ikiyüzlü. Muzaffer Fransız ordusu kurgusu bir Alman'ın dayanamayacağı kadar fazla.

İnsanlar Ami'lerin ve Tommy'lerin kenarda durup Berlin'in İvanlara düşmesini beklemeyeceğini söylüyor. İngilizler konusunda emin değilim. Şu anda Filistin'le oldukça meşguller (Berlin kitapçılarındaki ve kütüphanelerindeki Siyonist Milliyetçilikle ilgili bütün kitaplar kaldırıldı ki bu da çok tanıdık geliyor). Ama tam İngilizlerin uğraşacak daha önemli işleri olduğunu düşünürken, daha fazla Alman gemisini tahrip ettiklerini duyuyoruz. Deniz yiyebileceğimiz balıklarla dolu, ama onlar gemilerimizi havaya uçuruyorlar! Bizi açlıktan öldürmek için mi Ruslardan kurtarmaya çalışıyorlar?

Yamyamlıkla ilgili hâlâ hikâyeler duyuyoruz. Ortada dolaşan bir hikâyeye göre polis Kreuz-

berg'deki bir eve çağrılmış. Alt kattaki komşular korkunç bir gürültü duymuşlar ve tavanlarından kan akıyormuş. Polis içeri dalınca yaşlı bir çiftin sokaktan zorla getirip taşla öldürdükleri birini yediklerini görmüş. Bu doğru olabilir de olmayabilir de ama ben olduğu yönünde korkunç bir şey hissediyorum. Kesin olan şey moralimizin iyice derinlere çöktüğü. Gökyüzü nakliye uçaklarıyla dolu ve dört Güç'ün askerleri gittikçe daha gergin hale geliyor.

Frau Fersen'in oğlu Karl'ı hatırlıyor musun? Geçen hafta Rusya POW kampından geri döndü, ama sağlığı çok kötü. Doktor ciğerlerinin bittiğini söylüyor, zavallı çocuk. Frau Fersen bana oğlunun Rusya'da geçirdiği zaman hakkında anlattıklarını aktardı. Korkunçtu! Neden benimle bunları hiç konuşmadın, Bernie? Belki daha anlayışlı olabilirdim. Belki yardım edebilirdim. Savaştan beri sana iyi bir eş olamadığımın farkındayım. Ve artık burada olmadığın için buna dayanmak daha zor geliyor. Bu yüzden geri döndüğünde belki bıraktığın paranın bir kısmını kullanıp –ne kadar çok para! Banka mı soydun?– tatile filan gideriz. Berlin'den bir süre ayrılıp birlikte zaman geçiririz.

Bu arada tavanı onartmak için paranın bir kısmını kullandım. Evet, bunu senin yapmayı planladığını biliyorum, ama durmadan ertelediğini biliyorsun. Neyse artık bitti ve yeni gibi görünüyor.

Yakında eve gelip kendin gör. Seni özledim.

Sevgili karın,
Kirsten.

Hayali el yazısı uzmanı değerlendirmeleri buraya kadarmış, diye düşündüm mutlulukla. Kendime Traudl'ın votkasından koydum. Bu neredeyse fark edilmez durumdaki ilerlememi rapor etmek için Liebl'i arama konusundaki gerginliğimi biraz azalttı. Belinsky'nin canı cehenneme, dedim kendi kendime ve König'in tutuklanıp kanıt sunmaya zorlanmasının Becker'e yardımı olup olmayacağı konusunda Liebl'in görüşünü almaya karar verdim.

Liebl sonunda telefonu açtığında sesi az önce merdivenlerden düşmüş gibi geliyordu. Normalde dobra ve fevri olan tavırları sinmişti ve sesi tehlikeli bir şekilde sinir krizinin eşiğinde duruyordu.

"Herr Günther," dedi. Yutkunup daha ağırbaşlı bir sessizliğe büründüğünü duydum. Sonra derin bir nefes alıp kontrolünü yeniden ele aldı. "Korkunç bir kaza oldu. Fräulein Braunsteiner öldürüldü."

"Öldürüldü mü?" diye tekrarladım ahmak gibi. "Nasıl?"

"Bir arabanın altında kaldı," dedi Liebl.

"Nerede?"

"Çalıştığı hastanenin hemen dibinde oldu. Görünüşe göre bir anda olmuş. Onun için yapılabilecek bir şey yokmuş."

"Ne zaman oldu bu?"

"Birkaç saat önce, nöbetten çıktığı sırada. Ne yazık ki şoför durmadı."

Bunu ben de tahmin edebilirdim.

"Korkmuştur herhalde. Şoför muhtemelen sarhoştu. Kim bilir? Avusturyalılar çok kötü şoförler."

"Kimse görmüş mü – kazayı yani?" Sözlerim neredeyse öfkeyle çıkıyordu.

"Şimdiye kadar bir tanık çıkmadı. Ama birisi siyah bir Mercedes'in Alser Strasse'de çok hızlı gittiğini hatırlıyor gibi."

"Tanrım," dedim zayıf bir sesle. "Bu hemen köşeyi dönünce. Lastiklerin gıcırtısını benim bile duymuş olabileceğimi düşününce."

"Evet, gerçekten öyle," diye mırıldandı. "Ama hiç acı çekmemiş. O kadar çabuk olmuş ki acı çekmiş olamaz. Araba ona sırtından vurmuş. Konuştuğum doktor omurgasının tamamen parçalandığını söyledi. Muhtemelen yere düşmeden ölmüştür."

"Şimdi nerede?"

"Hastanenin morgunda," diye içini çekti Liebl. Bir sigara yakıp derin bir nefes çektiğini duydum. "Herr Günther," dedi. "Herr Becker'e bilgi vermemiz gerekiyor. Onu benden daha iyi tanıdığınız için–"

"Aa, hayır," dedim hemen. "Zaten elimde bir sürü pis iş var. Bu işinizi kolaylaştıracaksa sigorta poliçesini ve vasiyetnamesini de yanınızda götürün."

"Bu durum karşısında benim de sizin kadar üzgün olduğum konusunda sizi temin ederim, Herr Günther. Bu kadar şey olmaya gerek yok–"

"Evet, haklısınız. Özür dilerim. Bakın, duygusuz gibi görünmek istemem, ama bunu bir erteleme için kullanabilir miyiz acaba?"

"Bunun mahkemenin merhametini uyandıracağını sanmıyorum," diye mırıldandı. "Evli falan değillerdi ki."

"Traudl, Becker'in bebeğini taşıyordu Tanrı aşkına."

Kısa, şaşkın bir sessizlik oldu. Liebl kekeledi, "Hiç bilmiyordum. Evet, haklısınız tabii. Ne yapabileceğime bakacağım."

"Yapın."

"Ama bunu Herr Becker'e nasıl söyleyeceğim?"

"Öldürüldüğünü söyleyin," dedim. Bir şey söylemeye kalktı, ama itiraz kabul edecek durumda değildim. "Bu kaza değildi, bana inanın. Becker'e bunu eski yoldaşlarının yaptığını söyleyin. Aynen böyle söyleyin. Anlayacaktır. Bu onun hafızasını biraz harekete geçirebilir. Belki şimdi bana daha önce söylemesi gereken bir şey hatırlar. Eğer bu olanlar bildiği her şeyi bize anlatmasını sağlamıyorsa o zaman soluk borusunun ezilmesini hak ettiğini söyleyin ona." Kapı çalındı. Belinsky, Traudl'ın seyahat belgeleriyle gelmişti. "Ona böyle söyleyin," diyerek ahizeyi çarptım. Sonra odayı geçip kapıyı açtım.

Belinsky, Traudl'ın artık gereksiz olan seyahat belgelerini neşeyle sallayarak içeri girerken benim ruh halimi fark etmeyecek kadar halinden memnundu.

"Bu kadar pembe belgeler çıkarmak biraz zaman aldı," dedi. "Ama yaşlı Belinsky halletti. Sadece nasıl olduğunu sorma."

"Kız öldü," dedim ifadesiz bir sesle. Ardından koca yüzünün düşmesini seyrettim.

"Kahretsin," dedi. "Bu çok kötü. Ne olmuş?"

"Vur kaç." Bir sigara yakıp sandalyeye çöktüm. "Hemen ölmüş. Becker'in avukatı telefonda söy-

ledi şimdi. Birkaç saat önce, buraya yakın bir yerde olmuş."

Belinsky başını sallayıp karşımdaki kanepeye oturdu. Gözlerinden kaçınsam da ruhuma bakmaya çalıştığını hissedebiliyordum. Bir süre başını iki yana sallayıp piposunu çıkardı, doldurmaya başladı. Bitirince yaktı, ateşi sürdürmek için aldığı nefesler arasında, "Sorduğum için – beni bağışla – ama sen – kararını değiştirmedin, değil mi?"

"Hangi konuda?" diye kükredim kavgacı bir şekilde.

Piposunu ağzından çıkarıp tütüne baktı, sonra tekrar düzensiz dişlerinin arasına soktu. "Yani onu senin öldürmen konusunda."

Cevabı hızla renk değiştiren yüzümde bulunca başını hemen iki yana salladı. "Hayır, tabii ki hayır. Ne aptalca bir soru. Özür dilerim." Omuz silkti. "Yine de sormak zorundaydım. Bunun büyük bir tesadüf olduğunu sen de kabul ediyorsundur, değil mi? Org onu öldürüp kaza süsü vermeni istiyor ve kız neredeyse aynı anda öldürülüyor."

"Belki sen yapmışsındır," dediğimi duydum.

"Belki." Belinsky kanepede öne doğru eğildi. "Bir bakalım: bütün öğleden sonrayı bu talihsiz Fräulein için seyahat belgesi ve bilet ayarlamakla geçirdim. Sonra da yolda onu soğukkanlı bir şekilde öldürdüm. Öyle mi?"

"Nasıl bir araba kullanıyorsun?"

"Mercedes."

"Hangi renk?"

"Siyah."

"Birisi olay yerinden hızla uzaklaşan siyah bir Mercedes görmüş."

"Olabilir. Bugüne kadar Viyana'da yavaş giden bir araba görmedim. Ve fark etmemiş olabilirsin diye söylüyorum, bu şehirdeki askeri olmayan neredeyse bütün araçlar siyah Mercedes'tir."

"Yine de ön tamponlarına bakıp hasar olup olmadığını kontrol etmeliyiz," diye ısrar ettim.

Bir vaaz verecekmiş gibi ellerini masum bir şekilde iki yana açtı. "Keyfine bak. Ama arabanın her yerinde gedikler bulacaksın. Burada dikkatli araba kullanmaya karşı kanunlar var gibi." Piposundan biraz daha nefes çekti. "Bak, Bernie, söylememde sakınca yoksa şu anda her şeyi aceleye getirme tehlikesindeyiz. Traudl'ın ölmesi gerçekten çok yazık, ama bunun için kavga etmemizin anlamı yok. Kim bilir? Belki bir kazaydı. Viyanalı şoförler hakkında söylediklerimin doğru olduğunu biliyorsun. Sovyetlerden daha kötüler. Tanrım yollarda sanki savaş arabaları yarışları var. Bunun felaket bir tesadüf olduğunu kabul ediyorum, ama hayal gücünün biraz genişlemesiyle imkânsız değil. Bunu kabul etmelisin."

Yavaşça başımı salladım. "Tamam. İmkânsız olmadığını kabul ediyorum."

"Öte yandan Org sen kızı elinden kaçırırsan bir başkası halletsin diye işi başka bir ajana daha vermiş olabilir. Suikastların bu şekilde ele alınması çok sıra dışı bir durum değil. En azından benim deneyimlerime göre, neyse." Duraklayıp piposunu bana uzattı. "Ne düşünüyorum biliyor musun? Bence König'i bir daha gördüğünde bu konuda sessiz kal. Eğer o bahsederse olayın büyük olasılıkla bir kaza olduğunu düşünüp rahatça üzerine alabilirsin." Elini ceketinin cebine sokup

ten rengi bir zarf çıkardı, kucağıma attı. "Şu anki durum bunu biraz daha az gerekli hale getiriyor, ama başka çare yok."

"Ne bu?"

"Macar sınırına yakın olan Sopron yakınındaki MVD karakolundan. Macaristan ve Aşağı Avusturya'daki MVD personelinin ve yöntemlerinin ayrıntılarını gösteriyor."

"Bu küçük ganimeti nasıl açıklamam gerekiyor?"

"Ben daha çok bunu bize veren adamı açıklarsın diye düşündüm. Açıkçası tam meraklısı oldukları türde bir malzeme. Adamın adı Yuri. Bilmen gereken tek şey bu. İçinde harita atıfları ve mesajlaşmak için kullandığı yerin ayrıntıları bulunuyor. Mattersburg adındaki küçük bir kasabanın yakınında bir demiryolu köprüsü var. Köprüde bir patika var ve yolun üçte ikisinden sonra korkuluklar kırık. Üst kısmı içi boş metalden oluşuyor. Bütün yapman gereken ayda bir kez oradan bilgi almak, para ve talimat bırakmak."

"Onunla bağlantımı nasıl açıklayacağım?"

"Yuri kısa bir süre öncesine kadar Viyana'da görevliydi. Eskiden ondan kimlik belgeleri alırdın. Ama artık daha hırslı hale geldi ve sende de onun teklif ettiklerini alacak para yok. Bu yüzden onu Org'a teklif edebilirsin. CIC onun değerini çoktan takdir etti. Ondan alacağımız her şeyi aldık, en azından kısa vadede. Aynı şeyleri Org'a da vermesinin bir zararı olmaz." Belinsky piposunu tekrar yakıp hararetle içine çekerek cevabımı bekledi.

"Gerçekten," dedi, "önemli bir şey yok. Bu tür bir operasyon 'istihbarat' sözünü hak etmi-

yor bile. İnan bana, aslında çok azı hak ediyor. Ama böyle bir kaynak ve görünüşe göre başarılı bir cinayet seni itibarlı biri haline getirecek, yaşlı adam."

"Coşkulu olmayışımı bağışla, ama burada yaptığım şeyin ne olduğunu gözden kaçırmaya başladım" dedim tatsız bir sesle.

Belinsky belli belirsiz başını salladı. "Eski arkadaşını temize çıkarmak istediğini sanıyordum."

"Beni dinlememiş olabilirsin. Becker hiçbir zaman benim arkadaşım olmadı. Ama Linden cinayeti konusunda gerçekten masum olduğunu düşünüyorum. Traudl da öyle. Bu yüzden Traudl hayatta olduğu sürece bu dava için uğraşmaya değer gibiydi, Becker'in masum olduğunu kanıtlamanın bir anlamı vardı. Ama artık o kadar emin değilim."

"Hadi, Günther," dedi Belinsky. "Becker'in kız arkadaşsız hayatı hiç hayatı olmamasından iyidir. Traudl'ın vazgeçmeni isteyeceğini gerçekten düşünüyor musun?"

"Becker'in nasıl bir pisliğin içinde olduğunu bilse belki isterdi. Becker'in ne tür adamlarla çalıştığını."

"Bunun doğru olmadığını biliyorsun. Becker yardımcı çocuk değildi, bu kesin. Ama Traudl hakkında bana söylediklerine bakılırsa bence o bunu biliyordu. Zaten artık masumiyet diye fazla bir şey kalmadı. Viyana'da değil."

İçimi çekip yorgun bir şekilde boynumu ovuşturdum. "Belki de haklısındır," dedim. "Belki sorun sadece benim. İşlerin bundan biraz daha iyi tanımlanmasına alışığım. Bir müşteri gelir, pa-

ramı öder, ben de davayı uygun görünen yöne doğru çeviririm. Hatta bazen davayı çözmeyi bile başarırım. Bunun çok güzel bir duygu olduğunu bilirsin. Ama şu anda yakınımda bir sürü insan var ve bana nasıl çalışacağımı söylüyorlar gibi geliyor. Sanki bağımsızlığımı kaybettim. Artık kendimi özel dedektif gibi hissetmiyorum."

Belinsky elindeki malı tükenmiş bir adam gibi başını omuzlarının üstünden iki yana salladı. Belki elinde açıklama kalmamıştı. Yine de bir deneme yaptı. "Hadi, daha önce de gizli çalışmışsındır elbette."

"Tabii," dedim. "Sadece daha belirgin bir amaç hissi için. O zaman en azından suçlunun resmini gördüm. Neyin doğru olduğunu biliyordum. Ama artık bu iş hiç açık değil ve bu benim gücümü tüketiyor."

"Hiçbir şey aynı kalmıyor, Alman. Savaş her şeyi herkes için değiştirdi, buna özel dedektifler de dâhil. Ama eğer suçlu resmi görmek istiyorsan sana yüzlercesini gösterebilirim. Belki binlercesini. Hepsi de savaş suçlusu."

"Almanların fotoğrafları mı? Dinle, Belinsky, sen Amerikalı ve Yahudi'sin. Senin buradaki doğruyu görmen çok daha kolay. Bense? Almanım. Hatta kısa, kirli bir an için SS'in içine bile girdim. Eski savaş suçlularından biriyle karşılaşsam muhtemelen elimi sıkıp bana eski yoldaş der."

Buna cevabı yoktu.

Bir sigara daha bulup sessizlik içinde içtim. Sigaram bitince başımı esefle iki yana salladım. "Belki sorun sadece Viyana'dır. Belki evimden bu kadar uzak olmamdır. Karım bana mektup yaz-

mış. Berlin'den ayrıldığımda çok iyi geçinmiyorduk. Açıkçası oradan ayrılmak için sabırsızlanıyordum, bu yüzden bu davayı doğru olmadığını bile bile aldım. Neyse karım yeniden başlayabileceğimizi umut ettiğini yazmış. Biliyor musun, gidip denemek için sabırsızlanıyorum. Belki–" Başımı iki yana salladım. "Belki bir içkiye ihtiyacım vardır."

Belinsky hevesle sırıttı. "İşte şimdi konuşmaya başladın, Alman," dedi. "Bu işte öğrendiğim bir şey var: eğer kuşkun varsa, alkole yatır."

27

1. Bezirk'teki gece kulübü olan Melodies Bar'dan geri döndüğümüzde vakit geç olmuştu. Belinsky pansiyonumun önünde durdu, ben arabadan inerken yakındaki kapı eşiğinin gölgesinden bir kadın çıktı. Bu Veronika Zartl'dı. Hiç arkadaş istemeyecek kadar çok içtiğim için ona zayıf bir şekilde gülümsedim.

"Tanrı'ya şükür geldin," dedi, "saatlerdir bekliyorum." Arabanın açık kapısından Belinsky'nin küfür ettiğini duyunca yüzünü buruşturdu.

"Ne oldu?" diye sordum.

"Yardımına ihtiyacım var. Odamda bir adam var."

"Ne olmuş?" dedi Belinsky.

Veronika dudağını ısırdı. "Adam ölü, Bernie. Bana yardım etmelisin."

"Ne yapabileceğimi bilmiyorum," dedim tereddütle. Melodies'de daha uzun kalmış olmayı diliyordum. Kendi kendime, "Bir kız bugünlerde

kimseye güvenmemeli," dedim. Ona ise, "Biliyorsun, bu aslında polisin işi," dedim.

"Polise anlatamam," diye inledi sabırsızlıkla. "Bu, ahlâk masası, Viyana suç polisi, kamu sağlığı görevlileri ve bir soruşturma anlamına gelir. Odamı, her şeyimi kaybederim. Anlamıyor musun?"

"Tamam, tamam. Ne oldu?"

"Galiba kalp krizi geçirdi." Başı önüne düştü. "Seni rahatsız ettiğim için özür dilerim, ama gidebileceğim başka kimse yok."

Kendi kendime tekrar küfredip başımı Belinsky'nin arabasından içeri soktum. "Hanımefendinin yardımımıza ihtiyacı var," diye homurdandım isteksiz bir şekilde.

"İhtiyacı olan tek şey bu değil." Ama motoru çalıştırıp ekledi: "Atlayın, ikiniz de."

Arabayı Rotenturmstrasse'ye sürüp Veronika'nın odasının bulunduğu bomba hasarlı binanın önünde durdu. Arabadan inince Stephansplatz'ın kararmış parke taşlarının üstünden kısmen restore edilmiş katedrali işaret ettim.

"İnşaat alanında branda bulabilir misin, bak bakalım," dedim Belinsky'ye, "Ben yukarı çıkıp bakayım. Uygun bir şey bulursan ikinci kata getir."

İtiraz edemeyecek kadar sarhoştu. Bir aptal gibi başını sallayıp katedralin iskelesine doğru yürüdü. Ben dönüp Veronika'nın peşinden üst kata çıktım.

Elli yaşlarında iri yarı, ıstakoz rengi bir adam büyük meşe yatakta yatıyordu. Kalp yetmezliğinde kusma çok yaygın görülürdü. Burnu ve ağzı

kötü bir yanık gibi kusmukla kaplıydı. Parmaklarımı adamın nemli boynuna koydum.

"Ne kadardır burada?"

"Üç ya da dört saattir."

"Üzerini örtmüş olman iyi," dedim. "Camı kapat." Yatak takımlarını ölü adamın üstünden çekip göğsünün üst kısmını kaldırmaya başladım. "Bana yardım et," diye emrettim.

"Ne yapıyorsun?" Aşırı dolu bir bavulu kapamaya çalışıyormuş gibi göğsünü bacaklarına doğru yatırmama yardımcı oldu.

"Bu serseriyi zinde tutmaya çalışıyorum," dedim. "Kaslara biraz müdahale katılaşmayı yavaşlatır ve onu aşağıya indirip arabaya bindirmemizi kolaylaştırır." Ensesine sertçe bastırıp gösterdiğim çaba yüzünden hızlı hızlı soluyarak adamı kusmuk lekeli yastıklara geri yatırdım. "Bu amca ekstra yiyecek karnesi kullanıyormuş," dedim nefes nefese. "Yüz kilodan fazla olmalı. Yanımızda Belinsky olduğu için şanslıyız."

"Belinsky polis mi?"

"Sayılır," dedim. "Ama endişelenme. Suç rakamlarını fazla umursayan polislerden değil. Belinsky'nin yapacak başka önemli işleri var. Nazi savaş suçlularının peşinde." Ölü adamın kollarını ve bacaklarını bükmeye başladım.

"Ona ne yapacaksın?" diye sordu midesi bulanarak.

"Demiryolu hattına bırakacağım. Çıplak olduğu için İvanlar ona bir parti vermiş, sonra da trenden atmış gibi görünür. Şansın da yardımıyla ekspres treni onun üstünden geçip kılığını güzelce değiştirir."

"Lütfen yapma," dedi zayıf bir sesle, "... bana karşı çok nazikti."

Cesetle işim bitince doğrulup kravatımı düzelttim. "Votkalı akşam yemeğinden sonra bu çok ağır bir iş. Şimdi, Belinsky ne cehennemde kaldı?" Kirli tül perdelerin yanındaki yemek sandalyesinin üstünde güzelce katlanmış duran giysilerini görünce, "Ceplerini araştırdın mı?" diye sordum.

"Hayır, tabii ki hayır."

"Bu oyunda yenisin, değil mi?"

"Hiç anlamıyorsun. O benim iyi bir arkadaşımdı."

"Belli," dedi Belinsky kapıdan girerken. Elinde beyaz bir şey vardı. "Korkarım bir tek bunu bulabildim."

"Bu ne?"

"Sunak örtüsü galiba. Katedralin içindeki dolapta buldum. Kullanılmış gibi görünmüyor."

Ben ceplerini araştırırken Veronika'ya Belinsky'nin cesedi sarmasına yardım etmesini söyledim.

"Kendisi bu işte iyidir," dedi Belinsky Veronika'ya. "Bir keresinde ben hâlâ nefes alırken ceplerimi karıştırdı. Söyle bana tatlım, tırpanla biçildiğinde şişko çocuk ve sen o işi mi yapıyordunuz?"

"Onu rahat bırak, Belinsky."

"Bundan böyle Rab'be ait olarak ölenlere ne mutlu!"‡ diyerek güldü. "Ben mi? Umarım iyi bir kadında ölürüm."

Adamın cüzdanını açıp dolarları ve şilinleri masaya döktüm.

---

‡ Vahiy 13:14 –ed.n.

"Ne arıyorsun?" diye sordu Veronika.

"Bir adamın cesedinden kurtulacaksam onun hakkında iç çamaşırının renginden biraz daha fazla şey bilmeyi isterim."

"Adı Karl Heim," dedi Veronika sessizce.

Kartvizitini buldum. "Dr. Karl Heim," dedim. "Dişçi, öyle mi? Sana penisilin veren bu muydu?"

"Evet."

"Önlem almayı seven bir adam, ha?" diye mırıldandı Belinsky. "Odanın görünüşünden bunun nedenini anlayabiliyorum." Tuvalet masasındaki parayı işaret etti. "O parayı saklasan iyi olur tatlım. Kendine yeni bir dekoratör bul."

Heim'in cüzdanında başka bir kartvizit daha vardı. "Belinsky," dedim. "Binbaşı Jesse P. Breen'i duydun mu hiç? DP İzleme Projesi denen bir yerden?"

"Tabii ki duydum." Gelip kartviziti elimden aldı. "DPSP 430.'un özel bir birimidir. Breen, CIC'nin Org'la yerel bağlantı subayıdır. Org'un adamlarından birinin ABD askeri polisiyle başı derde girerse Breen bunu çözmelerine yardımcı olur. Yani cinayet gibi gerçekten ciddi bir şey değilse. Kurban Amerikalı ya da İngiliz olmadığı takdirde Breen cinayeti bile halledebilir bence. Görünüşe göre bu şişko dostumuz senin eski yoldaşlarından olabilir, Bernie."

Belinsky konuşmaya devam ederken ben Heim'ın pantolonunun cebini karıştırıp bir anahtar takımı buldum.

"Bu durumda senin ve benim bu doktorun muayenehanesine bir bakmamız iyi fikir olabilir," dedim. "Burada ilginç bir şeyler bulduğumuzu hissediyorum."

Heim'ın cesedini şehrin Rus kesimindeki Ostbahnhof yakınındaki tren yolunun sessiz bir noktasına attık. Ben olay yerinden mümkün olduğunca çabuk ayrılmak istiyordum, ama Belinsky arabada oturup trenin işini yaptığını görmek için ısrar etti. On beş dakika sonra Budapeşte'ye ve Doğu'ya giden bir tren sarsılarak geldi, Heim'ın cesedi yüzlerce tekerlek çiftinin altında kayboldu.

"İnsan soyu ota benzer," dedi Belinsky makamlı bir tonlamayla. "Bütün vefası kır çiçeği gibidir: ot kurur, çiçek solar."§

"Kes şunu, tamam mı?" dedim. "Beni geriyorsun."

"Ama doğruların ruhları Tanrı'nın elindedir ve hiçbir acı onlara dokunmaz. Sen nasıl istersen, Alman."

"Hadi," dedim. "Gidelim buradan."

Kuzeye, 18. Bezirk'teki Währing'e gittik. Türkenschanzplatz'da ortasından küçük bir demir yolu hattı geçen büyük bir parkın yakınındaki üç katlı güzel evi bulduk.

"Yolcumuzu buraya bırakabilirdik," dedi Belinsky. "Kendi kapısının önüne. Böylece Rus kesimine yolculuk yapmaktan kurtulurduk."

"Burası Amerikan kesimi," diye hatırlattım. "Burada trenden atılmanın tek yolu biletsiz yolculuk yapmaktır. Hatta trenin durmasını bile beklerler."

"Sam Amca sana göre böyle mi? Hayır, haklısın Bernie. O, İvanlarla daha mutlu olur. Bizden birini ilk kez trenden atmıyorlar. Ama onların de-

§ Yeşaya 40:6-7 –ed.n.

miryolu işçilerinden biri olmayı hiç istemezdim. Çok tehlikeli."

Arabadan inip eve doğru yürüdük.

Evde birinin olduğunu gösteren bir iz yoktu. Sırıtan dişler gibi duran kısa, tahta çitlerin üstündeki karanlık pencereler büyük bir kurukafanın boş göz yuvaları gibi görünüyordu. Kapı sövesinin üstündeki kararmış pirinç levhada tipik Viyanalı abartısıyla Dr. Karl Heim, Konsültan Ortodontik Cerrah yazıyordu. İki giriş vardı: birisi Heim'ın evine, diğeri muayenehanesine gidiyordu.

"Sen eve bak," dedim ön kapıyı anahtarla açarak. "Ben yana dolaşıp muayenehaneye bakayım."

"Sen nasıl istersen." Belinsky paltosunun cebinden bir fener çıkardı. Fenere baktığımı görünce, "Ne oldu?" dedi. "Yoksa sen karanlıktan felan mı korkuyorsun?" Bir kahkaha attı. "Bunu sen al. Ben karanlıkta görebilirim. Benim işimde çalışırken karanlıkta görmek zorundasın."

Omuz silkip feneri ondan aldım. Ceketinin cebine uzanıp silahını çıkardı.

"Üstelik," dedi susturucuyu takarak. "Kapı tokmağını çevirmek için bir elimin boşta kalmasını isterim."

"Sadece kimi vurduğuna dikkat et," dedikten sonra yürüyüp gittim.

Evin yan tarafına gelince muayenehanenin kapısından girip kapıyı sessizce arkamdan kapadım, feneri açtım. Meraklı bir komşu içeriye bakıyor olabilir diye feneri pencerelerden uzak tutup muşamba kaplı zemine çevirdim.

Kendimi çok sayıda saksının ve su kaplumbağalarıyla dolu bir akvaryumun bulunduğu resep-

siyon ve bekleme odasında buldum. Japon balıklarından sonra kaplumbağaların iyi bir değişiklik olduğunu düşünüp sahipleri artık öldüğü için pis kokulu kutudan onlara biraz yem attım, suyun yüzeyine çıkıp yediler. Bu bugün yaptığım ikinci iyi işti. Yardımseverlik benim için alışkanlık haline gelmeye başlamıştı.

Resepsiyon masasında randevu defterini açıp feneri sayfalarına tuttum. Heim'ın rakiplerine bırakacağı fazla bir hastası yok gibiydi. Bugünlerde insanlarda dişlerini tedavi ettirecek para yoktu. Karaborsada ilaç satsa Heim'ın çok daha iyi para kazanacağından kuşkum da yoktu. Sayfaları geriye doğru çevirince haftada iki ya da üç randevusu olduğunu gördüm. Birkaç ay öncesinde tanıdığım iki isme rastladım: Max Abs ve Helmut König. İkisinin de birkaç gün arayla dişleri çekilmişti. Dişi çekilen başka bir sürü isim vardı, ama onları tanımıyordum.

Dosya dolaplarını karıştırınca çoğunun boş olduğunu gördüm. Yalnızca bir tanesinde 1940 yılı öncesine ait hastaların ayrıntıları vardı. Dolap o zamandan beri açılmış gibi de görünmüyordu. Bu beni şaşırttı, çünkü dişçiler böyle konularda çok titiz olurlardı; gerçekten de 1940 öncesi Heim hasta kayıtları konusunda daha özenliydi. Her hastası için kalan diş, dolgu, protez işaretlerini koymuştu. Sonradan pasaklı mı olmuş, diye merak ettim. Yoksa bu kadar dikkatli kayıt tutmaya değecek kadar hastası mı yoktu? Ve neden son zamanlarda bu kadar çok diş çekmişti? Doğru, savaş yüzünden ben dâhil pek çok adamın dişleri çürümüştü. Benim için bunun nedeni Sovyet

hapishanesinde geçirdiğim bir yıllık açlığın bir sonucuydu. Ama yine de bütün dişlerimi yerinde tutmayı başarmıştım. Ve benim gibi bir sürü insan vardı. O zaman bana çok iyi dişleri olduğunu söylediğini hatırladığım König neden bütün dişlerini çektirmişti? Yoksa dişlerinin çürümeden önce sağlam olduğunu mu söylemek istemişti? Bunların hiçbiri Conan Doyle'un bile kısa bir hikâyeye çevirmesine yetmeyecekken beni iyice şaşkın halde bırakmıştı.

Muayenehane daha önce gittiklerim gibiydi. Belki biraz daha pisti, ama hiçbir şey savaştan önceki kadar temiz değildi zaten. Siyah deri sandalyenin yanında büyük bir silindir içinde anestezik gaz vardı. Şişenin boynundaki musluğu çevirince tıslama sesini duyup tekrar kapattım. Her şey gerektiği gibi çalışıyor gibi görünüyordu.

Kilitli kapının ardında küçük bir depo odası vardı. Belinsky beni orada buldu.

"Bir şey buldun mu?" diye sordu.

Ona kayıtlardaki eksikleri söyledim.

"Haklısın," dedi Belinsky gülümser gibi bir sesle. "Bu hiç Alman gibi değil."

Feneri odanın duvarlarındaki raflara çevirdim.

"Merhaba," dedi. "Burada ne varmış bakalım?" Kenarına sarı boyayla H2SO4 kimyasal formülü yazılmış olan çelik bir varile dokunmak için uzandı.

"Senin yerinde olsam dokunmazdım," dedim. "O şey bir öğrencinin kimya setine ait değil. Yanılmıyorsam sülfürik asit olmalı." Feneri varilin üstündeki DİKKAT yazan tarafa çevirdim. "Seni birkaç litrelik hayvani yağa çevirebilir."

"Kaşerdir umarım," dedi Belinsky. "Bir dişçi bir varil dolusu sülfürik asitle ne yapar ki?"

"Bildiğim kadarıyla yapma dişleri bir gece bunun içinde bekletiyor."

Varilin yanındaki rafta böbrek biçiminde üst üste konmuş çelik tepsiler vardı. Bir tanesini alıp fenerin altına tuttum. Bir avuç dolusu tuhaf şekilli nane şekerine baktık. Hepsi iğrenç bir çocuk tarafından yarısı emilip yarısı saklanmış gibi birbirine yapışmıştı. Ama bazılarının üstünde kan da vardı.

Belinsky'nin burnu tiksintiyle kırıştı. "Bu lanet şeylerde ne böyle?"

"Diş." Feneri ona verip dişlerden birini aldım, ışığa doğru kaldırdım. "Çekilmiş diş. Birkaç ağız dolusu var burada."

"Dişçilerden nefret ederim," diye tısladı Belinsky. Elini cebine sokup çiğnemek için kürdanlarından birini çıkardı.

"Bunların normalde asit fıçısının içine gideceğini söylerdim."

"Yani?" Ama Belinsky ilgimi fark etmişti.

"Nasıl bir dişçi sadece diş çekip başka hiçbir şey yapmaz?" diye sordum. "Randevu defterinde sadece diş çekimi var." Dişi parmaklarımın arasında çevirdim. "Bu azı dişinde bir problem olduğunu söyleyebilir misin? Dolgusu bile yok."

"Mükemmel derecede sağlıklı bir diş gibi görünüyor," dedi Belinsky.

Tepsideki yapışkan yığını işaret parmağımla karıştırdım. "Gerisi de öyle," diye gözlemledim. "Ben dişçi değilim, ama daha doldurulmamış bir dişin çekilmesinin ne anlamı var bilmiyorum."

"Belki Heim sadece götürü iş yapıyordu. Belki adam sadece diş çekmeyi seviyordu."

"Kayıt tutmaktan daha fazla sevdiği kesin. Yakın dönemdeki hastalarına ait hiç kayıt yok."

Belinsky bir tepsi daha alıp içindekileri inceledi. "Bir grup diş daha," dedi. Ama sonraki tepsinin içinde bir şeyler yuvarlandı. Bunlar minik bilyelere benziyordu. "Vay canına, burada ne varmış?" Bir tanesini alıp büyülenmiş gibi baktı. "Yanılmıyorsam bu küçük şekerlemelerin içinde potasyum siyanür var."

"Ölümcül haplar mı?"

"Evet. Bunlar eski yoldaşların arasında çok popülerdi, Alman. Özellikle İvanlar tarafından yakalanmak yerine intiharı tercih edebilecek cesareti olan SS, kıdemli devlet ve parti görevlileri arasında. Galiba bunlar orijinal olarak Alman gizli ajanları için geliştirildi, ama Arthur Nebe ve SS, yüksek rütbeli subayların bunlara daha çok ihtiyacı olduğuna karar verdi. Adam dişçisinden bir takma diş yapmasını ya da var olan bir dolgusunu kullanıp içine bu küçük bebeklerden koymasını isteyebilir. Güzel ve rahat – görsen şaşarsın. Yakalandığında cebinde yem niyetine siyanür kapsülü bile bulunabilir, böylece onu yakalayanlar diş muayenesine ihtiyaç duymaz. Sonra adam uygun zaman geldiğini düşündüğünde dişindeki kapsülü çıkarır ve kırılana kadar çiğner. Neredeyse anında ölür. Himmler kendini böyle öldürdü."

"Goering'in de öyle öldürdüğünü duymuştum."

"Hayır," dedi Belinsky. "O yemlerden birini kullandı. Kodesteyken Amerikalı bir subay içeri

gizlice soktu. Buna ne dersin, ha? Bizimkilerden biri o şişko pisliğe böyle acıyor." Kapsülü tepsiye atıp bana uzattı.

Daha yakından bakmak için elime birkaç tanesini aldım. Bu kadar küçük şeylerin böyle ölümcül olabilmesi çok şaşırtıcıydı. Dört adamın ölümü için dört küçük inci tanesi. Takma dişimde olsun olmasın bunlardan birini ağzımda taşıyıp akşam yemeğimin tadını çıkarabileceğimi hiç sanmıyordum.

"Ne düşünüyorum biliyor musun, Alman? Galiba Viyana'da dolaşan bir sürü dişsiz Nazi var." Onun peşinden tekrar muayenehaneye girdim. "Anladığım kadarıyla ölülerin teşhisi için kullanılan diş muayene yöntemlerinden haberdarsın."

"Her polis kadar," dedim.

"Savaştan sonra çok işe yaradı," dedi. "Cesetlerin kimliğini teşhis etmenin en iyi yolu bu. Doğal olarak ölü olduklarını sanmamızı isteyen bir sürü Nazi vardı. Bizi buna ikna etmek için çok çaba harcadılar. Üzerinde sahte belgeler bulunan yarısı yanmış cesetler falan. Tabii ki yaptığımız ilk şey bir dişçinin cesedin dişlerini incelemesini sağlamak oluyordu. Adamın dişçi kayıtları yoksa bile dişlerinden en azından yaşı tahmin edilebiliyor: parodontaz, kök erimesi, vs – cesedin olması gereken kişi olmadığını kesin olarak söyleyebilirsin."

Belinsky durup muayenehaneye baktı. "Buraya bakmayı bitirdin mi?"

Bitirdiğimi söyleyip evde bir şey bulup bulmadığını sordum. Başını iki yana sallayıp bulamadığını söyledi. Oradan çıkıp gitmemiz gerektiğini söyledim.

Arabaya binerken anlatmaya devam ediyordu.

"Gestapo şefi Heinrich Müller vakasını ele al. En son Nisan 1945'te Hitler'in yeraltı sığınağında canlı görülmüş. Müller'in Mayıs 1945'teki Berlin çarpışmasında ölmüş olması gerekiyor. Ama savaştan sonra cesedi mezardan çıkarıldı, Berlin'de İngiliz kesimindeki bir hastanede bir çene cerrahisi uzmanı cesetteki dişlerin kırk dört yaşındaki bir erkeğe ait olduğunu düşünmediğini söyledi. Cesedin yirmi beş yaşından büyük olamayacağını düşünüyordu." Belinsky motoru çalıştırdı, bir iki saniye gaza bastı, vitesi taktı.

Direksiyonun üstüne iyice eğilerek arabayı bir Amerikalı için kötü bir şekilde sürmeye başladı. Çift debriyaj yapıyor, yanlış vitese takıyor ve genellikle direksiyonu fazlaca çeviriyordu. Bana göre bütün dikkatini araba sürmeye vermesi gerekiyordu, ama o yoldan geçen bir motosikletliyi neredeyse öldürdükten sonra bile sakin açıklamasına devam etti.

"Bu serserilerin bazılarını yakaladığımızda sahte belgeleri, yeni saç stilleri, bıyıkları, sakalları, gözlükleri, adını sen koy, böyle bir sürü ıvır zıvırları vardı. Ama dişler dövme kadar güvenilirdir, hatta bazen parmak izi kadar. Yani birisi dişlerinin hepsini çektirirse başka bir olası teşhis yolunu yok etmiş oluyor. Ne de olsa SS numarasını silmek için kolunun altında bir mermi patlatabilen bir adam takma diş takmaktan geri durmaz, değil mi?"

Kendi kolumun altındaki yanık izini düşünüp haklı olabileceğini düşündüm. Ruslardan saklanmak için dişlerimi söktürmeye kesinlikle başvu-

rabilirdim. Özellikle de Max Abs ve Helmut König gibi acısız diş çekimi fırsatı bulursam.

"Galiba haklısın."

"Bunun üzerine bahse girebilirsin. Heim'ın randevu defterini bu yüzden çaldım." Defteri tuttuğunu düşündüğüm ceketinin göğüs kısmına bir iki şaplak indirdi. Dişleri kötü olan bu adamların kim olduğunu öğrenmek ilginç olabilir. Örneğin dostun König. Ve Max Abs. Yani küçük bir SS şoförü neden ağzındakileri gizlemeye gerek duysun ki? Hele SS onbaşısı değilse." Belinsky bunu düşününce coşkuyla güldü. "Bu yüzden benim karanlıkta görebilmem gerekiyor. Eski yoldaşlarınızdan bazıları haritaları nasıl karıştıracağını iyi biliyor. Biliyor musun, bu Nazilerin bazılarını çocukları onlar için çileklerini şekere batırırken bile arıyor olursak hiç şaşırmam."

"Yine de," dedim, "onları yakalamanız ne kadar uzun sürerse, pozitif kimlik teşhisi o kadar zor olacaktır."

"Endişelenme," diye hırladı kindar bir şekilde. "Ortaya çıkıp bu pisliklerin aleyhine tanıklık edecek şahit bulmakta zorlanmayacağız. Ya da belki de Müller ve Globocnik gibi adamların bu işten cezasız kurtulmalarına izin verilmesi gerektiğini düşünüyorsundur?"

"Globocnik kim, partisi ne zaman?"

"Odilo Globocnik. Reinhard Operasyonunu yürüttü, Polonya'daki büyük ölüm kamplarının çoğunu o kurdu. 45'te intihar ettiği söylenenlerden bir tanesi de o. Bu yüzden hadi söyle, ne düşünüyorsun? Şu anda Nürnberg'de bir duruşma devam ediyor. Otto Ohlendorf, o SS özel harekât

gruplarından birinin komutanı. Savaş suçları yüzünden asılması gerektiğini düşünüyor musun?"

"Savaş suçları mı?" diye tekrarladım yorgun bir şekilde. "Dinle, Belinsky, üç yıl boyunca Wehrmacht'ın Savaş Suçları Bürosu'nda çalıştım. Bu yüzden bana lanet olası savaş suçlarıyla ilgili ders verebileceğini düşünme."

"Sadece senin nerede durduğunu merak ediyorum, Alman. Hem siz Jerry'ler tam olarak hangi savaş suçlarını soruşturuyordunuz?"

"İki taraflı zulümleri. Katyn Ormanı'nı duydun mu?"

"Elbette. Onu mu soruşturdun?"

"Ekibin bir parçasıydım."

"Vay canına." Gerçekten şaşırmış gibiydi. Çoğu insan şaşırıyordu.

"Açıkçası savaşan adamları savaş suçlarıyla suçlama fikri çok saçma. Kadın ve çocukların öldürülmesi cezalandırılmalı, evet. Ama Müller ve Globocnik gibiler sadece Yahudileri ve Polonyalıları öldürmedi. Almanları da öldürdüler. Belki bize bir şans verseniz onları adalete kendimiz teslim ederdik."

Belinsky, Währinger Strasse'ye dönüp arabayı güneye sürdü, hastanenin gösterişli binasını geçti, Alser Strasse'ye girince benimle aynı şeyleri hatırlayıp biraz daha saygılı bir hıza indi. Söylediklerime cevap vermek üzere olduğunu görmüştüm, ama artık sessizdi. Sanki kendisini bana hakaret için bir bahane vermekten kaçınmaya zorunlu hissediyor gibiydi. Pansiyonumun önünde durdu. "Traudl'ın ailesi var mı?" diye sordu.

"Bildiğim kadarıyla yok. Sadece Becker." Ama bunu ben de merak ediyordum. Traudl ve Poroshin'in fotoğrafı hâlâ aklımdaydı.

"Neyse, tamam. Becker'in acısına üzülerek uykumu kaçıracak değilim."

"Unutuyorsan söyleyeyim, o benim müşterim. Sana yardım ederken onun masum olduğunu kanıtlamak için çalışıyor olmam gerekiyor."

"Ve buna inanıyorsun?"

"Evet, inanıyorum."

"Ama onun Crowcass listesinde olduğunu biliyor olmalısın."

"Çok tatlısın," dedim budalaca. "Beni böyle koşturup durduktan sonra bunu söylüyorsun. Şansımın yaver gittiğini ve yarışı kazandığımı varsayalım, ödülü almama izin verilecek mi?"

"Arkadaşın katil bir Nazi, Bernie. Ukrayna'daki bir idam mangasına komuta edip adamları, kadınları ve çocukları katletti. Linden'i öldürmüş olsa da olmasa da asılmayı hak ettiğini söyleyebilirim."

"Çok tatlısın, Belinsky," diye tekrarladım keskin bir şekilde. Arabadan inmek için harekete geçtim.

"Ama bana kalırsa o küçük bir balık. Ben Emil Becker'den daha büyük balıkların peşindeyim. Bana yardım edebilirsin. Ülkenin yaptığı hasarın bir kısmını onarabilirsin. Bunun sembolik bir jest olduğunu düşünebilirsin. Kim bilir – eğer yeterince Alman aynı şeyi yaparsa belki hesap eşitlenir."

"Sen neden bahsediyorsun?" dedim arabadan inince. "Hangi hesap?" Arabanın kapısına yaslanıp baktım. Belinsky piposunu çıkardı.

"Tanrı'nın hesabı," dedi sessizce.

Bir kahkaha atıp ona inanamayarak başımı iki yana salladım.

"Ne var? Tanrı'ya inanmıyor musun?"

"Onunla anlaşma yapmaya çalışmaya inanmıyorum. Tanrı'dan ikinci el araba satan biriymiş gibi bahsediyorsun. Seni yanlış değerlendirmişim. Sandığımdan çok daha Amerikalısın."

"İşte burada yanılıyorsun. Tanrı anlaşmalar yapmayı sever. İbrahim'le, Nuh'la yaptığı anlaşmaya bak. Tanrı bir tüccardır, Bernie. Sadece bir Alman bir anlaşmayı doğrudan emirle karıştırır."

"Konuya gel, olur mu? Bir konu var, değil mi?" Tavırları olduğunu gösteriyordu.

"Sana karşı samimi olacağım–"

"Aa? Biraz önce öyle olduğunu sanıyordum."

"Sana söylediğim her şey doğruydu."

"Sadece söylediklerinden daha fazlası var, değil mi?"

Belinsky başını evet anlamında sallayıp piposunu yaktı. Ağzına bir şaplak indirip pipoyu çıkarmak istedim. Onun yerine tekrar arabaya binip kapıyı kapadım.

"Seçici doğrular konusundaki bu eğiliminle bir reklam şirketinde çalışmalısın. Hadi duyalım bakalım söyleyeceklerini."

"Sadece bitirene kadar bana saldırma, tamam mı?"

Kısaca başımı salladım.

"Tamam. Başlangıç olarak biz –yani Crowcass– Becker'in Linden cinayetinde masum olduğuna inanıyoruz. Onu öldüren silah üç yıl önce Berlin'de bir başkasını öldürmek için de kullanıl-

dı. Balistikçiler o mermiyi Linden'i öldürenle eşledi. İki mermi de aynı silahtan çıkmıştı. İlk cinayet sırasında Becker'in başka bir yerde olduğu açıktı: o sırada kendisi Rusların savaş esiriydi. Tabii ki silahı sonradan elde etmiş olabilir, ama daha ilginç kısma gelmedim, Becker'in masum olmasını gerçekten istememe neden olan kısma.

"Silah standart SS malı bir Walther P38'di. Seri numarası kayıtlarını ABD Belge Merkezinden kontrol ettik ve bu silahın Gestapo'daki kıdemli subaylara verilen gruptan biri olduğunu bulduk. Bu silah Heinrich Müller'e verilmiş. Bu düşük bir olasılıktı, ama Linden'i öldüren mermiyle mezardan çıkardığımız Müller olması gereken adamı öldüren mermiyle karşılaştırdık. Ne çıktı biliyor musun? Büyük ikramiye. Linden'i öldüren her kimse, sahte Heinrich Müller'i mezara koyan da o olabilir. Anlıyor musun, Bernie? Bu Gestapo Müller'in hâlâ hayatta olduğuna dair bulduğumuz en iyi ipucu. Bu onun sadece birkaç ay önce Viyana'da olduğunu, senin şu anda üyesi bulunduğun Org için çalıştığını gösteriyor. Hâlâ burada bile olabilir.

"Bunun ne kadar önemli olduğunu biliyor musun? Bir düşün, lütfen. Müller Nazi terörünün mimarıydı. On yıl boyunca dünyanın gördüğü en acımasız gizli polisi yönetti. Bu adam neredeyse Himmler kadar güçlüydü. Kaç kişiye işkence yapmış olabileceğini tahmin edebiliyor musun? Kaç ölüm emri verdiğini? Kaç Yahudi, Polonyalı – hatta kaç Alman öldürmüş olabileceğini? Bernie, bu senin bütün o Almanların intikamını almaya yardım etmen için bir fırsat. Adaletin yerine geldiğini görmek için."

Küçümsercesine bir kahkaha attım. "Bir adamın yapmadığı bir şey yüzünden asılmasına adalet mi diyorsun? Yanılıyorsam düzelt Belinsky, ama bu da planının bir parçası değil mi: Becker'in asıldığını görmek?"

"Doğal olarak işin oraya varmamasını umuyorum. Ama eğer gerekirse öyle olsun. Askeri polis Becker'i elinde tuttuğu sürece Müller paniklemez. Ve eğer bu onun asılmasını içeriyorsa evet, Emil Becker hakkında bildiklerimi düşünürsek uykularım kaçmaz." Belinsky onu onayladığıma dair bir iz bulmak için yüzümü dikkatlice araştırdı. "Hadi, sen polissin. Bu işlerin nasıl olduğunu bilirsin. Bugüne kadar hiçbir adamı öteki suçunu kanıtlayamadığın için başka bir suçtan yakalamadığını söyleme bana. Bu her şeyi eşitliyor, bunu biliyorsun."

"Tabii, bunu yaptım. Ama bir adamın hayatı söz konusu olduğunda değil. Bir adamın hayatıyla oynamadım hiç."

"Müller'i bulmamıza yardım edersen Becker'i unutmaya hazırız." Piposundan çıkan kısa duman sahibinin artan sabırsızlığını gösteriyordu. "Bak, sadece Becker yerine Müller'i kodese tıkmanı öneriyorum."

"Müller'i bulursam, sonra ne olacak? Gidip onu kelepçelememe izin verecek değil ya. Kafam uçurulmadan onu nasıl yakalayacağım?"

"O işi bana bırakabilirsin. Sen sadece nerede olduğunu bul. Beni ara, Crowcass ekibi gerisini halleder."

"Onu nasıl tanıyacağım?"

Belinsky arka koltuğa uzanıp ucuz, deri evrak çantasını aldı. Çantayı açıp bir zarftan pasaport boyunda bir fotoğraf çıkardı.

"Bu Müller," dedi. "Anlaşılan çok belirgin bir Münih aksanıyla konuşuyor, bu yüzden görünüşünü radikal bir şekilde değiştirmiş olsa bile sesini tanımada zorluk çekmezsin." Fotoğrafı sokak lambasına uzatmamı ve bir süre incelememi seyretti.

"Şu anda kırk yedi yaşında olmalı. Çok uzun boylu değil, iri köylü elleri var. Alyansı bile hâlâ parmağında olabilir."

Fotoğraf adam hakkında fazla bir şey söylemiyordu. Çok açıklayıcı bir yüzü yoktu; ama yine de dikkati çeken bir yüzdü. Müller'in kare biçiminde kafası, geniş bir alnı, gergin, ince dudakları vardı. Ama bu küçük fotoğrafta bile insanı gerçekten etkileyen yeri gözleriydi. Müller'in gözleri bir kardan adamın gözlerine benziyordu: iki siyah, donmuş kömür parçası.

"Bir tane daha var," dedi Belinsky. "Bunlar onun bilinen iki fotoğrafı."

İkincisi bir grup fotoğrafıydı. Meşe masanın etrafında beş adam toplanmış, rahat bir restoranda akşam yemeği yiyor gibi duruyorlardı. Üçünü tanıyordum. Masanın başında Heinrich Himmler kalemiyle oynayıp sağındaki Arthur Nebe'ye gülümsüyordu. Arthur Nebe: Belinsky'nin dediği gibi eski yoldaşım. Himmler'in solunda, Reichsführer-SS'in her sözüne sıkı sıkı yapıştığı belli olan Reinhard Heydrich oturuyordu. RSHA'nın başı olan Heydrich 1942'de Çek teröristler tarafından öldürülmüştü.

"Bu resim ne zaman çekilmiş?" diye sordum.

"Kasım 1939'da." Belinsky öne doğru eğilip piposunun sapıyla diğer iki adamdan birini işaret

etti. "Bu Müller," dedi. "Heydrich'in yanında oturuyor."

Müller'in eli fotoğraf makinesinin objektifinin açılıp kapandığı o yarım saniye içinde hareket etmişti: masadaki sipariş kâğıdını örtmek istercesine bulanıklaşmıştı, ama yüzüğü açıkça görülüyordu. Aşağıya doğru bakıyor, neredeyse Himmler'i hiç dinlemiyordu. Heydrich'inkine kıyasla Müller'in kafası küçüktü. Saçları kısa kesilmiş, hatta kazınmış, sadece kafasının üst kısmında dikkatle ayrılmış bir kısım biraz uzun bırakılmıştı.

"Müller'in karşısındaki adam kim?"

"Not alan mı? Franz Josef Huber. Viyana'daki Gestapo şefiydi. İstersen bu resimler sende kalabilir. Bunlar kopya zaten."

"Daha sana yardım etmeyi kabul etmedim."

"Ama edeceksin. Etmek zorundasın."

"Şu anda sana canın cehenneme diyorum, Belinsky. Görüyorsun, ben eski bir piyano gibiyim – oynanmayı pek sevmiyorum. Ama yorgunum. Ve biraz içki içtim. Yarın sabah belki daha açık düşünebilirim." Kapıyı açıp tekrar aşağıya indim.

Belinsky haklıydı: büyük siyah Mercedes'in gövdesi vuruklarla kaplıydı.

"Seni sabah ararım," dedi.

"Ara," dedim kapıyı çarparken.

Belinsky şeytanın arabacısı gibi uzaklaştı.

28

Pek iyi uyuyamadım. Belinsky'nin anlattıklarına canım sıkıldığı için düşüncelerim uzuvlarımı huzursuz hale getiriyordu. Sadece birkaç saatlik uykudan sonra şafaktan önce soğuk terler içinde uyanıp bir daha uyumadım. Keşke Tanrı'dan bahsetmeseydi, dedim kendi kendime.

Rusya'da esir düşene kadar Katolik değildim. Kamptaki rejim o kadar zordu ki beni öldürebileceği ihtimalini düşünüp zihnimin gerisiyle barış yapmayı isteyerek esirler arasındaki tek rahibi arayıp bulmuştum. Polonyalı bir rahipti bu. Luteryan olarak yetiştirilmiştim, ama o korkunç yerde dini adlandırmalar çok önemsiz görünüyordu.

Ölümün beklentisiyle Katolik olmak sadece hayata daha sıkı sarılmamı sağlamıştı. Kaçıp Berlin'e döndükten sonra ayinlere katılmaya ve beni kurtardığı belli olan inancı kutlamaya devam ettim.

Yeni bulduğum kilisemin Nazilerle ilişkiler konusundaki kayıtları iyi değildi ve şimdi kendisini suç isnadından da uzaklaştırmıştı. Bu, Katolik Kilisesi suçsuzsa üyelerinin de suçsuz olduğu anlamına geliyordu. Alman kolektif suçunun reddinin dini bir temeli var gibi görünüyordu. Rahipler suçluluğun insanla Tanrısı arasındaki özel bir şey olduğunu ve suçun başka bir ulus tarafından bir diğerine atılmasının dine küfretmek gibi olduğunu söylüyordu, çünkü bu yalnızca ilahi bir ayrıcalık konusu olabilirdi. Sonra da geriye ölüler, yanlış yapmış olanlar ve bütün o korkunç, utanç verici dönemin olabildiğince hızlı bir şekilde unutulması için dua etmek kalmıştı.

Ahlâki pisliğin halının altına süpürülmesinden dolayı huzursuz kalan bir sürü insan vardı. Ama ülkenin topluca suçluluk duyamayacağı kesindi, herkes suçlulukla şahsen yüzleşmeliydi. Ben kendi suçumun doğasını ancak şimdi fark ediyordum – ve belki de bu pek çoklarınınkinden farklı da değildi: hiçbir şey söylemediğim, Nazilere karşı elimi kaldırmadığım için suçluydum. Ayrıca Heinrich Müller'e karşı kişisel bir sıkıntım olduğunu da fark ettim, çünkü o Gestapo'nun başı olarak benim bir zamanlar gururlu bir üyesi olduğum polis gücünün yozlaşmasını sağlamak için herkesten daha fazla şey yapmıştı. Toplu dehşet oradan akmıştı.

Şimdi bir şey yapmak için çok geç görünmüyordu. Sadece benim değil, Becker'in yozlaşmasının da sembolü olan Müller'i bulup adalete teslim ederek olanlar konusundaki kendi suçluluğumu temizleyebilirdim.

Belinsky kararımı hissetmiş gibi erken saatte aradı. Ona Gestapo Müller'i Crowcass için değil, Birleşik Devletler Ordusu için değil, Almanya için bulacağımı söyledim. Ama Müller'in yakalanmasına en çok da kendim için yardım edeceğimi de ekledim.

29

Sabah König'i arayıp Belinsky'nin sözde gizli olan bilgilerini kendisine vermek üzere bir görüşme ayarladıktan sonra ilk iş Liebl'in Judengasse'deki ofisine gittim. Becker'le bana bir görüşme ayarlamasını istedim.

"Ona bir fotoğraf göstermek istiyorum," dedim.

"Fotoğraf mı?" Liebl'in sesi umutluydu. "Bu fotoğraf bir kanıt olabilir mi?"

Omuz silktim. "Bu Becker'e bağlı."

Liebl hızla birkaç telefon açtı. Becker'in nişanlısının ölümü, yeni bir kanıt olasılığı ve davanın yaklaşması gibi nedenler sayesinde neredeyse anında hapishaneye giriş izni elde ettik. Güzel bir gündü. Oraya yürüyerek gittik. Liebl şemsiyesini imparatorluk muhafız alayının sancak çavuşu gibi taşıyordu.

"Ona Traudl'ı söylediniz mi?"

"Dün gece."

"Nasıl karşıladı?"

Avukatın gri alnı tereddütle hareket etti. "Şaşırtıcı derecede iyi, Herr Günther. Sizin gibi ben de müvekkilimin yıkılacağını sanmıştım." Alnı bu kez daha şaşkın bir ifadeyle tekrar hareket etti. "Ama yıkılmadı. Hayır, onun kafasını meşgul eden şey kendi talihsiz durumuydu. Sizin ilerleme kaydetmeniz ya da edememeniz. Herr Becker sizin suçluyu ortaya çıkarma becerinize olağanüstü derecede inanıyor. Sizinle açık konuşayım, ben bu güce dair bir kanıt göremedim."

"İstediğinizi düşünebilirsiniz, Dr. Liebl. Galiba siz de tanıdığım bütün avukatlar gibisiniz: kız kardeşiniz size nikâh davetiyesi gönderse ancak mühürlü ve iki şahit eşliğinde imzalanmışsa mutlu olursunuz. Eğer müvekkiliniz biraz daha açık sözlü olsaydı..."

"Onun bir şeyler sakladığından mı şüpheleniyorsunuz? Evet, dün telefonda böyle bir şeyler söylediğinizi hatırlıyorum. Neden bahsettiğinizi çok iyi bilmediğim için böyle bir suçlama yapmak için Herr Becker'in–" bu sözcüğü kullanıp kullanamayacağını düşünerek bir an tereddüt etti, ama sonra kullanabileceğine karar verdi "–yasından faydalanamayacağımı hissettim."

"Çok duyarlısınız. Ama belki bu fotoğraf onun hafızasını harekete geçirir."

"Umarım. Ve belki kederi içine işlemiş olur ve acısını daha iyi gösterebilir."

Bu çok Viyanalı tarzda bir duygusallıktı.

Ama Becker'i gördüğümüzde hiç etkilenmişe benzemiyordu. Bir paket sigara gardiyanı üçümü-

zü görüşme odasında yalnız bırakmaya ikna ettikten sonra bunun nedenini anlamaya çalıştım.

"Traudl için üzgünüm," dedim. "Gerçekten tatlı bir kızdı."

Becker, Liebl'in açıkladığı sıkıcı yasal prosedürü dinliyormuş gibi ifadesiz bir şekilde başını salladı.

"Çok üzülmüş görünmediğini söylemeliyim," diye belirttim.

"Bununla bildiğim en iyi şekilde baş etmeye çalışıyorum," dedi sessizce. "Burada yapabileceğim fazla bir şey yok. Büyük olasılıkla cenaze törenine katılmama bile izin vermeyecekler. Nasıl hissettiğimi sanıyorsun?"

Liebl'e dönüp bir dakika için bizi yalnız bırakıp bırakamayacağını sordum. "Herr Becker'e özel olarak söylemem gereken bir şey var."

Liebl, Becker'e baktı, o da kısaca başını salladı. Ağır kapı avukatın arkasından kapanana kadar hiçbirimiz bir şey söylemedik.

"Dökül, Bernie," dedi Becker yarı esneyerek. "Aklında ne var?"

"Kızı Org'daki arkadaşların öldürdü," dedim uzun yüzünde bir duygu izi arayarak. Bunun doğru olup olmadığından emin değildim, ama yüzünün ne açıklayacağını görmeyi çok istiyordum. Ancak hiçbir şey yoktu. "Benden onu öldürmemi istediler."

"Demek," dedi gözlerini kısarak, "Org'a girdin." Ses tonu dikkatliydi. "Bu ne zaman oldu?"

"Beni arkadaşın König aldı."

Yüzü biraz rahatlamış gibiydi. "Eh, bunun sadece an meselesi olduğunu tahmin ediyordum.

Dürüst olmam gerekirse, Viyana'ya ilk geldiğinde Org'da olup olmadığından emin bile değildim. Senin gibi geçmişi olan bir adamı hemen alırlardı. Eğer artık Org'a girdiysen çok meşgul olmalısın. Etkilendim. König, Traudl'ı neden öldürmeni istediklerini söyledi mi?"

"Onun bir MVD casusu olduğunu söyledi. Bana Traudl'ın Albay Poroshin'le konuşurken görüldüğü bir fotoğraf gösterdi."

Becker üzgün bir şekilde gülümsedi. "O casus değildi," dedi başını iki yana sallayarak. "Ve benim kız arkadaşım da değildi. Poroshin'in kız arkadaşıydı o. Başta benim nişanlım gibi davrandı, böylece ben hapisteyken Poroshin'le temas halinde kalabilecektim. Liebl bunu bilmiyor. Poroshin senin Viyana'ya gelmeye o kadar istekli olmadığını söyledi. Benimle ilgili çok iyi düşüncelerin olmadığını da. Geldiğin zaman yeterince uzun kalıp kalmayacağından da emin değildi. Bu yüzden Poroshin, Traudl'ın senin üzerinde biraz çalışmasının ve dışarıda beni seven, bana ihtiyacı olan birisinin olduğuna seni ikna etmesinin iyi bir fikir olabileceğini düşündü. Poroshin çok kurnaz bir karakter analizcisi, Bernie. Hadi, kabul et, davama devam etmenin nedenlerinden biri Traudl'dı. Çünkü benim olmasam bile anne ve bebeğinin, masum olabileceğimi düşünmeyi hak ettiğine inanıyordun."

Bu kez beni yakından inceleyip bir reaksiyon görmeye çalışan Becker'di. Gariptir ki hiç sinirlenmediğimi fark ettim. Her seferinde gerçeğin yalnızca yarısını bildiğimi keşfetmeye alışmıştım.

"Yani hemşire filan değildi."

"Aa, hemşireydi. Eskiden karaborsada satmam için bana penisilin çalardı. Onu Poroshin'le tanıştıran bendim." Omuz silkti. "Bir süre aralarındaki ilişkiyi bilmiyordum. Ama şaşırmadım. Traudl bu şehirdeki kadınların çoğu gibi iyi zaman geçirmeyi seviyordu. O ve ben kısa bir süre için sevgili bile olmuştuk, ama böyle bir şey Viyana'da çok uzun sürmüyor."

"Karın Poroshin'e frengi için penisilin bulduğunu söyledi. Bu doğru mu?"

"Penisilin buldum, tabii, ama onun için değildi. Oğlu içindi. Beyin humması geçirdi. Galiba bir salgın vardı. Ve antibiyotik yoktu, özellikle de Rusya'da. Sovyetler Birliğinde insan gücü hariç her şey kıt.

"Ondan sonra Poroshin bana bir iki iyilik yaptı. Belge hazırladı, sigara izni verdi, falan filan. Arkadaş olduk. Sonra Org'daki adamlar beni çağırınca bundan Poroshin'e bahsettim. Neden olmasındı? König ve arkadaşlarının bir grup dönek olduğunu düşünüyordum. Ama onlardan para kazandığım için memnundum ve açıkçası ara sıra Berlin'e kuryelik yapmak dışında Org'la fazla ilgim yoktu. Ama Poroshin onlarla yakınlaşmamı istiyordu. Bana çok para teklif edince denemeye karar verdim. Ama onlar saçma denecek derecede şüpheciler, Bernie. Onlar için daha fazla iş yapmak istediğimi söylediğimde SS'teki hizmetim ve Sovyet POW kampındaki esaretim hakkında sorgulanmam gerektiğinde ısrar ettiler. Serbest bırakılmam onları çok rahatsız etti. O sırada bu konuda bir şey söylemediler, ama o zamandan beri olanları düşününce bana güvene-

meyeceklerine ve beni yoldan çekmeleri gerektiğine karar verdiklerini tahmin ediyorum." Becker bir sigara yakıp sert sandalyesinde arkasına yaslandı.

"Neden bunları polise anlatmadın?"

Güldü. "Anlatmadığımı mı sanıyorsun? Polise Org'u anlattığımda Kurtadam Yeraltını anlattığımı sandılar. Bilirsin, şu Nazi terörist grupla ilgili saçmalık."

"Yani Shields bu fikre oradan kapıldı."

"Shields mı?" diye genzinden bir ses çıkardı Becker. "Shields lanet olası bir salak."

"Peki bana Org'u neden anlatmadın?"

"Dediğim gibi Bernie, seni Berlin'deyken alıp almadıklarından emin değildim. Eski Kripo, eski Abwehr, tam aradıkları kişisin. Ama eğer Org'da değilsen ve ben sana anlatsaydım Viyana'da dolaşıp bu konuda sorular sorabilirdin, o zaman da ölürdün, tıpkı iki ortağım gibi. Ve eğer Org'daysan da düşündüm ki belki de bu yalnızca Berlin'de kalan bir şey olurdu. Viyana'da sadece bir dedektif olurdun, benim tanıdığım ve güvendiğim bir dedektif. Anlıyor musun?"

Anladığıma dair bir şeyler homurdanıp bir sigara çıkardım.

"Yine de bana anlatmalıydın."

"Belki." Sigarasından hararetle bir nefes çekti. "Dinle, Bernie. Baştaki teklifim hâlâ geçerli. Beni bu delikten çıkarabilirsen sana otuz bin dolar veririm. Bu yüzden eğer elinde bir koz varsa..."

"Şu var," dedim sözünü keserek. Müller'in pasaport boyutundaki fotoğrafını çıkardım. "Bunu tanıyor musun?"

"Sanmıyorum. Ama bu fotoğrafı daha önce gördüm, Bernie. En azından gördüğümü sanıyorum. Sen Viyana'ya gelmeden önce Traudl bana göstermişti."

"Aa? Bu fotoğrafı nereden bulduğunu söyledi mi?"

"Poroshin'den herhalde." Resmi dikkatle inceledi. "Meşe yaprağı yaka rozeti, omuzlarda gümüş örgüler. Görünüşe göre SS-Brigadeführer. Kim bu adam?"

"Heinrich Müller."

"Gestapo Müller mi?"

"Resmen ölü. Bu yüzden şimdilik bu konuda ağzını sıkı tutmanı istiyorum. Savaş Suçları Komisyonu'ndan, Linden'in davasıyla ilgilenen Amerikalı bir ajanla birlikte çalışıyorum. Belli ki Linden'i öldüren silah Müller'e aitmiş ve Müller olduğu söylenen adamı öldürmek için kullanılmış. Bu yüzden Müller hâlâ hayatta olabilir. Doğal olarak Savaş Suçluları birimindeki adamlar Müller'i ne pahasına olursa olsun ele geçirmek için sabırsızlanıyor. Korkarım bu yüzden sen de bu durumda sıkıca spotta kalıyorsun, en azından şimdilik."

"Durumun sıkı olmasına aldırmam. Ama benim için akıllarındaki spotun menteşeleri var. Bütün bunların ne anlama geldiğini açıklar mısın bana?"

"Bütün bunlar Müller'i Viyana'dan kaçıracak bir şey yapmaya hazır olmadıkları anlamına geliyor."

"Tabii burada olduğunu varsayarsak."

"Doğru. Bu bir istihbarat operasyonu olduğu için askeri polisin işin içine girmesini istemiyor-

lar. Sana karşı suçlamalar şimdi düşerse, Org davanın yeniden açılacağını düşünebilir."

"Bu durumda ben ne olacağım, Tanrı aşkına?"

"Birlikte çalıştığım bu Amerikalı ajan Müller'i bulursak seni bırakacağına söz verdi. Onu açığa çıkarmaya çalışacağız."

"O zamana kadar davanın sürmesine ve belki de cezanın kesilmesine bile izin verecekler, öyle mi?"

"Aşağı yukarı."

"Ve sen bu arada benim ağzımı sıkı tutmamı istiyorsun."

"Ne diyebilirsin ki? Linden'in üç yıldır ölü olan bir adam tarafından öldürüldüğünü mü?"

"Bu o kadar–" Becker sigarasını odanın köşesine fırlattı "–o kadar duygusuzca ki."

"Kafandaki o birettayı çıkarmak ister misin? Bak, senin Minsk'te yaptıklarını biliyorlar. Bu yüzden senin hayatınla bir oyun oynamak onları o kadar da rahatsız etmiyor. Açıkçası senin asılıp asılmaman umurlarında bile değil. Bu senin tek şansın ve sen de bunu biliyorsun."

Becker asık suratla başını salladı. "Tamam," dedi.

Gitmek için ayağa kalktım, ama birden aklıma gelen bir şey yüzünden durdum.

"Bu arada aklıma gelmişken," dedim. "Neden seni Sovyet POW kampından salıverdiler?"

"Sen de esirdin. Nasıl olduğunu biliyorsun. Hep senin SS'in içinde olduğunu öğrenmelerinden korkarsın."

"Bu yüzden soruyorum."

Bir an tereddüt etti. "Salıverilecek olan bir adam vardı. Çok hastaydı ve yakında ölecekti. Onun ülkesine geri dönmesinin ne anlamı vardı ki?" Omuz silkip gözlerimin içine baktı. "Bu yüzden onu boğdum. Kendimi hasta etmek için biraz kâfur yedim –neredeyse ölüyordum– ve onun yerini aldım." Bana dik dik baktı. "Çaresizdim, Bernie. Nasıl olduğunu hatırlarsın."

"Evet, hatırlıyorum." Tiksintimi gizlemeye çalıştım, ama başaramadım. "Yine de bunu bana daha önce söyleseydin seni asmalarına izin verirdim." Kapının koluna uzandım.

"Hâlâ zamanın var. Neden izin vermiyorsun?"

Ona gerçeği söyleseydim Becker neden bahsettiğimi anlamazdı. Muhtemelen metafiziğin karaborsaya ucuz penisilin üretmek için kullandığınız bir şey olduğunu düşünürdü. Bu yüzden başımı iki yana sallayıp, "Sadece birisiyle bir anlaşma yaptığımı söyleyeyim," dedim.

30

König'le Fransız kesiminde bulunan, ama Ring'e yakın olan Gumpendorfer Strasse'deki Café Sperl'de buluştum. Burası art nouveau tarzı aynaların aydınlatmak için bir şey yapamadığı geniş, kasvetli bir yerdi. İçeride birkaç tane yarım bilardo masası vardı. Bunların her biri eski bir Alman denizaltısından çıkmış gibi görünen pirinç bağlantılarla sararmış tavana asılmış ampullerle aydınlatılıyordu.

König'in teriyeri sahibinden kısa bir mesafede plak şirketinin etiketindeki köpek gibi oturmuş onun yalnız, ama düşünceli bir oyun oynamasını seyrediyordu. Kahve ısmarlayıp masaya yaklaştım.

İstekasıyla atışını değerlendirdi, ucuna biraz tebeşir sürüp kısa bir baş hareketiyle gelişimi sessizce onayladı.

"Bizim Mozart'ımız bu oyunu çok severdi," dedi çuha masaya doğru gözlerini indirerek. "Bu oyunun zekâsının kusursuz dinamizminin çok

hoş bir kopyası olduğunu düşündüğüne kuşku yok." Bakışlarını bir nişancı gibi beyaz topa dikti. Uzun, dikkatli bir andan sonra beyaz topu kırmızıya, sonra bir başkasına çarptırdı. İkinci kırmızı masayı geçti, cebin kenarında dengede kaldı, uygulayıcısının hafif bir tatmin mırıltısıyla –çünkü yerçekimi ve hareket kanunlarının daha zarif bir göstergesi yoktu– sessizce gözden kayboldu.

"Öte yandan ben bu oyundan daha duyusal nedenler yüzünden hoşlanıyorum. Topların birbirine çarparken çıkardığı sesi ve pürüzsüzce hareket etmelerini seviyorum." Kırmızıyı cepten alıp kendi istediği bir yere koydu. "Ama en çok yeşil rengi seviyorum. Kelt halkı arasında yeşil rengin şanssızlık olarak görüldüğünü biliyor muydun? Hayır mı? Yeşili siyahın takip ettiğine inanırlar. Muhtemelen bunun nedeni İngilizlerin İrlandalıları yeşil giydikleri için asmalarıydı. Yoksa İskoçlar mıydı?" König bir an için neredeyse bir kaçık gibi bilardo masasına baktı. Masayı yalayacak gibi duruyordu.

"Şuna bir bak," dedi nefesini bırakarak. "Yeşil hırsın rengidir ve gençliğin. Hayatın rengidir ve ebedi istirahatin. *Requiem aeternam dona eis.*" İsteksizce sopasını çuhanın üstüne koydu, ceplerinin birinden büyük bir puro çıkardı, masaya arkasını döndü. Teriyer beklentiyle ayağa kalktı. "Telefonda benim için bir şeyin olduğunu söyledin. Önemli bir şey."

Ona Belinsky'nin verdiği zarfı uzattım. "Yeşil mürekkeple yazılmadığı için üzgünüm," dedim kâğıtları çıkarmasını seyrederek. "Kril alfabesini okuyabilir misin?"

König başını iki yana salladı. "Korkarım Galce bile olabilirdi." Yine de kâğıtları çıkarıp bilardo masasına yaydı, purosunu yaktı. Köpek havlayınca sessiz olmasını emretti. "Belki sen bana bir iyilik yapıp neye baktığımı söyleyebilirsin."

"Bunlar Macaristan ve Aşağı Avusturya'daki MVD düzenleri ve yöntemlerinin ayrıntıları." Soğukkanlı bir şekilde gülümseyip garsonun kahvemi bıraktığı bitişikteki masaya oturdum.

König yavaşça başını salladı, kâğıtlara birkaç saniye daha anlamadan baktı, sonra hepsini toplayıp zarfa koydu, onu da ceketinin cebine yerleştirdi.

"Çok ilginç," dedi masama oturarak. "Bir an için gerçek olduklarını varsayarsak–"

"Aa, çok gerçekler," dedim hızla.

Böyle bir bilginin gerektiği gibi doğrulandığı uzun süreç konusunda hiçbir fikrim olamazmış gibi sabırla gülümsedi. "Gerçek olduğunu varsayarsak," diye yineledi, "bunları tam olarak nasıl ele geçirdin?"

Birkaç adam bilardo masasına gelip oynamaya başladı. König sandalyesini uzağa çekip bana da aynısını yapmamı işaret etti. "Sorun değil," dedi oyunculardan biri. "Bir sürü yer var." Ama biz yine de sandalyelerimizi uzaklaştırdık. Masadakilerden uzaklaşınca Belinsky'yle provasını yaptığım hikâyeyi anlatmaya başladım. Ama König bu kez başını kararlı bir şekilde iki yana sallayıp oyunbaz bir şekilde kulağını yalayan köpeğini kucakladı.

"Bunun için doğru yer ya da zaman değil," dedi. "Ama bu kadar meşgul olman beni etkiledi." Kaşlarını kaldırıp dikkati dağılmış biri havasıyla bilardo masasındaki iki adamı seyretti. "Bu

sabah o tıpçı arkadaşım için başarıyla benzin kuponu sağladığını öğrendim. Hastanedeki arkadaşım için." Traudl'ın cinayetinden bahsettiğini anladım. "Hem de konuyu seninle konuştuktan bu kadar kısa bir zaman sonra. Çok verimli çalıştın." Kucağındaki köpeğe duman üfleyince hayvan havayı koklayıp hapşırdı. "Bugünlerde Viyana'da güvenilir bir hizmet bulmak çok zor."

Omuz silktim. "Sadece doğru insanları bulman gerekiyor, o kadar."

"Tıpkı senin yaptığın gibi, dostum." Belinsky'nin belgelerini koyduğu yeşil tüvit ceketinin cebini yokladı. "Bu özel şartlar altında seni, kaynağının kalitesini benden daha iyi değerlendirebilecek biriyle tanıştırmam gerektiğini düşünüyorum. Tesadüf eseri seninle tanışmak ve senin becerilerinle kaynaklarına sahip olan birisinin en iyi şekilde nasıl kullanılabileceğine karar vermek için çok heveslenen birisiyle. Bu tanıştırmayı yapmak için birkaç hafta beklemeyi düşünüyorduk, ama bu yeni bilgi her şeyi değiştirdi. Ancak önce bir telefon açmam gerekiyor. Birkaç dakika sonra gelirim." Kafeye bakıp boş bilardo masalarından birini işaret etti. "Neden ben gelene kadar birkaç atış denemiyorsun?"

"Beceri oyunlarına alışık değilim," dedim. "Şansa dayalı olmayan oyunlara güvenmem. Böylece kaybedersem kendimi suçlamam gerekmiyor. Özeleştiri konusunda muazzam bir kapasitem var."

König'in gözlerinde bir parıltı belirdi. "Sevgili dostum," dedi masadan kalkarak, "bu hiç de Alman tarzı değil."

Telefonu kullanmak için kafenin arkasına yürümesini seyrettim. Teriyer de sadık bir şekilde arkasından gidiyordu. Kimi aradığını merak ettim: kaynağımı daha iyi değerlendirebilecek olan kişi Müller bile olabilirdi. Ama bu, o kadar kısa süre içinde umut edilemeyecek kadar fazlaydı.

König birkaç dakika sonra geri döndüğünde heyecanlı görünüyordu. "Düşündüğüm gibi," dedi hevesle başını sallayarak, "bu malzemeyi hemen görmek ve seninle tanışmak isteyen biri var. Dışarıda arabam bekliyor. Gidelim mi?"

König'in arabası da Belinsky'ninki gibi siyah Mercedes'ti. Ve Belinsky gibi o da sabahın şiddetli yağmur gören yolunda güvenli olamayacak kadar fazla hızlı kullanıyordu. Geç olsun güç olmasın dedim, ama bana kulak asmadı. Rahatsızlık hissim König'in kucağına oturup yol boyu önündeki yola havlayan köpek yüzünden daha da artıyordu. Sanki nereye gideceğini hayvan söylüyor gibiydi. Sievering Stüdyoları'na giden yolu tanıdım, ama o anda yol ikiye ayrıldı ve biz kuzeye, Grinzinger Allee'ye doğru ilerlemeye başladık.

"Grinzing'i biliyor musun?" diye bağırdı König köpeğin aralıksız bağırmasını bastırmak için. Bilmediğimi söyledim. "O zaman Viyanalıları gerçekten tanımıyorsun," diye fikrini belirtti. "Grinzing şarap üretimiyle ünlüdür. Yazın herkes akşamları buraya gelip yeni mahsulü satan tavernalardan birine gider. Bol bol içip Schrammel dörtlüsünü dinler ve eski şarkılar söyler."

"Kulağa çok samimi geliyor," dedim ilgisiz bir şekilde.

"Evet, öyledir. Benim de burada birkaç üzüm bağım var. Sadece iki küçük tarla. Ama bu da bir başlangıç. İnsanın toprağı olmalı, sence de öyle değil mi? Yazın buraya tekrar geliriz. Yeni şarabı kendin tadarsın. Viyana'nın can damarını."

Grinzing hiç de Viyana'nın banliyösü gibi durmuyordu. Daha çok şirin, küçük bir köydü. Ama başkente yakınlığı yüzünden samimi taşra çekiciliği, Sievering'de inşa ettikleri o film setleri kadar sahte görünüyordu. Eski Heurige Hanları ve kulübe bahçelerinin arasından geçen dar, virajlı yoldan tepeye tırmandık. König ilkbahar geldiği için her yerin daha güzel göründüğünü söyledi. Ama masal kitaplarındakileri andıran bu kadar çok köy görüntüsü sadece içimdeki şehirlinin bunları küçümsemesine yol açıyordu. Yine de kendimi tutarak asık suratla homurdanıp turistler hakkında bir cümle mırıldandım. Sürekli olarak moloz yığını görmeye alışık biri için Grinzing ağaçları ve bağlarıyla çok yeşil görünüyordu. Ama König'in bu hastalıklı renkle ilgili o garip monologlarından birine başlamasından korktuğum için bu izlenimimi dile getirmedim.

Arabayı büyük, sarı boyalı bir evin ve bütün günü güzellik salonunda geçirmiş gibi görünen bahçesinin etrafını kuşatan sarı tuğlalardan yapılma yüksek bir duvarın önünde durdurdu. Ev, yüksek çatısında pencereler olan üç katlı bir binaydı. Parlak rengi haricinde eve kurumsal bir görüntü veren cephesine mutlak bir sadelik hâkimdi. Zengin bir belediye sarayına benziyordu.

Bahçe kapılarından geçip kenarları kusursuzca biçimlendirilmiş patikada ilerleyerek, elinizde

balta tutuyor olmanızı gerektiren türde kalın çivi başlarıyla süslenmiş meşe kapıya doğru yürüyen König'in peşinden gittim. Doğruca evin içine girip bir kütüphaneciye kalp krizi geçirtecek gürültüyle gıcırdayan ahşap zeminde ilerledik.

König beni küçük bir oturma odasına aldı. Orada beklememi söyleyip dışarı çıktı, kapıyı arkasından kapattı. Etrafıma iyice baktım, ama ev sahibinin pastoral mobilya zevki dışında görecek fazla bir şey yoktu. Sürgülü pencerelerin önünde kabaca yontulmuş bir masa duruyordu. Bir maden bacası kadar geniş olan boş şöminenin önüne birkaç tane çiftlik sandalyesi konmuştu. Biraz daha rahat görünen sedire oturup ayakkabılarımın bağcıklarını yeniden bağladım. Yıpranmış kilimin kenarıyla ayakkabılarımın önünü parlattım. Kayıtsız bir şekilde yarım saat kadar bekledikten sonra König beni almaya geldi. Beni ceketi meşe lambrilerle kaplı bir adam tavrıyla odalardan ve koridorlardan oluşan labirentten geçirip evin arkasına giden merdivenlerden yukarı çıkardı. Ondan daha önemli biriyle tanışacağım için ona hakaret edip etmediğime aldırmadan, "o takımı değiştirsen harika bir uşak olurdun," dedim.

König arkasına dönmedi, ama dişlerini göstererek kısa, tatsız bir kahkaha attığını duydum. "Böyle düşünmene sevindim. Biliyor musun, mizah anlayışını sevsem de generalin yanında espri yapmamanı tavsiye ederim. O çok ciddi biridir." Kapıyı açtı, şöminede ateşin yandığı, hektarlarca boş kitap raflarının bulunduğu aydınlık, havadar bir odaya girdik. Geniş pencerenin önünde, uzun kütüphane masasının arkasında gri takım elbise-

li, saçları kısacık kesilmiş, yarı tanır gibi olduğum bir adam dikiliyordu. Adam dönüp gülümsedi. Gaga burnu kesinlikle geçmişimden bir yüze aitti.

"Merhaba Günther," dedi adam.

König sırıtan yüze bir şey söyleyemeden gözlerimi kırpıştırarak bakmamı şaşkınlıkla seyrediyordu.

"Hayaletlere inanır mısın, Herr König?" dedim.

"Hayır. Ya sen?"

"Artık inanıyorum. Yanılmıyorsam, pencerenin önündeki adam 1945 yılında Führer'i öldürmek için yapılan planın bir parçası olmaktan dolayı asılmıştı."

"Bizi yalnız bırakabilirsin, Helmut," dedi penceredeki adam. König başını kısaca sallayıp topuklarının üstünde döndü, dışarı çıktı.

Arthur Nebe, bir gözlük ve dolmakalemle birlikte Belinsky'nin belgelerinin yayıldığı masanın önündeki sandalyeyi işaret etti. "Otur," dedi. "İçki?" Bir kahkaha attı. "Bir içkiye ihtiyacın var gibi görünüyorsun."

"Her gün bir ölünün dirildiğini görmüyorum," dedim sessizce. "Büyük bir tane olsun."

Nebe oyma ahşaptan yapılma büyük içki dolabını açtı, birkaç şişenin bulunduğu mermer bölümü ortaya çıkardı. Bir votka şişesi ve iki küçük kadeh çıkardı, ağzına kadar doldurdu.

"Eski yoldaşlara," dedi kadehini kaldırarak. Tereddütle gülümsedim. "İç bitir. Yeniden ortadan kaybolmamı sağlamayacak."

Votkayı hızla içip mideme indiğini hissedince derin bir nefes aldım. "Ölüm sana yaramış, Arthur. İyi görünüyorsun."

"Teşekkürler. Kendimi hiç bu kadar iyi hissetmemiştim."

Bir sigara yakıp dudaklarımda bıraktım.

"Minsk, değil mi?" dedi. "1941. Birbirimizi en son o zaman görmüştük."

"Doğru. Beni Savaş Suçları Bürosu'na transfer etmiştin."

"Seni istediğin şey yüzünden mahkûm ettirmeliydim. Hatta vurdurtmalıydım."

"Duyduğuma göre o yaz vurmaya pek heveslimişsin." Nebe buna aldırmadı. "Neden vurdurtmadın?"

"Çok iyi bir polistin. O yüzden."

"Sen de öyle." Sigaramdan derin bir nefes çektim. "En azından savaştan önce öyleydin. Seni ne değiştirdi, Arthur?"

Nebe bir an için içkisinin tadını çıkardı, sonra tek bir yudumda bitirdi. "Bu iyi bir votka," dedi sessizce, neredeyse kendi kendine konuşur gibi. "Bernie, sana bir açıklama yapmamı bekleme. Uygulamam gereken emirler vardı, bu yüzden ya onlar ölecekti ya da ben. Öl ya da öldür. SS'te durum hep böyleydi. On, yirmi, otuz bin – kendi hayatını kurtarmak için başkalarını öldürmen gerektiğini anladıktan sonra rakamlar pek fark etmiyor. Bu benim nihai çözümümdü, Bernie: hayatta kalmamı sağlamak için bulduğum son çözüm. Böyle bir hesaplama yapman gerekmediği için şanslısın."

"Senin sayende."

Nebe mütevazı bir şekilde omuz silkip önündeki kâğıtları işaret etti. "Bunları gördükten sonra seni vurdurtmadığıma memnun oldum. Doğal

olarak bu malzemenin bir uzman tarafından değerlendirilmesi gerekiyor, ama görünüşte ikramiyeyi kazanmış gibisin. Yine de kaynağın hakkında daha fazla şey öğrenmek isterim."

Hikâyemi tekrarladım. Nebe sordu:

"Sence ona güvenilebilir mi? Rus'a yani?"

"Beni daha önce hiç hayal kırıklığına uğratmadı," dedim. "Tabii ki o zamanlar sadece benim için bazı belgeler hazırlıyordu."

Nebe kadehlerimizi yeniden doldurup kaşlarını çattı.

"Bir sorun mu var?" diye sordum.

"Sadece seni tanıdığım on yıl içinde, Bernie, senin artık sıradan bir karaborsacı olduğuna beni inandıracak bir şey bulamıyorum."

"Bu benim senin savaş suçlusu olduğuna kendimi ikna ederken yaşadığım problemden daha zor olmamalı, Arthur. Ya da senin ölmediğini kabul etmemden."

Nebe gülümsedi. "Haklısın. Ama ortada bu kadar çok kayıp kişi varken eski mesleğine geri dönüp özel dedektifliğe devam etmemene şaşırdım."

"Özel dedektiflik ve karaborsacılık birbirini dışlamıyor," dedim. "İyi bilgi penisilin veya sigara gibi. Bir bedeli var. Bilgi ne kadar iyiyse, ne kadar yasa dışıysa, fiyatı o kadar yükseliyor. Hep böyle oldu. Bu arada benim Rus da karşılığını isteyecek."

"Hep isterler. Bazen İvanların dolara Amerikalılardan daha fazla güvendiklerini düşünüyorum." Nebe ellerini birleştirip işaret parmaklarını kurnaz görünümlü burnuna koydu. Sonra

bir tabanca tutuyormuş gibi parmaklarını bana doğrulttu. "Çok başarılı oldun, Bernie. Gerçekten. Ama hâlâ şaşkın olduğumu itiraf etmeliyim."

"Karaborsacı olmam konusunda mı?"

"Bunu senin Traudl Braunsteiner'i öldürdüğünden daha kolay kabul edebilirim. Cinayet hiçbir zaman senin tarzın olmadı."

"Onu ben öldürmedim," dedim. "König yapmamı söyledi ve yapabileceğimi düşündüm, çünkü Komünistti. Sovyet esir kampındayken komünistlerden nefret etmeyi öğrendim. Hatta birini öldürecek kadar. Ama sonra düşününce bunu yapamayacağımı fark ettim. Soğukkanlılıkla yapamazdım. Erkek olsaydı belki, ama bir kızı öldüremezdim. Bu sabah König'e söyleyecektim, ama o bu işi yaptığım için beni tebrik edince sessiz kalıp övgüleri üstlendim. Buradan biraz para kazanabileceğimi düşündüm."

"Yani onu başkası öldürdü. Ne kadar ilginç. Kim olduğu konusunda bir fikrin yok herhalde?"

Başımı iki yana salladım.

"Bu bir gizem o halde."

"Senin yeniden dirilmen gibi, Arthur. Bunu nasıl başardın?"

"Korkarım bu konuda övgüleri ben toplayamam," dedi. "İstihbaratçıların uydurduğu bir şey bu. Savaşın son birkaç ayında kıdemli SS ve parti personelinin kayıtlarını tahrif edip onları ölü gösterdiler. Çoğumuz Kont Stauffenberg'in Führer'i öldürme planındaki rolümüz yüzünden idam edildik. Zaten binlerce isim uzunluğundaki bir listeye yüz idam daha eklense ne olurdu? Sonra bir kısmımız bombalamalarda ya da Berlin için

savaşta ölmüş gibi listelendik. Geriye bir tek bu kayıtların Amerikalıların eline geçmesi işi kaldı.

"Bu yüzden SS, kayıtları Münih yakınlarındaki bir kâğıt fabrikasına götürdü ve oranın sahibine –kendisi iyi bir Nazi'dir– belgeleri tahrip etmeye başlamadan önce Ami'lerin kapı eşiğine gelmesini beklemesini söyledi." Nebe bir kahkaha attı. "Ami'lerin kendilerinden ne kadar memnun olduğunu gazetede okuduğumu hatırlıyorum. Büyük bir başarı elde ettiklerini düşünüyorlardı. Tabii ki ele geçirdiklerinin çoğu gerçekti. Ama bu iş Amerikalıların şu saçma savaş suçları soruşturmalarında en büyük risk altında olan bizler için gerçek bir nefes alma alanı ve yeni bir kimlik edinmek için zaman sağladı. Bir insana ölüm kadar alan açan başka bir şey yok." Yine güldü. "Neyse, Berlin'deki ABD Belge Merkezi hâlâ bizim için çalışıyor."

"Ne demek istiyorsun?" diye sordum. Linden'in neden öldürüldüğüne ışık tutacak bir şey öğrenmek üzere olup olmadığımı merak ediyordum. Ya da belki Linden sadece belgelerin Müttefiklerin eline geçmeden önce tahrif edildiğini öğrenmişti? Bu onun öldürülmesi için yeterli bir neden değil miydi?

"Hayır, şimdilik yeterince şey anlattım." Nebe votkasından biraz daha içip dudaklarını takdirle yaladı. "İlginç zamanlarda yaşıyoruz, Bernie. Bir adam istediği kişi olabiliyor. Beni ele al: yeni adım Nolde, Arthur Nolde ve bu eyalette şarap üretiyorum. Yeniden dirildin, dedin. Bu konuda haklısın. Sadece Nazi ölülerimiz namuslu olarak doğdu. Biz değiştik, dostum. Siyah şapkaları giyip

şehrimizi ele geçirmeye çalışanlar Ruslar. Artık Amerikalılar için çalıştığımız için iyi çocuklarız. Dr. Schneider –CIC'nin yardımıyla Org'u kuran kişi– Pullach'taki merkezimizde Amerikalılarla düzenli toplantılar yapıyor. Hatta Dış İşleri Bakanıyla görüşmek üzere Amerika'ya bile gitti. Bunu hayal edebiliyor musun? Kıdemli bir Alman subayı Başkan'ın iki numarasıyla çalışıyor? Bugünlerde bundan daha namuslu olamazsın."

"İzin verirsen,," dedim, "Ami'leri aziz olarak düşünmekte zorlanıyorum. Ben Rusya'dan geri döndüğümde karım Amerikalı bir yüzbaşıdan ekstra yiyecek alıyordu. Bazen onların da İvanlardan daha iyi olmadıklarını düşünüyorum."

Nebe omuz silkti. "Org'da böyle düşünen tek kişi sen değilsin," dedi. "Ama ben İvanların önce bir hanımefendinin iznini istediğini ya da ona çikolata verdiğini hiç duymadım. Hepsi hayvanlar." Aklına bir şey gelince gülümsedi. "Yine de bazı kadınların Ruslara müteşekkir olması gerektiğini itiraf ediyorum. Ruslar olmasa o işin nasıl bir şey olduğunu hiç öğrenemezlerdi."

Bu kötü ve zevksiz bir espriydi, ama yine de onunla güldüm. Nebe'den hâlâ yeterince korktuğum için onun iyi arkadaşı olmak istiyordum.

"Peki karın ve Amerikalı yüzbaşı konusunda ne yaptın?" diye sordu kahkahası hafifleyince.

Bir şey cevap vermeden önce kendimi tutmama neden oldu. Arthur Nebe zeki bir adamdı. Savaştan önce polis şefi olarak Almanya'nın en seçkin polisiydi. Amerikalı bir yüzbaşıyı öldürmek istediğimi ima eden bir cevap vermek çok riskli olurdu. Başka adamların sadece kaprisli bir tanrının elini gördü-

ğü yerde Nebe soruşturmaya değer ortak faktörleri görürdü. Bir zamanlar Becker'i benim yönettiğim bir cinayet soruşturmasına tayin ettiğini unuttuğuna inanmayacak kadar iyi tanıyordum Nebe'yi. Becker'i etkileyen Amerikalı bir subayın ölümüyle beni etkileyen başka bir Amerikalı subayın ölümü arasında ne kadar tesadüfi de olsa bir bağlantı imasında bulunmanın Nebe'nin benim öldürülmem için emir vermesi anlamına geleceğinden hiç kuşkum yoktu. Bir Amerikalı subayın ölümü yeterince kötüydü. İkisinin ölümü çok büyük bir tesadüf olurdu. Bu yüzden omuz silkip bir sigara yaktım. "Ağzına tokadı yiyenin adam değil de kadın olmasını sağlamaktan başka ne yapabilirsin ki? Amerikalı subaylar dayak yemeyi fazla nazik karşılamıyor, özellikle de Almanlardan gelirse. Yenilen düşmanının hiçbir şeyine katlanmak zorunda olmamak, yenmenin küçük ayrıcalıklarından birisi. Bunu senin gibi bir adamın unuttuğunu hiç sanmıyorum, Herr Gruppenführer."

Ekstra bir merakla sırıttığını gördüm. Bu yaşlı bir tilkinin yüzündeki kurnaz bir sırıtmaydı, ama dişleri yeterince gerçek görünüyordu.

"Çok akıllılık etmişsin," dedi. "Etrafta dolaşıp Amerikalıları öldürmek iyi bir şey değil." Uzun bir duraklamadan sonra onunla ilgili endişemi doğrulayarak ekledi: "Emil Becker'i hatırlıyor musun?"

Uzun süren bir hatırlama şovu denemek aptalca olurdu. Beni çok daha iyi tanıyordu.

"Elbette," dedim.

"König'in senden öldürmeni istediği kız onun kız arkadaşıydı. En azından kız arkadaşlarından biri."

"Ama König bana kızın MVD olduğunu söyledi," dedim kaşlarımı çatarak.

"Öyleydi. Becker da öyle. Bir Amerikalı subayı öldürdü. Ama önce Org'a sızmaya çalıştı."

Başımı yavaşça iki yana salladım. "Bir sahtekâr olabilir," dedim, "ama Becker'in İvan'ların casuslarından biri olabileceğini kabul edemem." Nebe ısrarla öne arkaya başını salladı. "Burada Viyana'da mı?" Tekrar başını salladı. "Senin hayatta olduğunu biliyor mu?"

"Elbette hayır. Onu ara sıra bir kuryelik işi için kullanıyorduk. Bu bir hataydı. Becker bir karaborsacıydı, senin gibi, Bernie. Aslında oldukça başarılıydı. Ama bizim için değeri konusunda sanrıları vardı. Çok büyük bir havuzun tam ortasında olduğunu düşünüyordu. Ama hiç alakası yoktu. Açıkçası havuzun ortasına bir meteor düşse, Becker dalgayı bile fark etmezdi."

"Onun durumunu nasıl öğrendin?"

"Bize karısı söyledi," dedi Nebe. "Becker Sovyet POW kampından gelince Berlin'deki adamlarımız onu Org'a alıp alamayacağımızı görmek için evine birilerini gönderdi. Ama onu kaçırmıştık. Bizimkiler Becker'in karısıyla konuşana kadar o evi terk edip Viyana'da yaşamaya başlamıştı. Karısı adamlarımıza Becker'in Rus MVD albayıyla olan bağlantısını anlatmış. Şu ya da bu nedenle –aslında sadece lanet olası bir beceriksizlik yüzünden– bu bilginin Viyana'daki bizlere ulaşması biraz zaman aldı. Bu arada adamlarımızdan birisi onu kullanmaya başlamıştı bile."

"Peki, şimdi nerede?"

"Burada Viyana'da. Hapiste. Amerikalılar onu cinayetle yargılayacak ve büyük olasılıkla asılacak."

"Bu senin işine geliyor olmalı," dedim, boynumu biraz ortaya çıkararak. "Hatta bana sorarsan senin için çok elverişli bir durum."

"Bu profesyonel içgüdün mü, Bernie?"

"Sezgi desek daha iyi. Bu şekilde eğer yanılırsam amatör gibi görünmem."

"İçinden gelen sese hâlâ güveniyorsun, ha?

"Özellikle de artık içimde yeniden bir şeyler olduğu için, Arthur. Berlin'den sonra Viyana şişko bir şehir."

"Yani Amerikalıyı bizim öldürdüğümüzü düşünüyorsun?"

"Bu Amerikalının kim olduğuna ve senin iyi bir nedenin olup olmadığına bağlı. Sonra da yapman gereken tek şey bunun için başkasını yakalamalarını sağlamak. Yolundan çekilmesini istediğin birisi. Böylece bir taşla iki kuş vurmuş olursun. Haklı mıyım?"

Nebe başını hafifçe yana eğdi. "Belki. Ama sakın bunu kanıtlamak gibi aptalca bir şey yaparak ne kadar iyi bir dedektif olduğunu bana hatırlatmaya kalkma. Bu, kesimdeki insanların bazıları için hâlâ çok hassas bir konu, bu yüzden çeneni kapalı tutman en iyisi.

"Biliyor musun, eğer gerçekten dedektifi oynamak istiyorsan, kayıp kişilerimizden birini bulma konusunda bize tavsiye verebilirsin. Adı Dr. Karl Heim ve kendisi bir diş hekimi. Adamlarımızın onu bu sabah Pullach'a götürmesi gerekiyordu, ama evine gittiklerinde ondan bir iz bulamadılar. Tabii

ki yerel şifa merkezine gitmiş de olabilir," adamın bara gitmiş olabileceğini kastediyordu, "ama bu şehirde her zaman İvanların onu ele geçirmiş olma ihtimali de var. Burada Rusların çalıştırdığı iki çete var. Karşılığında karaborsa sigara satma izni alıyorlar. Bildiğimiz kadarıyla bu çetelerin ikisi de Becker'in Rus albayına rapor veriyor. Büyük olasılıkla Becker mallarının çoğunu böyle elde etti."

"Tabii," dedim. Becker'in Albay Poroshin'le olan bağlantısına dair açıklaması canımı sıkmıştı. "Ne yapmamı istiyorsun?"

"König'le konuş," diye talimat verdi, "ona Heim'ı nasıl bulabileceği konusunda tavsiye ver. Hatta zamanın olursa ona yardım da edebilirsin."

"Bu çok basit," dedim. "Başka bir şey var mı?"

"Evet, yarın sabah buraya gelmeni istiyorum. MVD'yle ilgili her konuda uzmanlaşmış bir adamımız var. Seninle kaynağın konusunda konuşmayı çok isteyeceğini düşünüyorum. Saat onda diyelim mi?"

"Saat onda," diye tekrarladım.

Nebe ayağa kalkıp elimi sıkmak için masanın etrafından dolaştı. "Eski bir yüzü yeniden görmek çok güzel, Bernie. Bu yüz vicdanım gibi görünüyor olsa bile."

Zayıf bir şekilde gülüp elini sıktım. "Geçmiş geçmiştir," dedim.

"Kesinlikle," dedi elini omzuma koyarak. "Yarın görüşürüz o zaman. König seni şehre geri götürecek." Nebe kapıyı açıp beni merdivenlerden evin ön tarafına indirdi. "Karınla yaşadığın sorun için üzgünüm. İstersen ona biraz PX göndertebilirim."

"Zahmet etme," dedim hızla. İstediğim son şey Org'dan birilerinin Berlin'deki evime gidip Kirsten'e ne cevap vereceğini bilmediği sorular sormasıydı. "Bir Amerikan kafesinde çalışıyor ve istediği kadar PX alıyor."

Koridorda König'i köpeğiyle oynarken bulduk.

"Kadınlar," diye güldü Nebe. "König'e köpeğini de bir kadın almıştı, değil mi, Helmut."

"Evet, Herr General."

Nebe köpeğin karnını okşamak için eğildi. Köpek yuvarlanıp Nebe'nin parmaklarına teslim oldu.

"Ve neden bir köpek aldığını biliyor musun?" König'in mahcup bir şekilde güldüğünü görünce Nebe'nin bir espri yapacağını anladım. "Adama itaati öğretmek için."

İkisiyle birlikte güldüm. Ama König'i yalnızca birkaç gün yakından tanıdıktan sonra Lotte Hartman'ın erkek arkadaşına yakında Tevrat'ı bile ezberletebileceğini düşündüm.

31

Ben odama geri dönene kadar gökyüzü kararmıştı. Sürgülü camlara birkaç damla yağmur çarptı, saniyeler sonra gökyüzünde kısa bir parıltı oldu ve şiddetli gök gürültüsü terasımdaki güvercinleri kaçıştırdı. Orada dikilip ağaçları sallayan, kanalları suyla dolduran, atmosferi elektrik enerjisiyle kaplayan fırtınayı seyrettim. Az sonra hava tekrar açıp rahatladı.

On dakika sonra kuşlar sanki her yeri temizleyen fırtınayı kutluyormuş gibi ağaçlarda şarkı söylemeye başlamıştı. Bu iklimsel iyileşme konusunda kıskanılacak bir yanları vardı. Benim sinirlerimdeki baskının da bu kadar kolay hafifleyivermesini diledim. Benimkiler dâhil yalanların bir adım önünde gitmeye çalışırken kendi maharetlerimin hızla sonuna geliyordum. Bütün bu işin temposunu kaybetme tehlikesi altındaydım. Tabii hayatımı da.

Saat sekizde Philharmonikerstrasse'de Ordu tarafından el konan Sacher's Oteli'inden Belin-

sky'yi aradım. Onu yakalamak için çok geç olabileceğini düşündüm, ama oradaydı. Sanki en başından beri Org'un yemi yutacağını biliyormuş gibi rahat geliyordu sesi.

"Arayacağımı söylemiştim," diye hatırlattım. "Biraz geç oldu, ama çok yoğundum."

"Sorun değil. Yuttular mı? İstihbaratı yani?"

"Neredeyse elimi de yutuyorlardı. König beni Grinzing'deki bir eve götürdü. Muhtemelen Viyana'daki karargâhlarıdır, ama emin değilim. Karargâh olabilecek kadar görkemliydi."

"Güzel. Müller'le ilgili bir şey gördün mü?"

"Hayır. Ama başka birini gördüm."

"Aa? Kim?" Belinsky'nin sesi soğudu.

"Arthur Nebe."

"Nebe mi? Emin misin?" Sesi artık heyecanlı çıkıyordu.

"Elbette eminim. Nebe'yi savaştan önce tanıyordum. Öldüğünü sanıyordum. Ama bu öğleden sonra bir saat kadar konuştuk. König'e dişçi arkadaşını bulması için yardım etmemi istiyor. Bir de yarın sabah Grinzing'e gidip senin Rus'un aşk mektupları hakkında konuşmak istiyor. Müller'in de orada olacağını hissediyorum."

"Bunu nereden çıkardın?"

"Nebe MVD ile ilgili konularda uzmanlaşmış birisinin de orada olacağını söyledi."

"Evet, Arthur Nebe'den gelince bu tanım Müller'e çok iyi uyuyor. Görüşme kaçta?"

"Saat onda."

"O zaman işleri organize etmek için sadece bu akşamım var. Bir dakika düşüneyim." O kadar uzun süre sessiz kaldı ki hâlâ hatta olup olmadı-

ğını merak ettim. Ama sonra derin bir nefes aldığını duydum. "Ev yoldan ne kadar uzakta?"

"Ön ve kuzey tarafı yirmi otuz metre kadar. Evin arkasında, güney yönünde bir üzüm bağı var. O tarafta yolun ne kadar uzak olduğunu bilmiyorum. Evle üzüm bağı arasında ağaçlar var. Bir de müştemilat." Hatırladığım kadarıyla evi tarif ettim.

"Tamam," dedi hızla. "Şöyle yapacağız. Saat ondan sonra adamlarım evi uygun bir mesafeden kuşatacak. Müller oradaysa bize haber ver, gelip onu alalım. Bu zor olacak, çünkü seni yakından izliyor olacaklar. Oradayken tuvaleti kullandın mı?"

"Hayır, ama birinci katta bir tuvaletin önünden geçtim. Görüşme Nebe'yle konuştuğum kütüphanede olursa ki öyle olacağını tahmin ediyorum, orası kullanılacaktır. Kuzeye, Josefstadt'a ve yola bakıyor. Bej rengi stor perdesi olan bir penceresi var. Belki perdeyi sinyal olarak kullanabilirim."

Kısa bir sessizlik daha oldu. "Yirmi dakika geçe ya da becerebildiğin kadar buna yakın bir saatte müzik odasına git. Oraya girince perdeyi indirip beşe kadar say, sonra beş saniye için tekrar kaldır. Bunu üç kez yap. Orayı dürbünle izliyor olacağım. Sinyalini görünce araba kornasını üç kez çalacağım. Bu adamlarımın içeri girmesi için bir işaret olacak. Sonra sen tekrar toplantıya katılır, sıkı durup süvarilerin gelmesini beklersin."

"Basit görünüyor. Hatta fazla basit."

"Bak, Alman. O pencereden çıkıp ıslıkla 'Dixie'yi çalmanı isteyebilirim, ama bu biraz dikkat çekebilir." Sinirli bir şekilde iç çekti. "Böyle bir

baskın için bir sürü kâğıt işi yapmak gerekiyor, Günther. Büyük saha operasyonu için kod adları bulup her türlü özel izni almam gerekiyor. Eğer bütün bunlar yanlış alarmsa sonrasında bir de soruşturma olur. Umarım Müller konusunda haklısındır. Bütün gece uyanık kalıp bu küçük parti üzerinde çalışacağım."

"Bu gerçekten çok güzel. Sahilde duran benim, ama sen kumdaki mazot konusunda söylenip duruyorsun. Yapman gereken kâğıt işlerine gerçekten çok üzüldüm."

Belinsky bir kahkaha attı. "Hadi, Alman. Sinirlenmene gerek yok. Sadece Müller konusunda emin olmamızın iyi olacağını söylüyorum. Mantıklı ol. Onun Viyana'da kurulan Org'un bir parçası olup olmadığını hâlâ bilmiyoruz."

"Tabii ki biliyoruz," diye yalan söyledim. "Bu sabah hapishaneye gidip Emil Becker'e Müller'in fotoğraflarından birini gösterdim. Becker'den Yüzbaşı Linden'i bulmasını istemeye geldiğinde König'in yanındaki adamın o olduğunu söyledi. Müller König'e âşık olmadıkça, Org'un Viyana kesiminin bir parçası olmalı."

"Kahretsin," dedi Belinsky. "Bunu yapmayı neden ben düşünmedim? O kadar basit ki. Müller olduğuna emin mi?"

"Hiç kuşkusu yok." Ondan emin olana kadar kandırmaya devam ettim. "Pekâlâ, sakin ol biraz. Aslında Becker onu teşhis meşhis etmedi. Ama fotoğrafı daha önce görmüş. Traudl Braunsteiner ona göstermiş. Sadece fotoğrafı ona verenin sen olmadığından emin olmak istemiştim."

"Bana hâlâ güvenmiyorsun, değil mi, Alman?"

"Senin için aslanın inine giriyorsam öncesinde sana bir göz testi yapmaya hakkım var."

"Evet, ama hâlâ elimizde Traudl Braunsteiner'in Gestapo Müller'in fotoğrafını nereden bulduğu sorusu var."

"MVD'de bir Albay olan Poroshin'den almıştır diye tahmin ediyorum. Kendisi istihbarat ve ara sıra adam kaçırma karşılığında Becker'e Viyana'da sigara satma izni vermiş. Org, Becker'e yaklaşınca bunu Poroshin'e anlatmış ve elinden gelen her şeyi öğrenmeyi kabul etmiş. Becker tutuklandıktan sonra Traudl onlara aracılık etmiş. Becker'in kız arkadaşıymış gibi yapmış."

"Bunun ne anlama geldiğini biliyor musun, Alman?"

"İvanların da Müller'in peşinde olduğu anlamına geliyor."

"Ama onu ele geçirirlerse ne olacağını düşündün mü? Sovyetler Birliği'nde mahkemeye çıkma şansı pek yok. Daha önce dediğim gibi, Müller Sovyet polis yöntemlerini özel olarak inceledi. Hayır, Ruslar Müller'i istiyor, çünkü onların çok işine yarayabilir. Mesela NKVD'nin içindeki tüm Gestapo ajanlarının kimler olduğunu söyleyebilir. Büyük olasılıkla hâlâ MVD'de olan adamları da."

"Umalım da yarın orada olsun o zaman."

"Orayı nasıl bulacağımı bana anlatsan iyi olur."

Ona yolu tarif edip geç kalmamasını söyledim. "Bu serseriler beni korkutuyor," dedim.

"Hey, biliyor musun? Bütün Almanlar beni korkutuyorsunuz. Ama Ruslar kadar değil." Neredeyse sevmeye başladığım bir şekilde güldü. "Hoşça kal, Alman," dedi. "Ve iyi şanslar."

Sonra telefonu kapattı ve beni konuştuğum bedensiz sesin sadece hayal gücüme ait olduğu şeklindeki ilginç bir hisle vızıldayan ahizeye bakar halde bıraktı.

32

Sigara dumanı en yoğun yeraltı sisiymiş gibi gece kulübünün kubbeli tavanına doğru yükseliyor, oturduğum masaya gelen Belinsky'nin yalnız figürünü kilisenin avlusundan çıkan Bela Lugosi gibi sarıyordu. Dinlediğim orkestra tempoyu tek bacaklı bir step dansçısı kadar sürdürebiliyordu, ama Belinsky bir şekilde bu temponun ritmiyle yürümeyi başarıyordu. Ondan şüphelendiğim için bana hâlâ kızgın olduğunu ve Müller'in fotoğrafını Becker'e göstermeyi neden düşünemediğini hâlâ anlamaya çalıştığımın çok iyi farkında olduğunu biliyordum. Bu yüzden saçlarımı yakalayıp başımı iki kez masaya vururken bana şüpheci bir Alman olduğumu söylemesine şaşırmadım. Ayağa kalkıp sendeleyerek kapıya gittim, ama Arthur Nebe çıkışı kapamıştı. Onun varlığı o kadar beklenmedik bir şeydi ki beni iki kulağımdan yakalayıp kafamı kapıya vurmasına direnemedim. Sonra iyi şans getirmesi için kafamı bir kez daha vururken Traud

Braunsteiner'ı ben öldürmediysem belki kimin öldürdüğünü bulabileceğimi söyledi. Kafamı onun ellerinden kurtarırken belki de Rumpelstilskin'in adının Rumpelstilskin olduğunu tahmin edebileceğimi söyledim.

Başımı istemeden bir kez daha sallayıp gözlerimi kırpıştırarak dikkatle karanlığa baktım. Kapı yeniden çalındı. Bir fısıltı duydum.

"Kim o?" dedim komodindeki ışığa ve saatime uzanarak. Bacaklarımı yere indirip oturma odasına giderken isim bende bir etki yaratmadı.

Kapıyı güvenli olabilecekten biraz daha fazla açarken hâlâ küfrediyordum. Lotte Hartmann parlak siyah gece elbisesi ve birlikte olduğumuz son gece giydiğini hatırladığım astragan ceketiyle koridorda dikiliyordu. Gözlerinde sorgulayan, küstah bir ifade vardı.

"Evet?" dedim. "Ne var? Ne istiyorsun?"

Soğuk bir küçümsemeyle burnunu çekip eldivenli eliyle kapıyı hafifçe itti, bu yüzden geri çekildim. Kapıyı arkasından kapatıp yaslanırken parayla satın alınabilen bedeniyle taşıdığı sigara, parfüm ve alkol kokusu sayesinde burun deliklerim biraz egzersiz yaptı. "Seni uyandırdıysam üzgünüm," dedi. Bana değil, odaya bakıyordu.

"Hayır değilsin," dedim.

İçeride gezinmeye başladı, yatak odasına sonra da banyoya bir göz attı. Akıcı bir zarafetle ve bir erkeğin gözlerinin üzerinde olduğu hissine alışık olan bir kadının kendine güveniyle hareket ediyordu.

"Haklısın," diye sırıttı. "Hiç üzgün değilim. Burası sandığım kadar kötü değilmiş."

"Saatin kaç olduğundan haberin var mı?"

"Çok geç." Kıkırdadı. "Ev sahiben benden hiç hoşlanmadı. Bu yüzden Berlin'den buraya kadar sana kötü bir haber vermeye gelen kız kardeşin olduğumu söylemek zorunda kaldım." Tekrar kıkırdadı.

"Öyle misin?"

Bir an için suratını astı. Ama bu sadece bir numaraydı. Alınganlık gösteremeyecek kadar eğleniyordu. "Bavulum olup olmadığını sorduğunda trende Rusların çaldığını söyledim. Çok anlayışlı ve şeker davrandı. Umarım sen ondan farklı davranmazsın."

"Ya? Bu yüzden buradasın yani. Yoksa ahlâk masası sana yine problem çıkarmaya mı başladı?"

Her zaman fark ettiğini varsaysam bile hakarete aldırmadı. "Sadece Flottenbar'dan eve gidiyordum – orası Mariahilferstrasse'de bulunuyor, biliyor musun?"

Bir şey söylemedim. Bir sigara yakıp ona öfkeyle bir şey söylememek için ağzımın kıyısına sabitledim.

"Neyse, buradan fazla uzak değil. Sana da bir uğramayı düşündüm. Biliyorsun–" ses tonu daha yumuşak ve baştan çıkarıcı hale bürünmüştü, "–sana doğru dürüst teşekkür etme fırsatı bulamadım," bu sözleri bir süre havada bıraktı ve birden üzerimde robdöşambr olmasını diledim, "beni İvanlarla yaşadığım o küçük sıkıntıdan kurtardığın için." Ceketinin kurdelesini çözüp yere kaymasına izin verdi. "Bana bir içki teklif etmeyecek misin?"

"Yeterince içtiğini söyleyebilirim." Ama yine de gidip iki kadeh buldum.

"Bunu kendin öğrenmek istemez misin?" Rahatça gülüp hiçbir dengesizlik belirtisi göstermeden oturdu. Damardan alkol de alsa hıçkırık bile tutmadan düz bir çizgi üzerinde yürüyebilen tiplerden biri gibi görünüyordu.

"İçinde bir şey ister misin?" diye sordum votka kadehini uzatırken.

"Belki," dedi düşünceli bir sesle, "içkimi içtikten sonra."

Ona içkisini verip kendiminkini kaleyi tutsun diye hemen midemin hendeğine indirdim. Sigaramdan derin bir nefes daha çekip beni onu dışarı atmama yetecek kadar doldurmasını diledim.

"Ne oldu?" dedi zafer kazanmış gibi. "Benim yüzümden gergin felan mısın?"

Felan olduğumu tahmin ettim. "Ben değilim," dedim, "pijamalarım. Karşı cinse alışık değiller."

"Görünüşlerine bakılırsa daha çok çimento karıştırmaya alışık gibiler." Sigaralarımdan bir tane alıp dumanını kasıklarıma üfledi.

"Seni rahatsız ediyorlarsa çıkarabilirim," dedim aptal gibi. Sigaramdan tekrar bir nefes çekerken dudaklarım kurumuştu. Gitmesini istiyor muydum, istemiyor muydum? Onu o mükemmel, küçük kulaklarından tutup dışarı atma konusunda pek iyi bir iş çıkarmıyordum.

"Önce biraz konuşalım. Neden oturmuyorsun?"

Hâlâ öne doğru eğilebildiğim için rahatlayarak oturdum.

"Pekâlâ," dedim. "Erkek arkadaşın bu gece nerede söylesene?"

Yüzünü buruşturdu. "Bu güzel bir konu değil, Perseus. Başka bir tane seç."

"İkiniz kavga mı ettiniz?"

İnledi. "Buna mecbur musun?"

Omuz silktim. "Beni hiç rahatsız etmiyor."

"Adam tam bir pislik," dedi. "Ama yine de onun hakkında konuşmak istemiyorum. Özellikle de bugün."

"Bugünün ne özelliği var?"

"Bir filmde rol aldım."

"Tebrikler. Hangi rol?"

"Bir İngiliz filmi. Çok büyük bir rol değil. Ama büyük yıldızlar oynuyor. Ben gece kulübündeki bir kızı oynuyorum."

"Eh, bu yeterince basit görünüyor."

"Çok heyecan verici değil mi?" diye cıyakladı. "Orson Welles'le oynayacağım."

"*The War of the World* filminde oynayan adam mı?"

Boş bir ifadeyle omuz silkti. "O filmi görmedim."

"Unut gitsin."

"Tabii ki Welles konusunda emin değiller. Ama onu Viyana'ya gelmeye ikna etme şanslarının yüksek olduğunu düşünüyorlar."

"Bütün bunlar bana çok tanıdık geliyor."

"Nasıl yani?"

"Senin aktris olduğunu bile bilmiyordum."

"Yani sana söylemedim mi? Dinle, Oriental'daki iş sadece geçici."

"Ama çok iyi yapıyor gibisin."

"Eh, sayılar ve para konusunda her zaman iyi olmuşumdur. Eskiden yerel vergi dairesinde çalışıyordum." Öne doğru eğildi, biraz fazla sorgu-

layıcı bir ifadeye büründü. Sanki beni yıl sonu iş masraflarım konusunda sorgulayacaktı. "Sana sormak istiyordum," dedi. "O gece, onca parayı bırakırken. Ne kanıtlamaya çalışıyordun?"

"Kanıtlamak mı? Anlamadım."

"Anlamadın mı?" Bana bilmiş, komplocu bir bakışla gülümsedi. "Ben bir sürü acayiplik görüyorum, bayım. Tipleri tanımaya başlıyorum. Hatta bir gün bu konuda bir kitap yazacağım. Franz Josef Gall gibi. Onu hiç duydun mu?"

"Duyduğumu söyleyemem."

"Kafatası bilimini bulan Avusturyalı doktor. Bunu duymuşsundur, değil mi?"

"Tabii," dedim. "Kafamdaki yumrulardan ne çıkarabilirsin?"

"İyi bir nedeni olmadan o kadar çok parayı bırakacak bir tip olmadığını söyleyebilirim." Bir tasarımcı ürünü kalitesindeki kaşını pürüzsüz alnına doğru kaldırdı. "Bu konuda da bir fikrim var."

"Dinleyelim bakalım," dedim bir içki daha alarak. "Belki aklımı okuma konusunda kafatasını okumaktan daha iyi iş çıkarabilirsin."

"Elde edilmesi çok zormuş gibi davranma" dedi. "İkimiz de senin iyi bir izlenim yaratmaktan hoşlanan biri olduğunu biliyoruz."

"Peki yarattım mı? İyi bir izlenim yani?"

"İşte buradayım, değil mi? Ne istiyorsun – Tristan ve Isolde mi?"

Demek öyle. Parayı onun için kaybettiğimi sanmıştı. Bir kodaman gibi görünmek için.

İçkisini bitirip ayağa kalktı, kadehini bana verdi. "Ben burnumu pudralarken bu aşk iksirinden biraz daha koy."

O banyodayken ben titreyen ellerimle kadehleri doldurdum. Bu kadından özellikle hoşlanmıyordum, ama vücuduna karşı bir garezim yoktu: gayet iyiydi. Libidom kontrolü elden bırakınca aklımın bu küçük çocuk oyununa itiraz edeceğini biliyordum, ama şu anda arkama yaslanıp uçuşun tadını çıkarmaktan başka bir şey yapamazdım. Buna rağmen az sonra olacaklara hazırlıklı değildim.

Banyonun kapısının açıldığını ve parfümüyle ilgili bir şey söylediğini duydum, ama elimde kadehlerle dönüp bakınca üzerinde sadece parfümünün olduğunu gördüm. Aslında ayakkabıları da ayaklarındaydı, ama bakışlarımı göğüslerinden ve kasıklarından aşağıya indirmem biraz zaman aldı. Lotte Hartman o topuklular haricinde bir suikastçının bıçağı kadar çıplak ve muhtemelen bir o kadar tehlikeliydi.

Elleri iki yanında yatak odamın kapısında durmuş, ben dilimi sadece onun üzerinde kullanmayı düşündüğümü açıkça belli ederek dudaklarımı yalarken keyifle beni seyrediyordu. Belki bu konuda ona görkemli bir ders bile verebilirdim. Hayatımda bir sürü çıplak kadın görmüştüm, bazıları güzeldi de. Onu bir balık gibi geriye atmalıydım, ama avuçlarımdaki ter, burun deliklerimin genişlemesi, boğazımdaki yumru ve kasıklarımdaki sürekli, tatsız acı bana makinanın deus'un dediğinden başka fikirleri olacağını söylüyordu.

Üzerimde yarattığı etkiden memnun olan Lotte mutlulukla gülümseyip elimdeki kadehi aldı.

"Umarım soyunmamın bir sakıncası yoktur," dedi. "Elbise çok pahalı ve sanki neredeyse yırtacakmışsın gibi geldi."

"Neden sakıncası olsun ki? Akşam gazetemi okumayı bitirdim. Hem evde çıplak bir kadın görmeyi severim." Tembel hareketlerle odayı geçerken kalçasındaki hafif dalgalanmayı seyrediyordum. İçkisini bitirip boş kadehi kanepeye bıraktı.

Birden poposunun jöle gibi kızışmış karnımda hareket etmesini istedim. Bunu hissetmiş gibi eğilip köşesindeki iplere tutunan bir güreşçi gibi kaloriferi tuttu. Sanki baştan sona gereksiz bir üst aramasını bekliyormuş gibi sırtını bana dönüp bacaklarını hafifçe araladı. Omzunun üstünden bana bakıp kalçasını esnetti, sonra tekrar duvara döndü.

Daha zarif davetler aldığım olmuştu, ama kulaklarımda uğuldayan kan henüz alkol ve adrenalinden etkilenmemiş olan az sayıdaki beyin hücremi darbeleriyle döverken, ne zaman olduğunu hatırlayamadım. Umurumda da değildi zaten. Pijamalarımı çıkarıp peşinden gittim.

Artık tek kişilik yatağımı akşamdan kalmalık veya sigara dışında bir şeyle paylaşabilecek kadar genç ve zayıf değilim. Bu yüzden belki de altı civarında beklenmedik şekilde rahat uykumdan uyanmamın nedeni duyduğum şaşkınlık hissiydi. Normalde bana huzursuz bir gece geçirtecek olan Lotte kolumun girintisinde yatmıyordu. Kısa, mutlu bir an için onun eve gitmiş olabileceğini düşündüm. Oturma odasından gelen boğuk hıçkırıkları o zaman duydum. Gönülsüzce örtülerin altından çıkıp pardösümü giydim, ne olduğunu görmeye gittim.

Hâlâ çıplak olan Lotte küçük bir top gibi sıcak olan radyatörün önüne oturmuştu. Yanına çömelip neden ağladığını sordum. Tombul bir gözyaşı damlası lekeli yanaklarından inip şeffaf bir siğil gibi üst dudağında asılı kaldı. Ben ona mendilimi uzatırken damlayı yalayıp burnunu çekti.

"Neden umursuyorsun ki?" dedi buruk bir sesle. "İstediğin gibi eğlendiğine göre."

Söylediği mantıklıydı, ama ben yine de kibar sayılacak kadar itiraz ettim. Lotte beni duydu ve kibri tatmin olunca verdiğiniz elli fenikin mutsuz bir çocuğu sevindirmesini hatırlatan bir şekilde gülümsedi.

"Çok tatlısın," dedi sonunda. Kırmızı gözlerini sildi. "Artık toparlanırım, teşekkür ederim."

"Bana ne olduğunu söylemek ister misin?"

Lotte gözlerinin kıyısıyla bana baktı. "Bu şehirde mi? Önce ücretini söylesen iyi olur, doktor." Burnunu silip kısa, boş bir kahkaha attı. "İyi bir becerme doktoru olabilirsin."

"Bana çok aklı başında görünüyorsun," dedim koltuğa oturmasına yardım ederek.

"Ben bu konuda bahse girmezdim."

"Bu profesyonel bir tavsiye mi?" İki sigara yakıp birini ona verdim. Belirgin bir zevk almadan umutsuzca sigarayı içine çekti.

"Kendisini bir sirk palyaçosu gibi tokatlamasına rağmen aynı adamla hâlâ ilişki yaşayacak kadar deli olan bir kadın olarak tavsiyem."

"König mi? Bana şiddet gösterecek biri gibi görünmedi."

"Eğer görgülü gibi görünüyorsa bunun nedeni kullandığı morfindir."

"Bağımlı mı?"

"Tam olarak bağımlı mı bilmiyorum. Ama SS'teyken her ne yapıyor idiyse, savaşı atlatmak için morfine ihtiyaç duymuş."

"Peki, seni niye dövdü?"

Dudağını haşin bir şekilde ısırdı. "Yüzüme biraz renk gelsin diye değil."

Güldüm. Kabul etmeliydim, zor biriydi. "Bu bronz tenle gitmezdi zaten," dedim. Yerdeki atragan ceketi alıp omuzlarına örttüm. Lotte ceketi boğazına doğru çekip buruk bir şekilde gülümsedi.

"Kimse elini çeneme süremez," dedi. "Eğer o eliyle başka yerlere dokunmak istiyorsa bunu yapamaz. Bu gece bana ilk ve son kez vurdu, bu yüzden bana yardım et." Bir ejderha gibi şiddetle dumanı burun deliklerinden çıkardı. "Birine yardım etmeye çalıştığında başına bu geliyor herhalde."

"Kime yardım etmeye çalıştın?"

"König dün gece on civarında Oriental'a geldi," diye anlattı. "Kötü bir ruh hali içindeydi. Ona ne olduğunu sorduğumda eskiden kulübe gelip kumar oynayan bir dişçiyi hatırlayıp hatırlamadığımı sordu." Omuz silkti. "Hatırlıyordum. Kötü bir oyuncuydu, ama senin görünmek istediğin kadar kötü değil." Gözleri tereddütle bana baktı.

Hızla başımı salladım. "Devam et."

"Helmut, Dr. Heim'in, yani dişçinin son birkaç gün içinde kulübe gelip gelmediğini öğrenmek istiyordu. Geldiğini sanmadığımı söyledim. Kızlara onu görüp görmediklerini sormamı istedi. Bir kız vardı. Onunla kesinlikle konuşması gerektiğini

söyledim. Şanssız, ama güzel bir kız. Doktorlar hep ona giderdi. Galiba bunun nedeni biraz daha savunmasız görünmesiydi. Bu tür şeyleri seven adamlar vardır. Tesadüfen kız barda oturuyordu, onu işaret ettim."

Midemin bataklığa döndüğünü hissettim. "Kızın adı neydi?" diye sordum.

"Veronika bir şey," dedi. İlgimi fark ederek ekledi, "Neden? Onu tanıyor musun?"

"Biraz," dedim. "Sonra ne oldu?"

"Helmut ve arkadaşlarından biri Veronika'yı bitişikteki yere götürdü."

"Şapka dükkânına mı?"

"Evet." Sesi artık yumuşamış ve biraz utanmış çıkıyordu. "Helmut'un öfkesi–" hatırlayınca ürperdi "–endişelenmiştim. Veronika iyi bir kızdır. Biraz aptal, ama bilirsin, iyi bir kız. Zor bir hayatı olmuş, ama çok cesur. Aslında fazla cesur. Helmut o durumdayken, o ruh hali içindeyken bir şey bilip bilmediğini söylemesi iyi olurdu, hem de çabuk. König pek sabırlı bir adam değildir. Çirkinleşebilirdi." Yüzünü buruşturdu. "Helmut'u tanıdığında kaçabileceğin fazla köşe yoktur.

"Bu yüzden peşlerinden gittim. Onları bulduğumda Veronika ağlıyordu. Onu çoktan dövmüşlerdi. Hem de çok. Onlara durmalarını söyledim. O zaman bana da vurdu. İki kez." Acı hâlâ hafızasındaymış gibi yanaklarını tuttu. "Sonra beni koridora itip kendi işime bakmamı, bu işin dışında kalmamı söyledi."

"Sonra ne oldu?"

"Kadınlar tuvaletine ve birkaç bara gittikten sonra buraya geldim."

"Veronika'ya ne olduğunu gördün mü?"

"Onunla birlikte gittiler, Helmut ve öteki adam."

"Yani onu başka bir yere götürdüler?"

Lotte asık suratla omuz silkti. "Galiba."

"Onu nereye götürmüş olabilirler?" Ayağa kalkıp odada dolaşmaya başladım.

"Bilmiyorum."

"Düşünmeye çalış."

"Onun peşinden mi gideceksin?"

"Dediğin gibi Veronika zaten çok şey yaşamış." Giyinmeye başladım. "Dahası onu bu duruma ben soktum."

"Sen mi? Nasıl?"

Giyinmeyi bitirirken König'le Grinzing'den dönerken kayıp kişileri nasıl bulduğumu anlattığımı söyledim. Burada söz konusu kayıp kişi ise Dr. Heim'dı.

"Nerelere gittiğini biliyorsa Dr. Heim'ın gittiği son yerleri kontrol edebileceğimizi söyledim," dedim. Ama işin buraya kadar geleceğini tahmin etmediğimi atladım: Müller –muhtemelen König ve Nebe de– Belinsky ve Crowcass'ten adamları tarafından tutuklanınca Heim'ı aramaya gerek kalmayacağını düşündüğümü söylemedim: biz Heim'ı aramaya başlamadan önce Grinzing'deki toplantı bitene kadar König'i oyalayabileceğimi düşünmüştüm.

"Neden senin onu bulabileceğini düşündüler?"

"Savaştan önce Berlin polisinde dedektiftim."

"Bunu bilmeliydim," diye homurdandı.

"Bilemezdin," dedim kravatımı düzeltip ekşi bir tadın yapıştığı ağzıma bir sigara tıkarken.

"Ama ben erkek arkadaşının Heim'ı gidip kendi başına arayacak kadar ukala olduğunu kesinlikle bilmeliydim. Bekleyeceğini düşünmem aptallıktı." Paltomu giyip şapkamı aldım. "Onu Grinzing'e götürmüş olabilirler mi?" diye sordum.

"Şimdi düşününce hatırlıyorum da her neredeyse Veronika'nın evine gidecekleri fikrine kapılmıştım. Eğer orada yoksa Grinzing bakılacak bir yer olabilir."

"Eh, umalım da evde olsun." Ama bunu söylerken bile mümkün olmadığını biliyordum.

Lotte ayağa kalktı. Ceketi göğsünü örtüyordu, ama daha önce benimle son derece ikna edici şekilde konuşan ve beni derisi soyulmuş bir tavşan kadar canı acır halde bırakan yakıcı çalılar açıkta kalmıştı.

"Ya ben?" diye sordu sessizce. "Ben ne yapacağım?"

"Sen mi?" Başımı çıplaklığına doğru salladım. "Sihri bir kenara kaldırıp evine git."

33

Sabah berrak, açık ve soğuktu. Şehrin iç kısmına giderken yeni Belediye Binasının önündeki parktan geçiyordum ve birkaç sincap merhaba demek için zıplayıp kahvaltılık olarak beni kontrol etti. Ama daha bana yaklaşamadan yüzümdeki bulutları ve çoraplarımdaki korkunun kokusunu fark ettiler. Paltomun cebindeki kalın çıkıntıyı bile akıllarına not edip ondan uzak durmayı düşünmüş olabilirlerdi. Akıllı küçük yaratıklar. Ne de olsa Viyana'da küçük memelilerin vurulup yenmesinin üstünden fazla zaman geçmemişti. Bu yüzden kürkten yapılma canlı karalamalar gibi hızla kaçıştılar.

Veronika'nın yaşadığı çöplükte insanlar günün her saati gelip gidenlere, özellikle erkeklere alışıklardı. Ev sahibi insan sevmeyen bir lezbiyen olsa bile merdivende karşılaşsak bana aldıracağını sanmıyordum. Ama tesadüfen etrafta kimse yoktu ve bir zorlukla karşılaşmadan Veronika'nın katına çıktım.

Kapıyı kırmam gerekmedi. Kapı da bütün çekmeceler ve dolaplar gibi ardına kadar açıktı. Aradıkları kanıt sandalyenin arkasında, Dr. Heim'ın bıraktığı yerdeyken bütün bu zahmete neden girdiklerini merak ettim.

"Aptal sürtük," diye mırıldandım öfkeyle. "Adamın bavulunu odanda bırakacaksan, cesedinden kurtulmanın ne anlamı var?" Bir çekmeceyi çarparak kapadım. Bu güç yüzünden Veronika'nın acınası çizimlerinden biri çekmeceden fırlayıp devasa, ölü bir yaprak gibi yere düştü. König muhtemelen öfkesi yüzünden evin altını üstüne getirmiş, sonra da Veronika'yı Grinzing'e götürmüştü. Bu sabah orada önemli bir toplantı varken başka bir yere gitmiş olabileceklerini düşünemiyordum. Tabii onu hemen öldürmedilerse. Öte yandan eğer Veronika onlara olanlarla ilgili gerçeği –Heim kalp krizi geçirdikten sonra birkaç arkadaşının (benim ve Belinsky'nin ismini dahil etmeden) cesetten kurtulmasına yardım ettiğini– söylediyse belki de onu bırakırlardı. Ama bildiği her şeyi anlattığına emin olmak için onu biraz daha hırpalamaları olasılığı da vardı. O zaman ben oraya gidene kadar çoktan Heim'ın cesedinden kurtulan adam olarak açığa çıkmış olabilirdim.

Veronika'nın savaş sırasında Sudeten Yahudisi olarak hayatıyla ilgili anlattıklarını hatırladım. Tuvaletlerde, pis bodrumlarda, dolaplarda ve tavan aralarında saklanmıştı. Sonra altı ay bir DP kampında kalmıştı. "Biraz zor bir hayat," diye tarif etmişti Lotte Hartman. Biraz düşününce Veronika'nınkine gerçekten hayat bile denemeyeceğini fark ettim.

Saatime baktım, yediydi. Toplantının başlamasına daha üç saat vardı: Belinsky'nin kendi ifadesiyle "süvarilerle" gelmesine daha da uzun süre vardı. Veronika'yı alan adamların nasıl adamlar oldukları düşünülürse Veronika'nın o kadar uzun yaşaması olasılığı düşüktü. Gidip onu kendim kurtarmaktan başka çarem yok gibi görünüyordu.

Merdivenlerden inmeden önce silahımı çıkarıp altı mermilik silindiri açtım, hepsinin dolu olup olmadığını kontrol ettim. Dışarı çıkıp Kärtnerstrasse'de bir taksi çevirip şoföre Grinzing'e gitmesini söyledim.

"Grinzing'in neresi?" diye sordu gaza basarken.

"Oraya varınca söylerim."

"Patron sensin," dedi şoför Ring'de hızlanarak. "Sormamın tek nedeni sabahın bu saatinde oradaki her yerin kapalı olması. Yürüyüşe çıkmış gibi de görünmüyorsunuz. O paltoyla olmaz." Birkaç deliğe girip çıkarken araba sarsıldı. "Ve Avusturyalı değilsiniz. Aksanınızdan anlayabiliyorum. *Pifke* gibisiniz, bayım. Doğru mu?"

"Hayat üniversitesi dersini kes, olur mu? Hiç havamda değilim."

"Sorun değil, bayım. Sadece eğlence arıyorsanız diye sordum. Grinzing'den biraz ileride, Cobenzl'a giden yolda bir otel var – Schloss-Hotel Cobenzl." Bir çukura daha girince direksiyonla mücadele etti. "Şu anda DP kampı olarak kullanılıyor. Sadece birkaç sigaraya alabileceğiniz kızlar var orada. Eğer isterseniz sabahın bu saatinde bile bulabilirsiniz. Sizin gibi iyi bir palto giyen biri

belki iki ya da üçünü bile alabilir. Aralarında sizin için bir gösteri düzenlemelerini bile isteyebilirsiniz, anlıyor musunuz?" Boğuk sesle güldü. "Bu kızların bazıları DP kamplarında büyümüş bayım. Ahlâk anlayışları tavşanlar gibi. Her şeyi yaparlar. İnanın bana, bayım, ben neden bahsettiğimi biliyorum. Benim de tavşanlarım var." Bu düşünceyle sıcak bir şekilde güldü. "Sizin için bir şeyler ayarlayabilirim, bayım. Arabanın arkasında. Küçük bir komisyon karşılığında tabii."

Öne doğru eğildim. Onu neden umursadığımı bilmiyordum. Belki pezevenklerden hoşlanmadığım içindi. Belki de Trotsky benzeri yüzünden hoşlanmadığım içindi.

"Bu harika olurdu," dedim kabaca. "Ukrayna'da bir masada bulduğum tuzak olmasaydı. Partizanlar çekmeceye gerilimle patlayan bir el bombası bırakıp insanın dikkatini çekmek için çekmeceyi bir şişe votkayla aralık bırakmış. Ben geldim, çekmeceyi açtım, el bombası patlayıp karnımdaki eti ve iki sebzeyi alıp götürdü. Şok yüzünden neredeyse ölüyordum, sonra kan kaybından neredeyse ölüyordum. Sonunda komadan çıktığımda üzüntüden neredeyse ölüyordum. Bu yüzden bir kız görürsem düş kırıklığı yüzünden delirebilirim. Sırf kıskançlıktan en yakındaki adamı öldürebilirim."

Şoför omzunun üstünden baktı. "Üzgünüm," dedi endişeyle, "ben şey demek istemedim–"

"Unut gitsin," dedim neredeyse gülümseyerek.

Sarı evi geçince şoföre tepeye doğru devam etmesini söyledim. Nebe'nin evine arkadan, üzüm bağından girmeye karar vermiştim.

Viyana taksilerindeki taksimetreler eski ve modası geçmiş olduğu için görünen tarifeyi beşle çarpmak alışıldık bir şeydi. Durmasını söylediğimde taksimetrede altı şilin görünüyordu. Şoför benden sadece bu kadar isteyip onu da titreyen elleriyle aldı. Ben onun hesap yapmayı unuttuğunu fark edene kadar adam hızla uzaklaşmıştı.

Yolun kenarındaki çamurlu patikada durup neden ağzımı kapalı tutmadığımı, adamı neden biraz bekletmediğimi düşündüm. Şimdi Veronika'yı bulsam bile buradan kaçma problemi vardı. Ben ve ukala çenem, diye düşündüm. Zavallı serseri sadece bir hizmet teklif ediyordu, dedim kendi kendime. Ama bir konuda yanılıyordu. Açık bir yer vardı. Biraz ileride Cobenzglasse'deki bir kafe: Rudelshof. Eğer vurulacaksam midem doluyken vurulmayı tercih ederdim.

Doldurulmuş hayvan postlarına aldırmazsanız burası rahat bir yerdi. Şarbonlu gibi görünen bir gelinciğin boncuk gözlerinin altında oturup kötü bir şekilde şişmiş dükkân sahibinin bana doğru paytak paytak gelmesini bekledim.

"Tanrı'nın selamı üzerinize olsun, efendim," dedi. "Güzel bir sabah."

Kokulu nefesinden geri çekildim. "Şimdiden tadını çıkardığınızı görebiliyorum," dedim ukala ağzımı yine açarak. Anlamadan omuz silkip siparişimi aldı.

Yalayıp yuttuğum beş şilinlik kahvaltının tadı bir tahnitçi işlerinin arasında hazırlayıvermiş gibiydi: kahvede taneler vardı, ekmek süslemeler kadar tazeydi, yumurta o kadar sertti ki maden ocağından çıkmış olabilirdi. Ama yine de hepsi-

ni yedim. Kafamda o kadar çok şey vardı ki bir dilim ekmeğin üstünde olsa gelinciği bile yiyebilirdim.

Kafenin dışına çıkıp bir süre yolda yürüdüm, sonra bir duvarın üstüne tırmanıp Arthur Nebe'nin olduğunu düşündüğüm üzüm bağına girdim.

Görülecek fazla bir şey yoktu. Düzgün sıralar halinde dizilmiş asmalar dizime kadar gelen genç filizlerden ibaretti. Şurada burada yüksek el arabalarının üstünde atılmış jet motorları gibi görünen, ama aslında geceleri atmosferi ısıtmak ve asmaları geç dondan korumak için yaktıkları ocaklar duruyordu. Hâlâ sıcaklardı. Yüz metre kare gibi görünen alan gizlenmek için fazla imkân sağlamıyordu. Belinsky'nin adamlarını nasıl mevzilendireceğini merak ettim. Üzüm bağını karın üstü sürünerek geçmek dışında, sadece duvara iyice yaslanıp sarı evin ve müştemilatların hemen arkasındaki ağaçlara kadar ilerlemeniz mümkündü.

Ağaçlara kadar varınca etrafta bir hayat işareti aradım. Kimseyi görmeyince sesler duyana kadar biraz daha ilerledim. Keresteden yapılmış ahıra benzeyen müştemilatların en büyüğünün yanında tanımadığım iki adam ayakta durmuş konuşuyordu. İkisinin sırtında da birer metal fıçı, ellerinde ona bağlı olan metal bir hortum vardı. Bunun ürünleri ilaçlamak için kullanılan bir alet olduğunu düşündüm.

Sonunda sohbeti bitirip hayatlarını mahveden bakteri, mantar ve böceklere saldıracakmış gibi üzüm bağının iki ayrı ucuna gittiler. Onların iyi-

ce ilerlemesini bekleyip ağaçların beni koruduğu alandan çıktım, binaya girdim.

Küflü meyve kokusu burun deliklerime hücum etti. Tavanın görünen kirişlerinin altına konmuş meşeden yapılma geniş fıçılar ve depolama tankları devasa peynir kalıplarına benziyordu. Taş zemini geçip birinci binanın diğer tarafından çıktım, eve dik açıyla duran başka bir binanın kapısıyla karşılaştım.

İkinci müştemilatta yüzlerce meşe fıçısı devasa bir St. Bernhard köpeğinin gelip onları almasını bekliyormuş gibi yan yatmış duruyordu. Merdivenler aşağıdaki karanlığa iniyordu. Birisini hapsetmek için iyi bir yere benziyordu. Bu yüzden ışığı yakıp bakmak için aşağıya indim. Ama aşağıda sadece binlerce şarap şişesi vardı. Her rafta birileri için bir anlam ifade ettiği belli olan rakamların bulunduğu küçük siyah tahtalar asılıydı. Üst kata geri dönüp ışığı kapattım, fıçı odasının penceresinde durdum. Veronika evin içinde gibi görünüyordu.

Bulunduğum yerden kaldırım taşı kaplı küçük avlunun karşısını, evin batı tarafını görebiliyordum. Açık kapıda siyah bir kedi durmuş bana bakıyordu. Kapının yanındaki pencere bir mutfağa aitmiş gibi duruyordu. Pervazda çaydanlık olduğunu düşündüğüm parlak bir şey vardı. Bir süre sonra kedi benim dikildiğim müştemilata doğru yürüyüp durduğum yerin yanındaki pencereye doğru miyavlamaya başladı. Bir iki saniye için yeşil gözlerini bana sabitledi, sonra belirli bir nedeni yokken fırlayıp kaçtı. Tekrar eve doğru bakıp mutfak kapısını ve penceresini izlemeye başla-

dım. Birkaç dakika sonra fıçı odasından ayrılmanın güvenli olduğuna karar verip avluyu geçmeye başladım.

Üç adım atmıştım ki otomatik silahın sürgü sesini duyup soğuk namlusunu bir anda ensemde hissettim.

"Ellerini başının arkasına koy," dedi bir ses pek belirgin olmayan bir şekilde.

Bana söyleneni yaptım. Kulağımın altına dayanan silah .45'lik olabilecek kadar ağır gibiydi. Kafatasımın büyük bir bölümünü havaya uçurabilirdi. Adam silahı çenemle şahdamarımın arasına sokarken yüzümü buruşturdum.

"Kıpırdarsan yarın domuzların lapası sen olursun," dedi ceplerimi yoklayıp silahımı alırken.

"Herr Nebe'nin beni beklediğini göreceksiniz," dedim.

"Ben Herr Nebe tanımıyorum," dedi boğuk, ağzı düzgün işlemiyormuş gibi çıkan bir sesle. Doğal olarak emin olmak için dönüp bakmak istemiyordum.

"Evet, doğru, adını değiştirdi, değil mi?" Nebe'nin yeni soyadını hatırlamaya çalıştım. Bu arada arkamdaki adamın birkaç adım geri çekildiğini duydum.

"Şimdi sağa doğru yürü," dedi. "Ağaçlara doğru. Ayakkabılarının bağına takılıp düşmeye filan da kalkma."

Sesi iri yarı ve biraz ahmak bir adam olduğunu söylüyordu. Ve garip aksanlı bir Almanca konuşuyordu: Prusyalı gibi, ama farklı; daha çok büyükbabamın konuştuğu eski Prusya dili gibi; Polonya'da konuşulduğunu duyduğum Almanca gibi.

"Bak, bir hata yapıyorsun," dedim. "Neden patronunla konuşmuyorsun? Adım Bernhard Günther. Bu sabah onda bir toplantı var. Orada olmam gerekiyor."

"Ama saat daha sekiz bile değil," diye homurdandı beni esir alan adam. "Buraya toplantı için geldiysen niçin bu kadar erken geldin? Ve niçin normal ziyaretçiler gibi ön kapıya gelmedin? Niçin bağdan geçtin? Niçin müştemilatlarda gizlice dolaşıyorsun?"

"Erken geldim, çünkü Berlin'de birkaç şarap dükkânım var," dedim. "Araziye bakmanın iyi olabileceğini düşündüm."

"Her yere iyice bakıyordun. Sen gizlice gelip evi gözetleyen birisin." Miskin bir şekilde güldü. "Gizlice evi gözetleyenleri vurma emri verildi bana."

"Bir dakika–" Dönünce silahının şiddetli bir darbesiyle karşılaştım. Düşerken iri yarı adamın tıraşlı kafasını ve bir tarafı sarkık çenesini gördüm. Beni ensemden yakalayıp tekrar ayağa kaldırdı. Neden yakamın içine jilet dikmeyi akıl edemediğimi merak ettim. Beni ağaçların arasından geçirip bir yamaçtan aşağıya, birkaç büyük çöp tenekesinin durduğu bir açıklığa indirdi. Küçük tuğla kulübenin çatısından duman ve mide bulandıran tatlı bir koku yükseliyordu: çöpleri burada yakıyorlardı. İçinde çimento varmış gibi görünen çuvalların yanındaki birkaç tuğlanın üstünde paslı bir oluklu demir tabakası yatıyordu. Adam onu kenara itmemi emretti.

Şimdi anlamıştım. Adam Letonyalıydı. İri yarı, aptal bir Letonyalı. Eğer Arthur Nebe için çalışıyorsa Letonyalı SS biriminden olması gerektiğine

ve Polonya ölüm kamplarından birinde hizmet ettiğine karar verdim. Auschwitz gibi yerlerde bir sürü Letonyalı kullanmışlardı. Moses Mendelssohn Almanya'nın en sevdiği evlatlarından biriyken bile Letonyalılar hevesli Yahudi aleyhtarlarıydı.

Demir saçı kenara çektim, eski kanalizasyon ya da fosseptik çukuru ortaya çıktı. Kokusu o kadar kötüydü. Kediyi o sırada tekrar gördüm. Çukurun yakınındaki kalsiyum oksit etiketli iki kâğıt çuvalının arasından ortaya çıktı. Küçümsercesine miyavladı. "Seni avluda birisi olduğu konusunda uyardım, ama beni dinlemedin," der gibiydi. Çukurdan ekşi, tebeşiri andıran bir koku yükselip derimin karıncalanmasına neden oldu. "Haklısın," diye miyavladı kedi, Edgar Allan Poe'nun bir hikâyesinden fırlamış gibi. "Kalsiyum oksit asitli toprağı işlemek için ucuz bir alkali. Üzüm bağında görmeyi bekleyeceğin türde bir şey. Ama aynı zamanda sönmemiş kireç olarak da anılır. İnsan çözünmesini hızlandırma konusunda çok etkili bir bileşiktir."

Dehşet içinde Letonyalının beni gerçekten öldürmeyi istediğini fark ettim. Ve ben de orada durmuş bir filolog gibi aksanının nereden olduğunu çıkarmaya, okulda öğrendiğim kimyasal formülleri hatırlamaya çalışıyordum.

O zaman ona ilk kez dikkatle baktım. İri yarı ve bir sirk atı kadar cüsseliydi, ama yüzüne bakınca bunu fark etmiyordunuz bile: bütün sağ tarafı yanağında büyük bir tütün lokması varmış gibi çarpıktı; sağ gözü camdan yapılmış gibi bakıyordu. Kendi kulak memesini öpebilirdi. Onun yüzüne

sahip her adamın çekeceği gibi sevgi açlığı çektiği için muhtemelen bunu yapmak zorunda kalıyordu.

"Çukurun yanına çömel," diye hırladı birkaç hayati kromozomu eksik olan bir Neandertal gibi.

"Eski bir yoldaşı öldürmeyeceksin, değil mi?" dedim umutsuzca Nebe'nin yeni adını ya da Letonya birliklerinden birinin adını hatırlamaya çalışarak. Bağırarak yardım çağırmayı düşünmüştüm, ama beni hiç tereddüt etmeden vuracağını biliyordum.

"Sen eski bir yoldaş mısın?" dedi hiç zorlanmadan dudak bükerek.

"Birinci Letonyada Obersturmführer'dim," dedim beceriksiz bir kayıtsızlık havasıyla.

Letonyalı çalıların arasına tükürüp patlak gözüyle bana boş boş baktı. Büyük, mavi çelikten otomatik Colt hâlâ göğsüme doğrultulmuştu.

"Birinci Letonya, ha? Bir Letonyalı gibi konuşmuyorsun."

"Ben Prusyalıyım," dedim. "Ailem Riga'da yaşıyordu. Babam Danzig'li bir tersane işçisiydi. Bir Rus'la evliydi." Riga'da esas olarak Rusça mı Almanca mı konuşulduğunu hatırlayamasam da söylediklerimi doğrulamak için birkaç kelime Rusça söyledim.

Biri diğerinden daha fazla olmak üzere gözleri kısıldı. "Peki, Birinci Letonya hangi yıl kuruldu?"

Zorlukla yutkunup hafızamı taradım. Kedi bana cesaret verircesine miyavladı. Letonya SS alayının yükselişinin 1941'deki Barbarossa Operasyonundan sonra olması gerektiği şeklinde akıl yürüterek, "1942," dedim.

Korkunç bir şekilde sırıtıp başını ağır ağır sadistçe iki yana salladı. "1943," dedi birkaç adım ilerleyerek. "1943'teydi. Şimdi dizlerinin üstüne çök, yoksa seni karnından vuracağım."

Yavaşça çukurun kenarına dizlerimin üstüne çökerken pantolonumun üstünden ıslak zemini hissedebiliyordum. Ne yapmayı amaçladığını bilecek kadar çok SS cinayeti görmüştüm: enseye bir kurşun, ceset yüzüstü hazır mezara düşer, üzerine birkaç kürek kireç atılır. Geniş bir kavis çizerek arkama geldi. Kedi seyretmek için iyice yerleşti, otururken kuyruğunu arkasına güzelce doladı. Gözlerimi kapatıp bekledim.

"Rainis," dedi bir ses ve birkaç saniye geçti. Kurtarılıp kurtarılmadığımı görmek için etrafıma bakmaya cesaret edemiyordum.

"Tamam, Bernie. Artık kalkabilirsin."

Nefesim korkudan kocaman bir geğirti şeklinde çıktı. Dizlerim bükülerek zayıf bir şekilde çukurun kenarından kalktım, dönüp bakınca Arthur Nebe'nin çirkin Letonyalının birkaç adım gerisinde durduğunu gördüm. Sırıttığını görerek sinir oldum.

"Bunu eğlenceli bulmana sevindim, Dr. Frankenstein," dedim. "Lanet olası canavarın beni neredeyse öldürüyordu."

"Ne düşünüyordun, Bernie?" dedi Nebe. "Bunu yapmaman gerektiğini biliyor olmalısın. Rainis yalnızca işini yapıyordu."

Letonyalı asık suratla başını sallayıp Colt'u kılıfına koydu. "Etrafta sinsice dolaşıyordu," dedi donuk bir sesle. "Onu yakaladım."

Omuz silktim. "Güzel bir sabahtı. Grinzing'de dolaşabileceğimi düşündüm. Tam hayranlıkla arazine bakarken bu Lon Chaney silahını kulağıma dayadı."

Letonyalı silahımı ceketinin cebinden çıkarıp Nebe'ye verdi. "Silahı vardı, Herr Nolde."

"Küçük bir oyun oynamayı mı planlıyordun, Bernie?"

"İnsan bugünlerde ne kadar dikkatli olsa azdır."

"Böyle düşünmene sevindim," dedi Nebe. "Beni özür dileme zahmetinden kurtarıyorsun." Silahımı elinde tartıp cebine koydu. "Yine de senin için bir sakıncası yoksa bu şimdilik bende kalsın. Silahlar bazı arkadaşlarımızı endişelendiriyor. Gitmeden önce sana vermemi hatırlat." Letonyalıya döndü.

"Tamam, Rainis, hepsi bu kadar. Sen sadece işini yapıyordun. Şimdi gidip kahvaltı yap."

Canavar başını sallayıp peşinde kediyle eve doğru yürüdü.

"Bahse girerim kendi ağırlığı kadar fıstık yiyebiliyordur."

Nebe zayıf bir şekilde gülümsedi. "Bazı insanlar kendilerini korumak için vahşi köpekler tutarlar. Bendeyse Rainis var."

"Evet, umarım evcilleşmiştir." Şapkamı çıkarıp mendille alnımı sildim. "Ben onu ön kapıdan bile sokmazdım. Bahçede zincire bağlı tutardım. Nerede olduğunu sanıyor? Treblinka'da mı? Serseri beni vurmak için sabırsızlanıyordu, Arthur."

"Aa, bundan hiç kuşkum yok. İnsanları öldürmekten zevk alıyor."

Sigara teklifimi başını sallayarak geri çevirdi, ama elim sağır bir Apaçi'yle konuşuyormuş gibi titrediği için sigaramı yakmama yardım etmek zorunda kaldı.

"O Letonyalı," diye açıkladı Nebe. "Riga toplama kampında onbaşıydı. Ruslar onu yakaladığında kafasını ezip çizmeleriyle çenesini kırdılar."

"İnan bana ne hissettiklerini biliyorum."

"Yüzünün yarısı felç oldu, aklı biraz yumuşadı. Her zaman acımasız bir katildi. Ama artık daha çok bir hayvan gibi. Ve her köpek kadar da sadık."

"Doğal olarak iyi yönleri olduğunu da düşünüyordum. Riga, ha?" Başımla açık çukuru ve çöp fırınını işaret ettim. "Eminim bu atık tasfiye yöntemiyle kendini evinde gibi hissediyordur." Sigaramdan minnettar bir nefes çekip ekledim, "Konu oraya gelmişken, eminim ikinizde kendinizi evinizde gibi hissediyorsunuzdur."

Nebe kaşlarını çattı. "Sanırım içkiye ihtiyacın var," dedi sessizce.

"Buna hiç şaşırmadım. Dikkat et de içinde misket limonu[1] olmasın. Sanırım limon için iştahımı kaybettim, sonsuza kadar."

---

[1] Misket limonu (Lime) İngilizcede hem kireç taşı hem yeşil limon anlamına gelir. Yazar burada kelime oyunu yapmış. –çn.

34

Nebe'nin peşinden eve girip bir gün önce görüştüğümüz kütüphaneye çıktım. İçki dolabından bana bir konyak getirdi, önümdeki masaya koydu.

"Sana katılamadığım için beni bağışla," dedi konyağı hızla içişimi seyrederek. "Normalde kahvaltımla konyak içmekten zevk alırım, ama bu sabah zihnimin açık olması gerekiyor." Ben boş bardağı masaya bırakırken anlayışlı bir şekilde gülümsedi. "Şimdi daha iyi misin?"

Başımı salladım. "Anlat bakalım, kayıp dişçiyi buldunuz mu? Dr. Heim'ı?" Artık kendi can sağlığım için endişelenmek zorunda olmadığım için Veronika yine aklıma gelmişti.

"Korkarım ölmüş. Bu çok kötü, ama ona ne olduğunu bilmemek daha kötüydü. Şimdi en azından Rusların onu ele geçirmediğini biliyoruz."

"Ona ne olmuş?"

"Kalp krizi geçirmiş." Nebe, Berlin polis merkezi Alex'teki günlerimizden hatırladığım o bildik,

kuru, küçük kahkahasını attı. "Görünüşe göre o sırada bir kızla birlikteymiş. Bir çokoleydiyle."

"Yani onlar şey yaparken–"

"Aynen. Aklıma daha kötü ölüm şekilleri de geliyor, ya senin?"

"Az önce yaşadıklarımdan sonra bu benim için hiç zor değil, Arthur."

"Doğru." Neredeyse süklüm püklüm bir şekilde gülümsedi.

Veronika'nın kaderini masum bir şekilde sormamı sağlayacak sözcükleri aradım. "Peki, kız ne yapmış? Çokoleydi yani. Polisi mi aramış?" Kaşlarımı çattım. "Hayır, herhalde aramamıştır."

"Neden böyle söylüyorsun?"

Açıklamamın bariz basitliğine omuz silktim. "Ahlâk masasıyla karşılaşma olasılığını göze alamamıştır. Hayır, bahse girerim doktoru bir yerlere atmaya çalışmıştır. Hatta pezevengine yaptırmıştır." Kaşlarımı sorarcasına kaldırdım. "Eee? Haklı mıyım?"

"Evet, haklısın." Sesi düşünme şeklime neredeyse hayran olmuş gibi çıkıyordu. "Her zamanki gibi." Sonra özlemle iç geçirdi. "Artık Kripo'da olmamamız ne kadar yazık. Her şeyi ne kadar özlediğimi anlatamam."

"Ben de."

"Ama sen, sen yeniden katılabilirsin. Bir şey yüzünden aranmıyorsun herhalde, Bernie?"

"Ve Komünistler için çalışayım öyle mi? Hayır, teşekkürler." Dudaklarımı birbirine bastırıp hüzünlü görünmeye çalıştım. "Neyse, bir süre Berlin'den uzakta kalmayı tercih ederim. Trende bir Rus asker beni soymaya kalktı. Kendini sa-

vunmaydı, ama korkarım onu öldürdüm. Üzerim kanla kaplı bir şekilde olay yerinden ayrılırken beni görenler oldu."

"'Olay yeri'," diye tekrarladı Nebe sözleri güzel bir şarap gibi ağzında tekrarlayarak. "Tekrar bir dedektifle konuşmak çok güzel."

"Sırf mesleki merakımı tatmin etmek için soruyorum, Arthur: çokoleydiyi nasıl buldun?"

"Aa, ben değil, König buldu. Sen ona zavallı Heim'ı nasıl arayabileceğini anlatmışsın."

"Söylediklerim sadece rutin şeylerdi, Arthur. Bunları ona sen de söyleyebilirdin."

"Belki. Neyse, görünüşe göre König'in kız arkadaşı Heim'ı fotoğrafından tanımış. Heim onun çalıştığı gece kulübüne sık gidiyormuş. Kız, Heim'ın orada çalışan bir fahişeye düşkün olduğunu hatırlamış. Helmut'un yapması gereken tek şey kızın her şeyi anlatmasını sağlamak oldu. Bu kadar basitti."

"Bir fahişeden bilgi almak asla 'bu kadar basit' değildir," dedim. "Bir rahibenin lanet okuması gibi bir şeydir. Para bir parti kızını morluk bırakmadan konuşturmanın tek yolu." Nebe'nin bana karşı çıkmasını bekledim, ama bir şey söylemedi. "Elbette morluk daha ucuzdur ve hataya yer bırakmaz." Soruşturmanın etkinliği için bir çokoleydiyi tokatlama konusunda tereddüt etmeyeceğimi göstermek istercesine sınıttım. "König para ziyan edecek bir tip değil: doğru mu?"

Nebe beni düş kırıklığına uğratarak omuz silkip saatine baktı. "Onu gördüğün zaman kendin sorarsın."

"Bu toplantıya o da geliyor mu?"

"Burada olacak." Nebe tekrar saatine baktı. "Korkarım seni şimdi yalnız bırakmam gerekiyor. Saat ondan önce yapmam gereken bir iki şey var. Sen burada kalsan iyi olur. Bugün güvenlik çok sıkı. Başka bir olay daha çıkmasını istemeyiz, değil mi? Sana kahve gönderirim. İstersen ateş yak. Burası biraz soğuk."

Kadehime dokundum. "Soğuğu artık fark ettiğimi söyleyemem."

Nebe sabırla bana baktı. "Evet, şey, eğer ihtiyacın olduğunu düşünüyorsan biraz daha konyak al."

"Teşekkür ederim," dedim şişeye uzanarak. "Benim için bir sakıncası yok."

"Ama uyanık kal. Rus arkadaşın konusunda sana bir sürü soru sorulacak. Onun değeri konusundaki görüşünden sırf çok fazla içtiğin için şüphe duyulmasını istemem." Gıcırdayan zemini geçip kapıya doğru yürüdü.

"Benim için endişelenme," dedim boş rafları inceleyerek. "Bir kitap okurum."

Nebe'nin iri burnu hoşnutsuzlukla buruştu. "Evet, kütüphanenin gitmiş olması çok yazık. Önceki ev sahibinin fevkalade bir koleksiyonu varmış, ama Ruslar gelince kitapları yakıt olarak kullanmış." Üzgün bir şekilde başını salladı. "Böyle insanlık dışı yaratıklarla ne yapabilirsin ki?"

Nebe kütüphaneden çıkınca tavsiye ettiği şeyi yapıp şömineyi yaktım. Bu benim zihnimi sonraki hareket şeklime odaklamamı sağladı. Alevler kütük ve dallarla inşa ettiğim küçük yapıyı kaplarken Nebe'nin Heim'ın ölümüyle ilgili şartları eğlenceli bulmasının, Org'un Veronika'nın gerçe-

ği söylemesinden tatmin olduğunu gösterdiğini düşündüm.

Doğru, Veronika'nın nerede olduğunu hâlâ bilmiyordum, ama König'in Grinzing'e henüz gelmediği izlenimini edinmiştim. Silahım olmadan da gidip onu başka bir yerde arayamazdım. Org'un toplantısına sadece iki saat kaldığı için en iyi hareket tarzı König'in gelmesini beklemek ve beni bu konuda rahatlatmasını umut etmek gibi görünüyordu. Eğer Veronika'yı öldürdü ya da yaraladıysa Belinsky adamlarıyla geldiği zaman bu hesabı König'le şahsen görürdüm.

Şöminenin demirini alıp ateşi lakayt bir tavırla karıştırdım. Nebe'nin adamı kahveyle geldi, ama ona dikkat etmedim. O gittikten sonra kanepeye uzanıp gözlerimi kapadım.

Ateş kıpırdanıp birkaç kez el çırpar gibi ses çıkararak yan tarafımı ısıttı. Kapalı göz kapaklarımın ardındaki parlak kırmızı koyu mora döndü, sonra daha huzurlu bir şeye...

"Herr Günther?"

Başımı kanepeden hızla kaldırdım. Yalnızca birkaç dakikalığına bile olsa kötü bir pozisyonda uyumak boynumu yeni bir deri kadar sertleştirmişti. Ama saatime baktığımda bir saatten uzun süredir uyuduğumu fark ettim. Boynumu esnettim.

Kanepenin yanında gri flanel bir takım elbise giymiş olan bir adam oturuyordu. Öne doğru uzanıp sıkmam için elini uzattı. Böyle kısa boylu bir adama göre geniş, güçlü ve şaşırtıcı derecede sıkı bir eli vardı. Onunla daha önce hiç tanışmamış olsam da yüzünü yavaş yavaş tanıdım.

"Ben Dr. Moltke," dedi. "Sizin hakkınızda çok şey duydum, Herr Günther." Aksanı o kadar Bavyeralıydı ki neredeyse üstündeki köpüğü üfleyebilirdiniz.

Tereddütle başımı salladım. Bakışlarında fazlasıyla rahatsız edici bir şey vardı. Gözleri bir hipnotizmacının gözlerini andırıyordu.

"Sizinle tanıştığıma memnun oldum, Herr Doktor." Bu da adını değiştiren bir başkasıydı. Arthur Nebe gibi ölmüş olması gereken biri. Ama bu adaletten kaçan sıradan bir Nazi kaçağı değildi, tabii 1948'de Avrupa'nın herhangi bir yerinde bir adalet varsa. "Ölümü"yle ilgili gizemli şartlar olmasa dünyanın en fazla aranan adamı olabilecek bir adamla az önce el sıkışmış olmak bana tuhaf bir his vermişti. Bu "Gestapo" Heinrich Müller'in ta kendisiydi.

"Arthur Nebe bana sizi anlatıyordu," dedi. "Siz ve ben çok benziyor gibiyiz. Ben de sizin gibi polis dedektifiydim. Devriyeyle işe başladım ve mesleğimi sıradan polis işinin zor okulunda öğrendim. Sizin gibi ben de uzmanlaştım: siz cinayet masasında çalışırken ben Komünist Parti görevlilerinin izlenmesine yönlendirildim. Sovyet Rus polis yöntemleri üzerinde özel bir çalışma bile yaptım. Orada hayran olunacak çok şey buldum. Siz de bir polis olarak onların profesyonelliğini takdir ediyorsunuzdur. Eskiden NKVD olan MVD muhtemelen dünyanın en iyi gizli polisidir. Gestapo'dan bile daha iyi. Sanırım bunun basit bir nedeni var: Nasyonal Sosyalizm hiçbir zaman hayata karşı bu kadar tutarlı bir tutumu telkin edebilecek bir inanç sunamadı. Peki, neden biliyor musunuz?"

Başımı iki yana salladım. Geniş Bavyera konuşması bu adamın sahip olmasının mümkün olmadığını bildiğim doğal bir yumuşaklık sergiliyor gibiydi.

"Çünkü Herr Günther, biz Komünizmin aksine entelektüellere çalışan sınıf kadar iyi hitap edemedik. Biliyorsunuz ben Parti'ye 1939'a kadar katılmadım. Stalin bu işleri daha iyi yapıyor. Bugün onu eskiden olduğundan daha farklı bir ışıkta görüyorum."

Kaşlarımı çatıp bunun Müller'in test anlayışı mı yoksa bir şaka mı olduğunu merak ettim. Ama son derece ciddi görünüyordu. Hatta gururlu.

"Stalin'e hayranlık mı duyuyorsunuz?" diye sordum neredeyse inanamayarak.

"Kendisi bizim Batılı liderlerimizin hepsinden kat kat önde. Ona kıyasla Hitler bile küçük bir adamdı. Stalin ve Partisinin neye göğüs gerdiğini bir düşünün. Siz de onların kamplarından birindeydiniz. Nasıl olduklarını bilirsiniz. Rusça bile konuşuyorsunuz. İvanların gözünde nerede olduğunuzu hep bilirsiniz. Sizi ya duvara dayayıp vururlar ya da size Lenin Nişanı'nı verirler. Amerikalılar ya da İngilizler gibi değiller." Müller'in yüzünde birden yoğun bir hoşnutsuzluk ifadesi belirdi. "Ahlâktan ve adaletten bahsediyorlar, ama Almanya'nın açlıktan ölmesine izin veriyorlar. Etik hakkında yazıyorlar, ama bir gün kendi yoldaşlarını asıyorlar, ertesi gün de kendi güvenlik servislerine alıyorlar. Böyle insanlara güvenemezsiniz, Herr Günther."

"Beni bağışlayın, Herr Doktor, ama ben Amerikalılar için çalıştığımız izlenimine kapılmışım."

"Bu yanlış. Biz Amerikalılarla *birlikte* çalışıyoruz. Ama sonuçta Almanya *için* çalışıyoruz. Vatan için."

Artık daha düşünceli bir görünüşle ayağa kalkıp pencereye gitti. Görüş bildirme tarzı daha çok kendi vicdanıyla savaşan bir köy rahibinin karakteristiği olan sessiz bir rapsodiydi. Kalın ellerini düşünceli bir şekilde birbirine kenetledi, sonra tekrar açtı, sonunda yumruklarını şakaklarına bastırdı.

"Amerika'da hayranlık duyulacak bir şey yok. Rusya gibi değil. Ama Ami'lerin gücü var. Ve onlara bu gücü veren şey dolar. Rusya'ya karşı gelmek zorunda olmamızın tek nedeni bu. Amerikan dolarına ihtiyacımız var. Sovyetler Birliği'nin bize verebileceği tek şey bir örnek: sadakat ve kararlılığının para olmasa bile neler başarabileceğini gösteren bir örnek. O zaman Almanların benzeri bir kararlılık ve Amerikan parasıyla neler yapabileceğini bir düşünün."

Esnememi bastırmaya çalıştım ama başaramadım. "Bunları bana neden anlatıyorsunuz, Herr – Herr Doktor?" Korkunç bir saniye için ona neredeyse Herr Müller diyecektim. Arthur Nebe ve belki beni sorgulayan von Bolschwing dışında Moltke'nin gerçekten kim olduğunu bilen var mıydı?

"Biz yeni bir yarın için çalışıyoruz, Herr Günther. Almanya şimdilik onların arasında bölünüyor olabilir. Ama tekrar büyük bir güç olacağımız bir zaman gelecek. Büyük bir ekonomik güç. Organizasyonumuz Komünizme karşı çıkmak için Ami'lerle birlikte çalıştığı sürece Amerika

Almanya'nın kendini yeniden inşa etmesine izin vermeye ikna edilecektir. Ve bizim sanayimiz ve teknolojimizle Hitler'in asla başaramadığı şeyi başarabiliriz. Ve Stalin'in –evet, beş yıllık büyük planlarına rağmen– sadece hayalini kurabileceği şeyi başarabiliriz. Almanya asla askeri olarak hükmedemeyebilir, ama ekonomik olarak hükmedebilir. Avrupa'yı fetheden şey mark olacak, gamalı haç değil. Söylediklerimden kuşkunuz var mı?"

Şaşırmış görünüyorsam bunun tek nedeni Alman sanayisinin hurda yığınının dışındaki bir şeyin üstünde olma fikrinin bana son derece gülünç gelmesiydi.

"Sadece Org'daki herkesin sizinle aynı düşünüp düşünmediğini merak ettim."

Omuz silkti. "Tam olarak değil, hayır. Müttefiklerimizin gücü ve düşmanlarımızın kötülüğü konusunda farklı görüşler var. Ama hepsi tek bir konuda hemfikir ve o da yeni Almanya. Beş yıl da alsa elli beş yıl da alsa."

Müller dalgın bir şekilde burnunu karıştırmaya başladı. Bu onu birkaç saniye daha meşgul etti. Baş parmağıyla işaret parmağını inceledikten sonra Nebe'nin perdesine sildi. Bunun sözünü ettiği yeni Almanya'nın kötü bir göstergesi olduğunu düşündüm.

"Neyse, sadece bu fırsatı değerlendirip ilk adımınız için size teşekkür etmek istedim. Arkadaşınızın verdiği belgeleri iyice inceledim. Birinci sınıf malzeme olduğuna hiç kuşkum yok. Amerikalılar bunu görünce kendilerinden geçecekler."

"Bunu duyduğuma sevindim."

Müller oturduğum kanepenin yanındaki koltuğuna geri dönüp tekrar oturdu. "Arkadaşınızın bu tür yüksek seviyeli malzeme getirmeye devam edebileceğine ne kadar güveniyorsunuz?"

"Çok güveniyorum, Herr Doktor."

"Harika. Biliyor musunuz, bu daha iyi bir zamanda gelemezdi. Güney Almanya Sanayileri Kullanım Şirketi fon için Amerika Dış İşleri Bakanlığına başvuruyor. Arkadaşınızın istihbaratı bu davanın önemli bir parçası olacak. Bu sabahki toplantıda bu yeni kaynağa Viyana'da en büyük önceliğin verilmesini önereceğim."

Şöminenin demirini alıp şiddetle közlere saldırdı. Aynı şeyi insanlara da yaptığını hayal etmek zor değildi. Alevlere bakarak ekledi. "Özel olarak bu kadar ilgimi çeken bir meselede sizden bir iyilik istemek zorundayım, Herr Günther."

"Dinliyorum, Herr Doktor."

"Bu muhbirle benim ilgilenmeme izin vermeniz için sizi ikna edebilmeyi umduğumu itiraf etmeliyim."

Bir an düşündüm. "Doğal olarak arkadaşımın fikrini sormalıyım. Bana güveniyor. Bu biraz zaman alabilir."

"Elbette."

"Ve Nebe'ye söylediğim gibi para isteyecektir. Çok para."

"Ona her şeyi ayarlayacağımı söyleyebilirsiniz. İsviçre banka hesabı. Ne isterse."

"Şu anda en çok istediği şey bir İsviçre saati," dedim doğaçlama yaparak. "Bir Doxas."

"Sorun değil," diye sırıttı. "Ruslar konusunda ne demek istediğimi anlıyor musunuz? Ne istedi-

ğini çok iyi biliyor. Güzel bir saat. Bunu bana bırakın." Müller demiri yerine bırakıp tatminkâr bir şekilde arkasına yaslandı. "O zaman bu teklifime sizin bir itirazınız olmadığını varsayabilirim, öyle mi? Doğal olarak bize böyle önemli bir muhbir getirdiğiniz için iyi bir şekilde ödüllendirileceksiniz."

"Hazır yeri gelmişken aklımda bir rakam vardı," dedim.

Müller ellerini kaldırıp rakamı söylememi işaret etti.

"Kısa bir süre önce kumarda büyük para kaybettiğimi belki duydunuz, belki duymadınız. Paramın çoğunu, yaklaşık 4000 şilin kaybettim. Bunu 5000 olarak telafi etmek isteyebileceğinizi düşündüm."

Dudaklarını sıkıp yavaşça başını sallamaya başladı. "Mantıksız görünmüyor. Bu şartlar altında."

Gülümsedim. Müller, Org'daki uzmanlık alanını korumayla o kadar ilgiliydi ki Belinsky'nin Rus arkadaşıyla olan bağlantımı satın almaya razıydı. Bu şekilde MVD'yle ilgili bütün konularda otorite olarak Gestapo Müller'in ünü sağlamlaştırılmış olacaktı. Kararlı bir şekilde dizlerine vurdu.

"Güzel. Anlaştığımıza sevindim. Minik sohbetimiz keyifliydi. Bu sabahki toplantıdan sonra tekrar görüşeceğiz."

Tabii ki görüşeceğiz, dedim kendi kendime. Yalnız bu görüşme ya Stiftskaserne'de ya da Crowcass görevlilerinin Müller'i sorgulamak istediği yerde olacaktı.

"Kaynağınızla temas kurmak için gerekli prosedürü konuşmak zorundayız. Arthur bana bir gizli bir yeriniz olduğunu söyledi."

"Her şey yazılı," dedim. "Eminim her şeyin uygun olduğunu göreceksiniz." Saatime baktım. Onu geçiyordu. Ayağa kalkıp kravatımı düzelttim.

"Aa, endişelenmeyin," dedi Müller omzumu sıvazlayarak. İstediğini elde ettiği için çok neşeli görünüyordu. "Bizi bekleyeceklerdir, sizi temin ederim."

Ama neredeyse aynı anda kütüphanenin kapısı açıldı ve Baron von Bolschwing hafifçe kızgın bir yüzle içeri baktı. Saatini anlamlı bir şekilde kaldırıp, "Herr Doktor, gerçekten başlamalıyız artık," dedi.

"Tamam," diye gürledi Müller. "Bitirdik zaten. Herkese içeri gelmesini söyleyebilirsiniz."

"Çok teşekkür ederim." Ama Baron'un sesi hırçındı.

"Toplantılar," dedi Müller dudak bükerek. "Bu organizasyonda sürekli toplantı oluyor. Acının sonu yok. Kıçını araba lastiğiyle silmek gibi bir şey. Himmler hâlâ hayattaymış gibi."

Gülümsedim. "Aklıma gelmişken. Tuvalete gitmeliyim."

"Koridorun sonunda," dedi.

Kapıya gidip kütüphaneye giren adamların arasından dışarı çıkarken önce Baron'dan, sonra Arthur Nebe'den özür diledim. Bunların Eski Yoldaşlar olduğu kesindi. Sert bakışlı, zayıf gülümsemeli, doygun karınlı ve mutlak kibirli adamlar. Sanki hiçbiri savaş kaybetmemiş ya da hiçbir şekilde utanmalarını gerektiren bir şey yapma-

mış gibiydi. Bu Müller'in anlatıp durduğu yeni Almanya'nın kolektif yüzüydü.

Ama König'den bir iz yoktu.

Kötü kokulu tuvalette kapıyı dikkatle sürgüledim, saatime bakıp pencerede dikilerek evin yan tarafındaki ağaçların ilerisindeki yolu görmeye çalıştım. Rüzgâr yaprakları kıpırdattığı için bir şey ayırt etmek zordu, ama uzaklarda büyük bir arabanın tamponunu görebildiğimi sandım.

Perdenin kordonuna uzanıp duvara benim Berlin'deki banyomun perdesinden daha sıkı monte edilmiş olduğunu umarak perdeyi yavaşça beş saniye için indirdim, sonra beş saniye için kaldırdım. Bunu planladığımız gibi üç kez yapıp Belinsky'nin sinyalini bekledim. Uzaklardan üç kez gelen korna sesini duyunca rahatladım. Sifonu çekip kapıyı açtım.

Koridordan kütüphaneye dönerken König'in köpeğini gördüm. Koridorun ortasında durmuş havayı kokluyor, bana tanırmış gibi bakıyordu. Sonra dönüp alt kata indi. König'i bulmanın daha iyi bir yolunu düşünemeyerek köpeği takip ettim.

Zemin kattaki bir kapıya gelince köpek durup inlercesine hafifçe havladı. Ben kapıyı açar açmaz yine fırlayıp gitti, evin arka tarafına doğru giden başka bir koridora girdi. Bir kez daha durup kilere ait gibi görünen başka bir kapının altından geçmeye çalışıyormuş gibi yaptı. Birkaç saniye kapıyı açmakta tereddüt ettim, ama köpek havlayınca geçmesine izin vermenin sesin König'i getirmesi riskine girmekten akıllıca olacağına karar verdim. Tokmağı çevirip ittim, kapı kıpırdamayınca çektim. Kapı hafif bir gıcırtıyla açıldı. Kile-

rin derinliklerinden gelen ve başta kedi miyavlamasını andıran benzer ses gıcırtıyı gizledi. Serin hava ve sesin kedi miyavlaması olmadığı şeklindeki korkunç farkındalık yüzüme şiddetle çarptı. İstemsizce titrediğimi hissettim. Köpek kapının etrafından dolaşıp çıplak ahşap merdivenlerde gözden kayboldu.

Parmak uçlarımda merdivenlerin dibine varmadan önce bile acı dolu sesin Veronika'ya ait olduğunu anlamıştım. Büyük bir şarap rafının hemen görülmemi engellediği yerden bakarken manzaranın fazla analiz edilmesi gerekmiyordu. Veronika bir sandalyede oturuyordu. Beline kadar çıplaktı, yüzü ölümcül derecede solgundu. Bir adam onun tam önünde oturmuştu; kollarını sıvamış, kan lekeli bir şeyle dizine işkence yapıyordu. König Veronika'nın arkasında durmuş, sandalyesini tutuyor, belirli aralıklarla bir bez parçasıyla çığlıklarını bastırıyordu.

Silahım olmadığı için endişelenecek zaman yoktu. König'in dikkatinin bir an için köpeği sayesinde dağılması da bir şanstı. "Lingo," dedi hayvana bakarak. "Buraya nasıl geldin? Seni kilitlediğimi sanıyordum." Köpeği almak için eğildiği anda ben şarap rafının kenarından fırlayıp ileri doğru koştum.

Ellerimi iki kulağına indirirken adam hâlâ oturuyordu. Çığlık atıp yere devrilirken büyük olasılıkla patlayan kulak zarlarının neden olduğu acıya engel olmak için iki elini kulaklarına bastırdı. O zaman Veronika'ya ne yaptığını gördüm. Diz ekleminden dik açıyla bir tirbuşon sarkıyordu.

König'in silahı koltuk altındaki kılıfından çıkmak üzereydi. Üzerine atılıp açıkta kalan koltuk altına sert bir yumruk indirdim, elimin kenarıyla üst dudağına vurdum. Peş peşe gelen iki darbe onu etkisiz hale getirmeye yeterdi. Burnundan kan boşalırken sendeleyerek Veronika'nın sandalyesinden geriye gitti. Ona bir daha vurmam gerekmiyordu, ama artık eli Veronika'nın ağzını kapamadığı için kızın serbest kalan acı dolu çığlıkları, kolumla göğüs kemiğinin tam ortasına çok daha kötü üçüncü bir darbe indirmeye beni ikna etti. Yere düşmeden bayılmıştı. Köpek havlamayı hemen kesip diliyle onu canlandırmaya çalıştı.

König'in silahını yerden alıp pantolonumun cebine soktum, hızla Veronika'yı çözmeye giriştim. "Geçti," dedim. "Buradan çıkıyoruz. Belinsky az sonra polisle birlikte burada olacak."

Dizinde yaptıkları pisliğe bakmamaya çalışıyordum. Kan içindeki bacaklarındaki son ipleri çözerken acıklı bir şekilde inledi. Teni soğuktu ve titriyordu. Şoka girdiği belliydi. Ama ceketimi çıkarıp omuzlarına sarınca elimi sıkıca tutup sıkılı dişlerinin arasından, "Çıkar şunu," dedi. "Tanrı aşkına çıkar şunu dizimden."

Üst katta beklendiğim için Nebe'nin adamlarından biri beni aramaya gelebilir diye bir gözümle kilerin merdivenlerini kontrol ederek Veronika'nın önünde diz çöktüm, yarayı ve onu açan aleti inceledim. Tahta sapı kanla yapış yapış olmuş sıradan görünümlü bir tirbuşondu. Sivri ucu dizinin yan tarafına birkaç milimetre sokulmuştu. Sokulurken verdiği kadar acı vermeden çıkarmanın bir yolu yoktu. Tirbuşonun sapına en

ufak bir dokunuş bile acıyla çığlık atmasına neden oluyordu.

"Lütfen çıkar," diye ısrar etti kararsızlığımı hissederek.

"Tamam," dedim. "Ama sandalyene sıkı tutun. Bu biraz canını acıtacak." Beni kasıklarımdan tekmelemesini engellemek için önüne bir sandalye çekip oturdum. "Hazır mısın?" Gözlerini kapatıp başını salladı.

Saatin ters yönüne doğru yaptığım ilk çevirme hareketiyle yüzü kıpkırmızı oldu. Sonra ciğerlerindeki her bir hava zerreciğiyle çığlık attı. Ama ikinci çevirmeyle neyse ki bayıldı. Elimdeki şeyi bir an için inceleyip kulaklarını patlattığım adama doğru fırlattım. Köşede yatmış, iniltiler arasında hırıltıyla nefes alan Veronika'nın işkencecisi kötü durumda görünüyordu. İndirdiğim darbe acımasızdı. Daha önce hiç kullanmamış olsam da aldığım askeri eğitimden bazen ölümcül beyin kanamasına neden olduğunu biliyordum.

Veronika'nın dizi feci şekilde kanıyordu. Yarasına sarmak için bir şey ararken sağır ettiğim adamın gömleğini kullanmaya karar verdim. Yanına gidip gömleğini yırtarak çıkardım.

Gömleğin beden kısmını katlayıp yaraya bastırdım, kollarıyla sıkıca bağladım. İşim bitince iyi bir ilk yardım çalışması gibi göründü. Ama artık solukları sığlaşmıştı. Buradan çıkmak için bir sedyeye ihtiyacı olacaktı.

Belinsky'ye sinyal vermemin üstünden on beş dakika geçmişti. Ama henüz bir şey olduğuna dair bir ses yoktu. Adamlarının içeri girmesi ne kadar sürerdi? Bir dirençle karşılaştıklarını gös-

terecek bağrışma gibi bir ses bile duymamıştım. Etrafta Letonyalı gibi adamlar varken Müller ve Nebe'nin savaşmadan tutuklanacağını beklemek çok fazla olurdu.

König inleyip ezilmiş bir sinek gibi zayıf bir şekilde bacağını oynattı. Köpeği bir kenara fırlatıp König'e bakmak için eğildim. Bıyığının alındaki deri koyu, kurşuni bir renge dönmüştü. Yanaklarından aşağıya inen kan miktarına bakılırsa burun kıkırdağını çenesinin üst kısmından ayırmış olmalıydım.

"Yeniden puronun tadını çıkarana kadar biraz zaman geçecek herhalde," dedim vahşi bir sesle.

König'in Mavzer'ini cebimden çıkarıp mermi yatağını kontrol ettim. Merkezden ateşlemeli mermi haznesinin tanıdık parıltısını gördüm. Yuvada bir mermi vardı. Şarjörünü çıkarıp bakınca sigaralar gibi yan yana dizilmiş altı mermiyi gördüm. Elimin tabanıyla şarjörü yerine takıp horozu çektim. Belinsky'ye ne olduğunu öğrenmenin zamanı gelmişti.

Kilerin merdivenlerinden çıkıp bir süre için kapının arkasında bekleyip ortalığı dinledim. Bir an için nefes sesi duyduğumu sandım, ama sonra kendi nefesim olduğunu fark ettim. Silahı başımın yanına kaldırıp emniyeti kapattım, kapıdan geçtim.

Bir an için Letonyalının kedisini gördüm ve bütün tavan üzerime çöküyormuş gibi hissettim. Şampanya patlamasını andıran bir ses duydum. Bunun sarsıntı geçiren beynimin kontrol edemediği elimde istemsizce patlayan silahtan geldiğini anlayınca neredeyse bir kahkaha atıyordum.

Karaya çıkmış bir somon balığı gibi sersemlemiş bir halde yerde yatıyordum. Bedenim televizyon kablosu gibi uğulduyordu. Letonyalının iri bir adam olarak çok hafif yürüdüğünü çok geç fark ettim. Yanıma çömelip yüzüme doğru sırıtırken copu yeniden indirdi.

Ve karanlık çöktü.

35

Beni bekleyen bir mesaj vardı. Önemini vurgulamak istercesine büyük harflerle yazılmıştı. Gözlerimi odaklamaya çalıştım, ama mesaj durmadan hareket ediyordu. Bulanık bakışlarla tek tek harfleri seçtim. Bu çok zor bir işti, ama başka çarem yoktu. Sonunda harfleri bir araya getirdim. Mesajda şöyle yazıyordu: "YARDIM ABD." Nedenini bilmesem de önemliymiş gibi görünüyordu. Ama sonra bunun mesajın yalnızca bir parçası olduğunu fark ettim. Midem bulanarak yutkunup mesajın ilk kısmını okumaya çalıştım: "Brüt 12 kg. Ebat 25x25x25" Bu ne anlama geliyor olabilirdi? Ayak seslerini ve kilitte dönen anahtarı duyduğumda hâlâ mesajı çözmeye çalışıyordum.

İki çift güçlü el tarafından ayağa kaldırılırken zihnim acıyla açılıyordu. İkisi beni yaka paça dışarı çıkarırken adamlardan biri önündeki boş karton Yardım kutusuna bir tekme attı.

Boynum ve omzum o kadar acıyordu ki beni önümde kelepçelenmiş olduklarını yeni fark et-

tiğim kollarımın altından tuttukları an tüylerim diken diken oldu. Çılgınca öğürüp tekrar nispeten daha rahat olduğum yere inmeye çalıştım. Ama adamlar beni tutmaya devam etti ve onlarla mücadele etmek yalnızca acının daha da yoğunlaşmasına neden oldu; bu yüzden beni kısa, rutubetli geçitte sürüklemelerine izin verdim. Birkaç kırık fıçının yanından geçip birkaç basamakla meşeden yapılma büyük bir tankın yanına çıktık. İki adam beni kabaca bir sandalyeye oturttu.

Bir ses, Müller'in sesi bana şarap vermelerini söyledi. "Onu sorguladığımızda tamamen ayık olmasını istiyorum."

Birisi dudaklarıma bir bardak dayadı, başımı acıyla eğip içtim. Bardak boşalınca ağzımdaki kan tadını aldım. Neresi olduğunu umursamadan önüme tükürdüm. "Ucuz mal," dedim boğuk bir sesle. "Yemeklik şarap."

Müller kahkaha atınca başımı ona doğru çevirdim. Çıplak ampuller loş bir ışık yayıyordu, ama yine de gözlerim yanıyordu. Gözlerimi sıkıca kapatıp yeniden açtım.

"Güzel," dedi Müller. "İçinde hâlâ bir şeyler kalmış. Bütün sorularıma cevap vermek için onlara ihtiyacın olacak, Herr Günther, seni temin ederim."

Müller bir sandalyeye oturup bacak bacak üstüne atmış, kollarını göğsünde kavuşturmuştu. Eleme sınavı izleyecek bir adam gibi görünüyordu. Onun yanında eski Gestapo şefinden daha az rahat görünen Nebe oturuyordu. Onun yanında temiz bir gömlek giyip saman nezlesi olmuş gibi ağzıyla burnunda bir mendil tutan König vardı. Ayak-

larının dibindeki taş zeminde Veronika yatıyordu. Baygındı ve dizindeki bandaj haricinde çıplaktı. Benim gibi onun elleri de kelepçeliydi, ama soluk rengine bakılırsa bu çok gereksiz bir önlemdi.

Başımı sağa doğru çevirdim. Birkaç metre ileride Letonyalı ve daha önce görmediğim başka bir haydut vardı. Letonyalı heyecanla sırıtıyordu. Daha fazla aşağılanmamı beklediğine hiç kuşku yoktu.

Müştemilatların en büyüğündeydik. Pencerenin dışındaki gece karanlık bir kayıtsızlıkla olanları izliyordu. Bir yerlerden gelen alçak sesli jeneratör uğultusunu duyabiliyordum. Başımı ve boynumu oynatmak çok acı veriyordu ve aslında tekrar Müller'e bakmak daha rahattı.

"İstediğinizi sorun," dedim. "Benden bir şey öğrenemezsiniz." Ama bunları söylerken bile Müller'in usta ellerinde bir şey söylememe olasılığımın gelecek Papa'nın adını söyleme olasılığımdan daha düşük olduğunu biliyordum.

Bu cesaret gösterimi o kadar gülünç buldu ki bir kahkaha atıp başını iki yana salladı. "Bir sorgulama yapmayalı yıllar oldu," dedi nostaljik bir sesle. "Yine de becerimi kaybetmediğimi göreceksin." Müller onaylarını beklermiş gibi Nebe ve König'e baktı, iki adam haşin bir şekilde başını salladı.

"Bahse girerim bunun için ödül almışsındır, seni yarım boylu pislik."

Bu sözlerim üzerine Letonyalı yanağıma sert bir tokat attı. Başımın aniden yana savrulmasıyla birlikte ayak tırnaklarıma kadar büyük bir acı hissedince bir çığlık attım.

"Hayır, hayır, Rainis," dedi Müller bir babanın oğluyla konuşması gibi. "Herr Günther'in konuşmasına izin vermeliyiz. Şu anda bize hakaret edebilir, ama sonunda bize istediğimiz şeyleri anlatacaktır. Lütfen bir daha ben emredene kadar ona vurma."

Nebe söze girdi. "Bir işe yaramaz, Bernie. Fräulein Zartl bize senin ve o Amerikalı adamın zavallı Heim'ın cesedini nasıl attığınızı anlattı. Ben de o kızı neden bu kadar sorduğunu merak etmiştim. Artık biliyoruz."

"Aslında artık bir sürü şey biliyoruz," dedi Müller. "Sen uyurken Arthur bir polis kılığında odana girdi." Halinden memnun bir şekilde gülümsedi. "Onun için çok zor olmadı. Avusturyalılar çok uysal, kanunlara uyan insanlar. Arthur, Herr Günther'e bulduklarını anlat."

"Senin fotoğraflarını buldum, Heinrich. Ona Amerikalı vermiş olmalı. Ne diyorsun, Bernie?"

"Cehenneme git."

Nebe istifini bozmadan devam etti. "Ayrıca Martin Albers'in mezar taşının çizimleri de vardı. O talihsiz iş adamını hatırlıyor musun, Herr Doktor?"

"Evet," dedi Müller. "Max çok dikkatsizdi."

"Max Abs ve Martin Albers'in aynı adam olduğunu tahmin etmişsindir, Bernie. O eski moda, duygusal türde bir adamdı. Bizim gibi ölü numarası yapmaya dayanamadı. Hayır, ölümünün anısına bir mezar taşı yaptırması gerekiyordu, saygın görünmesi için. Gerçekten, tipik bir Viyanalı davranışı, değil mi? Bahse girerim Max'in oraya gittiği konusunda Münih'teki askeri polise haber

veren sendin. Tabii ki Max'in birkaç takım belge ve seyahat izni taşıdığını bilmiyordun. Belgeler Max'in uzmanlık alanıydı. O bir sahtekârdı. Budapeşte'deki SD gizli operasyonlar biriminin başı olarak alanındaki en iyi adamdı."

"Herhalde o da Hitler'e karşı gelen sahte komploculardan biriydi," dedim. "İdam edilenler listesindeki sahte isimlerden biri daha. Tıpkı senin gibi, Arthur. Hakkını teslim etmeliyim: çok zekiceydi."

"Bu Max'in fikriydi," dedi Nebe. "Dâhice, evet, ama König'in yardımıyla bu işi organize etmek çok zor olmadı. König Plotzensee'deki idam mangasına komuta etti ve yüzlerce komplocuyu astı. Bütün ayrıntıları o sağladı."

"Kasap kancası ve piyano teliyle birlikte tabii."

"Herr Günther," dedi König burnuna astırdığı mendilin ardından anlaşılmaz bir şekilde. "Aynı şeyi sana da yapmayı umuyorum."

Müller kaşlarını çattı. "Zaman kaybediyoruz," dedi hızla. "Nebe ev sahibine Avusturya polisinin senin Ruslar tarafından kaçırıldığını düşündüğünü söyledi. Ondan sonra ev sahiben çok yardımcı oldu. Görünüşe göre odanın parasını Dr. Ernst Liebl ödüyormuş. Bu adamı Emil Becker'in avukatı olarak tanıyoruz. Nebe, seni Yüzbaşı Linden'in ölümüyle ilgili olarak adını temizlemesi için Viyana'ya onun çağırdığını düşünüyor. Ben de böyle düşünüyorum. Her şey birbirine uyuyor."

Müller çirkin adamlardan birine işaret etti, adam öne çıkıp Veronika'yı sütun kalınlığındaki kollarına aldı. Veronika hiç hareket etmiyordu. Başı geriye düşünce daha yüksek sesle ve zorla-

malı olarak çıkan nefes sesleri olmasa öldüğünü düşünebilirdim. Ona uyuşturucu vermişler gibi görünüyordu.

"Neden onu bu işin dışında bırakmıyorsun, Müller," dedim. "Bilmek istediğin her şeyi anlatırım."

Müller şaşırmış gibi yaptı. "Bunu göreceğiz." Ayağa kalktı. Nebe ve König de onu izledi. "Herr Günther'i getir, Rainis."

Letonyalı beni ayağa kaldırdı. Sırf ayağa kalkma çabası bile aniden bayılacak gibi hissetmeme neden oldu. Beni birkaç metre sürükleyip bir balık havuzu büyüklüğündeki yuvarlak meşe tankın yanına götürdü. Dikdörtgen biçiminde çelik bir levha, tavana doğru yükselen kalın bir çelik sütunla bu tanka bağlanıyordu. Levhanın büyük bir yemek masasının kanatları gibi yarım daire şeklinde iki ahşap kolu vardı. Veronika'yı taşıyan haydut tankın içine girip onu tankın dibine yatırdı. Sonra doğrulup levhanın iki meşe kanadını mükemmel, ölümcül bir halka oluşturacak şekilde aşağıya çekti.

"Bu bir üzüm cenderesi," dedi Müller doğal bir ifadeyle.

Letonyalının iri kollarında zayıf bir şekilde mücadele ettim, ama yapabileceğim bir şey yoktu. Omuz ya da köprücük kemiğimin kırıldığını sanıyordum. Onlara birkaç tane kötü söz söyledim. Müller onaylarcasına başını salladı.

"Bu genç kadın için duyduğun endişe cesaret verici," dedi.

"Bu sabah aradığın oydu," dedi Nebe. "Rainis'le karşılaştığında, değil mi?"

"Evet, tamam, oydu. Şimdi bırakın gitsin, Tanrı aşkına. Sana yemin ediyorum, Arthur, o hiçbir şey bilmiyor."

"Evet, bu doğru," diye itiraf etti Müller. "Ya da en azından fazla bir şey bilmiyor. Yani König öyle söylüyor ve o benim için en ikna edici kişidir. Ama yine de Heim'ın ortadan kaybolmasında senin oynadığın rolü saklamayı uzun süre başardığını öğrenince gururun okşanabilir. Değil mi, Helmut?"

"Evet, General."

"Ama sonunda bize her şeyi anlattı," diye devam etti Müller. "Senin olay yerine kahramanca gelmenden bile önce. Seninle cinsel içerikli bir ilişkisi olduğunu, ona iyi davrandığını söyledi. Dolayısıyla Heim'ın cesedinden kurtulması gerektiğinde senden yardım istemiş. Bu yüzden König onu götürdüğünde aramaya geldin. Bu arada sana iltifat etmeliyim. Nebe'nin adamlarından birini çok ustaca öldürdün. Senin becerilerine sahip birisinin Organizasyonumuz için çalışmayacak olması çok yazık. Ama çok sayıda şey hâlâ gizemini koruyor ve senin bu noktalara ışık tutmanı bekliyorum, Herr Günther." Etrafa bakıp Veronika'yı tanka yatıran adamın duvardaki küçük elektrik düğmelerinin bulunduğu ufak panelin yanında dikildiğini gördü.

"Şarap yapımı konusunda bir şey biliyor musun?" diye sordu tankın etrafında dolaşıp. "Ezme adından da anlaşılacağı gibi üzümün ezilmesi işlemidir. Üzümün kabuğu patlayıp suyu dışarı çıkar. Bu işlem bir zamanlar büyük teknelerde ayakla ezilerek yapılıyordu. Ama bugün en mo-

dern presler hava basıncı ya da elektrikle çalışıyor. Ezme birkaç kez tekrarlanıyor ve böylece şarabın kalitesi belirtiliyor. İlk baskı en iyisi oluyor. Üzümün bütün suyu çıktıktan sonra posası –galiba Nebe buna 'pasta' diyor– damıtıcıya veriliyor; veya bu küçük arazide olduğu gibi gübreye dönüştürülüyor." Müller, Arthur Nebe'ye baktı. "Evet, Arthur, doğru söyledim mi?"

Nebe anlayışla gülümsedi. "Mükemmel, Herr General."

"Kimseyi yanıltmak istemem," dedi Müller güler yüzlü bir şekilde. "Ölecek olan bir adamı bile." Durup tankın içine baktı. "Tatsız küçük bir espri yapmama izin verirseniz, tabii ki şu anda en ezici konu senin hayatın değil."

İri Letonyalı kulağımın dibinde gülünce birden başımın etrafı sarımsaklı nefesinin kokusuyla doldu.

"Bu yüzden cevaplarının hızlı ve doğru olmasını tavsiye ederim, Herr Günther. Fräulein Zartl'ın hayatı buna bağlı." Kontrol panelinin yanındaki adama işaret etti. Adam düğmeye basınca giderek yükselen mekanik bir ses çıktı.

"Bizim için çok kötü düşünme," dedi Müller. "Bunlar zor zamanlar. Her şey kıt. Eğer sodyum pentatolümüz olsaydı sana verirdik. Karaborsadan almaya bile çalışmalıydık. Ama bu yöntemin ilaç kadar işe yaradığı konusunda sen de bizimle aynı fikirde olmalısın."

"Lanet olası sorularınızı sorun."

"Aa, cevap vermek için sabırsızlanıyorsun. Bu iyi. Söyle o zaman: bu Amerikan polisi kim? Heim'ın cesedini atmana yardım eden polis."

"Adı John Belinsky. Crowcass için çalışıyor."

"Onunla nasıl tanıştın?"

"Becker'in masumiyetini kanıtlamaya çalıştığımı biliyordu. Birlikte çalışmak için bana yaklaştı. Başta Yüzbaşı Linden'in neden öldürüldüğünü bulmak istediğini söyledi, ama bir süre sonra aslında seni bulmak istediğini söyledi. Linden'in ölümüyle bir ilgin olup olmadığını öğrenmek istiyordu."

"Yani Amerikalılar doğru adamı yakaladıklarına emin değiller, öyle mi?"

"Hayır. Evet. Askeri polis emin. Ama Crowcass emin değil. Linden'i öldürmek için kullanılan silahın izini sürünce Berlin'deki bir ölüme ulaşmışlar. Senin olması gereken cesede, Müller. Silah Berlin Belge Merkezi kayıtlarından yeniden soruşturulmuş. Crowcass seni korkutup Viyana'dan kaçırırlar korkusuyla askeri polise haber vermemiş."

"Ve sonra onların adına Org'a nüfuz etmek için teşvik edildin?"

"Evet."

"Benim burada olduğuma eminler mi?"

"Evet."

"Ama sen bu sabaha kadar beni hiç görmedin. Nereden bildiklerini açıkla, lütfen."

"MVD'yle ilgili olarak getirdiğim bilgiler seni ortaya çıkarmak üzere tasarlandı. Bu konularda kendini bir uzman olarak gördüğünü biliyorlar. Böyle bir bilgi için soruşturmayı senin yapacağını düşündüler. Bu sabahki görüşmede seni görürsem Belinsky'ye tuvalet penceresinden işaret verecektim. Perdeyi üç kez indirip kaldıracaktım. O da karşıdan dürbünle izleyecekti."

"Ya sonra?"

"Ajanlarıyla evi kuşatacaktı. Seni tutuklayacaktı. Anlaşmamıza göre seni başarıyla yakalayabilirlerse Becker'i serbest bırakacaklardı."

Nebe adamlarına baktı, başıyla kapıyı işaret etti. "Biraz adam alıp araziyi kontrol edin. Her ihtimale karşı."

Müller omuz silkti. "Yani diyorsun ki Viyana'da olduğumu bilmelerinin tek nedeni senin tuvalet penceresinden verdiğin işaret, öyle mi?" Başımı evet anlamında salladım. "O zaman neden bu Belinsky planladığınız gibi gelip beni tutuklamadı?"

"İnan bana ben de kendi kendime aynı soruyu soruyorum."

"Hadi, Herr Günther. Bu söylediklerin tutarsız, değil mi? Senden dürüst olmanı istemiştim. Buna nasıl inanabilirim?"

"Ajanların geldiğine inanmasam kızı aramaya gider miydim?"

"Sinyali kaçta verecektin?" diye sordu Nebe.

"Toplantı başladıktan yirmi dakika sonra izin isteyecektim."

"Saat 10.20'de. Ama sen Fräulein Zartl'ı sabah yediden önce aramaya geldin."

"Amerikalılar gelene kadar bekleyemeyeceğine karar verdim."

"Bütün operasyonu bir–" Müller'in burnu tiksintiyle buruştu "–bir çokoleydi için riske attığına inanmamızı mı bekliyorsun?" Başını iki yana salladı. "Buna inanmak çok zor." Üzüm cenderesini kontrol eden adama işaret etti. Adam ikinci bir düğmeye bastı. Makinenin hidrolikleri harekete geçti. "Hadi, Herr Günther. Söyledikle-

rin doğruysa işaret verdiğinde Amerikalılar niye gelmedi?"

"Bilmiyorum," diye bağırdım.

"O zaman bir tahminde bulun," dedi Nebe.

"Belki de seni tutuklamayı hiç düşünmüyorlardı," dedim kendi şüphelerimi dile getirerek. "Bütün istedikleri senin hayatta olup Org için çalışıp çalışmadığını öğrenmekti. Beni kullandılar ve istediklerini öğrendikten sonra beni fırlatıp attılar."

Cendere ağır ağır inerken Letonyalının elinden kurtulmaya çalıştım. Veronika baygın bir şekilde yatıyor, üzerine inen levhadan habersiz bir şekilde nefes almaya devam ederken göğsü yavaşça inip kalkıyordu. "Bakın, neden gelmediklerini gerçekten bilmiyorum."

"O zaman şu konuda anlaşalım," dedi Müller. "Benim hayatta olduğum konusunda sözünü ettiğin şu balistik kanıt dışında sahip oldukları tek kanıt senin verdiğin işaret."

"Evet, galiba."

"Bir sorum daha var. Sen –ve Ami'ler– Yüzbaşı Linden'in neden öldürüldüğünü biliyor musunuz?"

"Hayır," dedim. Olumsuz cevaplar istenmediğini düşünüp ekledim: "Onun Org'daki savaş suçlularıyla ilgili istihbarat aldığını düşündük. Viyana'ya seni araştırmak için geldiğini tahmin ettik. Başta ona bu bilgileri König'in verdiğini düşündük." Linden'in ölümünü açıklamak için ürettiğim teorilerden bazılarını hatırlamaya çalışarak başımı salladım. "Sonra yeni üyeler bulmanız için Org'a bilgi sağladığını düşündük. Şu makineyi kapatın Tanrı aşkına."

Pres tankın kenarına gelirken Veronika gözden kayboldu. Veronika'nın iki ya da üç metrelik bir hayatı kalmıştı.

"Nedenini bilmiyoruz, lanet olası."

Müller'in sesi bir cerrahınki kadar yavaş ve sakindi. "Emin olmalıyız, Herr Günther. Sorumu tekrarlayayım–"

"Bilmiyorum–"

"Linden'i öldürmemiz neden gerekliydi?"

Başımı çaresizce iki yana salladım.

"Bana sadece gerçeği söyle. Ne biliyorsun? Bu genç kadına karşı adil davranmıyorsun. Bize ne bulduğunu anlat."

Makinenin yükselen tiz sesi Berlin'deki eski ofisimdeki asansörün sesini hatırlatıyordu bana. Keşke Berlin'de kalsaydım.

"Herr Günther." Müller'in sesinde hafif bir telaş vardı. "Bu zavallı kızın hatırına sana yalvarıyorum."

"Tanrı aşkına..."

Müller kontrol panelinin yanındaki hayduda bakıp kare biçiminde tıraş edilmiş kafasını salladı.

"Size bir şey söyleyemem," diye bağırdım.

Pres canlı engele doğru inerken sarsıldı. Hidrolik gücün direnci artarken mekanik uğultu birkaç oktav yükseldi, pres acımasız yolculuğunun sonuna geldiğinde tekrar eski tiz sesine kavuştu. Müller'in bir baş işaretiyle gürültü kesildi.

"Söyleyemez misin, yoksa söylemeyecek misin, Herr Günther?"

"Seni pislik," dedim, birden duyduğum tiksintiyle yorgun düşmüştüm, "seni kötü, acımasız pislik."

"Kızın fazla bir şey hissedeceğini sanmıyorum," dedi sahte bir kayıtsızlıkla. "Uyuşturucu verildi. Bu küçük egzersizi, bir bakalım–" saatine baktı "–on iki saat sonra tekrarladığımızda sana verilecek olandan daha fazlasını verdik. O zamana kadar düşünmen için sana zaman veriyoruz." Tankın kenarından baktı. "Seni hemen öldüreceğimize söz veremem tabii. Bu kız gibi olmaz. Seni tarlalara dağıtmadan önce iki üç kez ezmek istiyorum. Tıpkı üzümler gibi.

"Öte yandan, eğer bilmek istediklerimi söylersen sana daha az acılı bir ölüm vaat edebilirim. Bir hap senin için çok daha az sıkıntı verici olur, sence de öyle değil mi?"

Dudaklarımı büzdüm. Ben küfretmeye başlarken Müller yüzünü buruşturup başını iki yana salladı.

"Rainis," dedi, "onu hücresine götürmeden önce Herr Günther'e sadece bir kez vurabilirsin."

36

Hücreme geri dönünce Nebe'nin Letonyalısının sersemletici bir güçle yumruk indirmek için seçtiği karaciğerimin üstündeki yüzer kaburgayı ovuşturdum. Aynı zamanda az önce Veronika'nın başına gelenlerin üstündeki ışığı biraz kısmaya çalıştım, ama başarılı olamadım.

Savaş sırasında Ruslar tarafından işkence edilen adamlarla tanışmıştım. İşkencenin en korkunç yanının belirsizlik olduğunu söylemişlerdi – ölecekler mi, yoksa acıya dayanacaklar mı? Bu kısım kesinlikle doğruydu. Bir tanesi acıyı azaltmanın bir yolunu tarif etmişti. Derin nefes alıp yutkunmak baş dönmesine neden oluyor, bu da kısmen anestezik etki yaratıyordu. Tek sorun şuydu ki arkadaşım kronik bir şekilde aşırı nefes alma nöbetleri geçirmeye eğilimli hale gelmiş, bu da sonunda ölümcül bir kalp krizi geçirmesine neden olmuştu.

Bencilliğim için kendi kendime küfrettim. Zaten Nazi kurbanı olan masum bir kız benimle

olan bağlantısı yüzünden öldürülmüştü. İçimden bir ses benden yardım isteyenin o olduğunu, ben dahil olmadan da onu zaten öldürebileceklerini söylüyordu. Ama kendimi rahat bırakacak havada değildim. Müller'e Linden'in ölümüyle ilgili olarak söyleyebileceğim onu tatmin edecek başka bir şey yok muydu? Peki, sıra bana geldiğinde ne söyleyecektim? Yine bencillik etmiştim. Ama bencilliğimin yılan gözü gibi hep yekini görmezden gelmenin imkânı yoktu. Ölmek istemiyordum. Daha da önemlisi bir İtalyan savaş kahramanı gibi dizlerimin üstünde yalvararak ölmek istemiyordum.

Yaklaşan acının, odaklanması için zihne büyük yardım ettiğini söylerler. Müller'in bunu bildiğine kuşku yoktu. Duymak istediklerini söylediğim takdirde vermeyi vaat ettiği ölümcül hapı düşünmek hayati bir şeyi hatırlamamı sağladı. Kelepçelerimi bükerek pantolonumun cebine uzandım, serçe parmağımla astarı çekip Heim'ın muayenehanesinden aldığım iki hapın avucuma düşmesini sağladım.

Onları neden aldığımdan bile emin değildim. Belki meraktan. Ya da belki de acısız bir ölüme ihtiyacım olabileceğini söyleyen bilinçdışı bir hatırlatma yüzünden. Minik siyanür kapsüllerine uzunca bir süre rahatlama ve dehşet verici bir büyülenmeyle baktım. Az sonra bir tanesini pantolonumun paçasının içine sakladım, diğerini ağzımda saklamaya karar verdim. Bu beni kesinlikle öldürürdü. Durumunun iyice abarttığı ironiyi takdir ederek, gizli ajanlar için yapılan bu ölümcül hapların önce SS'in yüksek rütbeli subayları-

na, oradan da benim elime geçmesini sağlayan Arthur Nebe'ye teşekkür etmem gerektiğini düşünüyordum. Belki elimdeki hap Nebe'nin kendisi içindi. Bir adamın son saatlerindeki felsefesi beklenmedik olsa bile tam da böyle tahminlerden ibaret oluyordu.

Hapı ağzıma koyup yavaşça arka azı dişlerimin arasında tuttum. Zamanı gelince onu çiğneyecek cesaretim olacak mıydı? Dilimle hapı dişimin kenarına, yanağımın köşesine getirdim. Parmaklarımı yüzüme bastırınca hapı hissettim. Kimse görür müydü? Hücredeki tek ışık tahta kirişlerden birine örümcek ağlarıyla bağlıymış gibi görünen çıplak ampulden geliyordu. Yine de ağzımdaki hapın izinin görüldüğünü düşünmeden edemiyordum.

Kapıya bir anahtar girince bunu yakında öğreneceğimi fark ettim.

Letonyalı bir elinde büyük Colt'u, diğerinde küçük bir tepsiyle içeriye girdi.

"Kapıdan uzaklaş," dedi boğuk sesiyle.

"Bu nedir?" diye sordum geriye doğru kayarak. "Yemek mi? Belki yönetime en çok istediğim şeyin sigara olduğunu söyleyebilirsin."

"Bir şey aldığın için şanslısın," diye gürledi. Dikkatle çömelip tepsiyi tozlu yere bıraktı. Tepside bir sürahi kahve ve büyük bir dilim elmalı pasta vardı. "Kahve taze. Elmalı pastaysa ev yapımı."

Kısa, aptal bir an için üzerine hücum etmeyi düşündüm, ama sonra kendi kendime benim zayıf durumumdaki bir adamın ancak donmuş bir şelale kadar hızlı hücum edebileceğini fark ettim.

Ayrıca bu devasa Letonyalıyı alt etme şansım onunla Sokratik bir diyalog yapma şansım kadardı. Yüzümde bir umut titreşimi görmüş gibiydi, ama yine de ağzımdaki hapı fark etmedi. "Hadi," dedi. "Bir şey dene. Keşke denesen: dizini uçurmayı çok isterim." Geri zekâlı bir boz ayı gibi gülerek geri geri hücremden çıkıp kapıyı gürültüyle çarptı.

İriliğine bakınca Rainis'in yemekten hoşlanan bir tip olduğu belli oluyordu. İnsanları öldürmediği ya da yaralamadığı zamanlarda muhtemelen tek gerçek zevki yemek yemekti. Belki bir obur bile olabilirdi. Elmalı pastayı dokunmadan bırakırsam Rainis'in yemeden duramayacağını düşündüm. Siyanür kapsüllerinden birini elmalı pastanın içine koyarsam daha sonra, belki ben öldükten çok sonra aptal Letonyalı pastamı yiyip ölürdü. Ben bu dünyadan ayrılırken onun da hızla beni takip edeceğini bilmem rahatlatıcı bir düşünce olabilirdi.

Bunu düşünürken kahvemi içmeye karar verdim. Ölümcül hap sıcak suda çözünür müydü? Bilmiyordum. Bu yüzden kapsülü ağzımdan çıkarıp acıklı planımı harekete geçirmek için onu kullanabileceğimi düşünerek pastanın içine soktum.

O kadar açtım ki pastayı kapsülle birlikte yiyebilirdim. Saatim Viyana kahvaltımın üstünden on beş saatin geçtiğini söylüyordu. Kahvenin tadı da güzeldi. Letonyalıya bana yiyecek getirmesini söyleyenin yalnızca Arthur Nebe olabileceğine karar verdim.

Bir saat daha geçti. Beni tekrar yukarı götürmelerine sekiz saat vardı. Hayatıma son vermek için

hiçbir umut, hiçbir kurtuluş olasılığı kalmayana kadar bekleyecektim. Uyumaya çalıştım, ama başaramadım. Darağacını bekleyen Becker'in neler hissettiğini anlamaya başlıyordum. Ben ondan daha iyi durumdaydım: benim ölümcül haplarım vardı.

Anahtarın kilitte tekrar döndüğünü duyduğumda gece yarısı olmuştu. Giysilerimi arayabilirler diye ikinci kapsülü pantolonumun paçasından çıkarıp ağzıma atmaya karar verdim. Ama tepsiyi almaya gelen Rainis değil Arthur Nebe'ydi. Elinde bir otomatik silah vardı.

"Beni bunu kullanmaya zorlama, Bernie," dedi. "Gerekirse seni vurmaya tereddüt etmeyeceğimi bilirsin. Şu duvara doğru gerilesen iyi olur."

"Bu ne? Sosyal bir ziyaret mi?" Kapıdan geri çekildim. Bana bir paket sigara ve kibrit attı.

"Öyle de diyebilirsin."

"Umarım buraya eski zamanlar hakkında konuşmaya gelmemişsindir, Arthur. Şu anda pek duygusal değilim." Sigaralara baktım. Winston'dı. "Müller senin Amerikan sigarası içtiğini biliyor mu, Arthur? Dikkatli ol. Başın belaya girebilir: Ami'ler hakkında tuhaf fikirleri var." Bir sigara yakıp tatminkâr bir şekilde içime çektim. "Yine de bunun için Tanrı seni korusun."

Nebe bir sandalye çekip oturdu. "Org konusunda Müller'in kendine has fikirleri var," dedi. "Ama vatanseverliği ve kararlılığına kuşku yok. Çok acımasızdır."

"Bunu fark ettiğimi söyleyemem."

"Ama insanları kendi duyarsız standartlarına göre yargılamak gibi talihsiz bir eğilim içinde. Bu

da demek oluyor ki senin ağzını kaplı tutup o kızın ölmesine izin verebileceğine gerçekten inanıyor." Gülümsedi. "Tabii ki ben seni ondan daha iyi tanıyorum. Günther duygusal bir adamdır, dedim ona. Hatta biraz aptaldır. Neredeyse hiç tanımadığı biri için kendi hayatını riske atabilir. Hatta bir çokoleydi için bile. Minsk'te de aynı şey oldu, dedim. Masum insanları, hiçbir şey borçlu olmadığı insanları öldürmektense cepheye gitmeye hazırdı, dedim."

"Bu beni kahraman yapmıyor, Arthur. Sadece insan yapıyor."

"Bu seni Müller'in uğraşmaya alışık olduğu türde biri yapıyor: ilkeli bir adam. Müller insanların nelere katlanıp sessiz kalabileceğini biliyor. Sessiz kalmak için önce arkadaşlarını, sonra da kendilerini feda eden bir sürü insan gördü. O bir fanatik. Anladığı tek şey fanatizm. Sonuç olarak senin de fanatik olduğunu düşünüyor. Ondan bir şeyler sakladığına inanıyor. Dediğim gibi ben seni daha iyi tanıyorum. Linden'in neden öldürüldüğünü bilseydin, söylerdin."

"Birisinin bana inandığını görmek çok güzel. Bu yılın mahsulüne katılmamı biraz daha dayanılır hale getiriyor. Bak, Arthur, bunları bana niye anlatıyorsun? Senin Müller'den daha iyi bir insan sarrafı olduğunu söylemem için mi?"

"Düşünüyordum da, Müller'e duymak istediği şeyi söylersen bir sürü acıdan kurtulabilirsin. Eski bir arkadaşımın acı çektiğini görmekten nefret ederim. Ve inan bana, sana gerçekten acı çektirecek."

"Buna kuşkum yok. Uykumu kaçıran şeyin bu kahve olmadığını söyleyebilirim. Hadi ama, ne

bu? Eski dost ve düşman oyunu mu? Dediğim gibi Linden'in neden öldürüldüğünü bilmiyorum."

"Evet, ama ben sana söyleyebilirim."

Sigaranın dumanı gözlerimi yakınca yüzümü buruşturdum. "Doğru mu anladım?" diye sordum tereddütle. "Müller'e söyleyebilmem için Linden'e ne olduğunu bana söyleyeceksin, böylece ben ölümden daha kötü bir kaderden kurtulacağım, doğru mu?"

"Aşağı yukarı."

Acıyla omuz silktim. "Kaybedecek bir şeyim yok sanırım." Sırıttım. "Tabii, aslında kaçmama da izin verebilirsin, Arthur. Eski zamanların hatırına."

"Eski zamanları konuşmayacağımızı sen söyledin. Neyse, çok fazla şey biliyorsun. Müller'i gördün. Beni gördün. Ben ölüyüm, biliyorsun."

"Şahsi bir şey değil, Arthur, ama keşke ölmüş olsaydın." Bir sigara daha alıp ilkinin izmaritiyle yaktım. "Tamam, dökül bakalım. Linden neden öldürüldü?"

"Linden'in Alman-Amerikan geçmişi vardı. Cornell Üniversitesi'nde Almanca bile okumuştu. Savaş sırasında önemsiz bir istihbarat rolü vardı, sonrasında da Nazilikten arındırma subayı olarak çalıştı. Zeki bir adamdı, kısa sürede güzel para kazanmaya başladı. Persil sertifikaları, Eski Yoldaşlar için izin belgeleri falan satıyordu, bu tip şeyleri bilirsin. Sonra müfettiş ve Berlin Belge Merkezi'nde Crowcass bağlantı subayı olarak CIC'ye katıldı. Doğal olarak eski karaborsa bağlantılarını sürdürdü ve bu süre zarfında Org tarafından davamızı anlayan biri olarak tanınmaya

başladı. Onunla Berlin'de bağlantı kurarak ara sıra bize küçük bir hizmet yapması karşılığında para teklif ettik.

"Sana çoğumuzun nasıl ölmüş numarası yaptığımızı söylediğimi hatırlıyor musun? Kendimize yeni kimlikler yarattığımızı? O Albers'ti – senin ilgilendiğin şu Max Abs. Bu onun fikriydi. Ama tabii ki bütün yeni kimliklerin, özellikle de aceleyle oluşturulanların en temel zayıflığı bir geçmişlerinin olmamasıydı. Bir düşün, Bernie: dünya savaşı, on ikiyle altmış beş yaş arasındaki bedeni sağlam herkes silah altında ve benim, Alfred Nolde'nin bir askerlik kaydı yok. Ben neredeydim? Ne yapıyordum? Gerçek kimliklerimizi öldürerek ve kayıtların Ami'lerin eline geçmesine izin vererek çok akıllılık ettiğimizi düşünüyorduk, ama bu yalnızca yeni sorunlar yarattı. Belge Merkezi'nin bu kadar kapsamlı olabileceği konusunda hiçbir fikrimiz yoktu. Bir adamın Nazilikten arınma formundaki her cevabı kontrol etmeyi mümkün hale getiriyorlardı.

"Bu aşamaya kadar çoğumuz Amerikalılar için çalışır hale gelmiştik. Doğal olarak Org üyelerimizin geçmişlerine gözlerini kapatmak onların da işine geliyordu. Ama yarın ne olacaktı? Politikacıların politikaları değiştirmek gibi bir alışkanlığı vardır. Şu anda Komünizme karşı savaşta dostuz. Ama beş ya da on yıl sonra aynı durum geçerli olacak mı?

"Bu yüzden Albers yeni bir plan yaptı. Kendisi dâhil kıdemli personelimizin yeni kimliklerine ait eski belgeler yarattı. Hepimize SS ve Abwehr'de gerçekte olduğundan daha küçük,

bizi daha az suçlu gösterecek roller verildi. Alfred Nolde olarak ben SS Personel Bölümünde çavuştum. Dosyamda bütün kişisel bilgiler bulunuyordu: hatta diş kayıtlarım bile. Sessiz, oldukça temiz bir savaş geçirmiştim. Doğru, Nazi'ydim, ama asla savaş suçlusu değildim. O başka biriydi. Arthur Nebe adında birine benzememin bir önemi yoktu.

"Ama Belge Merkezi'ndeki güvenlik sıkıydı. Dışarı dosya çıkarmak mümkün değildi. Ama içeri dosya sokmak görece daha kolaydı. İçeri girerken kimsenin üstü aranmıyordu, sadece çıkarken aranıyorlardı. Bu Linden'in işiydi. Becker ayda bir kez Albers tarafından yaratılan dosyaları Berlin'e götürüyordu. Linden de onları arşive dosyalıyordu. Doğal olarak bu Linden'in Rus dostlarını öğrenmemizden önceydi."

"Neden sahtekârlığı Berlin'de değil de burada yapıyordunuz?" diye sordum. "O zaman kuryeye ihtiyacınız kalmazdı."

"Çünkü Albers Berlin'in yakınından geçmek bile istemiyordu. Viyana'yı seviyordu, özellikle de burası gizli hattın ilk adımı olduğu için. Sınırdan İtalya'ya geçmek kolaydı, sonra Orta Doğu'ya, Güney Amerika'ya. İçimizden bir sürü insan güneye iniyordu. Kışın kuşların yaptığı gibi, değil mi?"

"Peki, ters giden ne oldu?"

"Linden açgözlülük etti, ters giden bu oldu. Aldığı belgelerin sahte olduğunu biliyordu, ama ne anlama geldiğini bilmiyordu. Başta sadece merak vardı galiba. Ona verdiğimiz şeylerin fotoğrafını çekmeye başladı. Sonra yeni dosyaların anlamını kavramak, bu adamların kim olduğunu öğren-

mek için Yahudi avukat çiftin –Nazi avcısının– yardımını aldı."

"Drexler'ler."

"Onlar savaş suçları konusunda Ortak Ordu Grubuyla çalışıyordu. Linden'in onların yardımını istemesinin tamamen kişisel ve kâr amaçlı olduğu konusunda hiçbir fikirleri yoktu. Nereden bileceklerdi ki? Linden'in belgeleri mükemmeldi. Neyse, sanırım bu yeni SS personeli ve Parti kayıtları konusunda bir şey fark ettiler: yeni isimlerimizin baş harflerinin eski kimliklerimizle aynı olduğunu; bu yeni bir efsane yaratmak için kullanılan eski bir numaraydı. İnsanın yeni adıyla daha rahat etmesini sağlıyordu. Bir sözleşmeye içgüdüsel olarak paraf atmayı da güvenli hale getiriyordu. Sanırım Drexler'ler bu yeni isimleri kayıp ya da öldüğü söylenen yoldaşların isimleriyle karşılaştırıp Linden'in Alfred Nolde dosyasının ayrıntılarını Arthur Nebe'ninkiyle, Heinrich Müller'inkini Heinrich Moltke'yle, Max Abs'ı Martin Albers'le karşılaştırmasını önerdiler."

"Drexler'leri bu yüzden öldürttünüz."

"Kesinlikle. Bu, Linden'in daha fazla para isteyerek Viyana'ya gelmesinden sonra oldu. Çenesini kapamak için para istedi. Onunla buluşup öldüren Müller'di. Linden'in bize söylediği basit sebeple Becker'le daha önceden temas kurduğunu biliyorduk. Bu yüzden bir taşla iki kuş vurmaya karar verdik. Önce Becker'i suçlu göstermek için Linden'in öldürüldüğü depoya birkaç karton sigara koyduk. Sonra König Becker'i görmeye gidip ona Linden'in kayıp olduğunu söyledi. Düşüncemize göre Becker etrafta dolaşıp Linden'le

ilgili sorular soracak, onu otelinde arayacak, böylece kendine dikkate çekecekti. König bu sırada Müller'in silahını Becker'inkiyle değiştirdi. Sonra polise Becker'in Linden'i öldürdüğünü söyledik. Becker'in Linden'in cesedinin nerede olduğunu zaten biliyor olması, sigaraları almak için depoya geri gitmesi ekstra bonus oldu. Tabii ki Ami'ler onu orada bekledikleri için suçüstü yakaladılar. Dava iyice sağlamlaşmış oldu. Yine de Ami'ler biraz daha becerikli olsalar Becker'le Linden'in arasındaki Berlin bağını keşfederlerdi. Ama soruşturmayı Viyana dışına çıkarma zahmetine girdiklerini sanmıyorum. Bulduklarıyla mutluydular. Ya da en azından biz şimdiye kadar öyle olduklarını sanıyorduk."

"Linden bildiklerini düşünerek neden birisine bir mektup bırakmak gibi bir önlem almamış? Ölümü halinde neler olduğunu polise anlatacak bir bilgi bırakmamış?"

"Aa, bırakmış," dedi Nebe. "Yalnız Berlin'de seçtiği avukat da Org'un üyesi. Linden'in ölümü üzerine mektubu okuyup Berlin biriminin başına iletti." Nebe dürüstçe bana bakıp ciddi bir şekilde başını salladı. "Hepsi bu, Bernie. Müller bunları bilip bilmediğini öğrenmek istiyor. Ee, artık bildiğine göre ona anlatıp işkence görmekten kurtulabilirsin. Doğal olarak bu konuşmanın aramızda kalmasını tercih ederim."

"Yaşadığım sürece buna güvenebilirsin, Arthur. Ve teşekkürler." Sesimin biraz çatallandığını fark ettim. "Çok anlamlı oldu."

Nebe başını sallayıp rahatsız bir şekilde etrafına bakındı. Sonra bakışları elmalı pastaya gitti.

"Aç değil misin?"

"Fazla iştahım yok," dedim. "Aklımda bir iki şey var galiba. Rainis'e ver." Üçüncü sigarayı yaktım. Yanılıyor muydum yoksa dudaklarını mı yalamıştı? Böyle bir şeyi umut etmek çok fazla olurdu. Ama denemeye değerdi.

"Ya da açsan sen yiyebilirsin."

Nebe bu kez dudaklarını gerçekten yaladı.

"Yiyebilir miyim?" diye sordu kibarca.

Kayıtsız bir şekilde başımı salladım.

"Eğer eminsen," dedi yerdeki tepside duran tabağı alarak. "Aşçım yaptı. Eskiden Demel'de çalışıyordu. Hayatında yediğin en güzel elmalı pastadır. Bunu ziyan etmek yazık olur, değil mi?" Büyük bir ısırık aldı.

"Ben tatlıya hiçbir zaman düşkün olmadım," diye yalan söyledim.

"Viyana'da çok trajik bir durum bu, Bernie. Pasta konusunda dünyanın en iyi şehrindesin. Buraya savaştan önce gelmeliydin: Gerstner's, Lehmann's, Heiner's, Aida, Haag, Sluka's, Bredenick's – daha önce hiç tatmadığın pastacılar." Büyük bir ısırık daha aldı. "Tatlıya düşkün olmadan Viyana'ya gelmek? Gözleri görmeyen birisinin Prater'deki büyük dönme dolaba binmesi gibi bir şey bu. Ne kaybettiğini bilmiyorsun. Neden biraz denemiyorsun?"

Başımı kararlı bir şekilde iki yana salladım. Kalbim o kadar hızlı çarpıyordu ki duyacağını sandım. Ya bitirmezse?

"Gerçekten bir şey yiyecek halde değilim."

Nebe bana acıyarak başını iki yana salladı. Bir ısırık daha aldı. Beyaz, düzgün dişleri gerçek ola-

mazdı. Nebe'nin kendi dişleri çok daha lekeliydi.

"Hem zaten," dedim kayıtsız bir şekilde, "kiloma dikkat etmeliyim. Viyana'ya geldiğimden beri birkaç kilo aldım."

"Ben de," dedi. "Biliyor musun, sen aslında–"

Cümlesini bitiremedi. Başının bir kasılmasıyla öksürüp boğulurcasına bir ses çıkardı. Birden kasılarak dudaklarından tuba çalmaya çalışıyormuş gibi korkunç bir üfleme sesi çıkardı. Yarısı çiğnenmiş pasta parçaları ağzından yuvarlandı. Pasta tabağı yere düştü, ardından da Nebe. Üzerine çullanıp, ateş ederse Müller ve diğerlerini başıma toplamadan silahı ondan almaya çalıştım. Dehşet içinde silahın horozunun çekili olduğunu gördüm, aynı saniye içinde Nebe'nin ölmekte olan parmağı tetiği çekti.

Ama horoz zararsızca klik sesi çıkardı. Emniyet hâlâ açıktı.

Nebe'nin bacakları zayıf bir şekilde kasıldı. Bir gözü titreşerek kapanırken diğeri sapıkça açık kaldı. Son nefesi güçlü bir şekilde badem kokan uzun, sümüklü bir hırıltı şeklinde çıktı. Sonunda hareketsiz kalırken yüzü mavimsi bir renk aldı. Tiksinerek ölümcül hapı ağzımdan çıkardım. Ona pek acımıyordum. Birkaç saat içinde aynı şeyin benim başıma gelmesini seyredecekti.

Silahı Nebe'nin griye dönen ölü elinden alıp ceplerinde kelepçelerimin anahtarını aradım, ama yoktu. Ayağa kalktım. Başım, omuzlarım, kaburgam, hatta penisim korkunç şekilde acıyor gibiydi, ama Walther P38'i elime alınca kendimi çok daha iyi hissettim. Bu Linden'i öldüren türde bir silahtı. Nebe'nin hücreme gelmeden önce

yaptığı gibi silahın yarı otomatik ayarını açtım, onun unuttuğu emniyeti kapadım, dikkatle hücreden çıktım.

Rutubetli geçidin sonuna kadar yürüyüp merdivenlerden Veronika'nın öldüğü pres ve fermantasyon odasına çıktım. Ön kapının yanında tek bir ışık vardı. Üzüm tankına bakmaya cesaret edemeyerek ışığa doğru yürüdüm. Müller'i görseydim makineye girmesini emreder ve onu Bavyeralı derisinden çıkarırdım. Başka bir bedende olsam eve çıkma riskine girip onu tutuklamaya çalışırdım: muhtemelen de onu vururdum. Öyle bir gün geçirmiştim. Ama şimdi yalnızca kaçıp hayatımı kurtarmam gerekiyordu.

Işığı kapatıp kapıyı açtım. Ceketim olmadığı için ürperdim. Gece soğuktu. Letonyalının beni idam etmeye çalıştığı ağaçların arasına gidip çalıların arasına saklandım.

Üzüm bağı ocakların ışığı sayesinde aydınlıktı. Birkaç adam ocakların bulunduğu yüksek arabaları önemli olduklarına karar verdikleri pozisyonlara doğru itiyorlardı. Bulunduğum yerden bakınca ocakların alevleri havada yavaşça hareket eden devasa ateş böceklerine benziyordu. Nebe'nin arazisinden kaçmak için başka bir yol bulmak zorunda kalacakmışım gibi görünüyordu.

Eve dönüp duvar boyunca sessizce yürüdüm, mutfağı geçip ön kapıya doğru gittim. Zemin kattaki ışıkların hiçbiri yanmıyordu, ama üst kattaki bir pencerenin ışığı büyük, kare biçiminde bir yüzme havuzu gibi bahçeye yansıyordu. Köşede durup havayı kokladım. Birisi verandada durmuş sigara içiyordu.

Sonsuz gibi gelen bir süre sonunda adamın çakıl taşlarından gelen ayak seslerini duydum. Köşeden hızla bakınca Rainis'in şüphe götürmeyen gövdesinin büyük, gri bir BMW'nun park ettiği ön kapıya doğru yürüdüğünü gördüm.

Işıktan uzak durarak öndeki çimenlerde yürüyüp arabaya varana kadar onu takip ettim. Arabanın bagaj kapağını açıp bir şey arıyormuş gibi karıştırmaya başladı. O kapağı yeniden kapatana kadar aramızda beş metreden kısa bir mesafe kalmıştı. Dönüp biçimsiz kafasına çevrilmiş Walther'ı görünce donup kaldı.

"Anahtarları kontağa tak," dedim yumuşak bir sesle.

Letonyalının yüzü kaçma olasılığım karşısında daha da çirkinleşti. "Dışarı nasıl çıktın?" dedi alaycı bir şekilde.

"Pastanın içinde anahtar gizliydi," dedim silahla elindeki anahtarları işaret ederek. "Anahtarlar," diye tekrarladım. "Tak. Yavaşça."

Geriye gidip arabanın kapısını açtı. İçeri eğilip anahtarı kontağa taktı. Tekrar doğrulurken ayağını neredeyse kaygısız bir şekilde basamağa koyup arabaya yaslandı, çürüyen musluk renginde ve biçiminde sırıttı.

"Gitmeden önce yıkamamı ister misin?"

"Bu sefer değil, Frankenstein. Yapmanı istediğim şey bana bunların anahtarını vermen." Hâlâ kelepçeli olan ellerimi kaldırdım.

"Ne anahtarı?"

"Kelepçelerin anahtarı."

Omuz silkip sırıtmaya devam etti. "Bende yok kelepçe anahtarı. İnanmıyorsan, ara üzerimi, anlarsın."

Konuşmasını dinlerken neredeyse yüzümü buruşturuyordum. Letonyalı ve kafası kalın olduğu için Rainis'in Alman grameri konusunda hiçbir fikri yoktu. Herhalde bağlaç denen şeyin Çingene'lerin sokak köşelerinde dağıttığı üç oyun kağıdı olduğunu sanırdı.

"Tabii ki sende anahtar var, Rainis. Beni sen kelepçeledin, unuttun mu? Anahtarı yeleğinin cebine koyduğunu gördüm."

Sessiz kaldı. Onu öldürmeyi feci şekilde istemeye başlamıştım.

"Bak, seni aptal Letonyalı pislik. Sana bir daha 'sıçra' dediğimde ip aramayı bıraksan iyi olur. Bu bir silah, lanet bir saç fırçası değil." Bir adım ileri çıkıp sıkılı dişlerimin arasından hırladım. "Yoksa o çirkin yüzünde anahtara gerek olmayan bir delik açarım."

Rainis ceplerini arıyormuş gibi yapıp yeleğinin cebinden küçük, gümüş rengi bir anahtar çıkardı. Minik bir balık gibi kaldırdı anahtarı.

"Şoför koltuğuna bırakıp arabadan uzaklaş."

Rainis artık bana daha yakın olduğu için yüzümdeki ifadeden içimde büyük bir nefret olduğunu görebiliyordu. Bu kez itaat etmekte tereddüt etmedi ve küçük anahtarı koltuğa attı. Ama onun aptal olduğunu ya da birden itaatkâr olduğunu düşündüysem, yanılmıştım. Bunun nedeni muhtemelen yorgunluktu.

Lastiklerden birini işaret etti. "Ama önce şu inik lastiği tamir etmeme izin versen iyi olur."

Yere doğru baktım, ama Letonyalı iri elleriyle vahşi bir kaplan gibi boynuma atılırken başımı hemen kaldırdım. Yarım saniye sonra tetiği çek-

tim. Ben göz açıp kapayana kadar silah yuvaya bir mermi daha sürdü. Tekrar ateşledim. Çifte ses Letonyalının ruhunu son karara taşırmış gibi gökyüzünde ve bahçede yankılandı. Tekrar dünyaya ve yerin altına doğru hızla döneceğinden kuşkum yoktu. Letonyalının iri bedeni yüzüstü çakıl taşlarının üstüne düşüp hareketsiz kaldı.

Arabaya koşup direksiyona atladım. Kelepçelerin anahtarının altımda kalmasına aldırmadım. Şu anda arabayı çalıştırmaktan başka yapacak bir şey yoktu. Anahtarı kontakta çevirdim. Yeni olduğu kokusundan belli olan araba homurdanarak canlandı. Arkamdan gelen bağrışlar duydum. Kucağımdaki silahı alıp eve doğru birkaç el ateş ettim. Sonra silahı yanımdaki yolcu koltuğuna atıp vites kolunu ileri attım, kapıyı kapatıp gaza bastım. BMW ileri doğru kayarken arka lastikler araba yolunda bir oyuk açtı. Şimdilik ellerimin kelepçeli olması önemli değildi: önümdeki yol düz ve bayır aşağıydı.

Ama ben direksiyonu yarım saniye için bırakıp vitesi ikiye geçirirken araba tehlikeli şekilde iki yana gitti geldi. Ellerimi tekrar direksiyona koyup park etmiş arabaya çarpmamak için diğer tarafa kırınca neredeyse çitlere çarpıyordum. Stifstkaserne ve Roy Shields'a kadar gidebilirsem ona Veronika'yı anlatırdım. Ami'ler yeterince hızlı davranırlarsa onları en azından bunun için yakalayabilirlerdi. Müller ve Org'la ilgili açıklama daha sonra yapılabilirdi. Müller'i kodese tıktıktan sonra Belinsky, Crowcass, CIC – çürümüş bütün gruba duyuracağım mahcubiyetin sınırı olmayacaktı.

Yan aynadan bakınca bir arabanın farını gördüm. Beni takip edip etmediğinden emin değildim, ama zaten bağırmakta olan motoru biraz daha zorlayıp neredeyse anında frene bastım, direksiyonu sertçe sağa kırdım. Araba kaldırıma çarpıp tekrar yola sekti. Gazı tekrar kökledim, araba düşük vitesten yüksek sesle şikâyet etti. Ama artık yolda daha fazla viraj olduğu için direksiyonu bırakıp vitesi üçe takmaya cesaret edemiyordum.

Billrothstrasse ve Gürtel kavşağında arabayı iyice sağa çevirip yolu süpüren araçtan kaçmak için neredeyse yan yatmak zorunda kaldım. Yoldaki bariyeri çok geç olana kadar görmedim. Bariyerin arkasına park etmiş kamyonet olmasa direksiyonu kırmaya ya da durmaya zahmet edeceğimi sanmıyordum. Ama kamyoneti görünce direksiyonu sertçe sola kırdım, arka tekerlekler yoldaki suda kaydı.

BMW kontrolden çıkarken bir an için kamera deliğinden bakar gibi oldum: bariyer, kollarını sallayan ya da peşimden gelen ABD askeri polisi, geldiğim yol, beni takip eden araba, yan yana dizilmiş dükkânlar, bir dükkânın cam vitrini. Araba mekanik Charlie Chaplin gibi iki tekerleğinin üstünde yana doğru dans etti, dükkânlardan birine dalarken bir cam şelalesi döküldü. Ben çaresizce yolcu koltuğuna doğru yuvarlanıp kapıya çarparken diğer taraftan sert bir şey geldi. Dirseğimin altında keskin bir şey hissettim, başımı kapıya çarptım. Bayılmış olmalıyım.

Ama bu baygınlık yalnızca birkaç saniye sürmüş olmalıydı. Bir an gürültü, hareket, acı ve

kaos vardı; sonraki an sadece sessizlik ve yavaşça dönerek bana hayatta olduğumu söyleyen bir tekerleğin sesi. Neyse ki araba istop etmişti, böylece arabanın alev almasına dair ilk endişem yatışmıştı.

Camların üstünde beni kurtarmaya gelenlerin ayak seslerini ve Amerikalıların konuşma seslerini duyunca onları teşvik etmek için bağırdım, ama şaşkınlık içinde sesimin yalnızca bir fısıltı halinde çıktığını duydum. Kapı koluna uzanmak için kolumu kaldırmaya çalıştığımda tekrar bayıldım.

37

"Bugün kendini nasıl hissediyorsun bakalım?" Roy Shields yatağımın kenarındaki sandalyeden eğilip parmağıyla kolumdaki alçıya vurdu. Kolum bir makara sayesinde havada askıda duruyordu. "Bu çok kullanışlı olmalı," dedi. "Kalıcı Nazi selamı. Kahretsin, siz Almanlar kırık bir kolu bile vatansever gibi gösterebiliyorsunuz."

Etrafıma kısaca baktım. Penceredeki parmaklıklar ve hemşirelerin kolundaki dövmeler haricinde normal bir hastane koğuşuna benziyordu.

"Ne tür bir hastane burası?"

"Stiftskaserne'deki askeri hastanedesin," dedi. "Korunman için."

"Ne kadar zamandır buradayım?"

"Neredeyse üç haftadır. Kafana ciddi bir darbe almışsın. Kafatasın çatlamış. Köprücük kemiğin, kolun, kaburgaların kırık. Geldiğinden beri sayıklıyorsun."

"Öyle mi? Eh, bunun için fönü suçlayabilirsin sanırım."

Shields güldü, ama sonra yüzü ciddileşti. "Bu mizah gücünü kaybetmesen iyi olur," dedi. "Sana kötü haberlerim var."

Kafamın içindeki kartoteksi taradım. Kartların çoğu yere atılmıştı, ama ilk aldıklarım önemli görünüyordu. Üzerinde çalıştığım bir şey. Bir isim.

"Emil Becker," dedim, manik bir yüzü hatırlayarak.

"Asıldı, dünden önceki gün." Shields özür dilercesine omuz silkti. "Üzgünüm. Gerçekten."

"Eh, gerçekten hiç zaman kaybetmemişsin," dedim. "O eski, güzel Amerikan verimliliği bu mu? Yoksa adamlarınızdan birinin ip konusunda piyasaya hâkimiyeti mi var?"

"Bu yüzden uykularım kaçmadı, Günther. Becker, Linden'i öldürmüş olsun ya da olmasın o ipi hak etti."

"Bu Amerikan adaleti için çok iyi bir reklam değil."

"Hadi, beyaz topu deliğe sokanın Avusturya mahkemesi olduğunu çok iyi biliyorsun."

"Onlara isteka ve tebeşiri sen sağladın, değil mi?"

Shields bir an bakışlarını kaçırdı, sonra kızgınlıkla yüzünü ovuşturdu. "Eh, neyse ne. Sen de polissin. Nasıl olduğunu biliyorsun. Bu tür şeyler her sistemde olur. Sırf ayakkabılarına pislik bulaştı diye yenisini alman gerekmiyor."

"Tabii, ama tarlalardan kestirmeden gitmek yerine yolda kalmayı öğreniyorsun."

"Çok bilmiş. Bu konuşmayı neden yaptığımızı bile bilmiyorum. Bana Becker'in Linden'i öldürmediğini kabul etmem için hâlâ tek bir kanıt kırıntısı bile vermedin."

"Yani yeniden dava açabilir misin?"

"Bir dosya hiçbir zaman tam olarak kapanmaz," dedi omuz silkerek. "Bütün katılımcılar öldüğü zaman bile bir dava tam anlamıyla kapanmaz. Hâlâ bir iki açık ucum var."

"Bu açık uçların yüzünden içim parçalandı, Shields."

"Belki de parçalanmalı, Herr Günther." Sesi daha sertti artık. "Belki sana buranın askeri hastane olduğunu ve Amerikan yetki bölgesinde olduğunu hatırlatmalıyım. Ve eğer hatırlarsan seni bir kez bu davaya karışman konusunda uyarmıştım. Beni dinlemediğine göre bazı açıklamalar yapman gerekiyor. Alman ya da Avusturyalı birisinin silah taşıması. Eh, öncelikle bu Avusturya Askeri Hükümetin Kamu Güvenliği Kılavuzuna göre yasak. Sırf bunun için beş yıl yiyebilirsin. Sonra kullandığın araba var. Kelepçeli olman ve geçerli sürücü belgenin olmaması dışında, askeri kontrol noktasından izinsiz geçmen gibi küçük bir nokta da var." Duraklayıp bir sigara yaktı. "Bu durumda, ne olacak: bilgi mi, hapis mi?"

"Güzel açıkladın."

"Ben güzel bir adamım. Bütün polisler öyledir. Hadi, dinleyelim."

Teslim olmuş bir şekilde yastığıma gömüldüm. "Seni uyarıyorum, Shields, elindekiler kadar çok sayıda yeni açık uç geliyor. Sana anlatacaklarımın yarısını kanıtlayabilir miyim, bilmiyorum."

Amerikalı kaslı kollarını göğsünde kavuşturup arkasına yaslandı. "Kanıt mahkemede gerekli dostum. Ben dedektifim, unuttun mu? Bu benim kendi dava defterim için."

Ona neredeyse her şeyi anlattım. Sözlerimi bitirince yüzünde hüzünlü bir ifade belirdi, bilgece başını salladı. "Şey, bunu biraz hazmetmek isterim."

"Çok güzel," diyerek iç çektim, "meme uçlarım şu anda biraz acıyor bebeğim. Soruların varsa sonraya sakla. Biraz uyumak istiyorum."

Shields ayağa kalktı. "Yarın geleceğim. Ama şimdilik sadece tek bir sorum var: Crowcass'teki şu adam–"

"Belinsky mi?"

"Belinsky, evet. Neden maç bitmeden oyunu bıraktı?"

"Sen ne biliyorsan ben de onu biliyorum."

"Belki daha fazlasını bile biliyor olabilirim." Omuz silkti. "Etrafa bir sorarım. Berlin işinden beri istihbarattaki çocuklarla ilişkimiz düzeldi. Amerikan Askeri Valisi onlara ve bize Sovyetler aynı şeyi burada da denemeye kalkabilir diye birleşik güç sergilememiz gerektiğini söyledi."

"Hangi Berlin işi?" dedim. "Burada neyi deneyebilirler?"

Shields kaşlarını çattı. "Bilmiyor musun? Hayır, tabii, bilemezsin, değil mi?"

"Bak, karım Berlin'de; bana ne olduğunu söylemen gerekmiyor mu?"

Tekrar oturdu, ama bu kez sandalyesinin kenarına. Bu da rahatsızlığını biraz daha artırdı. "Sovyetler Berlin'de tam bir askeri abluka başlattı," dedi. "Bölge'ye hiçbir şeyin girip çıkmasına izin vermiyorlar. Bu yüzden şehre uçakla malzeme sağlıyoruz. Arkadaşının havalandığı gün oldu. 24 Haziran." Zayıf bir şekilde gülümsedi.

"Duyduğuma göre orada durum biraz gerginmiş. Bir sürü insan bizimle Ruslar arasında büyük bir hesaplaşma olacağını düşünüyor. Uzun zaman önce onları kıçlarına tekmeyi koymalıydık. Ama Berlin'i terk etmeyeceğiz, buna inanabilirsin. Herkes soğukkanlılığını koruduğu sürece bu durumu sağlam atlatacağız."

Shields bir sigara yakıp dişlerimin arasına soktu. "Karın için üzgünüm," dedi. "Ne kadar zamandır evliydin?"

"Yedi yıl," dedim. "Ya sen? Evli misin?"

Başını iki yana salladı. "Galiba doğru kızla hiç karşılaşmadım. Sormamın bir sakıncası yoksa siz ikiniz için işler yolunda mıydı? Senin dedektif olman filan?"

Bir dakika düşündüm. "Evet," dedim. "Her şey yolundaydı."

Hastanedeki tek dolu yatak benimkiydi. Kanaldan geçen bir mavna, öküz gibi bağıran kornasıyla beni uyandırıp yankısı Sur borusunun sesi gibi sonsuzluğa uzanırken ben uykusuz bir şekilde karanlığa bakar halde kaldım. Zifiri karanlığa bakarken, fısıltılı nefesim yalnızca bana kendi ölümlülüğümü hatırlatmaya yarıyordu. Hiçbir şey görmeyince elle tutulabilir olanın ötesindeki şeyi görüyormuşum gibi geliyordu: ölümün kendisini. Sessiz, kloroformlu bezi kurbanının ağzına ve burnuna bastırıp onu bekleyen siyah arabayla korkunç bir bölgeye ve karanlığın hiç bitmediği ve kimsenin kaçamadığı bir DP kampına götürmeye hazır bir şekilde bekleyen, kalın siyah kadifelere sarınmış zayıf, eski püskü figür. Penceredeki de-

mir parmaklıkları zorlayan ışıkla birlikte cesaret de geri geldi. Ama Ölüm'ün İvanlarının kendileriyle korkusuzca karşı karşıya gelenlere karşı bir saygı beslemediklerini biliyordum. Bir adam ölmeye hazır olsun ya da olmasın, ölüsü için yakılan ağıt aynı olurdu.

Shields'ın tekrar hastaneye gelmesi birkaç gün sürdü. Bu kez yanında saç tıraşlarına ve beslenmiş yüzlerine bakınca Amerikalıya benzeyen iki adam vardı. Shields gibi onlar da cırtlak renkte takım elbiseler giymişlerdi. Ama yüzleri daha yaşlı ve bilgeydi. Evrak çantalı, pipolu ve duyguları kibirli kaşlarıyla sınırlı olan Bing Crosby tipli adamlar. Avukat ya da müfettiş. Ya da asker. Shields bizi tanıştırdı.

"Bu Binbaşı Breen," dedi iki adamdan daha yaşlı olanı işaret ederek. "Bu da Binbaşı Medlinskas."

Müfettişlerdi o zaman. Ama hangi kurum için çalışıyorlardı?

"Nesiniz siz," diye sordum, "tıp öğrencisi mi?"

Shields tereddütle gülümsedi. "Sana birkaç soru sormak istiyorlar. Ben tercümede yardımcı olacağım."

"Onlara kendimi çok daha iyi hissettiğimi söyle ve üzümler için teşekkür et. Belki bir tanesi bana lazımlığı getirebilir."

Shields bana aldırmadı. Üç sandalye çekip bir köpek yarışmasındaki jüri ekibi gibi oturdular. Shields bana en yakındı. Evrak çantaları açıldı, not defterleri çıkarıldı.

"Belki avukatım da burada olmalı."

"Bu gerçekten gerekli mi?" diye sordu Shields.

"Sen söyle. Bu iki adama bakıyorum ve Viyana'da güzel bir kız bulmak için en iyi yerleri bilmek isteyen Amerikan turistler gibi görünmüyorlar bana."

Shields endişemi diğer iki adama tercüme etti, yaşlı olanı homurdanıp suçlularla ilgili bir şey söyledi.

"Binbaşı bunun suçla ilgili bir konu olmadığını söylüyor," dedi Shields. "Ama eğer istersen bir avukat getirilecek."

"Bu suçla ilgili bir konu değilse neden askeri hastanedeyim?"

"Seni o arabadan çıkardıklarında ellerinde kelepçeler vardı," diye iç geçirdi Shields. "Yerde bir tabanca, bagajda da makineli tüfek. Seni doğum hastanesine götürecek değillerdi."

"Yine de bu hiç hoşuma gitmedi. Başımdaki bu bandajın bana bir salakmışım gibi davranılma hakkını verdiğini sanmıyorum. Hem bu insanlar kim? Bana casus gibi geldiler. Bu tipleri tanırım. Parmaklarındaki görünmeyen mürekkebin kokusunu alırım. Onlara bunu söyle. Onlara de ki onlardan birine güvendiğim ve bu yüzden kazıklandığım için Crowcass ve CIC görevlilerinin midemde asit yarattığını söyle. De ki Belinsky adında bir Amerikalı ajan olmasaydı burada yatıyor olmazdım."

"Onlar da bu konuda konuşmak istiyorlar."

"Öyle mi? O zaman not defterlerini kaldırırlarsa kendimi belki daha iyi hissederim."

Bunu anlamış göründüler. Aynı anda omuz silkip not defterlerini kaldırdılar.

"Bir şey daha var," dedim. "Ben de deneyimli bir sorgulayıcıyım. Bunu unutmayın. Eğer aptal yerine konup aleyhime suçlamaların oluştuğu izlenimini edinirsem görüşme biter."

Yaşlı olan Breen sandalyesinde kıpırdanıp ellerini dizlerinin üstünde birleştirdi. Bu hareket onu daha hoş göstermedi. Konuştuğunda Almancası tahmin ettiğim kadar kötü değildi. "Buna bir itirazımız olamaz," dedi sessizce.

Ve sonra başladı. Binbaşı bana bir sürü soru sordu, genç olanıysa başını sallayıp ara sıra bir sözü açmak için kötü Almancasıyla araya girdi. İki saate yaklaşan bir süre boyunca sorularına ya cevap verdim ya da geçiştirdim. Ancak anlaşmamızın çizgisini geçtiklerini düşündüğüm birkaç sefer sorularına cevap vermeyi reddettim. Ama yavaş yavaş bana yönelik ilgilerinin büyük bir bölümünün ne Almanya'daki 970. CIC'nin ne de Avusturya'daki 430. CIC'nin John Belinsky hakkında bir şey bilmediği gerçeğinde yattığını anlamaya başladım. Amerika Birleşik Devletleri Ordusu Savaş Suçları ve Güvenlik Şüphelileri Merkezi Sicil Dairesine bağlı bir John Belinsky de yoktu. Askeri poliste de bu isimde birisi yoktu; orduda da. Hava Kuvvetlerinde bir John Belinsky vardı, ama yaşı yaklaşık elliydi; Donanmada üç tane John Belinsky vardı ve hepsi denizdeydi. Ben de aynı böyle hissediyordum.

Sorgu sırasında iki Amerikalı Org ve CIC'yle olan ilişkisi hakkında öğrendiklerimle ilgili olarak ağzımı sıkı tutmamın önemiyle ilgili vaaz vermeyi unutmadı. Bu benim de işime gelirdi. Bunu iyileşir iyileşmez buradan gitmeme izin

vereceklerinin güçlü bir işareti olarak kabul ediyordum. Ama bu rahatlamam John Belinsky'nin gerçekte kim olduğu ve ne başarmayı umduğuna dair merakımla azaldı. Sorgulayıcılarımın hiçbiri bana görüşlerini söylemiyordu. Ama doğal olarak benim de kendime ait fikirlerim vardı.

Sonraki haftalarda Shields ve iki Amerikalı sorgularına devam etmek için hastaneye birkaç kez daha geldi. Her zaman neredeyse komik olacak derecede özenli bir nezaket içindeydiler; ve sorular hep Belinsky'yle ilgiliydi. New York'un neresinden geldiğini söylemişti? Arabasını hatırlıyor muydum?

Onlara Belinsky hakkında hatırladığım her şeyi anlattım. Sacher's'deki odasını kontrol ettiler ve bir şey bulamadılar: süvarilerle birlikte Grinzing'e gelmesi gereken gün odasını boşaltmıştı. Sevdiğini söylediği birkaç bara gittiler. Sanırım Ruslara bile sordular onu. Belinsky'in talimatı üzerine beni ve Lotte Hartman'ı tutuklayan IP'deki Gürcü polis memuru Yüzbaşı Rustaveli'yle konuşmaya çalıştıklarında onun birden bire Moskova'ya geri çağrıldığını duydular.

Tabii ki çok geç kalınmıştı, kedi çoktan ırmağa düşmüştü. Artık Belinsky'nin en başından beri Ruslar için çalıştığı açık hale gelmişti. CIC ve askeri polis arasındaki düşmanlığı kullanmasına şaşmamak gerek, dedim yeni, gerçek Amerikalı arkadaşlarıma. Bunu bu kadar erken fark ettiğim için çok zeki olduğumu düşündüm. Belinsky şimdiye kadar MVD'deki patronuna Amerikalıların Heinrich Müller ve Arthur Nebe'yi işe alması konusunda her şeyi anlatmış olmalıydı.

Ama sessiz kaldığım birkaç nokta vardı. Albay Poroshin bunlardan biriydi: Viyana'ya gelişimi MVD'den kıdemli bir subayın ayarladığını öğrenirlerse ne olacağını düşünmek istemiyordum. Seyahat belgelerim ve sigara iznim konusundaki merakları zaten yeterince rahatsızlık vericiydi. Bir Rus subaya çok miktarda rüşvet vermem gerektiğini söyledim ve bu açıklamayla tatmin olmuş göründüler.

İçten içe Belinsky'yle görüşmemin Poroshin'in planının bir parçası olup olmadığını merak ediyordum. Ve birlikte çalışmaya karar vermemizin şartlarının da: Belinsky o iki Rus asker kaçağını benim için, Sovyet olan her şeye karşı ne kadar acımasız bir nefret duyduğu konusunda beni etkilemek için vurmuş olabilir miydi?

Kararlı bir şekilde sessiz kaldığım başka bir şey daha vardı. Arthur Nebe'nin Org'un Berlin'deki ABD Belge Merkezini Yüzbaşı Linden'in yardımıyla nasıl sabote ettiğine dair açıklamalarını da anlatmadım. Bunun onların sorunu olduğuna karar vermiştim. Nazileri Pazartesi, Salı ve Çarşamba günleri asmaya, Perşembe, Cuma ve Cumartesileri kendi güvenlik hizmetlerinde işe almaya hazır olan bir hükümete yardım etmeyi istediğimi sanmıyordum. Heinrich Müller en azından bu kısımda haklıydı.

Müller'in kendisine gelince, Binbaşı Breen ve Yüzbaşı Medlinskas benim onun hakkında yanılmış olmam konusunda ısrarcıydı. Eski Gestapo şefinin uzun zaman önce öldüğü konusunda bana güvence veriyorlardı. Belinsky'nin en iyi kendisinin bildiği nedenlerle bana başkasının

resmini gösterdiğine neredeyse eminlerdi. Askeri polis Nebe'nin Grinzing'deki arazisini dikkatle araştırmış ve oranın sahibi olan Alfred Nolde'nin iş için ülke dışına çıktığını öğrenmişti. Hiç ceset bulunmamış, birinin öldürüldüğüne dair bir kanıt görülmemişti. Uluslararası komünizmin daha fazla yayılmasını önlemek için Amerika Birleşik Devletleri'yle çalışan eski Alman askerlerinden oluşan bir örgütün varlığı doğru olsa da bu örgütün kaçak Nazi savaş suçlularını barındırmasının akıl almaz olduğunda ısrar ediyorlardı.

Bütün bu saçmalıkları ruhsuz bir şekilde dinliyordum. Her şeyden o kadar yorulmuştum ki neye inandıkları ya da neye inanmak istedikleri umurumda bile değildi. Gerçeğe karşı gösterdikleri kayıtsızlık karşısında cehenneme gitmelerini söyleme isteğimi bastırıp sadece kibarca başımı sallarken tavırlarım gerçek bir Viyanalı gibiydi. Onlarla aynı fikirde olmak, özgürlüğe kavuşmamı hızlandırmanın en olası yolu gibi görünüyordu.

Ama Shields o kadar yardımsever değildi. Gün geçtikçe tercümedeki yardımı daha hırçın ve işbirliğinden uzak bir hal alıyordu. İki görevlinin benim en başta ona anlattığım ve onun da inandığı şeylerin anlamını açıklamak yerine gizlemeyle daha çok ilgileniyor görünmelerinden mutsuz olduğu açıktı. Breen'in Yüzbaşı Linden davasının tatminkâr bir sonuca ulaştığından memnun olduğunu söylemesi Shields'ı iyice kızdırdı. Shields'ı tatmin eden tek şey, Rusların Amerikan askeri polisi kılığına girmeleri skandalı yüzünden sızlanmaya devam eden 796. askeri polisin bu kez elinde 430. CIC'ye fırlatacak bir şeyi

olmasıydı: kendine CIC üyesi süsü veren, gerçek bir kimlik kartı olan, ordu tarafından el konan bir otelde kalan, bir Amerikan subayının üzerine kayıtlı olan bir araç kullanan ve sadece Amerikalı personele açık olan yerlere istediği gibi girip çıkabilen bir Rus casusu. Bunun Roy Shields gibi bir adam için sadece küçük bir teselli olacağını biliyordum: sık rastlanan düzen saplantısı olan bir polis memuru. Onu anlamak benim için kolaydı. Aynı duyguyu ben de sık sık yaşıyordum.

Son iki sorguda Shields'ın yerini başka bir adam, bir Avusturyalı aldı ve onu bir daha hiç görmedim.

Ne Breen ne de Medlinskas soruşturmayı nihayet tamamladıklarını bana söylemedi. Cevaplarımdan tatmin olduklarına dair de bir işaret vermediler. Sadece konuyu öylece askıda bıraktılar. Ama bu güvenlik hizmetlerinde çalışan insanların tarzıydı.

Sonraki iki üç hafta içinde yaralarım tamamen iyileşti. Ama hapishane doktorundan kazadan sonra hastaneye ilk yatışımda belsoğukluğu olduğumu öğrenince hem eğlendim hem şok oldum.

"Öncelikle seni buraya getirdikleri için çok şanslısın," dedi. "Burada penisilin var. Seni Amerikan Askeri Hastanesi dışında bir yere götürselerdi Salvarsan kullanırlardı ve o şey Şeytan'ın tükürüğü gibi yakar. Ve ikincisi Rus frengisi değil de sadece belsoğukluğu olduğu için şanslısın. Yerel fahişelerde bu mikrop var. Siz Alman askerleri kondom diye bir şey duymadınız mı hiç?"

"Parisian'ları mı diyorsunuz? Tabii ki duyduk. Ama biz onları kullanmıyoruz. Kadınlarımızla

yatarken hasta olsunlar diye üzerlerinde delikler açıp Amerikalılara satan Nazi beşinci kısma teslim ediyoruz."

Doktor güldü. Ama ruhunun derinliklerinde bana inandığını görebiliyordum. İyileşmem sırasında İngilizcem gelişip hapishane hemşiresi olan iki Amerikalıyla konuşmama imkân verirken bu tür olaylar yaşıyordum. Çünkü konuşup şakalaşırken hep gözlerinde garip bir şey olduğunu düşünüyor, ama ne olduğunu bulamıyordum.

Ve sonra, taburcu olmadan birkaç gün önce ne olduğu mide bulandırıcı bir farkındalıkla kafama dank etti. Alman olduğum için bu Amerikalılar benden korkuyordu. Sanki bana baktıklarında kafalarının içinde Belsen ve Buchenwald'in haber filmi dönüyordu. Ve gözlerinde hep şu soru vardı: bunun olmasına nasıl izin verebildin? Böyle bir şeyin sürmesine nasıl izin verebildin?

Belki en az birkaç kuşak boyunca, başka uluslar gözlerimizin içine bakarken yüreklerinde hep aynı sorulmamış soru olacaktı.

38

Hoş bir eylül sabahı askeri hastanedeki hemşirelerden birinin bana ödünç verdiği, üzerime uymayan bir takım elbiseyle Skodagasse'deki pansiyonuma geri döndüm. Odamın sahibi Frau Blum-Weiss beni sıcak bir şekilde karşıladı. Bavulumu güvenli bir şekilde bodrumda sakladığını söyleyip bana yarım saat önce gelen bir notu iletirken kahvaltı isteyip istemediğimi sordu. İstediğimi söyleyip eşyalarıma baktığı için ona teşekkür ettim. Borcum olup olmadığını sordum.

"Dr. Liebl her şeyi halletti, Herr Günther," dedi. "Ama eğer eski odalarınızı isterseniz bu mümkün. Odalar boş."

Berlin'e ne zaman döneceğimi bilmediğim için istediğimi söyledim.

"Dr. Liebl hiç mesaj bıraktı mı?" diye sordum cevabı bilerek. Askeri hastanede kalışım boyunca benimle temas kurmaya çalışmamıştı.

"Hayır," dedi. "Mesaj yok."

Sonra beni eski odama götürüp oğlundan bavulumu yukarı çıkarmasını istedi. Ona tekrar teşekkür edip kendi giysilerimi giyer giymez kahvaltı edeceğimi söyledim.

"Her şey burada," dedi oğlu eşyalarımı bavul rafına kaldırırken. "Polisin aldığı birkaç şey için makbuz aldım: belgeler filan." Sonra tatlı bir şekilde gülümseyip bana keyifli kalışlar diledi, kapıyı arkasından kapadı. Tipik bir Viyanalı olarak evinde son kalışımdan beri başıma neler geldiğini öğrenmek istememişti.

O odadan çıkar çıkmaz çantalarımı açıp şaşkınlık ve rahatlamayla hâlâ 2500 dolar nakit param ve birkaç kutu sigaram olduğunu gördüm. Yatağa uzanıp zevke yakın bir hisle bir Memphis tüttürdüm.

Notu kahvaltımı yaparken açtım. Sadece tek bir kısa cümle vardı ve Kril alfabesinde yazılmıştı: "Bu sabah on birde benimle Kaisergruft'ta buluş." Notta imza yoktu, ama olması gerekmiyordu. Frau Blum-Weiss kahvaltı tabaklarını toplamak için masama geldiğinde notu kimin getirdiğini sordum.

"Sadece öğrenci bir çocuktu, Herr Günther," dedi masadakileri tepsiye koyarken. "Sıradan bir öğrenci."

"Biriyle buluşmam gerekiyor," dedim. "Kaisergruft'ta. Nerede burası?"

"İmparatorluk Mezarlığı mı?" Kaiser'in kendisiyle tanışacakmış gibi elini kolalı önlüğüne silip haç çıkardı. Kraliyetten söz etmek Viyanalıları iki katı hürmetkâr bir hale getiriyordu. "Neuer Markt'ın batı yakasındaki Kapuçin Kilisesi'nde.

Ama erken gidin, Herr Günther. Sadece sabahları, ondan on ikiye kadar açıktır. Eminim orayı çok ilginç bulacaksınız."

Gülümseyip minnettar bir şekilde teşekkür ettim. Gerçekten çok ilginç bulacağıma hiç kuşku yoktu.

Neuer Markt hiç pazar meydanına benzemiyordu. Bir sürü masa bir kafenin terasındaymış gibi yerleştirilmişti. Etrafta kahve içmeyen müşteriler, onlara hizmet etmek istiyor gibi görünmeyen garsonlar vardı. Kahve alınabilecek bir kafe varmış gibi de görünmüyordu. Burası yeniden inşa edilen basit Viyana standartlarına göre bile çok eğreti duruyordu. Ayrıca birkaç kişi öylece dikilmiş, sanki bir suç işlenmiş ve herkes polisi bekliyormuş gibi olanları seyrediyordu. Ama ben yakındaki saat kulesinin saat on biri gösteren çan seslerini duyunca onlara aldırmadan aceleyle kiliseye koştum.

Kapuçin rahiplerinin hareket tarzına bakarak ünlü maymunu hangi zoolog isimlendirdiyse Viyana'daki bu sade kiliselerinden daha dikkate değerdi. Şehirdeki diğer ibadet yerlerinin çoğuyla kıyaslandığında Kapuzinerkirche inşa edildiği sırada Kalvinizmle flört ediyormuş gibi görünüyordu. Ya öyleydi ya da mali işler sorumlusu, taş ustalarının parasıyla kaçmıştı; çünkü üzerinde tek bir oyma bile yoktu. Kilise yanından fark etmeden geçip gidebileceğim kadar sıradandı. Kapı eşiğinde dikilen ve "morto"ları ziyaret etmekten bahsettiğini duyduğum bir grup Amerikan askeri olmasa geçip gidebilirdim de. İngilizceyle askeri hastanedeki hemşirelerin konuştuğu şekliyle

yeni tanışıklığım bu grubun benimle aynı yeri ziyarete gittiğini söylüyordu bana.

Huysuz, yaşlı bir keşişe bir şilin giriş parası ödeyip manastırın bir parçası olduğunu düşündüğüm uzun, havadar koridora girdim. Dar merdivenler beni mezar dairesine indirdi.

Burası aslında tek bir mezar olmayıp birbiriyle bağlantılı sekiz mezar dairesinden oluşuyordu ve beklediğimden çok daha az kasvetliydi. Kısmen mermerle astarlanmış beyaz duvarlarıyla içerisi sadeydi ve içindekilerin zenginliğiyle büyük tezat oluşturuyordu.

Burada Habsburg hanedanından yüz kişinin kalıntıları ve meşhur çeneleri vardı, ama yanımda getirmeyi akıl ettiğim rehber kitap kalplerinin St. Stephen's katedralinin altındaki şişelerde salamura yapıldığını söylüyordu. Bu, Kahire'nin kuzeyindeki her yerde bulabileceğiniz kraliyet ölümlülüğünün bir kanıtıydı. Saraybosna'yı ziyaret etmesi için ısrar ettiklerinden diğerlerine kızgın olduğuna şüphe olmayan ve şu anda Graz'da gömülü olan Arşidük Ferdinand hariç eksik yok gibiydi.

Ailenin Toskana'dan olan cimri tarafı en uzun mezar dairesinin uzak tarafındaki basit, kurşun tabutlara konmuş, şarap rafı gibi birbirinin üstüne dizilmişti. Yaşlı bir adamın yeni bir örs ve çekiç takımını denemek için bu tabutlardan birkaçını açtığını görmeyi bekler gibiydim. Doğal olarak egoları en büyük olan Habsburg'lar en görkemli lahitlere layıktı. Bu devasa, hastalıklı derecede süslü bakır tabutların Stalingrad'ı fethetmek için sadece palet zincirleri ve taret silahları eksikti.

Yalnızca İmparator II. Joseph tabut seçiminde kendini biraz tutmuş gibiydi; ve yalnızca bir Viyana rehber kitabı bakır tabutu "haddinden fazla basit" olarak tarif edebilirdi.

Albay Poroshin'i Franz Joseph'in mezarında buldum. Beni görünce sıcak bir şekilde gülümseyip omzumu sıktı: "Görüyorsun ya, haklıydım. Kril alfabesini okuyabiliyorsun."

"Belki sen de benim zihnimi okuyorsundur."

"Tabii," dedi. "Bütün olanlar düşünülünce birbirimize ne söyleyebileceğimizi merak ediyorsun. Hele de böyle bir yerde. Farklı bir yerde olsak beni öldürmeyi deneyebileceğini düşünüyorsun."

"Sahneye çıkmalısın, Palkovnik. Sen de bir Profesör Schaffer olabilirsin."

"Yanılıyorsun sanırım. Profesör Schaffer hipnotistti, zihin okuyucu değil." Eldivenlerini puan kazanmış birinin edasıyla avucuna vurdu. "Ben hipnotist değilim, Herr Günther."

"Kendini küçümseme. Beni özel dedektif olduğuma, Emil Becker'i kurtarmak için Viyana'ya gelmem gerektiğine inandırmayı başardın. Hipnotik fantezi diye bir şey varsa bu olmalı."

"Güçlü bir telkin diyebiliriz belki," dedi Poroshin, "ama kendi iradenle hareket ettin." İçini çekti. Zavallı Emil'e yazık oldu. Onun masum olduğunu kanıtlayabileceğini ummadığımı düşünüyorsan yanılıyorsun. Ama satrançtan bir terim kullanacak olursam bu benim Viyana gambitimdi: barışçıl bir ilk görünüşü var, ama sonrası şeytanlıklar ve saldırgan olasılıklarla dolu. Gereken tek şey güçlü ve cesur bir at."

"Sanırım o da bendim."

"*Tochno* (kesinlikle). Ve şimdi oyun kazanıldı."

"Bir sakıncası nasıl olduğunu açıklayabilir misin?"

Poroshin, İmparator Franz Joseph'in biraz daha yüksekte duran tabutunun sağındaki tabutu işaret etti.

"Veliaht Prens Rudolf," dedi. "Mayerling'deki ünlü av köşkünde intihar etti. Genel hikâye biliniyor, ama ayrıntılar ve nedeni açık değil. Emin olduğumuz tek şey bu mezarın içinde yattığı. Bana göre bunu kesin olarak bilmek yeterli. Ama intihar ettiğini düşündüğümüz herkes zavallı Rudolf gibi ölü değil. Heinrich Müller'i ele alalım. Hâlâ hayatta olduğunu kanıtlamak her türlü sıkıntıya değerdi. Bundan emin olduğumuzda oyun kazanıldı."

"Ama ben o konuda yalan söyledim," dedim lakayt bir şekilde. "Müller'i hiç görmedim. Belinsky'ye işaret vermemin tek nedeni onun ve adamlarının Oriental'da çokoleydi olan Veronika Zartl'ı kurtarmama yardım etmelerini istememdi."

"Evet, Belinsky'yle yaptığınız ayarlamaların kendi içlerinde çok mükemmel olmadığını kabul ediyorum. Ama aslında şu anda yalan söylediğini biliyorum. Belinsky gerçekten bir ajan ekibiyle birlikte Grinzing'deydi. Tabii ki ajanlar Amerikalı değil, benim adamlarımdı. Grinzing'deki sarı evden ayrılan bütün araçlar takip edildi, seninki dâhil. Müller ve arkadaşları senin kaçtığını öğrenince o kadar paniğe kapıldılar ki hemen kaçtılar. Biz sadece onları tekrar güvende olduklarına inanana kadar uzaktan takip ettik. O zamandan

bu yana Herr Müller'in kimliğini de teşhis ettik. Görüyorsun ya? Yalan söylememiştin."

"Ama neden onu tutuklamadınız? Özgür kalmasının size ne faydası var?"

Poroshin'in yüzünde kurnaz bir ifade belirdi.

"Benim işimde düşmanım olan birini tutuklamak her zaman politik değildir. Bazen kaçak kalması çok daha değerli olabilir. Müller savaşın başından beri çifte ajandı. 1944'ün sonlarına doğru doğal olarak Berlin'de ortadan kaybolup tekrar Moskova'ya gelmek için sabırsızlanıyordu. Bunu hayal edebiliyor musun, Herr Günther? Faşist Gestapo'nun lideri demokratik sosyalizmin başkentinde yaşıyor ve çalışıyor? İngiliz ve Amerikan istihbarat kurumları böyle bir şeyi keşfetse bu bilgiyi siyasal açıdan uygun bir zamanda dünya basınına sızdırırlardı. Sonra da arkalarına yaslanıp bizim mahcubiyet içinde kıvranmamızı seyrederlerdi. Bu yüzden Müller'in gelememesine karar verildi.

"Tek sorun hakkımızda çok şey bilmesiydi. Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'nın her yerindeki düzinelerce Gestapo ve Abwehr casusunun nerede olduğunu bilmesini saymıyorum bile. Müller'in kapımızdan geri çevrilmeden önce etkisiz hale getirilmesi gerekiyordu. Bu yüzden onu kandırıp bize bütün ajanların isimlerini vermesini sağladık, aynı zamanda ona Alman savaş çabasına bir yardımı olmazken Amerikalıların çok ilgisini çekecek yeni bilgiler vermeye başladık. Bu bilgilerin de yanlış olduğunu söylememe gerek yok herhalde.

"Neyse, bütün bu süre boyunca Müller'in ilticasını ertelemeye devam ettik, ona biraz daha

beklemesini, endişelenecek bir şey olmadığını söyledik. Ama hazır olduğumuzda çeşitli siyasal nedenlerle iltica etmesine izin verilemeyeceğini öğrenmesini sağladık. Bu durumun onu diğerleri gibi hizmetlerini Amerikalılara teklif etmeye ikna edeceğini umuyorduk. Mesela General Gehlen. Baron von Bolschwing. Hatta Himmler – ama o, İngilizlerin onun teklifini kabul edemeyeceği kadar fazla tanınıyordu. Ve fazla deliydi, değil mi?

"Belki yanlış hesaplama yaptık. Belki Müller bu işi çok geçe bıraktı ve Führerbunker'i koruyan Martin Bormann ve SS'in gözünden kaçamadı. Kim bilir? Neyse, Müller görünüşte intihar etti. Bu sahte bir intihardı, ama bundan emin olmamız biraz zaman aldı. Müller çok zeki bir adamdır.

"Org'u öğrendiğimizde Müller'in yakında tekrar ortaya çıkacağını düşündük. Ama o ısrarla gölgede kaldı. Ara sıra doğrulanmayan şekilde görüldüğü oldu, ama kesin bir şey yoktu. Ve Yüzbaşı Linden vurulduğunda cinayet silahının seri numarasının Müller'in silahına ait olduğunu gördük. Ama bu kısmı zaten biliyorsun herhalde."

Başımı salladım. "Belinsky bana anlatmıştı."

"Çok becerikli bir adam. Ailesi Sibiryalı, biliyorsun. Devrim'den sonra, Belinsky çocukken Rusya'ya döndüler. Ama o zamana kadar o tam bir Amerikalı olmuştu. Kısa süre sonra bütün aile NKVD için çalışmaya başladı. Crowcass ajanı kılığına girmek Belinsky'nin fikriydi. Crowcass ve CIC bazen çelişen amaçlar için çalıştığı gibi Crowcass genellikle CIC personelini işe alıyordu. Ve bir Amerikan askeri polisinin CIC/Crowcass operasyonlarından habersiz bırakılması da çok

sık görülüyordu. Amerikalıların organizasyonel yapıları bizimkinden daha da karmaşık. Belinsky senin için inandırıcıydı; ama aynı zamanda bir fikir olarak Müller için de inandırıcıydı: sen ona bir Crowcass ajanının peşinde olduğunu söylediğinde korkup açığa çıkmasına yetecek kadar; ama bize bir faydasının dokunmayacağı Güney Amerika'ya kaçmasına yetecek kadar değil. Ne de olsa CIC'de başkaları da vardı, savaş suçlularını işe alma konusunda Crowcass'deki insanlar kadar titiz olmayanlar. Müller onların korumasına sığınabilirdi.

"Ve bu doğrulandı. Müller şu anda bile tam olmasını istediğimiz yerde: Pullach'taki Amerikalı dostlarıyla birlikte. Onlara faydalı oluyor. Sovyet istihbarat yapısı ve gizli polis yöntemleri hakkındaki engin bilgisinden faydalandırıyor onları. Hâlâ yerlerinde olduğuna inandığı ajan şebekesi hakkında övünüyor. Bu planımızın ilk aşamasıydı – Amerikalılara yanlış istihbarat vermek."

"Çok zekice," dedim gerçek bir hayranlıkla, "ve ikincisi?"

Poroshin'in yüzünde daha felsefi bir ifade belirdi. "Zamanı gelince dünya basınına bilgi sızdıran biz olacağız: Gestapo Müller'in Amerikan İstihbaratının aracı olduğunu söyleyeceğiz. Arkasına yaslanıp onların utanç içinde kıvranmalarını izleyen biz olacağız. Bu on, belki yirmi yıl alabilir. Ama Müller hayatta kaldığı sürece bu gerçekleşecek."

"Ya dünya basını size inanmazsa?"

"Kanıt elde etmek o kadar zor olmaz. Amerikalılar dosya ve kayıt tutma konusunda harikalar.

Belge Merkezlerine bir bak. Ve başka ajanlarımız da var. Nereye ve ne için baktıklarını bildikleri sürece kanıt bulmaları zor olmayacaktır."

"Her şeyi düşünmüş gibisin."

"Hem de hiç tahmin edemeyeceğin kadar. Şimdi senin soruna cevap verdiğime göre benim sana bir sorum var, Herr Günther. Cevap verir misin, lütfen?"

"Sana ne söyleyebileceğimi bilmiyorum, Palkovnik. Oyuncu sensin, ben değil. Ben sadece Viyana gambitindeki bir atım, unuttun mu?"

"Yine de bir şey var."

Omuz silktim. "Sor bakalım."

"Evet," dedi. "Bir an için satranç tahtasına geri dönelim. İnsan fedakârlık yapmayı bekliyor. Becker, mesela. Ve sen tabii ki. Ama bazen beklenmedik bir kayıpla karşılaşıyor."

"Vezirin mi?"

Bir an kaşlarını çattı. "Öyle de diyebilirsin. Belinsky bana Traudl Braunsteiner'i senin öldürdüğünü söyledi. Ama o bütün bu işlerde çok kararlı bir adamdı. Traudl'la özel ilgim olmasının onun için özel bir önemi yoktu. Bunun doğru olduğunu biliyorum. O Traudl'ı bir saniye bile düşünmeden öldürebilirdi. Ama sen–

"Berlin'deki adamlarımdan birinin seni Belge Merkezi'nden kontrol etmesini sağladım. Doğruyu söylüyordun. Hiç Parti üyesi olmamıştın. Ve gerisi de orada mevcuttu. SS'ten transferini istemen. Bu vurulmana neden olabilirdi. Bu yüzden duygusal bir aptal olabilirsin. Ama bir katil? Sana doğruyu söyleyeyim, Herr Günther: zekâm Traudl'ı senin öldürmediğini söylüyor. Ama bu-

rada da hissetmeliyim." Karnına vurdu. "Belki de en çok burada."

Soluk mavi gözlerini bana dikti, ama bakışlarımı kaçırmadım.

"Onu öldürdün mü?"

"Hayır."

"Onu ezdin mi?"

"Belinsky'nin arabası vardı, benim değil."

"Onun ölümünde bir ilgin olmadığını söyle."

"Ben onu uyaracaktım."

Poroshin başını evet anlamında salladı. "*Da,*" dedi. "*Dagavareelees* (anlaşıldı). Doğruyu söylüyorsun."

"*Slava bogu* (Tanrı'ya şükür)."

"Ona şükretmekte haklısın." Karnına bir kez daha vurdu. "Burada hissetmeseydim seni de öldürmek zorunda kalacaktım."

"Seni de derken?" Kaşlarımı çattım. "Başka kimi öldürdün? Belinsky'yi mi?"

"Evet, büyük talihsizlik. O iğrenç piposu yüzünden. Tütün çok tehlikeli bir alışkanlık. Sen de vazgeçmelisin."

"Nasıl?"

"Eski bir Cheka tarzıdır. Ağızlığa sürülen küçük miktarda tetrile piponun yuvarlak kısmının altına giden bir fünye bağlanır. Pipo yanınca fünye de yanar. Çok basit, ama aynı zamanda çok ölümcül. Belinsky'nin kafası uçtu." Poroshin'in ses tonu neredeyse kayıtsızdı. "Görüyor musun? Aklım bana onu senin öldürmediğini söyledi. Sadece seni de öldürmemek için emin olmam gerekiyordu."

"Şimdi emin misin?"

"Kesinlikle," dedi. "Buradan canlı olarak çıkıp gitmekle kalmayıp–"

"Beni burada mı öldürecektin?"

"Yeterince uygun bir yer, değil mi?"

"Aa, evet, çok şiirsel. Ne yapacaktın? Boynumu mu ısıracaktın? Yoksa tabutlardan birine bomba mı yerleştirdin?"

"Bir sürü zehir var, Herr Günther." Elinde küçük bir çakı vardı. "Bıçağında tetrodotoksin var. Küçük bir çizikle bile bay bay." Bıçağı cebine koyup mahcup bir şekilde omzunu silkti. "Buradan canlı olarak çıkıp gitmekle kalmayıp eğer hemen Café Mozart'a gidersen orada seni bekleyen birini bulacağını söyleyecektim."

Şaşkınlığım onu eğlendirmiş gibiydi. "Tahmin edemiyor musun?" dedi neşeyle.

"Karım mı? Onu Berlin'den çıkardın mı?"

"*Kanyeshna* (elbette). Başka nasıl çıkardı bilmiyorum. Berlin bizim tanklarımızla kuşatılmış durumda."

"Kirsten şu anda Mozart Café'de mi bekliyor?"

Saatine bakıp başını salladı. "On beş dakika oldu bile," dedi. "Onu daha fazla bekletmesen iyi olur. Onun gibi çekici bir kadın, Viyana gibi bir şehirde bir başına? İnsanın bugünlerde dikkatli olması gerekiyor. Bunlar zor zamanlar."

"Sen sürprizlerle dolusun, Albay," dedim. "Beş dakika önce beni hazımsızlığından daha somut olmayan bir şey yüzünden öldürmeye hazırdın. Şimdiyse bana Berlin'den karımı getirdiğini söylüyorsun. Neden bana böyle yardım ediyorsun? *Ya nye paneemayoo* (Anlamıyorum)."

"Hepsinin beyhude Komünizm romantizmi olduğunu söyleyelim *vot vsyo* (hepsi bu)." İyi bir Prusyalı gibi topuklarını birbirine vurdu. "Hoşça kal, Herr Günther. Kim bilir? Bu Berlin şeyinden sonra belki tekrar görüşürüz."

"Umarım görüşmeyiz."

"Bu çok kötü. Senin yeteneklerinde bir adam–" Sonra döndü, yürüyüp gitti.

İmparatorluk Lahdinden Lazarus gibi sıçrayan adımlarla çıktım. Neuer Markt'ta kafesi olmayan tuhaf, küçük kafe terası seyreden bir sürü insan vardı hâlâ. Sonra kamerayı, ışıkları ve Sievering Film Stüdyosu'ndaki ufak tefek, kızıl saçlı yapım yönetmeni Willy Reichmann'ı gördüm. Elinde megafon olan bir adama İngilizce bir şeyler söylüyordu. Bunun Willy'nin bana anlattığı o İngiliz filmi olduğuna kuşku yoktu: Viyana'nın gittikçe daha nadir bulunan harabelerinin ön şart olduğu film. Lotte Hartmann'ın, bana fazlasıyla hak ettiğim belsoğukluğunu veren kızın rol aldığı film.

Birkaç dakika seyretmek için durdum. König'in kız arkadaşını görüp göremeyeceğimi merak ediyordum, ama ondan bir iz yoktu. Onun da König'le birlikte Viyana'dan ayrılıp ilk rolüne boşverdiğini sanmıyordum.

Etrafımdaki seyircilerden biri, "Ne halt ediyor bunlar?" dedi. Bir başkası, "Burada bir kafe olması gerekiyor – Mozart Café." Kalabalıkta bir kahkaha yayıldı. "Ne, burada mı?" dedi başka bir ses. "Galiba buradaki manzarayı daha çok sevdiler," dedi dördüncüsü. "Buna iyi bir etki yaratmak için kurallardan sapma deniyor."

Megafonlu adam sessizlik istedi, kameraların çalışmasını emredip motor dedi. Bir tanesi dini bir ikonmuş gibi bir kitap taşıyan iki adam tokalaşıp masalardan birine oturdu.

Kalabalığı sonra ne olacağını seyretmek üzere bırakıp hızla güneye, gerçek Mozart Café'ye ve beni orada bekleyen karıma yürüdüm.

Yazarın Notu

1988'de bir ABD hükümeti araştırma kurumu *Amerika'nın Gizli Ordusu: Karşı İstihbarat Topluluklarının Anlatılmamış Hikâyesi (America's Secret Army: The Untold Story of the Counter-Intelligence Corps)* adındaki Amerikan Karşı-İstihbarat Topluluklarının tarihini derleyen Ian Sayer ve Douglas Botting'den 1948'in sonuna doğru Berlin'deki CIC ajanları tarafından imzalanan, Heinrich Müller'in bir CIC danışmanı olarak işe alınmasıyla bağlantısı olan belgeleri içeren bir dosyayı doğrulamalarını istedi. Dosya Sovyet ajanlarına göre Müller'in 1945'te ölmediğini ve muhtemelen Batılı İstihbarat kurumları tarafından kullanıldığını bildiriyordu. Sayer ve Botting dosyanın "becerikli ama kafası karışık bir kişi tarafından uydurulmuş" gerekçesiyle sahte olduğunu belirtti. Bu görüş belgelerin üretilmiş olduğu söylenen dönemde Frankfurt'ta CIC Operasyonları Şefi olan Albay E. Browning tarafından desteklendi. Browning, Müller'in CIC danışmanı olarak işe alınması gibi hassas bir düşüncenin gülünç olduğunu ifade etti. "Üzülerek söylüyoruz ki," diye yazdı iki yazar, "Üçüncü Reich'ın Gestapo şefinin kaderinin her zamanki gibi ve her zaman olacağı gibi gizem ve spekülasyonlarla örtülü olduğu sonucuna varmış bulunuyoruz."

Önde gelen bir İngiliz gazetesi ve Amerikan haber dergisinin hikâyeyi ayrıntılarıyla araştırma girişimleri şimdiye kadar bir sonuç vermemiştir.

ALMAN USULÜ BİR AĞIT

PHILIP KERR

Dedektif Bernie Günther 3

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından Hitler'in harabeye dönmüş Berlin'inde eski bir polis olan, bir özel dedektif geçmişten gelen bir arkadaşının davası için tutulmuştur. Ülkeye hâkim olan büyük güçlerin çekişmeleri arasında kalan Bernie Günther ipuçlarını takip ederek çıktığı yolculuğunda Berlin'den Viyana'ya savaşın iç yüzünü, savaş suçlularını ve Nazilere bağlı olan kendi geçmişini gözler önüne serecektir.

Savaş son bulmuş olsa da Avrupa Rusların, Amerikalıların, İngiliz ve Fransızların içten içe süren mücadelesine sahne olmaktadır. Eski Kripo günlerinden bir arkadaşının Amerikalı bir görevliyi öldürmesini araştıran Bernie giderek derinlerine indiği gizli örgütlerin, çift taraflı casusların arasında ölümle yüz yüze gelecek, yenik ve suçlu bir ülkenin eski bir askeri olarak taşıdığı vicdanıyla hesaplaşacaktır.

"Zengin karakteriyle Bernie Günther hayat buluyor. Kerr'in o kaotik döneme ve mekânlara çağrışımları sürükleyici bir roman yaratıyor."
Chicago Tribune

"Kerr hiç gitmediğiniz yerlere sizi alıp götüren bir yeteneğe sahip."
The Washington Post Book World

ALFA
www.alfakitap.com
/alfakitap
/alfakitap

ALFA POLİSİYE